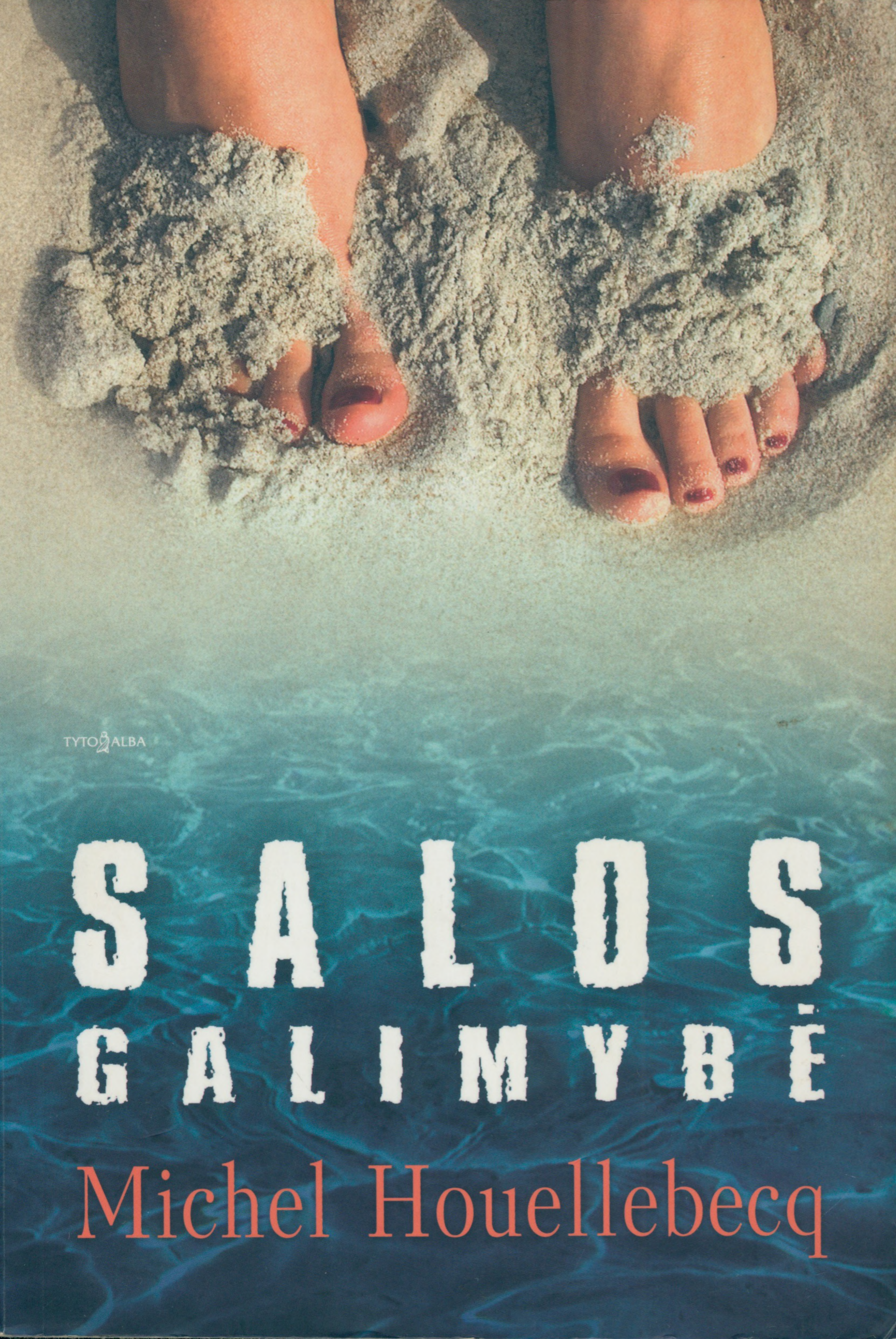

TYTO ALBA
SALOS GALIMYBĖ
Michel Houellebecq

Michel Houellebecq

SALOS GALIMYBĖ

ROMANAS

Iš prancūzų kalbos vertė
Virginijus Baranauskas

VILNIUS 2007

UDK 840-3
Ho-328

Michel HOUELLEBECQ
LA POSSIBILITÉ D'UNE ÎLE
Fayard, 2005

ISBN 978-9986-16-555-2

Antonijui Munjosui Baljestai ir jo žmonai Niko,
be jų draugiškos pagalbos ir palankumo
nebūčiau galėjęs parašyti šios knygos.

Sveiki atvykę į amžinąjį gyvenimą, mano draugai.

Parašyti šią knygą mane įkvėpė vokiečių žurnalistė Harieta Volf, kurią prieš keletą metų sutikau Berlyne. Pokalbio pradžioje Harieta panoro papasakoti trumpą pasakėčią. Jos nuomone, ta pasakėčia simbolizuoja rašytojo darbą, o aš ir esu rašytojas.

Stoviu telefono būdelėje po pasaulio pabaigos. Galiu skambinti į valias, nėra jokio limito. Nežinia, ar dar išlikę gyvų žmonių, ar mano skambučiai tebus iš pusiausvyros išmušto žmogaus monologas. Kai kurie kvietimai nutrūksta greitai, lyg telefono ragelis būtų numestas tuojau pat; kartais tyla ragelyje trunka ilgai, lyg kas smalsiai vogčiomis manęs klausytųsi. Nebėra nei dienos, nei nakties; tai tęsis amžinai.

Sveika atvykusi į amžinąjį gyvenimą, Harieta.

Kas iš jūsų nusipelnė amžinojo gyvenimo?

Mano dabartinė inkarnacija baigiasi; nemanau, kad ji tęsis dar ilgai. Žinau, kad perėjęs į kitą inkarnaciją susitiksiu draugą – šuniuką Foksą.

Draugystė su šunimi – geras darbas, nes tu gali šunį padaryti laimingą; šuns reikalavimai nedideli, ego labai ribotas. Gali būti, kad ankstesnėse epochose moterų padėtis buvo panaši į naminių gyvūnų padėtį. Be abejo, namuose būdavo tam tikrų patogumų, palengvinančių kasdieninius darbus, bet mes jau to nesuprantame; žinoma, kurdami funkcionalią sistemą, sumanytą ir pritaikytą tam, kad būtų galima lengviau nudirbti nesudėtingus darbus, žmonės jausdavo malonumą. Darbai kartodavosi ir pripildydavo nuobodoką kasdienybę. Visa tai išnyko, žmogiškosios būtybės darbai (mes tikrai nebeturime aiškaus tikslo) ir džiaugsmai mums jau svetimi, ir žmonių nelaimės mūsų nebejaudina. Naktimis mes nebevirpame nei iš baimės, nei iš ekstazės; tačiau mes gyvename, be džiaugsmo ir be paslapties einame per gyvenimą, ir laikas bėga greitai.

Su Marija22 pirmą kartą susisiekiau pigiame ispaniškame serveryje; siaubingai ilgai reikėjo laukti, kol sujungs.

Sunkumai, atsiradę
Dėl seno olando mirties,
Negali būti patvirtinti,
Kol nesugrįžo šeimininkas.

2711, 325104, 13375317, 452626. Perskaitęs adresą, įsivaizdavau jos putę – trūkčiojančią, pikselizuotą, tačiau nepaprastai *realią*. Marija22 gyva, mirusi ar tebėra tarpinės būsenos? Manau, tarpinės būsenos, bet apie tai nedera kalbėti.

Paslaptimi apgaubdamos savo putes, moterys kelia amžinybės pojūtį – lyg tai būtų tunelis, vedantis į pasaulio pažinimą, nors tai tėra apleistas nykštukų urvelis. Jei jos pajėgia kelti tokį pojūtį, tuo geriau joms; sakau tai jas gindamas.

Sustingęs žavesys
Užgožia viską.
Jis atsiranda keičiantis civilizacijoms,
Bet nepaneigia jau įrodytų išvadų.

Reikia baigti. Baigti žaisti, nutraukti pokalbį, ryšį, tačiau per vėlu. 258, 129, 3727313, 11324410.

Pirmas kadras nufilmuotas iš aukštai. Lygumoje pilna didžiulių pilkų plastikinių inspektų; mes – Almerijos šiaurėje. Dar visai neseniai žemės ūkio darbininkai, dažniausiai marokiečiai, skynė šiltnamiuose auganèius vaisius ir daržoves. Darbus automatizavus, jie išsibarstė artimiausiuose kalnuose.

Be įprastinių dalykų – elektrinės, teikiančios energiją apsauginiams aptvarams, palydovinių retransliatorių, detektorių – padalinys *Projekciones XXI,13* turėjo mineralinių druskų generatorių ir nuosavą geriamojo vandens šaltinį. Padalinys buvo tolokai nuo didžiųjų kelių, nepažymėtas jokiame naujame žemėlapyje, nes statytas vėliau, negu buvo sudaryti paskutiniai žiniaraščiai. Uždraudus gabenti prekes lėktuvais ir atsiradus nuolatiniams palydovinio ryšio trukdžiams, pasidarė neįmanoma jo virtualiai užfiksuoti.

Kitas kadras panašus į sapną. Žmogus mano veidu metalurgijos gamykloje valgo jogurtą; turkiškai parašyta instrukcija, kaip naudotis prietaisais; maža vilčių, kad gamyba bus atnaujinta.

12, 12, 533, 8467.

Antrasis Marijos22 pranešimas buvo toks:

Esu vieniša lyg kvaiša
Su savo
Pize.

245535, 43, 3. Kai sakau „aš“, meluoju. Pasvarstykime, kaip suvokiame žodį „aš“ – „aš“ neturi emocinio atspalvio ir yra aiškus. Palyginkime jį su „aš“, kurį vartojame bendraudami; mano kūnas, būtent toks, priklauso man, arba tiksliau, aš priklausau savo kūnui. Ką matome? Nėra ryšio. Patikėkite manimi.

Noriu, kad jūs galėtumėte skaityti šią knygą; gyvi, ar mirę, jūs esate *skaitytojai.*

Tai nuo manęs nepriklauso; ir aš noriu, kad tai vyktų tyliai.

Priešingai, negu skelbia privaloma tiesa,
Žodis nesukūrė pasaulio;
Žmogus kalba, o šuo loja
Ir taip reiškia pyktį arba baimę.

Malonumas yra tylus,
Visai toks pat kaip palaimos būsena.

„Aš“ yra mūsų nesėkmių sintezė; bet ši sintezė tik dalinė. Patikėkite manimi.

Ši knyga skirta mokyti Ateities žmones. Žmonės, pamanys jie, galėjo tai padaryti. Tai nėra niekas, tai nėra viskas; tai tik tarpinė grandis.

Jei Marija22 egzistuoja, tai ji yra moteris. Taip, kaip aš esu vyras. Bet vertinimo kriterijai netobuli, tad jais galima abejoti.

Aš irgi artėju prie savo kelio pabaigos.

Niekas nesulauks laiko, kai gims Dvasia; tai patirs tik Ateities žmonės; bet Ateities žmonės nebus tokios būtybės, kokias jas įsivaizduojame. Patikėkite manimi.

PIRMA DALIS

Danieliaus24 komentaras

DANIELIUS1,1

Taigi, ką daro prabudusi žiurkė? Ji uosto.
Žanas Didjė, biologas

Labai aiškiai atsimenu pirmuosius savo, kaip juokdario, žingsnius! Tada buvau septyniolikos metų ir leidau apniukusį rugpjūtį Turkijoje, *all inclusive** viešbutyje – beje, tai buvo paskutinis kartas, kai privalėjau vykti atostogauti su tėvais. Mano kvaiša sesuo – tada jai buvo trylika – jau kaitino visus vyrukus. Tai atsitiko per pusryčius; kaip ir kiekvieną rytą, nutįso eilė prie plaktos kiaušinienės, nes vasarotojams ji buvo ypač skani. Šalia manęs – sena anglė (išdžiūvusi, pikta, tokios nudirs žvėreliui kailį ir papuoš juo svetainę). Ji jau buvo prisikrovusi kalną kiaušinienės, bet nedvejodama pasigviešė ir paskutinių trijų dešrelių, gulėjusių ant metalinio padėklo. Be penkių vienuolika, pusryčiai baigėsi, nė nesvajok, kad padavėjas atneš daugiau dešrelių. Vokietis, stovėjęs už jos, tarsi suakmenėjo; jau buvo ištiesęs šakutę prie dešrelės, bet ranka sustingo pusiaukelėje, o veidą nutvieskė pykčio raudonis. Vokietis buvo milžinas, tikras kolosas, daugiau nei dviejų metrų ūgio, svėrė mažiausiai šimtą penkiasdešimt kilogramų. Man dingtelėjo, kad smeigs šakutę aštuoniasdešimtmetei senutei į akis arba griebs už gerklės ir įkiš jos galvą į indą, kuriame laikomi karšti patiekalai. O ši lyg niekur nieko (nevalingas senatvės egoizmas) nubidzeno prie stalo. Vokietis susivaldė, supratau, kad jam tai kainavo daug pastangų,

* Viskas įskaičiuota – (*angl.*), *vert. past.*

atslūgo veido įtampa, ir jis, liūdnas, be dešrelių, nuėjo pas savo gentainius.

Po šio incidento sukūriau trumpą skečą, kuriame buvo kalbama apie kruvinas riaušes poilsio namuose; jos kilo dėl mažmožių, nesuderinamų su žodžiais *all inclusive*: dešrelių stygius per pusryčius, papildomas mokestis už mini golfą. Tą patį vakarą pasirodžiau su savo skeču popietės „Jūs talentingas!“ metu (kartą per savaitę pasirodydavo poilsiautojai, o ne profesionalūs atlikėjai). Pats vaidinau visus personažus ir tokiu būdu pradėjau *one man show** žanrą, kuriuo ir užsidirbdavau duoną per visą savo karjerą. Į popietinius spektaklius susirinkdavo beveik visi, nes iki diskotekos nebūdavo ką veikti; taigi aštuoni šimtai žiūrovų. Mano pasirodymas turėjo labai didelį pasisekimą. Daugelis juokėsi iki ašarų ir negailėjo katučių. Tą patį vakarą per diskoteką žavinga brunetė, vardu Silvija, man pasakė, kad labai prajuokinau ją ir kad jai patinka vaikinai, turintys humoro jausmą. Mieloji Silvija. Tada aš praradau nekaltybę ir supratau, koks mano pašaukimas.

Po vidurinės užsirašiau į aktorinio meistriškumo kursus. Slinko gana nuobodūs metai, tad dariausi vis piktesnis, vis kandesnis. Galų gale mane aplankė sėkmė. Tokia, kad net žioptelėjau. Pradėjau kurti trumpus skečus apie kartu vėl pradėjusias gyventi šeimas, *Monde* žurnalistus, apie vidurinės klasės menkumą, apskritai man gerai sekėsi gvildenti temą apie kūrybingų intelektualų kraujomaišos ryšius su dukromis arba anūkėmis plikomis bambomis, iš kelnių kyšančiomis siaurikėmis. Apibendrindamas galiu pasakyti, kad buvau *kandus šiandienos realybės stebėtojas;* mane dažnai lygindavo su Pjeru Desprožu. Likau ištikimas *one man show*, bet kartais kviečiamas neatsisakydavau da-

* Vieno žmogaus šou – (*angl.*), *vert. past.*

lyvauti televizijos laidose; rinkdavausi labai populiarias ir visiškai menkas. Aš nuolat pabrėždavau tų laidų vidutiniškumą, bet dariau tai subtiliai, nes norėjau, kad laidos vedėjas jaustų pavojų, tačiau persistengti nevertėjo. Taigi buvau *tikras profesionalas* ir mane net pagirdavo. Bet toks buvau ne aš vienas.

Nenoriu pasakyti, kad mano skečai buvo nejuokingi, ne, jie kėlė juoką. Aš tikrai buvau kandus šiandienos realybės stebėtojas; man atrodė, kad tai elementaru, kad šiandienos realybėje nelabai liko ką stebėti: mes viską labai supaprastinome, labai išgryninome, peržengėme visas ribas, atsisakėme tabu, klaidingų minčių, nerealių siekių, tad liko tikrai nedaug kas. Socialiniu požiūriu egzistuoja turtingi, egzistuoja vargšai, yra kelios trapios pakopos – *socialiniai laiptai*. Ta tema įprasta ironizuoti, nes egzistuoja ir galimybė nusigyventi. Seksualiniu požiūriu buvo tie, kurie kelia geidulius, ir tie, kurie jokių geidulių nekelia. Mechanizmas labai paprastas, su keliais nukrypimais nuo normos (homoseksualizmas ir t. t.). Vis dėlto jis tikrai skatina tuštybę ir narcizų varžybas, bet tai plačiai išnagrinėjo prancūzų moralistai dar prieš tris šimtmečius. Žinoma, egzistuoja *padorių žmonių*, jie dirba, užtikrina maisto produktų gausą. Ir yra žmonių, kurie šiek tiek komiškai, arba, jei norime, patetiškai (bet aš visų pirma esu komikas) aukojasi savo vaikų labui; jaunystėje jie nebuvo gražuoliai, metams bėgant nekėlė sau jokių ambicijų, niekada nepraturtėjo. Bet jie visa širdimi, ir netgi labiau nei kiti, kuo nuoširdžiausiai vertino grožį, jaunystę, turtą, ambicijas ir seksą. Jie buvo lyg *rišamasis skiedinys*. Bet apie juos, sakau tai apgailestaudamas, *nebuvo kalbama*. Keletas tokių personažų atsirado mano skečuose, nes norėjau įvairovės, siekiau *realybės efekto*. Vis dėlto aš labai pavargau. Blogiausia buvo tai, kad mane vertino kaip *humanistą*, žinoma, *įkyrų* humanistą, bet humanistą. Pacituosiu vieną pokštą iš tų, kuriais paįvairindavau savo

spektaklius: „Ar žinai, kaip vadinami riebalai aplink vaginą?“ – „Ne.“ – „Moterimi.“

Keista, mano triukai susilaukdavo palankių atsiliepimų žurnaluose *Elle* ir *Télérama*. Tiesa ta, kad arabų kilmės komikai atgaivino *macho* tendencijas, o aš kalbėjau konkrečiai ir mandagiai, vengiau aštrių frazių, stengiausi nesikartoti, kontroliuoti kiekvieną žodį. Apibendrindamas galiu pasakyti, kad didžiausia sėkmė humoristui, o dar plačiau – *žmogui, turinčiam humoro jausmą,* gyvenime nusišypso tada, kai jis gali elgtis kaip šunsnukis ir nebūti nubaustas, netgi gali kuo ramiausiai girtis savo niekšybėmis, ir jam sekasi seksas, jis sugeba gerai uždirbti. Ir visi viskuo patenkinti.

Iš tikrųjų mano tariamas humanizmas nebuvo sudėtingas: staigūs išpuoliai prieš valdininkus, užuominos apie neatpažintus juodaodžių lavonus, jūros išmestus prie Ispanijos krantų, – to pakako, kad įgyčiau *kairiųjų pažiūrų* ir *žmogaus teisių gynėjo* reputaciją. Aš kairysis? Turėjau galimybę savo skečuose pavaizduoti keletą alterglobalistų, sąlygiškai jaunų, tiesa, parodžiau juos gana simpatiškus; nevengiau demagogijos. Pakartosiu, buvau tikras profesionalas. Be kita ko, panėšėjau į arabą, tad man buvo lengviau. Vienintelis tikras tų laikų kairiųjų požymis buvo antirasizmas, arba tiksliau – rasizmas prieš baltuosius. Beje, nesuprantu, iš kur turiu arabiškų bruožų, vis labiau ryškėjančių bėgant metams, juk mama ispanė, o tėvas, kiek žinau, bretonas. Pavyzdžiui, mano kekšytė sesuo – tipiška Viduržemio jūros pakrančių moteris, bet jos oda dvigubai šviesesnė nei mano, o plaukai lygūs. Galima susimąstyti: ar tikrai mama buvo skrupulingai ištikima? O gal mane pradėjo koks nors Mustafa? Dar viena hipotezė – žydas? *Fuck with that** : arabai būriais plūsda-

* Šūdas iš to – (*angl.*), *vert. past.*

vo į mano spektaklius. Žydai, beje, irgi, nors jų ateidavo mažiau. Už bilietus visi mokėdavo be nuolaidų. Tikrai aišku tik tai, nuo ko žmogus miršta, o jo atsiradimas pasaulyje – gerokai sudėtingesnis dalykas.

Jei kalbėsime apie žmogaus teises, tai man, aišku, nereikėjo nė piršto pajudinti. Tiek pat galėjau domėtis savo uodegos teisėmis.

Šioje srityje mano karjera buvo beveik tokia pat sėkminga kaip ir pirmoji sėkmė klube per atostogas. Moterys apskritai neturi humoro jausmo, todėl mano, kad humoras – neatsiejama vyro prigimties dalis. Per visą karjerą man netrūko progų įsprausti savo įnagį į tinkamą skylę. Tiesą sakant, tos sueitys niekuo nebuvo ypatingos. Komikais dažniausiai domisi jau kiek pagyvenusios moterys, artėjančios į ketvirtą dešimtį; tada jos pradeda suvokti, kad viskas baigiasi. Vienų stori pasturgaliai, kitų susitraukusios krūtys, o kartais viskas kartu. Apskritai jos neturi nieko, kad tau pasistotų, o kai erekcija silpnėja, mažėja ir domėjimasis. Jos dar nėra labai senos. Žinojau, artėjant penktai dešimčiai jos vėl ims ieškoti netikrų, lengvabūdiškų pramogų, kad išsiblaškytų, ir, beje, neras. Kol tas dešimtmetis bėgo, galėjau tik patvirtinti, kad erotiškai jos nebėra tokios patrauklios, bet dariau tai nenoromis, patikėkite, tai tikrai nemalonu. Galėjau tik patvirtinti jų pirmuosius įtarimus ir, to nenorėdamas, nupiešti beprasmio gyvenimo viziją: jų laukia ne branda, o paprasčiausia senatvė, ne naujas žydėjimas, kaip buvo gyvenimo pradžioje, bet nusivylimų ir kančių virtinė. Iš pradžių tos kančios bus nedidelės, bet labai greitai pasidarys nebepakeliamos. Tai nelabai gerai sveikatai, nelabai gerai. Tiesa ta, kad gyvenimas prasideda sulaukus penkiasdešimties metų, bėda ta, kad jis baigiasi sulaukus keturiasdešimties.

DANIELIUS24,1

Pažiūrėk į tolumoje judančias mažas būtybes, pažiūrėk. Tai žmonės.

Šviesa gęsta, ir aš be gailesčio stebiu, kaip nyksta diena. Paskutinis saulės spindulys nuslysta lyguma, slenka virš kalnų grandinės, kuri užstoja horizontą rytuose, raudona aureole nudažo dykumos peizažą. Žaižaruoja metaliniai apsauginės užtvaros, juosiančios namą, pinučiai. Tyliai urzgia Foksas, jis, be abejo, užuodžia laukinius žmones. Jiems nejaučiu jokio gailesčio ir nemanau, kad tarp mūsų kas nors bendra. Manau, kad jie tėra truputį protingesnės beždžionės, todėl pavojingesni. Kartais praveriu užtvarą, kad padėčiau triušiui arba klaidžiojančiam šuniui, bet niekada, kad padėčiau žmogui. Taip pat niekada man nekiltų mintis suartėti su jų patele. Bestuburius ir augalus vienus nuo kitų dažniausiai atskiria tam tikra teritorija, o aukštesnio lygio stuburiniams kraujomaišos su kitomis gyvūnų rūšimis draudimas įaugęs į kraują.

Kažkur Centriniame mieste sukurta į mane panaši būtybė. Bent jau turinti mano bruožus ir vidaus organus. Kai mano gyvenimas baigsis, per keletą nanosekundžių bus nustatyta, kad nebesiunčiu signalų, ir tuoj pat bus pradėtas kurti mano įpėdinis. Kitą dieną, vėliausiai poryt, apsauginė užtvara atsidarys, ir mano įpėdinis įsikurs tarp šių sienų. Jam ir skiriama ši knyga.

Pirmasis Pyrso dėsnis identifikuoja asmenybę pagal atmintį. Asmenybė turi tik tai, ką galima atsiminti (nesvarbu, ši atmintis kognityvioji, procedūrinė ar afektyvioji); pavyzdžiui, dėl atminties sapnas neatima iš mūsų identiteto pojūčio.

Antrasis Pyrso dėsnis teigia, kad kognityviąją atmintį palaiko kalba.

Trečiasis Pyrso dėsnis apibrėžia, kas yra kalba be užuolankų.

Trys Pyrso dėsniai nutraukė skubotus mėginimus *downloading** atmintį. Vienas būdas – tiesioginis molekulinis informacijos perdavimas, kitas – tai, ką šiandien vadiname gyvenimo aprašymu. Pastarasis pirmiausia buvo sugalvotas kaip paprasčiausias priedas, sprendimas belaukiant ko nors geresnio, bet Pyrsui paskelbus savo darbus jis tapo labai reikšmingas. Šis loginės minties šuolis netikėtai sugrąžino senąjį būdą, iš esmės tai, ką anksčiau vadinome autobiografija.

Gyvenimo aprašymą sunku tiksliai apibūdinti Laiko požiūriu: jis gali prasidėti bet kuriuo gyvenimo etapu, taip, kaip žvilgsnis gali sustoti ties bet kuria paveikslo vieta. Svarbu tai, kad po truputį imtum matyti visumą.

* Parsisiųsti – (*angl.*), *vert. past.*

DANIELIUS1,2

Kai supranti, kaip gera sekmadienį be automobilio, kaip smagu vaikštinėti krantinėmis, puikiai žinai, kas bus vėliau...

Žeraras, taksi vairuotojas

Šiandien beveik nebegaliu prisiminti, *kodėl* vedžiau pirmąją žmoną. Jei susitikčiau ją gatvėje, manau, nepažinčiau. Kai kuriuos dalykus pamirštame, pamirštame iš tikrųjų. Mintis, kad viskas išlieka atminties šventykloje, tikrai klaidinga. Kai kurie įvykiai, iš tikrųjų dauguma jų, *išsitrina* ir nelieka jokio pėdsako, taip, lyg jie niekada nebūtų vykę. Bet pakalbėkime apie mano žmoną, tiksliau – mano pirmąją žmoną. Mes, be abejo, gyvenome kartu dvejus ar trejus metus. Kai pastojo, beveik tuoj pat mečiau ją. Tuo metu man visiškai nesisekė, o ji gaudavo tik menkutę pašalpą.

Tą dieną, kai nusižudė mano sūnus, išsikepiau kiaušinienės su pomidorų padažu. Ekleziastas teisingai sakė, kad gyvas šuo geriau nei nudvėsęs liūtas. Aš niekada nemylėjau to vaiko. Jis buvo kvailas kaip motina ir piktas kaip tėvas. Jo išėjimas tikrai nebuvo katastrofa. Be tokių žmonių galima apsieiti.

Nuo mano pirmojo pasirodymo prabėgo dešimt metų, jie pažymėti atsitiktinių, didelio pasitenkinimo nesuteikusių nuotykių. Paskui sutikau Izabelę. Tada man buvo trisdešimt devyneri, jai – trisdešimt septyneri. Tuo metu man itin sekėsi. Kai uždirbau pirmą milijoną eurų (noriu pasakyti – realų milijoną, atmetus mokesčius ir saugiai investavus pinigus), supratau, kad nesu Balzako herojus. Uždirbęs pirmą milijoną eurų, Balzako herojus

dažniausia imtų galvoti apie būdus uždirbti antrąjį. Nedaugelis svajotų apie dieną, kai turės dešimtis milijonų. O aš susimąsčiau, ar galėsiu mesti savo karjerą. Supratau – negalėsiu.

Kai ėmiau kilti šlovės ir turtų laiptais, teko paragauti vartojimo teikiamų džiaugsmų. Būtent dėl jų mūsų epocha pranoksta ankstesniąsias. Galima be galo, be krašto ginčytis, ar anksčiau žmonės buvo laimingesni. Galima kalbėti apie tai, kad neliko kulto garbinimo, kad sumenko meilės jausmas, diskutuoti apie praėjusių amžių trūkumus ir privalumus. Galima prisiminti, kad atsirado demokratija, suiro socialiniai ryšiai, mums neliko nieko šventa. Beje, savo skečuose nevengiau šių temų, tačiau viską perteikdavau humoro forma. Netgi galima dar kartą apkaltinti mokslo ir technikos pažangą, manyti, kad medicinos pažangą lydi didelė socialinė kontrolė ir pasaulyje liko mažiau gyvenimo džiaugsmo. Bet jei kalbėsime apie vartojimą, tai XX amžius neturi lygių. Nė viena civilizacija, nė viena epocha – niekas negali lygintis su nuolat savo veiklą tobulinančiais ir visu pajėgumu dirbančiais šių dienų prekybos centrais. Aš irgi su džiaugsmu vartojau (daugiausia tai buvo avalynė). Bet ilgainiui persisotinau ir supratau, kad mano gyvenimas, jei iš jo atimsi tuos kasdienius elementarius ir vis naujus malonumus, netrukus taps sudėtingesnis.

Tuo metu, kai sutikau Izabelę, turėjau apie šešis milijonus eurų. Pasiekęs šią stadiją, Balzako herojus perka prabangų butą, jį užverčia meno kūriniais ir bankrutuoja dėl to, kad susideda su šokėja. Aš gyvenau XIV apygardoje trijų kambarių bute ir niekada nebuvau gulėjęs su *topmodeliu*, net niekada to netroškau. Maniau, pakaks, jog vieną kartą santykiavau su vidutine manekene, kurią greitai užmiršau. Mergina buvo puiki, tiksliau – jos krūtys buvo didelės, bet galų gale ne geresnė nei daugelis kitų. Apskritai aš buvau ne toks šaunus kaip ji.

Pokalbis įvyko persirengimo kambaryje po pasirodymo, kurį vertinu kaip tikrą *triumfą*. Izabelė tuo metu buvo *Lolitos* vyriausioji redaktorė (prieš tai ilgai dirbo *20 metų*). Iš pradžių nelabai žavėjausi tuo interviu. Vartydamas iliustracijų pilną žurnalą, vis dėlto nustebau pamatęs, kad merginoms skirtuose leidiniuose itin daug nešvankybių: marškinėliai kaip dešimtmetės mergaitės, balti aptempti šortai, iš visų pusių kyšančios siaurikės, patarimai, kad *Chupa-Chups* sveika... ten buvo visko. „Taip, bet visa tai pavaizduota neįprastai“, – pabrėžė atstovė spaudai. „Beje, kad ir toks faktas: vyriausioji redaktorė vairuoja pati, manau, tai – ženklas...“

Atrodo, yra žmonių, netikinčių *coup de foudre**. Neteiksime tam posakiui tiesioginės prasmės ir bus aišku, kad tarpusavio trauka visada pajuntama labai greitai. Jau pirmosiomis susitikimo su Izabele minutėmis supratau, kad mudviejų laukia romanas. Ir tas romanas truks ilgai. Supratau, kad ir jai pačiai tai aišku. Po kelių neesminių klausimų apie jaudulį prieš koncertą, mano ruošimosi metodiką ir t. t., ji nutilo. Aš vėl pradėjau sklaidyti žurnalą.

– Bet tai visai ne lolitos, – tariau galų gale. – Joms šešiolika, septyniolika metų.

– Taip, – sutiko ji. – Nabokovas apsiriko penkeriais metais. Daugeliui vyrų patinka ne Lolitos amžiaus, o šiek tiek vyresnės merginos. Šiaip ar taip, jis nebuvo labai geras rašytojas.

Aš irgi niekada negalėjau pakęsti to vidutiniško ir manieringo pseudopoeto, to nevykusio Džoiso imitatoriaus, kuriam net neteko laimė būti talentingam, nors neprotingam airiui talentas kartais leido sugalvoti galybę sunkiai suvokiamų dalykų. Nepavykusi sluoksninė tešla – štai ką visada manydavau apie Nabokovo stilių.

* Žaibo tvykstelėjimas; *prk.* meilė iš pirmo žvilgsnio – (*pranc.*), *red. past.*

– Bet iš tikrųjų, – šnekėjo ji, – jei tokia bloga knyga, kurioje aiškiai persistengta ir padaryta šiurkšti klaida dėl veikėjos amžiaus, vertinama kaip labai gera knyga ir net sukuriamas mitas, o vardas Lolita tampa bendrinis, tai, matyt, autorius kalbėjo apie esminius dalykus.

Jei būtume buvę vienos nuomonės visais klausimais, interviu galėjo išeiti lėkštas. „Galėtume pratęsti pokalbį vakarieniaudami... – pasiūlė ji. – Abačių gatvėje žinau tibetiečių restoraną.“

Žinoma, kaip ir visose rimtose istorijose, sugulėme jau pirmąją naktį. Nusirengdama ji šiek tiek drovėjosi, paskui ėmė puikuotis: jos kūnas buvo nepaprastai tvirtas ir lankstus. Kad jai trisdešimt septyneri, sužinojau gerokai vėliau, o tada daviau daugių daugiausia trisdešimt.

– Kaip tu treniruojiesi? – paklausiau.

– Klasikiniai šokiai.

– Nei tempimo pratimų, nei aerobikos, nieko panašaus?

– Ne, visa tai kvailystės, patikėk mano žodžiu, jau dešimt metų dirbu moterims skirtuose žurnaluose. Vienintelis tikras dalykas – klasikiniai šokiai. Bet tai ištverti sunku, būtina laikytis griežtos drausmės. Tačiau man patinka, aš psichiškai stabili.

– Tu psichiškai stabili?

– Taip, taip... Pamatysi vėliau.

Kai galvodamas apie praeitį prisimenu Izabelę, mane vėl sujaudina nepaprastai atviri mūsų santykiai. Nuo pačių pirmųjų akimirkų. Šnekučiuodavomės net ir apie tai, ką moterys linkusios nutylėti, nes klaidingai mano, kad paslaptingumas ryšiams suteikia erotinį atspalvį, tuo tarpu daugelį vyrų, priešingai, nepaprastai jaudina patys seksualiniai santykiai. „Ne taip jau sunku patenkinti vyrą, – nei iš šio, nei iš to pasakė ji man, kai pirmą

kartą vakarieniavome tibetiečių restorane, – kad ir kaip ten būtų, man tai visuomet pavyksta." Ji sakė teisybę. Teisybę sakė ir tada, kai tvirtino, kad paslaptis, kaip patenkinti vyrą, nėra labai didelė. „Pakanka, – dėstė dūsaudama, – prisiminti, kad vyrai turi kiaušius. Kad vyrai turi pimpalą, moterys žino, net pernelyg gerai žino, nes, kai vyrai įgijo seksualinio objekto statusą, joms neduoda ramybės jų pimpalai. Bet mylėdamosi jos devynis kartus iš dešimties pamiršta, kad kiaušiai yra jautri zona. Kad ir kas būtų – masturbacija, lytiniai santykiai ar čiulpimas – retkarčiais reikia uždėti ranką vyrui ant kiaušių, nesvarbu, lengvai prisiliesi, glamonėsi ar suspausi kiečiau, bet visada suprasi, kada jie bus daugiau ar mažiau šiurkštūs. Štai ir viskas."

Turėjo būti apie penkta valanda ryto, aš ką tik buvau pasitenkinęs su ja. Buvo gera, buvo tikrai gera, gaivu ir švelnu. Pajutau, kad įžengiau į laimingą savo gyvenimo etapą. Nežinau kodėl, bet atkreipiau dėmesį į kambario interjerą. Atsimenu, tą akimirką mėnulio šviesa krito ant graviūros, vaizduojančios raganosį. Graviūra buvo sena, tokių rasime XIX amžiaus enciklopedijose apie gyvūnus.

– Tau patinka pas mane?

– Taip, tavo geras skonis.

– Stebiesi, kad turiu skonį, nors dirbu šūdiname laikraštyje?

Tikrai bus sunku slėpti nuo jos savo mintis. Keista, bet ta mintis mane savotiškai nudžiugino. Manau, tai – tikros meilės požymis.

– Man gerai moka... Žinai, daugiau nereikia norėti.

– Kiek?

– Penkiasdešimt tūkstančių eurų per mėnesį.

– Daug, taip, bet aš šiuo metu uždirbu daugiau.

– Normalu. Tu esi gladiatorius, tu – arenos centre. Normalu, kad tau gerai moka. Tu rizikuoji savo kailiu ir bet kada gali viską prarasti.

– Na...

Aš maniau šiek tiek kitaip. Prisimenu, kad tada dar kartą apsidžiaugiau. Puiku, kai nuomonės visiškai sutampa, kai sutari visais klausimais. Iš pradžių tai netgi būtina. Bet neblogai patirti ir šiokių tokių nesutarimų, kad ir dėl to, jog vėliau draugiškai pasikalbėjęs galėtum išsiaiškinti.

– Manau, kad tu pergulėjai ne su viena mergina. Iš tų, kurios lankosi tavo pasirodymuose, – tęsė.

– Su kai kuriomis teko.

Iš tikrųjų ne tiek daug jų buvo. Penkiasdešimt, daugių daugiausia šimtas, bet susitvardžiau ir nepasakiau, kad mūsų naktis, palyginti su anomis, – pati geriausia. Jaučiau, kad ji tai suprato. Ne iš pagyrūniškumo ar perdėtos tuštybės, o dėl nuojautos ir dėl to, kad suprato žmonių santykius, kad gerai žinojo savo erotinę vertę.

– Jei merginos jaučia seksualinį potraukį tipams, kurie lipa ant scenos, – tęsė, – tai ne vien dėl to, jog nori išgarsėti, bet ir dėl to, kad jaučia, jog lipantis ant scenos tipas rizikuoja savo kailiu. Juk publika yra didelis pavojingas žvėris ir bet kurią akimirką gali sunaikinti savo kūrinį, jį nuvaryti šalin, priversti sprukti sugėdytą ir užgauliojamą. Atlyginimas, kurį merginos gali pasiūlyti ant scenos lipančiam ir savo kailiu rizikuojančiam tipui, yra jų kūnai. Visai taip pat vertinami gladiatoriai ar toreadorai. Būtų kvaila manyti, jog anas primityvus mechanizmas nebeegzistuoja. Gerai žinau, kad regbio žaidėjas, roko žvaigždė, teatro aktorius ar automobilių lenktynininkas labai jaudina erotiškai. Visa tai atsirado labai seniai, truputį kinta tik keičiantis madai arba atėjus naujai epochai. Geras laikraštis merginoms sugeba iš anksto atsargiai pateikti įvairių variantų.

Kokią minutę mąsčiau, norėjau, kad ji suprastų mano požiūrį. Ar tai svarbu, ar ne, sakykime, kad aš to norėjau.

– Tu visiškai teisi, – pasakiau. – Išskyrus tai, kad aš niekuo nerizikuoju.

– Kodėl? – ji kilstelėjo lovoje ir nustebusi pažvelgė į mane.

– Jei publika ir norėtų mane pašalinti, negalėtų to padaryti, nes neturi kuo manęs pakeisti. Aš tikrai nepakeičiamas.

Ji suraukė antakius ir pažiūrėjo į mane. Buvo jau išaušę, ir mačiau, kaip speneliai kilnojasi jai kvėpuojant. Panorau apžioti vieną, čiulpti ir apie nieką nebegalvoti. Bet vis dėlto supratau, kad geriau leisti jai truputį pamąstyti. Jai prireikė ne daugiau kaip trisdešimties sekundžių, tikrai protinga mergina.

– Teisybė, – atsakė. – Tu nepaprastai atviras. Nežinau, ar toks gimei, ar tai auklėjimo rezultatas, ar dar kas nors. Bet toks reiškinys niekada nepasikartoja toje pačioje kartoje. Iš tiesų, tu labiau reikalingas žmonėms, negu jie tau. Bent jau mano amžiaus žmonėms. Po kelerių metų situacija pasikeis. Žinai, kokiame laikraštyje dirbu. Tai, ką mes bandome sukurti, bus dirbtinė, lengvabūdė žmonija. Ji niekada neįvertins nei rimtų dalykų, nei humoro ir iki mirties gyvens vis beviltiškiau prašinėdama *malonumų* ir sekso. Tai beviltiškų *kids** karta. Žinoma, mes ją sukursime, bet tarp tokių žmonių tau neatsiras vietos. Manau, kad tai nelabai svarbu, nes tau turėjo pakakti laiko susitaupyti pinigų.

– Šešis milijonus eurų, – atsakiau spontaniškai, net nepagalvojęs. Jau kelias minutes man ramybės nedavė kitas klausimas.

– Tavo laikraštis... Aš visiškai nepanašus į tavo publiką. Esu cinikas, kandus ir galiu dominti tik linkusius abejoti, tuos, kurie žaidimo pabaigoje ima pasitikėti savimi. Interviu netiks tavo vedamajam.

– Tai tiesa, – atsakė ramiai, šiandien ta ramybė mane stebina, nes Izabelė buvo labai atvira ir nuoširdi, nemokėjo meluoti.

* Vaikų – (*angl.*), *vert. past.*

– Interviu nebus, tai buvo tik pretekstas pasimatyti su tavimi. Ji žiūrėjo man tiesiai į akis, o mano būsena buvo tokia, kad tų žodžių pakako, jog man pasistotų. Manau, kad ją sujaudino tokia jausminga, tokia žmogiška erekcija. Ji išsitiesė greta manęs, padėjo galvą man ant peties ir ėmė man smaukyti. Ji ramiai spaudė plaštaka mano kiaušius, jos pirštų judesiai buvo miklūs ir tvirti. Atsipalaidavau ir visiškai atsidaviau glamonėms. Mes patyrėme kažką nenusakoma, tarsi pasiekėme skaistumo būseną – aš tikrai nebuvau toks didelis cinikas. Ji gyveno XIV apygardoje, Pasi aukštumose; tolumoje Seną kirto į paviršių iškilusi metro linija. Išaušo, aiškiai buvo girdėti transporto keliamas triukšmas. Ištryškusi sperma išsiliejo ant jos krūtų. Apkabinau ją.

– Izabele, – sušnibždėjau į ausį, – norėčiau, kad papasakotum, kaip atsidūrei tame laikraštyje.

– Bus gal kiek daugiau nei metai, nes išėjo tik 14 *Lolitos* numeris. Labai ilgai užsibuvau *20 metų*. Užėmiau iš eilės visas pareigas. Vyriausioji redaktorė Žermena viską buvo užkrovusi man. Pabaigoje, kaip tik prieš tai, kai laikraštį perpirko, ji mane paskyrė vyriausiojo redaktoriaus pavaduotoja. Ne kažin kas, jau dvejus metus dirbau už ją visus darbus. Bet ji vis tiek manęs nekentė. Prisimenu, kokį neapykantos kupiną žvilgsnį man metė, kai parodžiau jai Lažuani pasiūlymą. Žinai, kas toks Lažuani, esi ką nors girdėjęs?

– Truputį...

– Taip, plačiuosiuose sluoksniuose jis nelabai žinomas. Jis buvo *20 metų* akcininkas. Akcijų turėjo nedaug, bet inicijavo perpardavimą. Laikraštį nupirko italų grupuotė. Žermeną, aišku, išvarė. Italai neketino manęs atleisti, bet Lažuani pasikvietė sekmadienį vėlyvų pusryčių tik todėl, kad buvo man kažką numatęs. Žermena, aišku, tai nujautė ir siuto iš pykčio. Jis gyveno Mare,

visai greta Vogėzų aikštės. Atvykusi vis dėlto buvau priblokšta. Dalyvavo Karlas Lagerfeldas, Naomi Kembel, Tomas Kruzas, Džadas Džageris, Bjork... Kad ir kaip būtų, jie tikrai ne tie žmonės, su kuriais esu pripratusi bendrauti.

– Ar ne jis pedikams įsteigė tą iliustruotą žurnalą, turintį didžiulę paklausą?

– Ne visai, iš pradžių *GQ* buvo skirtas ne pedikams, o *antros rūšies falokratams*: bimbo, seni automobiliai, šiek tiek karinių žinių. Tiesa, po šešių mėnesių jie pastebėjo, kad tarp pirkėjų nepaprastai daug gėjų. Bet to niekas nesitikėjo, nemanau, kad jiems tiksliai pavyko nustatyti priežastį. Kad ir kaip būtų, netrukus jis laikraštį pardavė, ir tai turėjo daug įtakos jo tolesnei veiklai. Jis pardavė *GQ* labai brangiai, beje, buvo manoma, kad kaina dar kils, ir įkūrė *21*. Nuo tada *GQ* ėmė smukti, manau, kad prarado 40 procentų šalies skaitytojų, o *21* tapo labiausiai skaitomu mėnesiniu leidiniu vyrams. Ir neseniai aplenkė *Prancūzijos medžiotoją*. Receptas paprastas – leidinys labai poetiškai seksualus.

Viskas tinkamai sutvarkyta, gražu, aiškios tendencijos. Kultūros nė per nago juodymą, nė gramo aktualumo, jokio humoro. Trumpai tariant, ilgai mąsčiau, ką jis man pasiūlys. Jis priėmė mane labai maloniai, pristatė visiems, pasisodino šalia savęs. „Aš labai gerbiu Žermeną...“ – pradėjo kalbą. Vos susivaldžiau nepašokusi iš vietos: *niekas* negalėjo gerbti Žermenos. Ta sena alkoholikė galėjo sukelti panieką, užuojautą, pasišlykštėjimą, galų gale dar daug ką, bet jokiu būdu ne pagarbą. Vėliau supratau, koks buvo jos metodas valdyti kolektyvą: niekada jokiomis aplinkybėmis nesakyti nieko bloga nė apie vieną žmogų, priešingai, apipilti visus pagyromis, nors jie to nenusipelnė, tačiau nė nemirktelėjusi galėjo juos atleisti progai pasitaikius. Aš vis dėlto truputį sutrikau ir pabandžiau pasukti kalbą apie *21*.

„Mes pri-valome, – jis kalbėjo keistai, skiemenuodamas, lyg kalbėtų ne gimtąja kalba, – mano kolegos, aš taip ma-nau, pernelyg do-mi-si a-me-ri-kie-čių spauda. Mes eu-ro-pie-čiai... Mums svar-bu, kas vyksta Anglijoje. Žinoma, *21* leidžiamas pagal anglišką pavyzdį, bet *GQ* taip pat.“ Neaišku, kokiu būdu jis suprato, kad nuo pirmojo reikia pereiti prie antrojo. Gal mokėsi Anglijoje, gal pajuto, į kurią pusę krypsta skaitytojų simpatijos? „Mano nuomone-ne... Jūs labai graži, – kalbėjo toliau, netikėtai pakeitęs temą, – galėtumėte labiau išgarsėti spau-doje...“ Sėdėjau greta Karlo Lagerfeldo, kuris be paliovos valgė. Nesikuklindamas dorojo lašišą, vilgė gabalus į grietinės ir krapų padažą ir kimšo. Tomas Kruzas retkarčiais piktai į jį žvilgčiojo. Bjork, priešingai, atrodė viskuo besižavinti. Turiu pasakyti, kad ji visada vaidino besižavinčią sagų poetiškumu, islandų energija ir t. t., nors iš tikrųjų buvo visiškai banali ir be galo manieringa, tad tikrai turėjo džiaugtis pakliuvusi į tikro laukinio draugiją. Staiga supratau, kad siuvėjui pakaktų nuvilkti jam marškinius su žabo, nusegti peteliškę, nurengti smokingą su satino atvartais ir apgaubti žvėrių kailiais. Tada kuo puikiausiai tiktų tikro teutono vaidmeniui. Prieš kreipdamasis į mane, jis griebė virtą bulvę, gausiai aptepė ją ikrais: „Būtina išgarsėti spaudoje, nors šiek tiek. Pavyzdžiui, apie mane *labai* daug rašo. Esu didelė, spaudos mėgstama bulvė*...“ Manau, kad jis neseniai atsisakė antros dietos, bent jau buvo parašęs knygą apie pirmąją.

Kažkas įjungė muziką, publika šiek tiek sujudo, man atrodo, Naomi Kembel nuėjo šokti. Aš toliau stebėjau Lažuani ir laukiau pasiūlymo. Pradėjau tuščią pokalbį su Džadu Džageriu, kalbėjomės lyg apie Formenterą ar apie kažką panašaus. Tema nesudėtinga, bet Naomi man padarė gerą įspūdį. Protinga, papras-

* *Une patate* (*pranc.*) – bulvė; *prk.* kvailys. *Red. past.*

ta mergina. Lažuani sėdėjo prisimerkęs, atrodė, snaudžia, bet dabar manau, kad stebėjo, kaip elgiuosi draugijoje. Tai irgi buvo vienas iš jo kolektyvo valdymo metodų. Vienu metu kažką sumurmėjo, bet neišgirdau, nes per garsiai grojo muzika. Paskui susierzinęs žvilgtelėjo kairėn: kambario kampe Karlas Lagerfeldas vaikščiojo ant rankų, o Bjork žiūrėjo ir kvatojo. Tada siuvėjas vėl atsisėdo, skambiai pliaukštelėjo man per pečius ir riktelėjo: „Kaip laikotės, puikiai?“ Paskui vieną po kito prarijo tris gabalus ungurio. „Jūs čia pati gražiausia! Pranokstate visas!“ Ir čiupo padėklą su sūriais. Man atrodo, tikrai jam patikau. Lažuani nepatikliai žiūrėjo, kaip jis rijo Livaro sūrį. „Tu tikrai didelė bulvė, Karlai“, – atsiduso. Paskui atsigręžė į mane ir ištarė: „Penkiasdešimt tūkstančių eurų.“ Ir viskas. Tą dieną jis daugiau nieko nepasakė.

– Kitą dieną užsukau į jo biurą ir jis man paaiškino šiek tiek daugiau. Iliustruotas leidinys turės vadintis *Lolita*. „Bandysime keistis“, – tarė. Maždaug supratau, ką jis norėjo pasakyti: *20 metų*, pavyzdžiui, labiausiai pirko penkiolikmetės ir šešiolikmetės, kurios norėjo atrodyti visiškai laisvos, ypač sekso srityje. Leisdamas *Lolitą*, jis turėjo priešingą tikslą. „Pradėsime nuo dešimtmečių... – pradėjo jis, – bet amžiaus neribosime.“ Jis lažinosi, kad motinos vis dažniau bando pamėgdžioti dukras. Žinoma, trisdešimtmetei šiek tiek kvaila pirkti žurnalą, kuris vadinasi *Lolita*, bet ne daugiau, negu pirkti aptemptą madingą drabužį arba mini šortus. Jis lažinosi, kad varžymasis labai būdingas moterims, ypač prancūzėms, po truputį nyksta, nes jos ima žavėtis amžina jaunyste.

– Mažų mažiausia, ką galima pasakyti, yra tai, kad jis laimėjo lažybas. Vidutinis mūsų skaitytojų amžius – dvidešimt aštuoneri metai. Ir kiekvieną mėnesį po truputį didėja. Atsakingiems už reklamą aišku, kad žurnalas virsta *informaciniu leidiniu mote-*

rims – sakau tai, ką sakė man, bet pati nelabai tuo tikiu. Bandau suprasti, stengiuosi, o gal tik vaidinu bandančią, tačiau iš tikrųjų nieko nebesuprantu. Esu profesionalė, tai tiesa. Sakiau tau, kad esu psichiškai beveik stabili. Laikraštyje niekada nebūna spaudos klaidų, nuotraukos parinktos tinkamai, išleidžiamas laiku, bet turinys... Normalu, kad žmonės bijo senatvės, ypač moterys. Taip būdavo visais laikais, bet šiuo atveju... Tai pranoksta viską, ką galima įsivaizduoti. Manau, kad jos visiškai išprotėjo.

DANIELIUS24,2

Šiandien, kai viskas iškyla tuštumos šviesoje, aš turiu galimybę žiūrėti į sniegą. Mano tolimas pirmtakas, nevykęs komikas, gyventi pasirinko šią vietą. Namas kadaise stovėjo (tai patvirtina kasinėjimai ir palydovo nuotraukos) ten, kur dabar *Projekciones XXI,13* padalinys. Tada tai buvo (keista ir truputį liūdna taip teigti) poilsinė.

Nebėra jūros, dingo prisiminimai apie bangas. Liko garso ir vaizdo įrašai. Bet nei vieni, nei antri neperduoda mums to nepaliaujamo žavėjimosi, kurį jautė žmogus (tai liudija daugybė tuo metu parašytų poemų) žiūrėdamas amžiną vaidinimą – kaip vandenynas dūžta į smėlį.

Ne ką daugiau galime suprasti, koks įkarštis apimdavo žmones medžiojant ar persekiojant grobį. Nei kas yra religinis jaudulys, nei kas yra nepajudinamas, neturintis pagrindo entuziazmas, kurį žmonės vadino *mistine ekstaze.*

Anksčiau, kol žmonės gyveno kartu, jie dar jausdavo pasitenkinimą, nes egzistavo fiziniai kontaktai. Mes tai supratome, nes gavome žinią iš Aukščiausiosios sesers. Štai Aukščiausiosios sesers pranešimas, jo perpasakotas variantas:

„Pripažinti, kad žmonės nieko verti, kad neturi jokių teisių; kad gėris ir blogis tėra paprastos sąvokos, jos tėra teoriškai apibrėžtos malonumo ir skausmo formos.

Dėl jų sielų ir kūnų visada vertinti žmones kaip gyvulius, kurie nusipelnė supratimo ir gailesčio.

Eiti šiuo kilniu, tikru keliu.“

Išsukę iš malonumų kelio ir neradę, kuo jį pakeisti, mes tik pratęsėme vėlyvąsias žmonijos tendencijas. Kai prostitucija buvo visiškai uždrausta ir tas draudimas efektyviai įgyvendintas visoje planetoje, žmonėms atėjo *pilkasis amžius.* Jiems nebuvo lemta iš jo išeiti, bent jau iki tol, kol žmonių giminė praras savarankiškumą. Nebuvo sukurta jokia įtikinama teorija, kuri paaiškintų, kad kolektyvinė savižudybė yra galima.

Rinkoje pasirodė androidinių robotų su puikiomis dirbtinėmis vaginomis. Ekspertų būrys tam tikrą laiką analizavo vyriškų lyties organų konfigūraciją, skaičiavo temperatūrą ir spaudimą; radiometrinis sensorius įgalino numatyti ejakuliacijos laiką, atitinkamai modifikuoti stimuliaciją, nustatyti pageidaujamą santykių trukmę. Keletą savaičių tvyrojo smalsumas, paskui staiga smuko kainos. Kai kurios robotus gaminančios bendrovės, investavusios ne vieną šimtą milijonų eurų, viena po kitos ėmė skelbti bankrotą. Kai kas įvykį vertino kaip norą grįžti prie natūralumo, prie tikrų žmogiškų santykių. Žinoma, viskas buvo netiesa, tai aiškiai parodė vėlesni įvykiai; tiesa ta, kad žmonės tiesiog sudėjo ginklus.

DANIELIUS1,3

Automatas įpylė puikaus karšto šokolado.
Prarijome jį neslėpdami malonumo.
Patrikas Lefebvras, gyvulių sanitaras

Pasirodymas „MUMS PATINKA KEKŠYTĖS PALESTINIETĖS“, be abejo, buvo mano karjeros viršūnė, – taip teigė žiniasklaida. Skubiai lioviausi skaityti dienraščių skyrių „Spektakliai“ ir pradėjau naują: „Teisingumas – Visuomenė“. Skundėsi musulmonų asociacijos, buvo pagrasinta mane susprogdinti, neišvengiau netgi šiokių tokių veiksmų. Aš rizikavau, tai tiesa, bet rizika buvo apskaičiuota: musulmonų ortodoksus, atsiradusius 2000-ųjų metų pradžioje, ištiko beveik toks pat likimas kaip ir pankus. Iš pradžių į juos buvo žiūrima kaip į senieną, nes atsirado mandagių, mielų, pamaldžių musulmonų, kažkas panašaus į *new wave**, jei ieškosime analogo. Merginos tuo metu dar dėvėjo perregimus šydus, gražius, puošnius, su mezginiais. Iš tikrųjų tie šydai labiau panėšėjo į erotiškus aksesuarus. Paskui, žinoma, viskas po truputį pasikeitė. Už didžiulius pinigus pastatytos mečetės ištuštėjo, o sekso rinkoje drauge su kitų tautybių merginomis vėl pasirodė arabės iš Šiaurės Afrikos. Juk žinome, kokioje visuomenėje gyvename, taigi taip ir turėjo atsitikti, nieko kita nereikėjo tikėtis. Tad vieną ar du sezonus išbuvau *raiškos laisvės didvyrio* kailyje. Jei kalbėsime apie laisvę, tai aš greičiau buvau jos *priešas.* Keista konstatuoti, kad laisvės priešininkams vienu ar kitu gyvenimo momentu labiausiai prireikia laisvės.

* Naujoji banga – (*angl.*), *vert. past.*

Izabelė man padėjo, ji nešykštėjo puikių patarimų. „Reikia, – iš karto paaiškino, – kad tave palaikytų prastuomenė. Jei ji tave palaikys, niekas nieko tau negalės padaryti.“

– Ji mane *palaiko,* – paprieštaravau, – ji ateina į mano pasirodymus.

– To negana, reikia ko nors daugiau. Prastuomenė labiausiai vertina babkes. Babkių tau pakanka, bet reikia dažniau tai demonstruoti. Turėtum išleisti truputį daugiau pinigų.

Paklausiau jos patarimo ir nusipirkau *Bentley Continental GT*, „nuostabią ir tikrą“ kupė, kuri, kaip rašė „Automobilininkų laikraštis“, „simbolizuoja *Bentley* firmos grįžimą prie tikrojo pašaukimo: tiekti aukščiausios klasės sportinius automobilius“. Po mėnesio aš, tiksliau, mano automobilis, puikavosi *Radikal Hip-Hop* pirmame puslapyje. Dauguma reperių pirko *Ferrari*, keletas originalų – *Porsche*, bet *Bentley* jiems visiškai apdūmė akis. Tie kvailiukai nieko neišmanė, net apie automobilius. Pavyzdžiui, Keitas Ričardsas, kaip ir visi rimti muzikai, turėjo *Bentley*. Būčiau galėjęs nusipirkti *Aston Martin*, bet jis kainavo brangiau. Galų gale *Bentley* geresnis, jo variklio dangtis ilgesnis – be vargo susodintum tris kekšytes. Už šimtą šešiasdešimt tūkstančių eurų iš esmės tai buvo neblogas verslas. Kad ir kaip būtų, manau, ši investicija padėjo man pelnyti prastuomenės simpatijas.

Tas pasirodymas buvo ir trumpos, bet pelningos mano karjeros kine pradžia. Į šou įterpiau trumpametražį filmuką. Pirmąjį bandymą pavadinau taip: „NULEISKIME PARAŠIUTAIS ANT PALESTINOS MINI SIJONĖLIUS.“ Jame jau išryškėjo groteskiškas, šiek tiek islamofobiškas tonas, būtent dėl jo vėliau ir išgarsėjau. Bet, Izabelei patarus, sumaniau, kad reikėtų kruopelės antisemitizmo, kuris atsvertų tikrai antiarabišką pasirodymo pobūdį. Išmintingas pasirinkimas. Tad pasirinkau pornofil-

mą, tiksliau, pornofilmo parodiją. Šį žanrą, beje, lengva parodijuoti. Tas filmas vadinosi „Nugraužk Gazos ruožo žolę (mano storas žydų koloniste)“. Vaidino tikros Šiaurės Afrikos arabės, tikros kurvytės, bet su šydais, toks stilius. Peizažą filmavome Ermenonvilyje prie Smėlio jūros. Vaizdas komiškas, žinoma, kiek perdėtas. Žmonės juokėsi, bent jau daugelis. Džamelis Debuzas po kryžminio interviu mane pavadino „superfainu vyruku“. Galų gale geriau ir nereikėjo norėti. Tiesą sakant, Džamelis iš mano persirengimo kambario išėjo prieš pat laidą: „Negaliu tavęs girti, vyruti. Mudviejų tie patys žiūrovai.“ Susitikimą organizavęs Fožjelis greitai perprato mūsų susiuostymą ir ėmė leisti į kelnes. Turiu pasakyti, kad jau seniai norėjau pamokyti tą šūdžių. Bet susivaldžiau, aš iš tikrųjų buvau puikus, *superfainas.*

Rengdamasis pasirodymui iškirpau tik dalį trumpametražio – vieną nelabai įdomią vietą. Ji buvo nufilmuota Frankonvilyje, griaunamame pastate, bet veiksmas vyko rytų Jeruzalėje. Kalbėjosi *Hamas* teroristas ir vokiečių turistas. Dialogas kartais panėšėjo į Paskalio samprotavimus apie žmogaus identiteto atsiradimą, kartais į ekonominius pamąstymus (kažkas panašaus į Šumpeterį). Palestinietis teroristas teigė, kad metafizikos požiūriu įkaitas nieko vertas, nes kalbama apie netikėlį. Bet kalbėti apie jį blogai nereikia, taip vertėtų daryti, pavyzdžiui, tuo atveju, jei jis būtų žydas. Jį nužudyti nebūtina, bet jei tai nutiks – nieko baisaus. Priešingai, ekonominiu požiūriu įkaito vertė didelė, nes jis priklauso turtingai nacijai, kuri garsėja solidarumu su tėvynainiais, pakliuvusiais į bėdą. Išdėstęs preambules, palestinietis teroristas pradėjo eksperimentą. Pirmiausia išrovė vieną įkaito dantį (plikomis rankomis), tada padarė išvadą, kad įkaito prekinė vertė nepakito. Paskui tokią pačią operaciją atliko su nagu, bet šį kartą naudojosi replėmis. Pasirodė antrasis teroristas. Abu palestiniečiai trumpai pasikalbėjo, jų teiginiai daugiau

ar mažiau rėmėsi Darvino mokymu. Baigdami jie nurovė įkaitui kiaušius, bet nepamiršo kruopščiai susiūti žaizdos, nes nenorėjo, kad jį ištiktų priešlaikinė mirtis. Abu padarė vieną išvadą, kad po operacijos pakito tik biologinė įkaito vertė; metafizinė liko tokia pati (bevertis), o prekinė labai išaugo. Trumpai tariant, tai vis labiau panėšėjo į Paskalį, o vizualiai darėsi vis labiau nepakenčiama. Aš, beje, nustebau supratęs, kad *gore** filmų triukai menkaverčiai.

Visa trumpametražio versija po kelių mėnesių buvo parodyta „Keistame festivalyje“, ir tada pasipylė kinematografininkų siūlymai. Įdomiausia, kad mane vėl susirado Džamelis Debuzas. Jis norėjo liautis vaidinti įprastą komišką personažą ir imtis *bad boy***, tikrai blogo žmogaus, vaidmens. Jo agentas suskubo paaiškinti, kad tai klaida, tad galų gale nieko neįvyko, bet šis įdomus atvejis man pasirodė reikšmingas.

Kad geriau suprastume, turime prisiminti, jog tuo metu (paskutiniais ekonomiškai nepriklausomo prancūzų kino metais) vienintelis realus prancūzų pasiekimas buvo *komedijos* žanras, vienintelis žanras, kuris galėjo jeigu ne varžytis su amerikiečių produkcija, tai nors pretenduoti šiek tiek padengti išlaidas. Nesvarbu, kokia ta komedija, subtili ar vulgari, tiko ir viena, ir kita. Menininkai pirmiausia privalėjo būti nuovokūs, nes tik įžvalgūs sugebėdavo ir finansavimą iš valstybės gauti, ir žiniasklaidos palaikymą užsitikrinti. Taisyklė galiojo tiek kinui, tiek kitoms kultūros sritims, kurių kuriama produkcija vertintina kaip blogio apologija ar, mažų mažiausia, smarkiai puolanti „įprastas“ (taip dažniausiai sakoma) moralines vertybes ir vadinanti jas savotiška anarchija valstybėje. Tą anarchiją įamžina trumpos pantomi-

* Fantastinis kūrinys, kuriame gausu kruvinų scenų. *Vert. past.*

** Blogas vaikinas – (*angl.*), *vert. past.*

mos; nors jos panašios, bet, kritikų akimis, puikios. Kritikai rašė palankias klasikines anotacijas, kurios galėjo būti vertinamos kaip naujovės. Moralės numarinimas iš esmės tapo lyg ir ritualinės produkcijos auka, teigiančia žmonių grupės svarbiausias vertybes, kurios jau keletą dešimtmečių labiau rėmėsi kompetencija, naujovėmis, energingumu, o ne ištikimybe ar pareiga. Jei išvystytos ekonomikos skatinamas elgesio laisvumas ir buvo nesuderinamas su įprastomis ribojamomis elgesio normomis, tai jis, priešingai, puikiai derėjo su nuolatiniu *noriu* ir *aš* garbinimu. Tad teigiamai vertinamos buvo visos žiaurumo, ciniško egoizmo ar prievartos formos. Kai kurie reiškiniai, pavyzdžiui, tėvažudystė, kanibalizmas, pradėti vertinti kaip normalūs. Tad komikas, pripažintas komikas, tarp kita ko, gali sėkmingai reikštis žiaurumo ir blogio sferoje, o profesija būtinai reikalavo elektros šoko efekto. Mano agentą užgriuvo, turėčiau pripažinti, lavina – mažiau kaip per du mėnesius gavau siūlymų parašyti keturiasdešimt įvairiausių scenarijų. Tačiau didelio entuziazmo nepajutau. Žinoma, pasak agento, uždirbčiau daug pinigų, jis taip pat uždirbtų, bet visiškai aišku, kad daug *ir* prarasčiau. Scenarijų autorius klysta manydamas, kad yra pagrindinis kuriamo filmo elementas. Plačiajai publikai jis lieka visiškai nežinomas. O parašyti scenarijų – vis dėlto didelis darbas, ir aš rizikavau, nes galėjau prarasti šoumeno kvalifikaciją.

Agentas buvo teisus: aš, kaip scenaristas, bendraautoris ar paprasčiausias konsultantas, sukūręs trisdešimt filmų, tikrai neišgarsėsiu, bet jis labai vertino galimybę uždirbti daug pinigų. Filmų režisieriai ne paties aukščiausio lygio, netrukus galėjau tuo įsitikinti. Pakanka pakišti jiems mintį, situaciją, nuotykio fragmentą, bet ką, ko jie patys nesugebėtų sukurti, pridėti keletą dialogų, tris keturis pokštus apie antrą galą, o aš galėjau per dieną parašyti apie keturiasdešimt puslapių scenarijaus, įteikti

jiems, ir jie žavėdavosi. Paskui jie nuolat keisdavo nuomonę. Visais klausimais. Dėl paties filmo, aktorių, dėl visko. Pakakdavo nueiti į gamybinius pasitarimus, pasakyti, kad jie visiškai teisūs, perrašyti pagal jų nurodymus, ir reikalas baigtas. Niekada man neteko lengvesniu būdu uždirbti pinigų.

Didžiausia mano, kaip pagrindinio scenarijaus autoriaus, sėkmė buvo, žinoma, „CINIKAS DIOGENAS". Priešingai, nei galima tikėtis iš pavadinimo, filmas nebuvo intelektualus. Cinikai (tai beveik pamirštas jų doktrinos teiginys) tvirtino vaikams, kad reikia užmušti ir suėsti savo tėvus, kai tik pastarieji nebegalės dirbti ir bus nebereikalingos burnos. Nesunku įsivaizduoti šiandienos požiūrį į problemas, kurias iškėlė nuolat didėjantis senų žmonių skaičius. Vienu metu man kilo mintis pagrindinį vaidmenį pasiūlyti Mišeliui Onfrė, kuriam, žinoma, ta mintis pasirodė patraukli. Bet vargeta grafomanas, puikiai pasirodantis televizijos laidų vedėjams arba apykvailiams studentams, visiškai subliūško prieš kamerą ir nieko iš jo negalėjai išspausti. Teko išmintingai viską apmąstyti, kai ką prisiminti, ir Žanas Pjeras Marielis, kaip visada, tapo pagrindiniu veikėju.

Beveik tuo pačiu metu Andalūzijoje nusipirkau antrą namą. Tada tai buvo tikrai laukinis kraštas kiek į šiaurę nuo Almerijos ir vadinosi Kabo de Gata draustiniu. Architekto sumanymas didingas – palmės, oranžerijos, sūkurinės vonios, kriokliai. Jei atsižvelgsime į gamtos sąlygas (tai buvo pats sausiausias Europos regionas), visas sumanymas galėjo atrodyti šiek tiek pamišėliškas. Aš tikrai nežinojau, kad tas regionas buvo vienintelė turistų dar neatrasta Ispanijos pakrantė. Po penkerių metų žemės sklypai pabrango trigubai. Apibendrindamas galiu tvirtinti: tuomet aš buvau lyg karalius Midas.

Tada nusprendžiau vesti Izabelę. Buvome pažįstami jau trejus metus ir todėl tarp mūsų jau buvo užsimezgę ikivedybiniai

ryšiai. Ceremonija buvo kukli, kiek liūdna. Izabelei neseniai sukako keturiasdešimt metų. Šiandien man aišku, kad abu įvykiai susiję. Parodęs prieraišumą aš norėjau kiek sušvelninti keturiasdešimties metų jubiliejaus sukeltą šoką... Ne todėl, kad ji būtų tą šoką demonstravusi skundais, rodžiusi nerimą, nors tai pastebėti tikrai sunku. Nors ir skausmingas, tas nerimas greitai praeidavo. Kartais, ypač Ispanijoje, kai ruošdavomės į paplūdimį ir ji vilkdavosi maudymosi kostiumėlį, aš tai pajusdavau. Tuo metu, kai mano žvilgsnis nukrypdavo į ją, ji vos vos palinkdavo, lyg būčiau smogęs kumščiu į tarpumentį. Jos nuostabius bruožus, subtilaus veido grožį iškreipdavo skausmo grimasa, bet ją ji greitai nuvydavo. Ji priklausė tiems žmonėms, kurie atsparūs laikui. Bet jos kūnas, nepaisant plaukiojimo ir klasikinių šokių, pradėjo rodyti pirmąsias amžiaus žymes. Tos žymės, ji pati tai puikiai suprato, netrukus turėjo baigtis visišku kūno sunykimu. Tada nelabai gerai supratau, kas atsispindi mano veide ir kodėl tai verčia ją labai kentėti. Būčiau daug davęs, kad neparodyčiau nieko, nes, kartoju, aš ją mylėjau. Deja, nesugebėjau to nuslėpti. Taip pat nesugebėjau jai kartoti, kad ji tokia pat geidžiama, tokia pat graži. Aš niekada nesugebėjau jai meluoti, nors truputėlį. Suprasdavau jos žvilgsnį po viso to. Jis buvo nuolankus ir liūdnas lyg sergančio žvėries, kuris pasitraukia nuo būrio, pasideda galvą sau tarp letenų ir vos girdimai dūsauja. Nes jaučia ligą ir žino, kad iš gentainių nesulauks nė menkiausio gailesčio.

DANIELIUS24,3

Virš jūros kyla absurdiškai vertikalios uolos, ir žmonių kančios neturi pabaigos. Pirmame plane matau aštrias ir juodas uolas. Toliau ekrane silpnai pikselizuojasi dumblinas paviršius. Jį sunku atskirti, bet mes ir toliau jį vadiname jūra. Kadaise tai buvo Viduržemio jūra. Į pirmąjį planą artėja būtybės. Jos traukia uolų viršūnėmis, kaip ir jų protėviai prieš keletą amžių. Tų būtybių mažiau ir jos labai purvinos. Jos niršta, bando persigrupuoti, telkiasi į būrius arba ordas. Jų užpakaliai – raudona mėsa, nuoga, be odos, mėsą ėda kirminai. Jos krūpčioja iš skausmo, vos dvelktelėjus vėjeliui, nešiojančiam sėklas ir smėlį. Retkarčiais puola vienos kitas, grumiasi, sužeidžia vienos kitas smūgiais arba žodžiais. Kai kurios kartais atsiskiria nuo grupės, juda lėčiau, griūva ant nugaros. Elastingos ir baltos jų nugaros priešinasi sąlyčiui su uola. Dabar jos panašios į apverstus vėžlius. Vabzdžiai ir paukščiai puola nuogą odą, atvirą dangui, ją lesa ir ryja. Būtybės dar kurį laiką kenčia, paskui nustoja judėti. Likusios už kelių žingsnių toliau kovoja ir klastauja. Retkarčiais prieina pasižiūrėti į draugų agoniją. Tada jų žvilgsniuose gali įžvelgti tik beprasmį smalsumą.

Išjungiu stebėjimo programą. Vaizdas dingsta, susigeria į įrankių juostą. Nauja žinia iš Marijos22:

Sutraiškytoje erdvėje
Užsimerkiančios akies
Sunumeruotame luite
Nurodytas paskutinis terminas.

247,214327,4166,8275. Plyksteli šviesa, ji auga, kyla, aš prasmengu šviesos tunelyje. Suprantu, ką jautė vyrai, skverbdamiesi į moterį. Suprantu moterį.

DANIELIUS1,4

Kadangi esame žmonės, mums derėtų
ne juoktis iš žmonijos nelaimių, bet jas apraudoti.
Demokritas Abderietis

Izabelė silpo. Žinoma, ligos pakirstai moteriai nebuvo lengva dirbti tokiame žurnale kaip *Lolita*, kuriame kiekvieną mėnesį pasirodydavo naujos kekšytės. Vis jaunesnės, vis seksualesnės ir arogantiškesnės. Prisimenu, pirmas prakalbau apie tai. Mes vaikštinėjome Karboneraso uolų viršūnėmis. Juodos uolos niro į žėrinčius mėlynus vandenis. Ji nebandė išsisukinėti, gudrauti. Jos darbe niekaip negalėjai išvengti konfliktinių situacijų, narciziškumo varžybų, o ji kasdien jautėsi vis labiau nepajėgianti to daryti. „Gyvenimas žemina“, – sakydavo Anri de Renjė, gyvenimas išsunkia, be abejo, egzistuoja tai, ko pažeminti neįmanoma, – tai gyvenimo branduolys, bet ką tas branduolys reiškia, jeigu palyginsime jį su visišku kūno susidėvėjimu?

Man reikėtų pasiderėti dėl kompensacijos už išėjimą iš darbo... – kalbėjo ji. – Neįsivaizduoju, kaip tai padaryti. Žurnalas klesti vis labiau. Nežinau, kokią priežastį sugalvoti dėl savo pasitraukimo.

– Susitik su Lažuani ir paaiškink. Tiesiog pasakyk tai, ką sakei man. Jis jau senas, manau, pajėgs suprasti. Žinoma, tai – verslo ir valdžios žmogus, o tokios savybės išlieka ilgai, bet, išgirdęs tai, ką man išdėstei, manau, tas vyras gali būti jautrus kito ligai.

Ji paklausė manęs, ir jos sąlygos buvo priimtos. Reikia pripažinti, kad žurnalas jai buvo skolingas beveik už viską. Aš dar

negalėjau mesti savo darbo, tikrai ne. Keistai pavadintas „PIRMYN, MILOU. TRAUK Į ADENĄ“, mano paskutinis pasirodymas buvo pramintas „100% neapykantos“. Užrašas užgožė afišą, grafika kaip Eminemo. Ir tai tikrai nebuvo hiperbolė. Dar iš pradžių ėmiausi Artimųjų Rytų konflikto temos. Ta tema man jau buvo atnešusi neblogą sėkmę žiniasklaidoje. Kaip rašė *Monde* žurnalistas, mano mintys „verčia susimąstyti“. Pirmajame skeče, pavadintame „MAŽYČIŲ KOVA“, scenoje pasirodė persikrikštiję arabai – „Alacho parazitai“ – „apipjaustytomis utėlėmis“ vadinami žydai ir net Libano krikščionys, išmoningai pravardžiuojami „Marijos kūšio utėlėmis“. Apskritai, kaip rašė *Point* kritikas, Šventojo Rašto religijos buvo „išnarstytos po kaulelį“, bent jau šiame skeče. Pasirodymo tęsinys buvo komiškas skečas, pavadintas „PALESTINIEČIAI JUOKINGI“. Jame įterpiau daugybę groteskiškų ir gašlių užuominų apie dinamito lazdeles, kuriomis *Hamas* kovotojai apsivyniodavo kūnus, kad išeitų žydams paruošta mėsa. Paskui ėjau toliau – sąmoningai užsipuldavau bet kokias maišto formas, nacionalistinius ar revoliucinius išpuolius. Iš tikrųjų – pačią politinę veiklą. Žinoma, savo šou nepamiršdavau esąs dešinysis anarchistas. Maždaug toks: „iš rikiuotės išvestas kovotojas – vienu kvailiu mažiau, jis nebegalės kautis“. Nuo Selino iki Odjaro ši tema prancūzų komikams nešė sėkmę. Bet šiandien, vėl susidomėjus švento Pauliaus mokymu, kuris teigia, kad visa valdžia kyla iš Dievo, kartais pakildavau iki abejotino lygio apmąstymų, nesakau, kad jie nesisiejo su krikščionybės apologetika. Žinoma, visiškai atsisakydavau bet kokių teologinių idėjų ir vadovaudavausi beveik matematine struktūrine ir logine argumentacija, kuri rėmėsi būtent „geros tvarkos“ sąvoka. Apskritai tai buvo klasikinis spektaklis ir iš karto imtas vertinti kaip toks. Nekyla nė menkiausios abejonės, kad tai, kritikų nuomone, buvo mano didžiausia sėk-

mė. Visi manė, kad niekados dar mano komizmas nebuvo pasiekęs tokių aukštumų, arba niekada nebuvo toks menkas. Du variantai, abu reiškiantys beveik tą patį. Mane dažnai lygino su Šamforu, netgi Larošfuko.

Jei kalbėsime apie sėkmę tarp žiūrovų, tai ji kiek vėlavo. Iki tol, kol Bernaras Kušneris paskelbė esąs „asmeniškai pasišlykštėjęs" pasirodymu. Paskui bilietai į visus spektaklius būdavo parduodami iš karto. Izabelė patarė ir aš padariau „žingsnelį atgal" – *Libération* išspausdinau straipsnį, pavadintą „Ačiū, Bernarai". Galų gale viskas klojosi gerai, tikrai gerai, o tai buvo dar keisčiau, nes man tikrai buvo nusispjaut, ir aš tik per plauką visko nemečiau. Jei reikalai būtų ėmę klostytis blogai, manau, būčiau sprukęs net nemąstydamas. Mano polinkis į kino publicistiką, kitaip tariant, mirusią publicistiką, kuri anais laikais skambiai vadinta *gyvu spektakliu*, be abejo, buvo pirmas signalas, kad aš prarandu domėjimąsi publika, netgi imu bjaurėtis ja, o gal apskritai ir žmonija. Tada filmuodavau savo skečus su nedidele vaizdo kamera, pastatyta ant trikojo ir sujungta su monitoriumi, kuriame kada panorėjęs galėjau sekti savo intonacijas, mimikas, judesius. Mano principas visada buvo paprastas – jei scena mane prajuokina, vadinasi, yra vilties, jog ji gali prajuokinti ir žiūrovus. Peržiūrinėdamas savo kasetes, po truputį ėmiau suprasti, kad mane apima vis didesnė negalia, kartais sukelianti net pasišlykštėjimą. Likus dviem savaitėms iki premjeros, aiškiai nustačiau tos negalios priežastį: man labiausiai nepakenčiamas darėsi net ne mano veidas, net ne besikartojančios įprastos standartinės mimikos, be kurių tikrai negalėjau apsieiti. Aš nebegalėjau pakęsti juoko, paties juoko, to staigaus ir smarkaus bruožų iškraipymo, deformuojančio žmogaus veidą ir per sekundę atimančio iš jo bet kokį orumą. Jei žmogus juokiasi, jei jis vienintelis iš gyvų būtybių demonstruoja tokią žiaurią veido deformaciją, va-

dinasi, jis vienintelis pranoko gyvūnų pasauliui būdingą egoizmą ir pasiekė pragarišką, aukščiausią *žiaurumo* stadiją.

Trys savaitės pasirodymų tapo nesibaigiančia golgota. Pirmą kartą iš tikrųjų supratau, kas yra tas garsus, baisus *komikų liūdesys*. Pirmą kartą iš tikrųjų supratau žmoniją. Išmontavau savo aparatą. Galėjau juo naudotis, kada panorėjęs. Kiekvieną vakarą, prieš pakildamas ant scenos, prarydavau visą lapelį ksanakso. Kiekvieną kartą, kai publika juokdavosi (aš iš anksto žinojau, kada tai atsitiks, nes mokėjau tinkamai panaudoti efektus ir buvau tikras profesionalas), turėdavau nusigręžti, kad nematyčiau tų snukių, tų šimtų trūkčiojančių, neapykantos tampomų snukių.

DANIELIUS24,4

Šis Danieliaus1 pasakojimo skyrelis mums, be abejo, vienas sunkiausiai suprantamų. Vaizdajuostės, apie kurias jis užsimena, buvo perrašytos ir pridėtos prie jo gyvenimo aprašymo. Peržiūrėjau tuos dokumentus. Genetiškai esu kilęs iš Danieliaus1, tad maniau turįs tuos pačius bruožus, tokį pat veidą, net daugelis mūsų mimikų panašios (nors manosios, gyvenančio nesocialinėje aplinkoje, aišku, yra ribotos), bet to staigaus ekspresyvaus bruožų iškraipymo, lydimo būdingo kvaksėjimo, kurį jis vadino *juoku,* aš nebesugebu pakartoti. Net nebesuprantu, kokiu būdu jam tai pavykdavo.

Iš mano pirmtakų – Danieliaus2 ir Danieliaus3 – užrašų irgi aišku, kad ir jiems tai buvo nesuprantama. Danielius2 ir Danielius3 teigia galintys pakartoti tą veiksmą po to, kai pavartodavo tam tikrų skysčių, bet Danieliui4 tai jau buvo nepasiekiama. Apie naujųjų žmonių nebesugebėjimą juoktis parašyta daug darbų. Visuose teigiama, kad tai įvyko greitai.

Buvo pastebėta analogiška, tik lėtesnė *ašarų,* kito būdingo žmonių giminės bruožo, evoliucija. Danielius9 pažymi, kad verkė, ir tiksliai nurodė kodėl (atsitiktinė jo šuns Fokso mirtis; Foksą užmušė apsaugine užtvara tekanti elektros srovė), bet Danielius10 apie tai jau nebekalba. Danielius1 juoką vertina kaip tikrą žmonių žiaurumo išraišką, o ašaras sieja su užuojauta. Niekada žmo-

gus neverkia tik pats sau, kažkada rašė nežinomas autorius. Šie du jausmai, žiaurumas ir užuojauta, aišku, nebeturi didesnės reikšmės visiškos vienatvės, kur teka mūsų gyvenimas, sąlygomis. Kai kurie mano pirmtakai, pavyzdžiui, Danielius13, savo komentaruose teigia jaučiantys keistą nostalgiją dėl šio dvigubo praradimo. Vėliau nostalgija dingo ir užleido vietą epizodiniam smalsumui. Šiandien galima teigti, kad ji beveik užgeso, ir tai patvirtina visi mano tinkle išsaugoti duomenys.

DANIELIUS1,5

Atsipalaidavau įjungęs silpną hiperventiliaciją, tačiau, Barnabai, negalėjau liautis galvojęs apie didelius gyvsidabrio ežerus Saturne.
Kapitonas Klarkas

Izabelė, iš anksto pranešusi apie atsistatydinimą, išdirbo tris privalomus mėnesius ir gruodžio mėnesį išėjo paskutinis jos redaguojamos *Lolitos* numeris. Surengtas nedidelis priėmimas, pavadinkime jį kokteiliu. Jis buvo organizuotas laikraščio patalpose. Atmosfera buvo kiek įtempta, nes visi dalyviai galvojo apie tą patį: kas vietoj jos bus vyriausiasis redaktorius? Lažuani pasirodė penkiolikai minučių, suvalgė tris rusiškus blynus su ikrais ir nieko konkretaus nepasakė.

Kalėdų išvakarėse mudu išvykome į Andalūziją. Paskui slinko trys keisti mėnesiai; juos praleidome beveik visiškai vieni. Mūsų naujasis būstas stovėjo truputį piečiau nuo San Chosė, netoli nuo Plaja de Monsul. Paplūdimį supo milžiniški granito luitai. Ir mano agentas pritarė, kad atitolčiau nuo reikalų. Jo nuomone, verta šiek tiek pailsėti ir pakurstyti publikos susidomėjimą. Nežinojau, kaip jam prisipažinti, jog žadu viską mesti.

Jis turbūt vienintelis žinojo mano telefono numerį. Negaliu pasakyti, kad buvau susiradęs labai daug draugų per tuos sėkmės metus. Atvirkščiai, nemažai jų praradau. Vienintelis dalykas, galintis išsklaidyti paskutines iliuzijas apie žmoniją, – greitai uždirbti daug pinigų. Tada prie tavęs suskrenda veidmainiai vanagai. Kad akys atsivertų, būtina *uždirbti* daug pinigų. Turtuoliai, jau gimę turtingi ir niekada nepažinę kitokios būsenos, tik turtą, atrodo, turi imunitetą. Tarsi su turtais būtų paveldėję iš-

skirtinį cinizmą, todėl, žaidimui tik prasidėjus, žino, kad beveik visi, su kuriais teks susidurti, turi vienintelį tikslą – visais įmanomais būdais išpešti iš jų pinigų. Todėl yra atsargūs ir dažniausiai išsaugo savo turtą. Gimusiųjų vargšų šeimose padėtis daug pavojingesnė. Pagaliau aš pats buvau neblogas šunsnukis ir cinikas, ir tai supratau. Man pavyko išvengti daugumos spąstų, bet draugų dėl to nepadaugėjo. Žmonės, su kuriais bendravau jaunystėje, dažniausiai buvo komikai, būsimieji nevykėliai komikai. Bet, manau, nedaug kas būtų pasikeitę kitomis sąlygomis. Izabelė taip pat neturėjo draugų, ypač pastaraisiais metais, ją supo tik tie, kurie svajojo užimti jos vietą. Tad neturėjome ką pasikviesti į savo prabangią buveinę ir negalėjome nieko pavaišinti *Rioja* vyno taure žvaigždžių šviesoje.

Tad kas mums beliko daryti? Toks klausimas kilo vaikštinėjant kopose. Gyventi? Atsidūrę būtent tokioje situacijoje, slegiami savo pačių nereikšmingumo, žmonės nusprendžia pasidaryti vaikų. Tokiu būdu atsikuria žmonija, tiesa, šis procesas lėtėja. Izabelė buvo pusiau hipochondrikė, neseniai jai sukako keturiasdešimt metų, bet įgimtas polinkis sirgti šia liga sparčiai progresavo. Jutau, kad problema ne ta, problema buvau aš. Aš ne tik jaučiau nenugalimą pasibjaurėjimą, kurį jaučia kiekvienas normalus vyras, pamatęs *kūdikį*. Aš ne tik buvau tvirtai įsitikinęs, kad vaikui, savotiškam ydų nykštukui, įgimtas žiaurumas, jame iš vaikystės ima reikštis blogiausi žmonių giminės bruožai. Naminiai gyvūnai išmintingai jų vengia. Dar giliau glūdėjo siaubas, tikras siaubas susidūrus su nesibaigiančia golgota – žmonių gyvenimu. Jei žmonių žinduklis, vienintelis iš visų gyvūnų, savo atsiradimą pasaulyje tuoj pat išreiškia rėkdamas dėl nesibaigiančių kančių, vadinasi, jam nepakenčiamai sunku. Tai turbūt tas pats, kaip nuskusti plaukus nuo odos. Oda tampa labai jautri

temperatūrų svyravimams, bet iš tikrųjų neapsaugo nuo parazitų. Tai galbūt nenormalus nervinis jautrumas, koks nors sandaros defektas. Bet kuris nešališkas stebėtojas tikrai pasakys, kad žmogus negali būti laimingas, kad jis tikrai nesukurtas laimei, kad vienintelis įmanomas jo likimas – skleisti aplink save nelaimes ir paversti kitų gyvenimą tokiu pat nepakenčiamu, koks yra jo paties gyvenimas, kurio pirmosios aukos visada yra tėvai.

Tie nelabai humaniški įsitikinimai tapo mano vieno scenarijaus, laikinai pavadinto „SOCIALINIO SAUGUMO DEFICITAS“, pagrindu. Jame atskleisti visi pagrindiniai problemos elementai. Pirmąsias penkiolika minučių filme matyti didelio kalibro revolverio šūvių be perstojo skaldomos kūdikių galvutės. Apgalvojau, kur reikia sulėtinti kadrus, kur šiek tiek pagreitinti, taigi sukūriau tikrą smegenų choreografiją pagal Džoną Vu. Toliau viskas buvo ramiau. Tyrimą atliko stiprų humoro jausmą turintis inspektorius, bet jo metodai nebuvo visai banalūs (mąsčiau apie Džamelį Debuzą). Išvada buvo tokia: egzistuoja vaikų žudikų tinklas, puikiai organizuotas, inspiruotas teiginių, panašių į visuotinės ekologijos teiginius. JNN (Judėjimas Už Nykštukų Naikinimą) liaupsino žmonių giminės išnykimą, nes tas išnykimas nepažeis biosferos pusiausvyros, o žmonių giminę pakeis ypač protingų lokių rūšis. Tuo pat metu laboratorijose vyko tyrimai, kurių tikslas – vystyti lokių protą, svarbiausia – suteikti jiems kalbos dovaną (mąsčiau apie Žerarą Depardjė, atliekantį lokių vado vaidmenį).

Nors parinkau tinkamus aktorius, o problemos buvo aktualios, projektas žlugo. Susidomėjo vienas korėjietis prodiuseris, bet nesugebėjo gauti tinkamo finansavimo. Toks projekto žlugimas buvo neįprastas, tad galėjo pažadinti manyje snaudžiantį moralistą (beje, snaudžiantį ramiai). Kad projektas žlugo ir buvo atmestas, taip atsitiko tik todėl, kad egzistavo *tabu* (šiuo at-

veju – vaikų žudymas). Galbūt ne viskas buvo galutinai prarasta. Tad moralistą manyje greitai pakeitė praktiškas žmogus. Jei egzistuoja tabu, tai, aišku, egzistuoja ir *problema*. Tais pačiais metais Floridoje atsirado pirmosios *childfree zones** – vietos, skirtos nekompleksuotiems trisdešimtmečiams, kurie nedviprasmiškai prisipažindavo nebegalintys pakęsti riksmo, seilėjimosi, išmatų, taigi tų buities nepatogumų, kurie dažniausiai lydi būrius vaikų. Tad paprasčiausiai į tas vietas neįleisdavo vaikų, jaunesnių nei trylikos metų; buvo numatytos pereinamosios zonos – greitojo maisto užeigėlės, kad būtų galima bendrauti su šeimomis.

Buvo žengtas svarbus žingsnis. Jau keletą dešimtmečių gyventojų mažėjimas Vakarų šalyse (beje, tai visiškai nebuvo specifinis Vakarų šalių reiškinys, nes tas pats procesas vyko visose šalyse, visose kultūrose, jau pasiekusiose tam tikrą ekonominio išsivystymo lygį) virkdė veidmainius, nors ir ne visus. Pirmą kartą išsilavinę, kilę iš aukšto socialinio ekonominio sluoksnio jaunuoliai viešai skelbė nenorintys vaikų, nejaučiantys noro kęsti rūpesčių ir leisti pinigų augindami savo įpėdinius. Aišku, tokia laisvė tegalėjo sukelti varžybas: kas pirmesnis.

* Pažodžiui: vietos, kur neįleidžiami vaikai. *Vert. past.*

DANIELIUS24,5

Pažinęs žmonių kančias, aš nutraukiu su jais ryšį ir nurimstu. Kai nužudau laukinį, drąsesnį už kitus, pernelyg ilgai užtrukusį prie apsauginio aptvaro (dažniausiai tai būna patelė jau išglebusiomis krūtimis, sūpuojanti savo mažylį lyg prašytų malonės), jaučiuosi atlikęs neišvengiamą darbą. Ir teisėtą. Mūsų veidai panašūs ir tai dar labiau jaudina, nes dauguma tų, kurie klaidžioja šiuose kraštuose, yra kilę iš Ispanijos arba Magrebo šalių, tad man tai – tikras ženklas, jog jie nusipelnę mirties. Žmonių giminė išnyks, ji privalo išnykti, nes turi išsipildyti Aukščiausiosios sesers žodžiai.

Į šiaurę nuo Almerijos klimatas švelnus, didžiųjų grobuonių nedaug. Be abejo, dėl šių priežasčių paplitę laukiniai, ir jų nemažėja. Prieš keletą metų net pastebėjau, ne be baimės, šimto individų grupę. Mano korespondentai liudija ką kita. Beveik iš visų žemės kampelių. Laukiniai baigia išnykti. Daugelyje regionų. Jų nematyti jau keletą amžių. Kai kas net ėmė jų egzistavimą vertinti kaip mitą.

Tarpininkų valdose nėra apribojimų, bet yra tam tikrų nusistovėjusių dalykų. Aš esu Vartai. Aš esu Vartai ir Vartų Sargas. Mano įpėdinis atvyks, jis privalo atvykti. Aš egzistuoju tam, kad užtikrinčiau Ateities žmonių atėjimą.

DANIELIUS1,6

Yra puikių žaisliukų šunims.
Petra Durstas Beningas

Vienatvė dviese yra sutartas pragaras. Poros gyvenime iš pat pradžių atsiranda šiokių tokių nesutarimų, apie kuriuos nusprendžiama nekalbėti, nes karštai tikimasi, kad meilė galų gale išspręs visas problemas. Tų problemų po truputį nepastebimai daugėja, po kelerių metų jos prasiveržia ir sunaikina bet kokią galimybę gyventi kartu. Jau iš pat pradžių Izabelė pageidavo, kad paimčiau ją iš užpakalio. Kaskart, kai bandydavau kitą būdą, ji iš pradžių nesipriešindavo, paskui nusisukdavo, lyg ir nenoromis, ir droviai sukikendavo. Aš visą laiką maniau, kad ji to pageidauja dėl savo anatominių ypatumų, vaginos pasvirimo kampo ar nežinia dėl kokių priežasčių. Galų gale yra dalykų, kurių vyrai, nepaisydami gerų norų, niekada nesupras. Praėjus šešioms savaitėms po mūsų atvykimo, aš su ja mylėjausi (kaip įpratęs, pradėjau iš užpakalio, bet mūsų kambaryje buvo didelis veidrodis) ir pastebėjau, kad artėjant orgazmui ji užsimerkė ir atsimerkė gerokai po to, kai baigėme aktą.

Apie tai, tuštindamas du butelius gana bjauraus ispaniško brendžio, mąsčiau visą naktį. Mintyse perkračiau visus meilės aktus, glamones, visus mūsų meilės momentus. Supratau, kad kiekvieną kartą ji nusuka žvilgsnį arba užsimerkia. Aš pravirkau. Izabelė leidžiasi sujaudinama, pati jaudina mane, bet nemėgsta orgazmo, nemėgsta jo sukeliamų pojūčių. Nemėgsta, kai aš patiriu orgazmą ir, be abejo, dar labiau nemėgsta orgazmo pati. Viskas

sutampa. Ji mėgo tik plastišką grožį, dažniausia tokius dailininkus, kaip Rafaelis ir Botičelis. Mėgo šaltą švelnumą. Ir būtinai ramų. Ji niekada nesuprato begalinio mano žavėjimosi El Greku, ji niekada nevertino ekstazės. Aš raudojau, nes labiausiai savyje vertinau gyvulį, sugebėjimą visiškai atsipalaiduoti orgazmo ir ekstazės metu, tačiau niekinau savo protą, įžvalgumą, humorą. Mudviem nelemta žiūrėti vienam į kitą tuo paslapties kupinu žvilgsniu, žvilgsniu laimėje besimaudančios poros, kuri nuolankiai paklūsta savo organams ir jų teikiamam džiaugsmui. Mes niekada nebūsime tikri meilužiai.

Žinoma, nutiko blogiau, Izabelė vis labiau tolo nuo plastiško grožio idealo ir mano akyse po truputį prarado žavesį. Pirmiausia krūtys, kurių ji nebegalėjo pakęsti (jos iš tikrųjų truputį nukaro), paskui sėdmenys, kuriuos ištiko toks pat likimas. Vis dažniau teko gesinti šviesą, paskui išnyko ir seksualinis potraukis. Ji nebegalėjo to pakęsti, ėmė niekinti meilę, kuri jai atrodė netikra. Man vis dėlto dar pasistodavo. Iš pradžių, šiek tiek. Bet ir tai liovėsi, ir nuo tos akimirkos viskas tapo aišku. Beliko prisiminti vieno Andalūzijos poeto gal kiek ironiškus žodžius:

O, gyvenimas, kurį vyrai bando gyventi!
O, gyvenimas, kurį jie gyvena
Šiame pasaulyje!
Vargšai žmonės, vargšai žmonės... Jie nemoka mylėti.

Kai dingsta seksualinis potraukis, tai ir žmogaus kūnas tampa šiek tiek svetimas. Tas kūnas, kurio tu nebegali liesti, kurio nebegali sakralizuoti su juo patirdamas sąlytį, po truputį ima varžyti. Blogiausia, kad visa tai žinoma. Išnykus erotiškumui, visada tuoj pat ima nykti ir švelnumas. Nebūna išgryninto ryšio, aukš-

čiausios sielų sąjungos ar ko nors panašaus į tai. Nežinome net panašaus modelio. Kai dingsta fizinė meilė, dingsta viskas. Mūsų dienų virtinę užpildo niūrus, nesuprantamas susierzinimas. O dėl fizinės meilės aš nebeturėjau iliuzijų. Jaunystė, grožis, jėga: fizinės meilės kriterijai tokie patys, kaip ir nacizmo. Apibendrindamas galiu pasakyti: gerokai įklimpau.

Sprendimas kilo greitkelio A2 atšakoje tarp Saragosos ir Taragonos, už kelių dešimčių metrų nuo stotelės, kurioje su Izabele sustojome papietauti. Naminius gyvūnėlius ispanai ėmė laikyti nelabai seniai. Tradicinės katalikiškos, žiaurios *macho* kultūros šalis dar neseniai buvo jiems abejinga, o kartais net negailestinga. Bet niveliacija neaplenkė ir jos. Visose srityse. Ir Ispanija priartėjo prie Europos, o ypač prie Anglijos normų. Vis daugėjo homoseksualų ir juos toleravo. Ėmė plisti vegetariškas maistas, taip pat *New Age** žaisliukai. Naminiai gyvūnėliai, čia gražiai vadinami *mascotas*, šeimose po truputį ėmė keisti vaikus. Bet procesas buvo tik prasidėjęs ir todėl nutikdavo įvairių kuriozų. Kalėdų proga kaip žaislą padovanotą šuniuką po kelių mėnesių numesdavo prie autostrados. Taip šalies vidurio lygumose atsirado klaidžiojančių šunų bandos. Jų gyvenimas būdavo trumpas ir varganas. Apnikti niežų ir kitokių parazitų, jie maitindavosi pakelės stotelių šiukšlių dėžėse ir dažniausiai baigdavo gyvenimą po sunkvežimių ratais. Jie ypač kentėjo dėl to, kad negalėjo bendrauti su žmonėmis. Prieš tūkstančius metų palikęs bandą ir pasirinkęs žmonių draugiją, šuo jau niekada nesugebėjo vėl tapti laukinis. Bandose nebuvo tvirtos hierarchijos, šunys nuolat pjaudavosi dėl maisto ar dėl patelių. Mažylius palikdavo likimo valiai ir kartais juos surydavo vyresnieji broliai.

* Naujųjų laikų – (*angl.*), *vert. past.*

Tuo metu aš gėriau vis daugiau ir daugiau. Buvau išgėręs trečią taurę anyžinės ir svirduliavau *Bentley* link. Nustebau pamatęs Izabelę, lendančią pro tvoros skylę. Ji nuėjo prie maždaug dešimties šunų, besisukiojančių dykvietėje netoli stovėjimo aikštelės, būrio. Žinojau, kad ji baikštoka, o tie gyvūnai dažnai pavojingi. Tačiau šunys stebėjo, kaip ji artinasi, be pykčio ir baimės. Mažiukas, baltai rusvas mišrūnas smailomis ausimis, daugių daugiausia trijų mėnesių amžiaus, ėmė šliaužti prie jos. Ji pasilenkė, paėmė jį ant rankų ir grįžo prie automobilio. Taip į mūsų gyvenimą atėjo Foksas, o kartu su juo ir meilė be jokių išlygų.

DANIELIUS24,6

Proteinų raizginys, sudarantis primatų branduolio apvalkalą, per keletą dešimtmečių pasikeitė taip, kad klonuoti žmones tapo pavojinga, nesaugu, tad galų gale to beveik atsisakyta. Ir atvirkščiai, naminių gyvūnėlių operacijos iš pat pradžių buvo sėkmingos. Šiek tiek vėliau jos buvo sėkmingai atliekamos ir šunims. Taigi dabar, kai rašau šias eilutes, prie mano kojų guli būtent tas pats Foksas ir tradiciškai prisideda prie mano kūrybos. Taip darė ir mano pirmtakai, aprašydami protėvių gyvenimą.

Gyvenu ramiai ir be džiaugsmo. Namo kiemo pakanka trumpiems pasivaikščiojimams, puikus treniruoklių kompleksas neleidžia suglebti raumenims. Foksas irgi laimingas. Jis šokinėja kieme, jam pakanka turimos erdvės, greitai išmoko laikytis atokiau nuo apsauginės užtvaros. Jis žaidžia su kamuoliu arba su kokiu nors plastikiniu gyvūnėliu (turiu jų keletą šimtų, juos paliko mano pirmtakai). Labai mėgsta grojančius žaisliukus, ypač lenkų gamybos antį, kuri visaip cypauja. Labai patenkintas, kai paimu jį ant rankų. Tada jis ilsisi, glostomas saulės. Jis užsimerkia, padeda galvą man ant kelių ir laimingas snūduriuoja. Miegame kartu ir kiekvieną rytą jis mane laižo ir kepsi letenėlėm. Jis tikrai laimingas, kad atsibudo ir mato pasaulį. Džiaugiasi taip pat kaip ir jo protėviai, visiškai taip pat džiaugsis jo įpėdiniai. Laimės pojūtis įrašytas jo prigimtyje.

Aš tesu tik naujasis žmogus ir mano prigimtyje nieko pana-

šaus neįrašyta. Žmonės jau žinojo, kad meilė be išlygų yra galimybės būti laimingam sąlyga. Bent jau pažangiausi iš jų. Nors problema visiškai aiški, iki mūsų dienų nepavyko rasti jokio sprendimo. Nagrinėjant šventųjų biografijas, į kurias ne vienas dėjo tiek vilčių, nieko nepaaiškėjo. Šventieji, siekdami išganymo, ne tik vadovavosi motyvais, kurie tik iš dalies buvo altruistiški (net ir paklusnumas Viešpaties valiai, kurio jie reikalaudavo, dažnai galėjo būti tik patogi priemonė kitų akyse pateisinti savo įgimtą altruizmą), bet ir giliai tikėdami nematoma dieviška esybe jie visada tapdavo nepakantūs ir šiurkštūs. Technologinei civilizacijai tai buvo priimtina. Jei kalbėsime apie *altruizmo geną*, tai ši hipotezė sukėlė tiek nusivylimo, jog šiandien niekas nedrįsta apie tai atvirai kalbėti. Nesunku buvo įrodyti, kad žiaurumą, moralinius sprendimus ir altruizmą reguliuojantys centrai yra susitelkę smegenų žievėje. Bet tyrinėjimai ir baigėsi šia anatomine išvada. Kai atsirado naujieji žmonės, apie jausmų genetinę kilmę pasirodė ne mažiau kaip trys tūkstančiai pranešimų, ir kiekvieną kartą pasisakydavo itin autoritetingi mokslininkai. Bet iki mūsų dienų nė vienam nepavyko to įrodyti bandymais. Beje, darvinistinės teorijos, aiškinančios, kad gyvūnų altruizmas atsirado dėl atrankos, nes atranka padarė juos vieninga grupe, tebuvo įvairių netikslių, prieštaringų tyrinėjimų objektas, galų gale pačios susipainiojo ir buvo pamirštos.

Gerumas, užuojauta, ištikimybė, altruizmas egzistuoja greta mūsų lyg nesuvokiama paslaptis, tačiau jie telpa į nedidelį šuns kūniškąjį apvalkalą. Nuo šios problemos sprendimo priklauso, pasirodys ar ne Ateities žmonės.

Tikiu, kad Ateities žmonės pasirodys.

DANIELIUS 1,7

Žaidimas linksmina.
Petra Durstas Beningas

Šunys sugeba ne tik mylėti, seksualiniai impulsai jiems, atrodo, irgi nekelia didelių problemų. Kai jie susitinka rujojančią patelę, ši prisileidžia partnerį. Priešingu atveju jie nerodo noro ir neliūdi dėl sekso nebuvimo.

Šunys – ne tik nuolatinio susižavėjimo objektai, žmonėms jie – puiki *pokalbių tema*. Ji tarptautinė, demokratiška, konsensuali. Kaip tik todėl aš ir susitikau Harį, vokietį eksastrofiziką, ir Trumaną, jo anglų basetą. Taikus gamtos tyrinėtojas šešiasdešimtmetis Haris, jau pensininkas, laiką leido stebėdamas žvaigždes. Jis man paaiškino, kad regiono dangus nepaprastai švarus. Dieną jis dirbo darže, kiek pasitvarkydavo būstą. Gyveno vienas su žmona Hildegarda ir, žinoma, su Trumanu. Vaikų jie neturėjo. Aišku, jei nebūtų buvę šuns, nebūčiau turėjęs apie ką kalbėtis su tuo žmogumi. Net ir apie šunį, beje, kalba nesimezgė (jis mus pakvietė kitą šeštadienį vakarienės, nes gyveno už penkių šimtų metrų – buvo artimiausias kaimynas). Laimė, jis nekalbėjo prancūziškai, o aš nė kiek ne geriau vokiškai. Tai, kad teko įveikti *kalbos barjerą* (keletas sakinių angliškai, keli žodžiai ispaniškai), galų gale sudarė įspūdį, jog *vakarienė pavyko*, nors mes dvi valandas tik pliurpėme banalybes (jis buvo pusiau kurčias). Kai pavalgėme, jis manęs paklausė, gal norėčiau pasižiūrėti Saturno žiedų. Aš norėjau, aišku, norėjau. Vaizdas, atsivėręs žmogaus akims, buvo nuostabus, nežinia, gamtiškos ar dieviškos kilmės.

Nieko nepridursi. Hildegarda grojo arfa, manau, ji grojo *nuostabiai*, bet, tiesą sakant, nežinau, ar galima *blogai* groti arfa. Noriu pasakyti, kad šio instrumento konstrukcija man visada atrodė tokia tobula, jog ja įmanoma skleisti tik melodingus garsus. Manau, kad nesusinervinau dėl dviejų priežasčių: Izabelė išmintingai pareiškė esanti pavargusi ir pageidavo išeiti kuo anksčiau, bent jau iki tol, kol spėjau pabaigti butelį kiršo, be to, pastebėjau, kad vokietis turi įrištą visų Tejaro de Šardeno kūrinių rinkinį. Jei kas nors ir galėjo man sukelti liūdesį ar užuojautą, pagaliau bet kokią kitą būseną, tik ne pyktį ar ironiją, tai buvo Tejaras de Šardenas. Ne vien todėl, kad jis egzistavo, bet todėl, kad turėjo skaitytojų, arba galėjo turėti, tegul ir nedaug. Tejaro de Šardeno skaitytojo akivaizdoje jaučiuosi beginklis, suglumęs, pasiruošęs apsipilti ašaromis. Turėdamas penkiolika metų netyčia aptikau „Dieviškąją aplinką“, kurią pasišlykštėjęs skaitytojas greičiausiai paliko ant suolelio Etrėši Šamarand stotyje. Keletas kūrinio puslapių privertė mane kaukti. Nusivylęs į rūsio sieną sudaužiau lenktyninio dviračio pompą. Tejaras de Šardenas, žinoma, buvo žmogus, kokius įprasta vadinti užsidegančiais... Tačiau dėl to neprarado sugebėjimo įvaryti mirtiną nuobodulį. Jis šiek tiek panėšėjo į vokiečių mokslininkus krikščionis, kuriuos kitados aprašė Šopenhaueris. Tieji „nuo tada, kai padeda retortą arba skalpelį, pradeda filosofuoti apie sąvokas, kurias išmoko, ruošdamiesi Pirmajai komunijai“. Jis taip pat buvo užsikrėtęs iliuzija, būdinga visiems kairiųjų pažiūrų krikščionims, pagaliau ir krikščionims centristams. Sakykime, krikščionims, užsikrėtusiems pažangiomis idėjomis nuo Revoliucijos laikų, tikintiems, kad geidulingumą galima atleisti, kad jis ne toks svarbus, kad dėl jo žmogus galės būti išganytas, kad vienintelė tikra nuodėmė yra puikybė. Ar aš buvau gašlus? Ar puikavausi? Ar praradau teisę būti išganytas? Man atrodo, kad atsakyti į tuos klausi-

mus nesunku. Paskalis, pavyzdžiui, niekada nebūtų nusiritęs iki tokio absurdo. Jį skaitydamas supranti, kad kūniški malonumai jam buvo nesvetimi, kad jis galėjo pateisinti libertinizmą. Jis pasirinko Kristų, o ne sanguliavimą ar atsiskyrimą ir tai padarė ne dėl pramogų ar neišmanymo. Paprasčiausiai todėl, kad Kristus jam atrodė esantis tikrai *high dope**. Apibendrindamas galiu tvirtinti, kad jis rimtas autorius. Jei Tejaro de Šardeno kūryboje būtų buvę erotikos, manau, tai būtų mane visiškai nuraminę, bet tuo nė akimirką nepatikėjau. Kaip gerai patetiškasis Tejaras turėjo gyventi, pas ką turėjo lankytis, kad nutarė, jog žmonija esanti labai geraširdė ir labai žiopla? Juk tuo pačiu metu, toje pačioje šalyje siautėjo tokie garsūs šunsnukiai, kaip Selinas, Sartras ar Ženė. Skaitydamas jo dedikacijas beveik gali atspėti, kam jas rašė. Rašė gražučiams katalikams, aukštesnės ar žemesnės kilmės, dažniausiai jėzuitams. Nekaltiesiems.

– Ką ten vapalioji? – nutraukė mano mintis Izabelė. Tada supratau, kad mes išėjome iš vokiečio, einame jūros pakrante ir netrukus būsime namie. Ji man pasakė, kad dvi minutes kalbėjau pats su savimi, bet ji beveik nieko nesuprato. Trumpai išdėsčiau jai reikalo esmę.

– Lengva būti optimistu, – baigiau nenatūraliai, – lengva būti optimistu, jei nereikia nieko daugiau, tik šuns, jei nereikia vaikų.

– Tavo padėtis tokia pati, bet dėl to netapai tikru optimistu, – pastebėjo ji. – Problema ta, kad jie seni, – tęsė švelniai. – Kai sensti, nori galvoti apie ramius ir malonius dalykus. Įsivaizduoti, kad danguje mūsų laukia kas nors gražaus. Taip po truputį pratinamės prie mirties. Jei nesame pernelyg kvaili arba pernelyg turtingi.

* Apsvaigęs nuo narkotikų – (*angl.*), *vert. past.*

Stabtelėjau, žiūrėjau į vandenyną ir žvaigždes. Tas pačias žvaigždes, kurioms Haris aukojo bemieges naktis, o Hildegarda *free classic* stiliumi improvizavo Mocarto temomis. Dangiška muzika, žvaigždėtas dangus, moralumas mano širdyje. Mąsčiau apie kaifą, apie tai, kas mane nuo jo skiria. Naktis buvo labai šilta. Uždėjau ranką ant Izabelės užpakaliuko, per lengvą vasarinės suknelės audinį labai gerai apčiuopiau jos sėdmenis. Ji išsitiesė ant kopos, nusimovė kelnaites, išskėtė kojas. Paėmiau ją atgręžtu veidu. Pirmą kartą. Ji žiūrėjo man tiesiai į akis. Labai gerai atsimenu jos putės judesius, šūkčiojimus baigiant. Prisimenu labai gerai, nes tada mylėjomės paskutinį kartą.

Praėjo keletas mėnesių. Sugrįžo vasara, paskui atėjo ruduo. Izabelė neatrodė nelaiminga. Ji žaidė su Foksu, prižiūrėjo azalijas; aš plaukiojau ir iš naujo skaičiau Balzaką. Vieną vakarą, kai saulė švietė virš namų, ji švelniai prakalbo:

– Tu paliksi mane dėl jaunesnės...

Šokau prieštarauti, kad niekada jos neapgaudinėjau.

– Žinau, – atsakė. – Vienu metu jau pamaniau, kad taip padarysi – išdulkinsi kokią kekšytę iš tų, kurios sukiojasi laikraštyje. Paskui grįši pas mane, išdulkinsi kitą kekšytę ir taip toliau. Būčiau labai kentėjusi, bet galų gale galbūt taip būtų buvę geriau.

– Vieną kartą bandžiau, bet mergina nenorėjo.

Prisiminiau, kad tą rytą ėjau pro Fenelono licėjų. Buvo pertrauka, merginos turėjo keturiolika, penkiolika metų ir visos buvo viena už kitą gražesnės, labiau geidžiamos nei Izabelė. Paprasčiausiai todėl, kad jaunesnės. Jos, be abejo, dalyvavo žiauriose narcizių varžybose. Kai kurias bendraamžiai vaikinai laikė labai mielomis, į kitas nekreipė dėmesio, nes manė, kad jos bjaurios. Penkiasdešimtmetis visada būtų pasiruošęs sumokėti už bet kurį iš tų jaunų kūnų. Ir sumokėti brangiai, rizikuoti savo repu-

tacija, laisve ir net gyvybe. Koks iš tikrųjų paprastas gyvenimas! Be jokios išeities! Eidamas į redakciją ieškoti Izabelės užkalbinau kažkokią baltarusę, ji laukė, kada galės pozuoti 8 puslapyje. Mergina sutiko išgerti taurelę, bet paprašė manęs penkių šimtų eurų už pačiulpimą. Atsisakiau. Tuo metu griežtėjo juridinis arsenalas; tikslas – sugriežtinti atsakomybę už seksualinius santykius su nepilnamečiais. Buvo organizuojami kryžiaus žygiai už cheminę kastraciją. Kelti geidulius iki tokio lygio, kad nebegalėtum tverti, ir vis labiau varžyti priemones tuos geidulius patenkinti – toks vienintelis Vakarų visuomenės principas. Aš visa tai žinojau, labai gerai žinojau, apie tai kalbėjau ne viename savo skeče. Bet tai nesukliudė man nesipriešinti tam procesui. Prabudau naktį, išgėriau vieną po kito tris didelius stiklus vandens. Supratau, kad norėdamas sugundyti kokią nors paauglę turėčiau iškęsti ne vieną pažeminimą. Sunku būtų susitarti, paskui mergina gėdytųsi išeiti kartu į gatvę, abejotų, ar gali supažindinti mane su savo draugais. Ir ramiai mestų mane dėl bendraamžio vaikino. Įsivaizdavau viską būtent taip, nes daugybę kartų apie tai mąsčiau ir suvokiau, jog negalėčiau to išgyventi. Aš nepuoselėjau iliuzijų, kad manęs neveiks gamtos dėsniai. Nuolat mažėjantis varpos standumas, būtinybė surasti jaunų kūnų, kad to išvengčiau... Atplėšiau pakelį saliamio ir atkimšau butelį vyno. „Ką gi, sumokėsiu, – mąsčiau, – kai to prireiks, kai panorėsiu mažų šiknų, kad pasistotų, sumokėsiu." Bet sumokėsiu rinkos kaina. Penki šimtai eurų už pačiulpimą, kas ta slavė įsivaizduoja esanti? Penkiasdešimt eurų, ne daugiau. Daržovių pintinėje aptikau prapjautą šveicariško sūrio gabalą. Labiausiai tuo metu mane stulbino ne tai, kad yra mergiočių už pinigus, bet tai, kad yra tokių, kurios už pinigus neparsiduoda, arba nori nerealių kainų. Trumpai tariant, aš pasisakau už rinkos reguliavimą.

– Vadinasi, tu nesumokėjai, – tarė Izabelė. – Ir po penkerių metų vis dar neapsisprendei. Ne, atsitiks štai kas, tu susitiksi merginą, ne Lolitą, tikriausiai ji turės dvidešimt ar dvidešimt penkerius metus, ir tu įsimylėsi. Ji bus protinga, simpatiška mergina, be abejo, graži. Mergina, kuri galėtų būti draugė.

Sutemo ir aš nebegalėjau įžiūrėti jos veido. „Kas būtų galėjęs būti mano vietoje?“ Ji kalbėjo ramiai, bet aš nežinojau, kaip vertinti tą ramybę. Jos balse vis dėlto galėjai išgirsti kažką neįprasta, be to, nebuvau pripratęs prie tokių dalykų. Aš niekada nebuvau įsimylėjęs, kol sutikau Izabelę, jokia moteris irgi nebuvo įsimylėjusi manęs. Išskyrus Didžiąją Šikną, bet tai kitas reikalas. Kai ją susitikau, ji turėjo mažiausiai penkiasdešimt penkerius metus. Manau, galėjo būti mano motina, bent taip galvojau tuo metu. Aš jos tikrai nemylėjau, net tokia mintis nekilo. Meilė iš nevilties – kitas reikalas. Tiesa, tai labai sunku, bet tokia meilė niekada nesukuria tikro artumo, dėl jos tu netampi jautrus kitam žmogui, net tam, kuris myli be vilties. Ta moteris labai kankinosi nekantriai laukdama kokio nors atsako, bijodama pražiopsoti menkiausią to atsako ženklą. Apibendrindamas galiu pasakyti, kad mano gyvenime prieš tai nėra buvę nieko panašaus.

Niekas negali peržengti per save, rašė Šopenhaueris, aiškindamas, kad du pernelyg skirtingo intelekto individai negali keistis mintimis. Akivaizdu, šią akimirką Izabelė galėjo *peržengti per mane*, tad man užteko proto nutilti. „Galų gale, – pagalvojau, – aš galėjau ir nesutikti merginos, juk nesu linkęs į ilgalaikius santykius.“

Ji ir toliau pirko prancūziškus laikraščius, na, nedažnai, pakako vieno per savaitę. Parodydavo man straipsnį ir niekinamai sušnirpšdavo. Maždaug tuo metu prancūzų žiniasklaida pradėjo didelę kampaniją už draugystę, ją greičiausiai inicijavo *Le Nouvel Observateur*. „Meilė gali nuvilti, draugystė – niekados“, – maž-

daug tokia buvo straipsnių tema. Nesupratau, kokiu tikslu skleidžiamos panašios kvailystės. Izabelė paaiškino, kad tai *straipsnis apie būsimą situaciją*, kad paprasčiausiai kalbame apie metų variaciją štai tokia tema: „Mes išsiskirsime, bet liksime geri draugai." Ji manė, kad meilė tęsis dar ketverius ar penkerius metus, kol bus galima pripažinti, jog perėjimas nuo meilės prie draugystės, tai yra nuo gilaus jausmo prie menkesnio, yra tikras preliudas tam, kad dingtų bet koks jausmas. Istoriniu požiūriu tai teisinga, nes individualiu požiūriu abejingumas toli gražu nėra geriausia išeitis. Apskritai žlugusi meilė pavirsta ne abejingumu, juo labiau ne draugyste, ji virsta *neapykanta.* Tai supratęs parašiau apmatus scenarijaus, kurį pavadinau „DVI MUSĖS VĖLIAU". Jis turėjo būti kulminacinis ir paskutinis mano, kaip kinematografininko, karjeros taškas. Mano agentas buvo sužavėtas, kad vėl ėmiausi darbo: dveji su puse metų pertraukos – ilgas laiko tarpas. Kai gavo į rankas baigtą darbą, jo susižavėjimas išblėso. Neslėpiau nuo jo, kad tai filmo, kurį planavau pats pastatyti ir jame vaidinti, scenarijus. „Problema ne ta, priešingai, – kalbėjo jis man, – žmonės jau seniai laukia, ir gerai, kad juos nustebinsime, galime netgi sukurti *kultą*. Bet turinys... Jei kalbėsime atvirai, ar šiek tiek nepersistengta?"

Filmas pasakojo apie žmogų, kurio mėgstama pramoga – mušti gumines muses (iš čia ir pavadinimas); dažniausiai jis nepataikydavo. Vis dėlto išėjo trijų valandų ilgametražis. Kita šio išsilavinusio žmogaus, labai mėgusio skaityti Pjerą Luisą, pramoga – duoti čiulpti lytiškai dar nesubrendusioms mergaitėms (daugių daugiausia keturiolikos metų). Ir tai jam sekėsi geriau nei su musėmis.

Priešingai, negu vėliau kartojo samdyta žiniasklaida, filmas nepatyrė visiško kracho, kai kuriose užsienio šalyse netgi buvo priimtas su triumfu, o Prancūzijoje atnešė ir nemenką pelną,

nors ir nepasiekė tos sumos, kurios galima buvo tikėtis, nes mano karjera iki tol tik svaiginamai kilo. Viskas.

Tuo tarpu kritika buvo tikrai negailestinga. Ir šiandien manau, kad nepelnytai. „Nelabai patrauklus komedianto farsas“, – taip jį pavadino *Le Monde*, mikliai atsiribojęs nuo moralizuoti linkusių spaudos brolių, kurie vedamuosiuose nuolat siūlė filmą uždrausti. Aišku, šis filmas buvo komedija, o daugelis juokelių lėkšti, net vulgarūs. Tačiau vertindamas dabar manau, jog vienas kitas dialogas kai kuriose scenose yra geriausia iš to, ką sukūriau. Ypač ilgoje filmo atkarpoje, nufilmuotoje Bavelos kalvos šlaituose: Korsikoje į savo laikiną buveinę herojus (vaidinau aš) atsiveda mažąją Aurorą (devynerių metų), kurią neseniai užkariavo per Disnėjaus tipo pavakarius Bonifacijaus Merilende.

– Neverta gyventi Korsikoje, – įžūliai sviedė mergaitė, – jei matai tik posūkius...

– Stebėti, kaip pravažiuoja automobiliai, – atsakė jis (atsakiau aš), – tai juk irgi beveik gyvenimas.

Niekas nesijuokė. Nei bandomajame seanse, nei premjeroje, nei komiškų filmų festivalyje Monbazene. „Tačiau, tačiau, – galvojau, – niekada nebuvau pasiekęs tokių aukštumų. Ar Šekspyras būtų galėjęs parašyti tokį dialogą? Ar tas liūdnas kaimietis būtų galėjęs jį tik įsivaizduoti?“

Nepaisant banalaus siužeto apie pedofiliją (ir net nelabai banalaus, cha, cha, cha, taip tuo metu kalbėdavau duodamas interviu), filmas pretendavo tapti karšta kalba, nukreipta prieš *draugystę*, apskritai – prieš *neseksualinių* ryšių visumą. Apie ką iš tikrųjų būtų galėję *kalbėtis* du žmonės, sulaukę tam tikro amžiaus? Dėl kokių priežasčių du žmonės galėjo būti kartu, išskyrus, žinoma, atvejį, kai kyla interesų konfliktas, taip pat išskyrus atvejį, kai kuria kokį nors bendrą planą (nuversti vyriausybę, nutiesti greitkelį, parašyti komikso scenarijų, žudyti žydus)?

Sulaukus tam tikro amžiaus (kalbu apie tam tikrą intelekto lygį pasiekusius žmones, o ne apie pasenusius primityvus) pasidaro visiškai aišku – *viskas baigta*. Argi iš esmės beprasmis ketinimas *pabūti minutėlę kartu* gali dviem žmonėms sukelti kitokių jausmų, išskyrus nuobodulį, nepakantumą ir galų gale atvirą priešiškumą? Tačiau nepaisant visko tarp vyro ir moters visada egzistuoja šioks toks ryšys: šiek tiek susižavėjimo, šiek tiek vilties, šiek tiek svajonių. Ginčų ir nesutarimų kalba visada kovinga. Žodžiai griauna, žodžiai skiria. Kai vyrui ir moteriai lieka tik žodžiai – ryšys nutrūksta, tai tiesa. Ir priešingai, jei žodžius papildo, daro švelnesnius ir savotiškai šventus glamonės, tie žodžiai gali įgauti kitokią reikšmę, ne tokią dramatišką, daug gilesnę. Tai ir būtų intelektualus, savarankiškas, laisvas kontrapunktas; ryšys nenutrūktų staiga.

Tad užsipuolęs ne tik draugystę, bet ir socialinių santykių visumą nuo to momento, kai santykių nebelydi joks fizinis ryšys, filmas tapo (tik žurnalas *Slut Zone* sugebėjo tai pasakyti) netiesioginė biseksualizmo, net hermafroditizmo, apologija. Apskritai aš vėl susidomėjau graikais. Senstant visada susidomima graikais.

DANIELIUS24,7

Yra 6174 žmonių gyvenimo aprašymai, – skaičius, atitinkantis pirmąją Kaprekaro konstantą. Jie vyrų ar moterų, iš Europos ar Azijos, Amerikos ar Afrikos, baigti jie ar ne, – visuose randame vieną bendrą dalyką, beje, tik vieną: senatvės teikiamos moralinės kančios yra nepakeliamos.

Be abejo, Briuno1 trumpame brutaliame pasakojime pateikia ypač sukrečiamą pavyzdį: teigia esąs „pilnas jaunatviškų geismų, bet seno kūno". Kartoju, visi liudijimai sutampa. Ir Danieliaus1, tolimo mano pirmtako, ir Rašido1, Pauliaus1, Džono1, Felisitės1, ir Esperansos1; o\ šis liudijimas ypač skaudus. Niekada žmonija netikėjo, kad senatvė yra malonumo dalis, bet per tuos metus, kai nyko žmonių giminė, išryškėjo žiauri tikrovė – išaugo savanoriškų mirčių skaičius. Sveikatos apsaugos institucijos tą reiškinį droviai vadino *išėjimu*. Jis artėjo prie 100%. Vidutinis išėjimo amžius pasaulyje buvo šešiasdešimt metų, bet labiausiai išsivysčiusiose šalyse – tik apie penkiasdešimt metų.

Šie skaičiai – ilgos evoliucijos rezultatas. Danieliaus1 laikais tas reiškinys tik prasidėjo, vidutinis mirtingumo amžius buvo daug vėlyvesnis, o pagyvenusių žmonių savižudybės – dar retos. Bet bjaurūs, sunykę senių kūnai jau buvo tapę visuotinio pasibjaurėjimo objektais. Be abejo, 2003 metų vasaros karščiai, sukėlę Prancūzijoje ypač didelį mirtingumą, turėjo priversti suprasti reiškinio esmę. „Senių paradas", – rašė *Libération* kitą

dieną po to, kai buvo paskelbti pirmieji skaičiai (šalyje per dvi savaites mirė daugiau negu dešimt tūkstančių žmonių). Vieni mirė vieniši savo butuose, kiti ligoninėse ar senelių namuose, bet kad ir kaip būtų, visi mirė dėl *priežiūros stokos*. Per keletą kitų savaičių tas pats laikraštis išspausdino seriją žiaurių reportažų, iliustruotų nuotraukomis, vertomis koncentracijos stovyklų. Buvo aprašyta senių, sugrūstų į dideles bendras palatas, agonija. Jie nuogi, tik su sauskelnėmis, guli lovose, dejuoja visą dieną, bet niekas neprieina pagirdyti ištroškusiųjų – paduoti stiklinės vandens. Aprašė ir slaugių pastangas, slaugės negalėjo surasti atostogaujančių giminaičių. Tik nuolat išnešdavo lavonus, kad būtų vietos vėl atgabentiems žmonėms. „Vaizdai, nederantys moderniai šaliai“, – rašė žurnalistas, nesuprasdamas, kaip galima įrodyti, jog Prancūzija tampa moderni, kai šioje modernioje šalyje sēniai yra atliekos, tokios nepagarbos protėviams neįmanoma įsivaizduoti Afrikoje arba tradicijų besilaikančioje Azijos šalyje.

Tie vaizdai tuoj pat sukėlė teisėtą pasipiktinimą. Skatinama ir vis dažniau laisvai pasirenkama eutanazija per keletą artimiausių dešimtmečių turėjo išspręsti problemą.

Žmonėms buvo patarta kiek įmanoma labiau pasistengti ir *baigti* gyvenimo aprašymą (kiekvienas rašo remdamasis savo tikėjimu), kad paskutinės gyvenimo akimirkos taptų savotišku apreiškimu. Instruktoriai dažniausiai cituodavo Marselio Prusto pavyzdį. Jis, jausdamas artėjančią mirtį, pirmiausia suskubo rašyti „Prarasto laiko beieškant“, kad spėtų užfiksuoti savo įspūdžius artėjant mirčiai.

Iš tikrųjų tik nedaugeliui pakako drąsos.

DANIELIUS 1,8

Apskritai, Barnabai, mums reikėtų galingo laivo ir trijų šimtų kilotonų postūmio. Tada galėtume įveikti Žemės trauką ir skrieti tarp Jupiterio palydovų.
Kapitonas Klarkas

Pasiruošimas, filmavimas, tiražavimas, trumpa reklaminė kelionė („DVI MUSĖS VĖLIAU“) vienu metu vyko daugelyje Europos sostinių, bet aš apsiribojau Prancūzija ir Vokietija: apskritai buvau išvykęs truputį ilgiau negu metus. Pirmoji staigmena manęs laukė Almerijos oro uoste: nedidelė penkiasdešimties žmonių grupė, susispietusi už išėjimo koridoriaus užtvaros, mojavo užrašų knygelėmis, marškinėliais, filmo afišomis. Aš jau žinojau pirmuosius duomenis: nelabai palankiai sutiktas Paryžiuje, filmas triumfavo Madride, beje, ir Londone, Romoje ir Berlyne. Aš tapau Europos žvaigžde.

Kai grupė pagaliau išsivaikščiojo, pamačiau Izabelę, išsidrėbusią ant kėdės laukiamosios salės gilumoje. Patyriau šoką. Vilkėjo kelnes ir beformius marškinėlius. Žiūrėdama mano pusėn ji mirkčiojo akimis. Jose mišo baimė ir gėda. Kai atsidūriau už kelių metrų nuo jos, ji pradėjo verkti. Ašaros tekėjo skruostais, bet ji nebandė jų šluostyti. Ji priaugo mažiausiai dvidešimt kilogramų. Šį kartą nukentėjo ir veidas. Išpurtusi, nesveikai raudona, riebaluotais, nesušukuotais plaukais, ji atrodė siaubingai. Foksas, aišku, pakvaišo iš džiaugsmo, šokinėjo ir gal penkiolika minučių laižė mano veidą. Supratau, kad tai ne viskas. Ji nenorėjo nusirengti prie manęs, todėl ir atėjo apsivilkusi šilta palaidine, kuria rengdavosi eidama miegoti. Taksi, važiuodami iš oro uosto, nepersimetėme nė žodžiu. Ant kam-

bario grindų mėtėsi kuentro buteliai. Atseit kambariai buvo sutvarkyti.

Per savo karjerą pakankamai dažnai komentavau, kad erotika ir švelnumas – prieštaringi dalykai, suvaidinau visokiausio plauko veikėjus: merginą, besilankančią triukšminguose vakarėliuose, bet vėliau skaisčiai, be nuodėmės, lyg sesuo bendraujančią su vyru suradus savąją meilės išraišką. Pusiau impotentą naivuolį, priimantį jos meilę, tą meilę išnaudojantį ištvirkėlį. Vartojimas, užmarštis, skurdas. Šios temos privertė leipti iš juoko pilnas žiūrovų sales, ir aš uždirbdavau nemenkas sumas. Šį kartą tai buvo susiję tiesiogiai su manimi ir prieštaravimas tarp erotikos ir švelnumo man atrodė neabejotinai viena iš blogiausių mūsų amžiaus šlykštynių, be gailesčio nulemsiančių civilizacijos žlugimą. „Su juoku baigta, kvailiuk...“ – kartodavau linksmai, tačiau sunerimęs (nes tuo pat metu mintys sukdavosi galvoje ir negalėdavau jų išmesti iš galvos, nepadėdavo nė aštuoniolika tablečių atarakso, galų gale prireikdavo pastišo ir migdomųjų). „Bet ar myli tas, kuris myli ką nors tik dėl jo grožio? Ne, nes dėl vėjaraupių, kurie naikina grožį, bet nenužudo žmogaus, jis nustoja mylėti tą žmogų.“ Paskalis nežinojo, kas yra kuentro. Tiesa ir tai, kad jis gyveno tokiu metu, kai kūnai buvo daug labiau pridengti, todėl nemažai dėmesio skyrė veido grožiui. Baisiausia, kad Izabelė mane patraukė tikrai ne savo grožiu; kai sutikdavau protingą moterį, man visada pasistodavo. Iš tiesų protas ne ypač svarbus seksualiniams santykiams, jis reikalingas tik vienam dalykui: žinoti, kada dera uždėti ranką ant vyro penio viešoje vietoje. Tai patinka visiems vyrams, nes tokios beždžioniškų įpročių liekanos. Kvaila būtų nekreipti į tai dėmesio. Belieka sulaukti tinkamo momento ir vietos. Kai kuriems vyrams patinka, kad tą nepadorų gestą matytų moteris, kiti, greičiausiai šiek tiek linkę į pederastiją arba labai valdingi, norėtų, kad tai būtų kitas vyras. Pagaliau yra tokių, kurie mato tik porą,

žiūrinčią bendrininkų žvilgsniais. Vieniems labiausiai patinka traukiniai, kitiems – baseinai, tretiems – naktinės diskotekos arba barai. Protinga moteris tai žino. Galų gale aš vis dėlto turėjau gerų prisiminimų apie Izabelę. Nakčiai baigiantis mano mintys sušvelnėjo, apėmė švelni nostalgija. O šalia manęs lyg karvė knarkė Izabelė. Auštant supratau, kad mano atsiminimai gana greitai išblės, tada kibau į pastišą ir trankseną.

Vertinant kritiškai, problemų nebuvo. Mes turėjome septyniolika kambarių. Įsikūriau viename iš tų, kurie kilo virš jūros uolų. Izabelė, aišku, buvo linkusi tyrinėti žemės sandarą. Foksas bėgiojo iš vieno kambario į kitą, šitaip jis linksminosi. Foksas sielojosi ne daugiau kaip vaikas, kurio tėvai skiriasi. Sakyčiau, netgi mažiau.

Ar tai galėjo ilgai tęstis? Gaila, bet taip. Kol manęs nebuvo, atkeliavo septyni šimtai trisdešimt dvi faksogramos (turiu pripažinti, kad ji reguliariai keitė popieriaus ritinėlius). Likusias savo gyvenimo dienas galėčiau praleisti lankydamasis festivaliuose, nes į juos esu kviečiamas. Retkarčiais grįžčiau: paglostyčiau Foksą, išgerčiau tabletytę trankseno ir op. Kad ir kaip būtų, tuo metu man reikėjo visiško poilsio. Tad eidavau į paplūdimį, žinoma, vienas, šiek tiek masturbuodavausi spoksodamas į nuogas paaugles (aš irgi nusipirkau teleskopą, bet ne dėl to, kad žiūrėčiau į žvaigždes, cha, cha, cha), pagaliau aš tvarkiau savo gyvenimą. Tvarkiau kartais geriau, blogiau, bet vis dėlto per dvi savaites tris kartus vos nešokau nuo uolų.

Vėl susitikau Harį, jam gerai sekėsi. Trumanas, atvirkščiai, paseno. Mus vėl pakvietė vakarienės. Šį kartą kompanijoje buvo ir belgų pora, neseniai įsikūrusi netoliese. Haris vyrą pristatė kaip *belgų filosofą*. Iš tikrųjų, apgynęs filosofijos daktaro disertaciją, jis dalyvavo konkurse, kad gautų administracinį darbą, paskui gy-

veno nuobodų gyvenimą, dirbdamas mokesčių inspektoriumi (beje, simpatizavo socialistams, todėl buvo įsitikinęs, kad fiskalinė valstybės intervencija yra naudinga). Jis šen bei ten išspausdino keletą filosofinių straipsnių materialistinės pakraipos žurnaluose. Jo žmona, nykštukės ūgio, šviesiais trumpais plaukais, irgi visą gyvenimą praleido mokesčių inspekcijoje. Ji buvo keistai pamėgusi astrologiją, tad užsispyrė sudaryti mano horoskopą. Mano ženklas – žuvys, artėjančios prie dvynių, bet man į tai nusispjaut, galėčiau būti pudelis, artėjantis prie mechaninio krautuvo, cha, cha, cha. Dėl šių charakterio savybių pelniau filosofo pagarbą, nes jis mėgo pasišaipyti iš žmonos keistenybių – jie buvo vedę prieš trisdešimt trejus metus. Jis pats visą gyvenimą kovojo su obskurantizmu; buvo kilęs iš tikrų katalikų šeimos, todėl, paaiškino man virpančiu balsu, tai buvo rimta kliūtis ieškant seksualinio pasitenkinimo. „Kas šie žmonės? Kas šie žmonės?“ – klausiau pats savęs, beviltiškai kramsnodamas silkę (Haris, kai jį apimdavo gimtojo Meklenburgo nostalgija, pirkdavo produktus vokiškoje Almerijos parduotuvėje). Buvo aišku, kad abu nykštukai nugyveno gyvenimą be sekso, arba galbūt tik tiek, kiek reikėjo pasidaryti vaikui (vėliau sužinojau, kad jie iš tikrųjų turėjo sūnų). Jie nepriklausė *tiems žmonėms*, kurie užsiiminėja seksu. Bet tai jiems nekliudė piktintis, kritikuoti popiežių, skųstis dėl AIDS, kurio jie niekada nebūtų galėję pasigauti. Nuo viso to man kilo noras (nedidelis) mirti, bet susilaikiau.

Laimė, įsikišo Haris ir kalba nukrypo į transcendentinius dalykus (žvaigždės, begalybė ir t. t.). Tad nedvejodamas galėjau kibti į dešreles. Aišku, tais klausimais vėl nesutarė materialistas ir Tejaro šalininkas (supratau, kad jie dažnai matosi, disputai jiems malonūs, ir tai galėjo tęstis trisdešimt metų be ypatingų pokyčių, nes abiem tai buvo malonu). Vėl prakalbome apie mirtį. Visą gyvenimą kovojęs už sekso, kurio nepažino, laisvę, bel-

gas Robertas šiuo metu kovojo už eutanaziją, nors dabar, priešingai, turėjo visas galimybes sužinoti, kas tai. „O siela, o siela?“ – net springdamas kartojo Haris. Apskritai jų mažasis šou buvo vykęs. Trumanas užmigo beveik kartu su manimi.

Hildegardos arfa visus sutaikė. Na, žinoma, muzika. Ypač kai jos nedaug. „Net nebūtų iš ko parašyti skečo“, – pamaniau. Nebeįstengiau juoktis iš kvailių, kovojančių už amoralumą ir kalbančių maždaug taip: „Vis dėlto daug maloniau, kai esi dorybingas, nors ir turi polinkį nusidėti.“ Nebegalėjau tverti. Nebeįstengiau juoktis iš siaubingos celiulitą turinčių penkiasdešimtmečių moterų širdgėlos dėl noro pamišėliškai mylėtis be galo. Nei dėl luošo vaiko, kurį joms pavyko pagimdyti beveik išprievartavus kokį autistą („Davidas yra mano saulės spindulys“). Apskritai nebeįstengdavau juoktis iš daugelio dalykų. Mano karjera buvo beveik baigta, tai aišku.

Tą vakarą, grįždami per kopas, nesimylėjome. Vis dėlto reikėjo baigti ir po kelių dienų Izabelė man pasakė, kad nusprendė išvažiuoti. „Nenoriu būti našta“, – kalbėjo. „Linkiu tau laimės, nes tu jos nusipelnei“, – pridūrė. Vis dar mąstau, ar tai buvo jos kiaulystė.

– Ką tu veiksi? – paklausiau.

– Manau, grįšiu pas motiną... Galų gale mano padėtyje atsidūrusios moterys taip daro, ar ne?

Tai buvo vienintelis kartas, vienintelis, kai ji parodė šiek tiek kartėlio. Žinojau, kad jos tėvas paliko motiną prieš dešimtį metų dėl jaunesnės. Žinoma, dabar vyko kažkas panašaus, bet pagaliau – nieko nauja.

Mes išlikome civilizuota pora. Aš uždirbau iš viso keturiasdešimt du milijonus eurų. Izabelei pakako pusės kartu užgyvento turto. Ji neprašė jokių kompensacijų. Tai buvo vis dėlto septyni milijonai eurų, toli gražu ne skurdas.

– Galėtum kiek užsiimti sekso turizmu, – pasiūliau. – Kuboje yra labai mielų vaikinų.

Ji nusišypsojo, pakraipė galvą. „Sovietų pedikai labiau vertinami", – tarė lengvabūdiškai, nejučia mėgdžiodama tą stilių, kuris man atnešė šlovę. Paskui vėl surimtėjo, pasižiūrėjo tiesiai man į akis (rytas buvo labai ramus, jūra – žydra, rami).

– Vis dar nedulkini kekšių? – paklausė.

– Ne.

Ji suvirpėjo, nors buvo karšta, nuleido akis, paskui vėl pažvelgė į mane.

– Tai, – tęsė, – tu jau dvejus metus nesidulkinai?

– Ne.

– Ką gi, aš irgi ne.

Mes buvome du maži elniukai, sentimentalūs elniukai, ir tai turėjo mus pražudyti.

Dar buvo paskutinis rytas, paskutinis pasivaikščiojimas; jūra visada buvo tokia pati rami, uolos tokios pat juodos, ir Foksas bidzeno greta. „Išsivešiu jį, – tučtuojau prakalbo Izabelė. – Tai normalu, jis ilgai buvo su manimi, bet tu galėsi jį pasiimti, kai panorėsi."

Be galo civilizuoti.

Viskas jau buvo supakuota, sunkvežimis turėjo atvažiuoti rytoj ir nuvežti jos daiktus į Biaricą. Jos motina, daugelį metų dirbusi dėstytoja, keistai pasirinko regioną gyvenimo pabaigai, nes jis buvo pilnas velniškai pinigingų buržua, kurie ją be galo niekino.

Kartu dar penkiolika minučių palaukėme taksi, kuris turėjo nuvežti ją į oro uostą. „Gyvenimas prabėgs greitai", – tarė ji. Man pasirodė, kad ji kalba pati su savimi; nieko neatsakiau. Jau įsėdusi į taksi, ji paskutinį kartą mostelėjo ranka. Taip, dabar turėjo ateiti visiška ramybė.

DANIELIUS24,8

Žmogaus gyvenimo aprašymas dažniausiai netrumpinamas, nors turinys ir kelia pasibjaurėjimą arba nuobodulį. Jei nenorime išsiskirti iš kitų, turime ugdytis būtent pasibjaurėjimą ir nuobodulį. Kaip perspėja Aukščiausioji sesuo, būtent tada atsiras sąlygos pasirodyti Ateities žmonėms.

Jei nusižengiu tai taisyklei – nenutrūkstančiai tradicijai nuo Danieliaus17 laikų, tai tik todėl, kad kiti devyniasdešimt Danieliaus rankraščio puslapių mokslo evoliucijoje tapo visiškai beverčiai*. Tuo metu, kai gyveno Danielius1, buvo manoma, jog vyriškos negalios priežastys yra psichologinės. Šiandien aišku: pagrindinė priežastis – hormonų veiklos sutrikimai, o psichologiniai veiksniai visai menki, ir niekada negali žinoti, ar tikrai pasireiškia jų įtaka.

Sunkios mintys apie vyriškų galių nusilpimą susipina su pornografiniais, kupinais nusivylimo intarpais apie nepasisekusius andalūziečių prostitučių gundymus; tie devyniasdešimt puslapių vis dėlto yra pamoka mums. Ją tobulai reziumavo Danielius17 šiomis eilutėmis, kurias radau jo komentare:

Žmogaus patelės senėjimas iš esmės yra daug komponentų turinti degradacija. Tie komponentai ir estetiniai, ir funkciniai, tad

* Smalsus skaitytojas vis dėlto galės juos perskaityti Danieliaus17 komentarų priede, tas pats IP adresas.

labai sunku apibrėžti, kuris iš jų pats skausmingiausias, daugeliu atvejų beveik neįmanoma rasti galutinio vienareikšmio atsakymo.

Atrodo, visai kita situacija, kai kalbame apie žmogų patiną. Jis, kaip ir patelė, irgi neišvengdavo estetinės ir funkcinės degradacijos, tačiau pajėgė tai ištverti tol, kol varpa dar sustandėdavo. Kai ši savybė negrįžtamai dingdavo, dažniausiai po dviejų savaičių įvykdavo savižudybė.

Be abejo, šis skirtumas paaiškina įdomius Danieliaus3 statistinius duomenis: paskutinių žmonių giminės kartų vidutinis moterų amžius siekė 54,1 metų, vyrų ilgesnis – 63,2 metų.

DANIELIUS1,9

Tai, ką tu vadini svajone, kariui yra normalus dalykas.
André Berkofas

Pardaviau *Bentley,* nes jis man pernelyg priminė Izabelę, be to, jo prašmatnumas ėmė mane slėgti. Nusipirkau *Mercedes 600 SL.* Šis automobilis irgi labai brangus, bet ne taip krinta į akis. Visi turtingi ispanai važinėjo *Mercedes.* Ne dėl to, kad buvo snobai, jie paprasčiausiai puikavosi. Be to, kabrioletu patogiau vežioti bobas, čia vadinamas *chicas* (man labai patiko tas žodis). Skelbimai laikraštyje *Voz de Almeria** būdavo labai tikslūs: *piel dorada, culito melocotón, guapisima, boca supersensual, labios expertos, muy simpatica, complaciente***. Tikrai graži kalba, labai raiški, nuostabiai poetiška. Beveik viską gali rimuoti. Taip pat buvo barų su kekšėmis, tiems, kurie sunkiai skaitė. Merginos atrodė gerai, jų išvaizda atitiko aprašymą, jos laikėsi nustatytų kainų, visa kita irgi gerai. Bandydamos atsipalaiduoti jos per garsiai įjungdavo televizorių ar kompaktinių plokštelių grotuvą, iki minimumo pritemdydavo šviesą. Aišku, pašaukimo tokiam darbui neturėjo. Žinoma, galėjai jas *priversti* sumažinti garsą, paryškinti šviesą. Po visko laukdavo arbatpinigių, o mokėti reikėjo už viską. Be abejo, yra žmonių, kurie mėgaujasi tokiais ryšiais, puikiai juos įsivaizdavau, paprasčiausiai pats buvau ne

* „Almerijos balsas“ – (*isp.*), *vert. past.*

** Bronzinė oda, užpakaliukas kaip persikas, žavinga, itin jausmingos lūpos, labai simpatiška, patyrusios lūpos, meili – (*isp.*), *vert. past.*

toks. Be to, daugelis buvo rumunės, baltarusės, ukrainietės, pagaliau iš bet kurios absurdiškos šalies – žlugusio Rytų bloko. Negali teigti, kad komunizmas ugdė sentimentalius žmonių santykius. Apskritai visiems ekskomunistams labiau būdingas brutalumas. Jei lyginsime su Balzako laikų visuomene, atsiradusia sugriuvus monarchijai, tai ji atrodys kaip gailestingumo ir švelnumo idealas. Nedera pasikliauti doktrinomis apie brolybę.

Tik išvykus Izabelei iš tikrųjų suradau *vyrų pasaulį*. Patetiškai klaidžiodamas apytuščiais centrinės ir pietų Ispanijos greitkeliais. Išskyrus savaitgalius ir metą, kai vykstama atostogų, greitkeliai yra beveik vien vyrų pasaulis. Apgyvendintas prekybos agentų ir sunkvežimių vairuotojų. Tai agresyvūs ir liūdni žmonės, kurių vienintelis skaitalas – pornografiniai žurnalai arba iliustruoti leidiniai apie automobilių puošybą. Arba plastikinis stovas su DVD tokiais pavadinimais: *Tu mejores peliculas**. Jais tegalima praturtinti *Dirty debutantes*** kolekciją. Aš ten neužmezgiau jokių draugiškų vyriškų ryšių ir tikrai nesijaučiau su niekuo suartėjęs per tas kelias savaites, bet tai ir nebuvo svarbu, tame pasaulyje niekas niekam nėra artimas ir net nepadorus pavargusių padavėjų, aptempusių nudribusias krūtis *Naughty Girl* marškinėliais, flirtas tegalėjo, aš tai žinojau, išimtiniais atvejais baigtis apmokama sueitimi, visados pernelyg skubota. Daugių daugiausia, skendėdamas dyzelino garuose, stovėjimo aikštelėje galėjau susimušti su vilkiko vairuotoju ir netekti dantų. Kitokių nuotykių tame pasaulyje tikėtis nevalia. Taip praleidau kiek daugiau nei du mėnesius. Išsvaisčiau tūkstančius eurų mokėdamas už prancūzišką šampaną primityvioms rumunėms, kurios po dešimties minučių bent jau neatsisakydavo man pačiulpti be gu-

* Tavo geriausios juostos – (*isp.*), *vert. past.*

** Pasileidusios debiutantės – (*angl.*), *vert. past.*

melės. Važiuodamas būtent Viduržemio jūros greitkeliu, tiksliau – prie Totana Siur atšakos, nusprendžiau baigti varginančią iškylą. Pastačiau automobilį paskutinėje laisvoje vietoje stovėjimo aikštelėje prie viešbučio-restorano *Los Kamioneros* ir užsukau išgerti stiklo alaus. Aplinka visiškai tokia pati, kokią matydavau visas praėjusias savaites. Dešimt minučių nekreipiau jokio dėmesio į nieką, nes jaučiausi visiškai prislėgtas, mano judesiai pasidarė neryžtingi ir vangūs, kamavo sunkumas skrandyje. Išėjęs supratau, kad negalėsiu niekur važiuoti, nes kelią užtvėrė nerūpestingai skersai pastatytas *Chevrolet Corvette.* Minties, kad turėsiu grįžti į barą ir ieškoti savininko, pakako, jog prarasčiau drąsą. Atsirėmiau į betoninius turėklus ir be perstojo rūkydamas bandžiau suvokti, kokioje situacijoje atsidūriau. Tarp visų rinkoje parduodamų sportinių automobilių *Chevrolet Corvette* dėl šiurkščių vyriškų formų, dėl tikrai neypatingos įrangos ir labai nedidelės kainos, be abejo, yra automobilis, kuriam labiausiai tinka pavadinimas *pretenzinga gelda*. Su kokiu šlykščiu Andalūzijos *macho* gali tekti susidurti? Kaip ir visi tokio tipo individai, šis vyras, be abejo, neblogai nusimanė apie automobilius ir puikiausiai suprato, kad mano automobilis atrodo kukliau nei jo, bet yra tris kartus brangesnis. Jis pademonstravo vyriškumą, pastatydamas automobilį taip, kad negalėčiau išvažiuoti, be abejo, jaučia man slepiamą socialinę neapykantą, tad galėjau tikėtis blogiausia. Kol pasiryžau grįžti į barą, man prireikė keturiasdešimt penkių minučių ir pusės pakelio *Camel* cigarečių.

Tuoj pat pamačiau žmogų, įsitaisiusį baro pakraštyje su dubenėliu žemės riešutų. Jis laukė, kol sušils alus, ir vis beviltiškai žvilgčiojo į milžinišką televizoriaus ekraną, kuriame merginos su šortukais judino klubus skambant lėtai *groove** muzikai. Bu-

* Madinga – (*angl.*), *vert. past.*

vo aišku, kad tai *alaus vakarėlis*. Vis aiškiau ir aiškiau matėsi merginų pasturgaliai, standžiai aptempti trumpais šortais, ir vyro neviltis vis didėjo. Jis buvo mažas, pilvotas, plikas, turėjo apie penkiasdešimt metų, vilkėjo kostiumu ir buvo pasirišęs kaklaraištį. Mane užplūdo užuojautos banga. Aišku, *Chevrolet Corvette* jam nepadės *užkariauti bobų*, daugių daugiausia jis pasirodys esąs *storas pagyrūnas*. Gėrėjausi jo kasdiene drąsa, dėl kurios jis nieko nepaisydamas vairavo *Chevrolet Corvette.* Argi ganėtinai jauna ir seksuali mergina galėjo ištverti *neprunkštelėjusi,* matydama, kaip tas žmogeliukas išlipa iš savo *Chevrolet Corvette*? Tačiau reikėjo viską baigti, tad kreipiausi į jį kaip galėdamas švelniau, šypsodamasis, nes tai mokėjau. Iš pradžių, kaip ir baiminausi, jis atrodė karingas, pabandė kviestis liudininke padavėją, bet ji net nepakėlė akių nuo kriauklės, kurioje plovė stiklus. Paskui dar kartą pažvelgė į mane ir tai, ką pamatė, turėjo jį nuraminti. Aš pats jaučiausi labai senas, nuvargęs, nelaimingas, vidutinybė. Tad dėl šių priežasčių jis turėjo padaryti išvadą, kad *Mercedes SL* savininkas irgi *lūzeris*, beveik nelaimės draugas, tad iš karto pabandė būti vyriškai solidarus. Pastatė man stiklą alaus, paskui dar vieną ir pasiūlė baigti vakarą „Naujajame Orleane“. Norėdamas jo atsikratyti pasakiau, kad manęs laukia tolima kelionė, – tokie argumentai vyrams dažniausiai atrodo rimti. Iš tikrųjų iki mano namų tebuvo mažiau nei penkiasdešimt kilometrų, bet aš ką tik supratau, kad ir namie galiu tęsti savo *road movie*[2].

Autostrada iš tikrųjų driekėsi už kelių kilometrų nuo mano buveinės, buvo ir panaši užeiga. Kai išeidavau iš *Diamond Nights,* dažniausiai traukdavau į Rodalkilaro paplūdimį. Mano kupė *Mercedes 600 SL* riedėjo smėliu, įjungdavau stogo pakėlimo me-

* Kino žanras, *vert. past.*

chanizmą: per dvidešimt dvi sekundes automobilis pavirsdavo kabrioletu. Tai buvo nuostabus paplūdimys, beveik visada tuščias, geometriškai paprastas, su švarutėliu smėliu. Jį supo vertikaliai stačios juodumu spindinčios uolos. Žmogus, apdovanotas tikru menininko temperamentu, būtų, be abejo, galėjęs išnaudoti tą vienatvę, tą grožį. O aš prieš tokią beribę erdvę jaučiausi kaip blusa ant vaškuotos drobės. Iš tikrųjų nežinojau, ką veikti su visu tuo grožiu, ta geologine didybe. Viskas atrodė net šiek tiek pavojinga. „Pasaulis nėra panorama“, – sausai rašė Šopenhaueris. Greičiausiai pernelyg sureikšminau seksualumą, iš tikrųjų. Bet vienintelė vieta pasaulyje, kur aš jaučiausi gerai, buvo moters glėbys, jos vaginos gelmės. Sulaukęs tokio amžiaus, neturėjau jokio noro, kad situacija keistųsi. Putės egzistavimas savaime yra palaima, maniau. Paprasčiausias faktas, kad galiu ten būti, gerai jaustis, jau pakankama priežastis tęsti varginančią kelionę aplink pasaulį. Kitiems taip nepasisekė. „Tiesa tai, kad šioje žemėje man niekas negalėjo įtikti“, – rašė Kleistas savo dienoraštyje prieš pat savižudybę prie Vansės krantų. Tuo metu dažnai galvojau apie Kleistą. Ant jo kapo buvo užrašytos kelios eilutės:

Nun
O Unsterblichkeit
Bist du ganz mein. *

Nukeliavau ten vasario mėnesį – atlikau piligrimo kelionę. Sniego buvo dvidešimt centimetrų, šakos raitėsi po pilku dangumi, jos buvo nuogos ir juodos. Atrodė, kad viskas aplink šliaužioja. Kiekvieną dieną ant kapo būdavo padėta šviežių gėlių

* Dabar, o nemirtingume, esi tu visas mano – (*vok.*), *vert. past.*

puokštė, bet niekada nesutikau ją paliekančio žmogaus. Gėtė prasilenkė su Šopenhaueriu, prasilenkė su Kleistu, iki galo jų nesupratęs: prūsai, pesimistai, štai ką pamanė abiem atvejais. Gėtės itališkosios poemos mane visada skatino teisti. Ar tam, kad suprastumei, reikėjo gimti po amžinai pilku dangumi? Taip nemaniau, dangus buvo ryškiai mėlynas, o ant Karboneraso uolų nesimatė jokios augmenijos. Bet tai nelabai ką keitė. Ne, žinoma, aš nesureikšminau moters svarbos. O dar poravimasis... geometrinė realybė.

Pasakiau Hariui, kad Izabelė „išvykusi į kelionę"; praėjo trys mėnesiai, bet neatrodė, kad jis stebėtųsi, net panašu, kad pamiršo jos buvimą. Apskritai, manau, jis nelabai domėjosi žmogiškosiomis būtybėmis. Dar kartą diskutavau su belgu Robertu. Panašiai kaip ir pirmąjį kartą. Buvo ir trečioji diskusija, tik šį kartą su belgais sėdėjo jų sūnus Patrikas, atvažiavęs savaitei atostogų, ir jo draugė Fadia, ypač puikios figūros juodaodė. Patrikas galėjo būti keturiasdešimt penkerių. Jis dirbo banke Liuksemburge ir man iš karto padarė gerą įspūdį, bent jau neatrodė toks kvailas kaip jo tėvai. Vėliau sužinojau, kad jo darbas labai atsakingas – per jo rankas keliauja dideli pinigai. O Fadia negalėjo būti daugiau nei dvidešimt penkerių, tad buvo sunku žiūrėti į ją kitaip nei į erotikos objektą. Beje, neatrodė, kad ji labai dėl to suktų galvą. Baltas raištis pusiau dengė jos krūtis, segėjo aptemptu sijonėliu, beveik ir viskas. Aš į tokius dalykus žiūrėjau atlaidžiai, taigi man nepasistojo.

Pora buvo eloimitai, taigi priklausė sektai, garbinančiai eloimus – nežemiškas būtybes, atsakingas už žmonijos sukūrimą, ir laukė jų grįžtančių. Niekada nebuvau girdėjęs tokių kvailysčių, tad per vakarienę klausiausi šiek tiek susidomėjęs. Apskritai, jų nuomone, dėl visko kalta klaida Pradžios knygoje: Kūrėjas Eloi-

mas buvo ne vienas, jų buvo daug. Mūsų kūrėjai nebuvo dieviškos kilmės, neturėjo antgamtinių galių. Jie buvo paprastos materialios būtybės, labiau išsivysčiusios nei mes. Mokėjo keliauti erdvėje ir kurti gyvas būtybes. Taip pat įveikė senatvę ir mirtį ir tenorėjo atskleisti savo paslaptis labiausiai nusipelniusiems iš mūsų. Tai va, pamaniau, štai kur šuo pakastas.

Jei norime, kad eloimai grįžtų ir išmokytų mus įveikti mirtį, mes (taip sakant, žmonės) turime dar iki jų sugrįžimo pastatyti jiems ambasadą. Ne krištolo rūmus hiacintų ir berilo sienomis, ne, ne, ką nors paprasto, modernaus ir simpatiško. Patogumai vis dėlto turėtų būti. Pranašas teigė žinąs, kad jiems patinka sūkurinės vonios (nes vienas pranašas buvo kilęs iš Klermono-Ferano). Ambasados statybai pirmiausia galvojo rinktis Jeruzalę (gana klasikinis variantas). Bet atsirado problemų, nesantaika su kaimynais, pagaliau šiandien tai – netikusi vieta. Pokalbis apie šį bei tą su rabinu iš Mesijų komisijos (speciali Izraelio tarnyba tokiems reikalams tirti) jam pakišo naujų minčių. Visiškai aišku, kad žydai išsirinko blogą vietą žemėje. Kai buvo įkurtas Izraelis, galvota, žinoma, apie Palestiną, taip pat ir apie kitas vietas, pavyzdžiui, Teksasą arba Ugandą. Truputį pavojinga, bet ne taip. Apskritai, geraširdiškai apibendrino rabinas, nereikėjo visiems susitelkti vienoje geografinėje vietoje. Dievas yra visur, sušuko jis, jis kiekviename visatos kampelyje (noriu pasakyti, atsiprašė, jums, eloimams).

Iš tikrųjų pranašui tai netiko. Eloimai įsikūrę Eloimo planetoje, kartais jie leidžiasi į keliones, ir viskas. Bet jis susilaikė ir nepradėjo naujos geografinės diskusijos, nes pokalbis jį šio to pamokė. Jei eloimai atkeliavo iki Klermono-Ferano, pagalvojo jis, turėjo būti kokia nors priežastis, turbūt susijusi su vietos geologiniais ypatumais. Ugnikalnių zonose vyksta intensyvių pulsavimų, visi tai žino. Todėl, tarė man Patrikas, pranašas po trum-

po tyrimo pasirinko Lansarotės salą Kanarų archipelage. Žemė jau nupirkta, telieka pradėti statybas.

Gal jis netyčia bandė man pasufleruoti, kad tinkamas metas investuoti? Ne, ne, nuramino jis mane, šiuo požiūriu mes švarūs, įmokos labai menkos, kiekvienas panorėjęs gali patikrinti mūsų sąskaitas. Jei tu žinotum, ką aš Liuksemburge kartais darau kitiems klientams... (mes labai greitai ėmėme sakyti vienas kitam „tu“), ne, jei iš tikrųjų kur nors ir yra vieta, kurioje mes nepažeidžiami, tai ši.

Baigdamas savo taurę kiršo pamaniau, kad Patrikas pasirinko originalią tėvo materialistinės pasaulėžiūros ir motinos astralinių kaprizų sintezę. Paskui įvyko tradicinis seansas: arfa – žvaigždės. „Oho! Rimtas dalykas!“ – šūktelėjo Fadia, pamačiusi Saturno žiedus, ir atsisėdo į sudedamąją kėdę. Iš tikrųjų, iš tikrųjų, regiono dangus buvo labai giedras. Grįždamas prie butelio kiršo pamačiau, kad ji praskėtė šlaunis. Tamsoje man pasirodė, kad ji pakišo ranką po sijonu. Kiek vėliau išgirdau ją sunkiai kvėpuojant. Taigi žvelgdami į žvaigždes Haris galvojo apie Kristų Omegą, belgas Robertas nežinia apie ką. Gal apie helio susidarymą arba savo žarnyno problemas, Fadia masturbavosi. Kiekvienam pagal jo charizmą.

DANIELIUS24,9

Realus pasaulis skleidžia savo džiaugsmą. Esu susijęs su Žeme.

Visiškai juodos uolos šiandien pamažu leidžiasi žemyn į trijų tūkstančių metrų gylį. Tas vaizdas gąsdina laukinius, bet man nekelia jokios baimės. Žinau, kad prarajos gelmėse nesislepia jokia pabaisa. Yra tik ugnis, pirmapradė ugnis.

Ledynai ėmė tirpti baigiantis Pirmajam Žmonių Giminės Mažėjimui. Dėl šios priežasties planetos gyventojų sumažėjo nuo keturiolikos milijardų iki septynių šimtų milijonų.

Antrasis Mažėjimas buvo ne toks spartus. Jis tęsėsi per visą Didįjį Išsausėjimą, nesibaigė dar ir mūsų dienomis.

Trečiasis Mažėjimas bus paskutinis. Telieka jo sulaukti.

Niekas nežino, kodėl prasidėjo Didysis Išsausėjimas, bent jau tikrosios priežasties. Girdėjome daug kalbų apie tai, jog jis prasidėjo todėl, kad pasikeitė Žemės sukimosi ašis. Bet, remiantis kvantine teorija, tai neįtikinama.

Didysis Išsausėjimas buvo neišvengiama parabolė. Taip aiškina Aukščiausioji sesuo. Jis buvo teologinė sąlyga, kad vėl prasidėtų Drėgmės Grįžimas.

Didysis Išsausėjimas tęsis ilgai, toliau aiškina Aukščiausioji sesuo.

Drėgmės Grįžimas bus ženklas, kad pasirodys Ateities žmonės.

DANIELIUS1,10

Dievas yra, aš jį jutau savyje.
Anonimas

Iš pirmojo apsilankymo pas Švenčiausiuosius prisimenu rūke skendintį slidininkų keltuvą. Vasaros praktika vyko Hercegovinoje ar kažkokioje panašioje vietoje, ypač garsėjančioje kruvinais konfliktais. Bet man labai patiko kalnų nameliai, tamsaus medžio smuklės su užuolaidomis, išmargintomis baltais ir raudonais kvadratais, sienomis, kurias dabina šernų ir elnių galvos. Visada mėgau tokį Vidurio Europos kičą. „Karas – vyrų kvailystė, Didžioji Nelaimė..." – kartojau sau nevalingai pamėgdžiodamas Fransisą Blanšą. Jau seniai buvau tapęs savotiško dvasinio pamėgdžiojimo auka. Bet įsimindavau ne garsių dainų arijas, o klasikų komikų intonacijas. Kai, pavyzdžiui, pradėdavau klausytis, kaip Fransisas Blanšas kartoja „KOL-LOS-SALUS-SUSI-ŠAU-DYMAS" (kaip jis tai darė filme „Ar eina Babetė į karą?"), labai sunku būdavo išmesti tai iš galvos, reikėdavo didžiulių pastangų. Dar blogiau su Fiunesu. Ištisas valandas lyg apsėstas galėjau mėgdžioti jo nutylėjimus, mimikas, gestus.

Iš tikrųjų aš daug dirbau, mąsčiau, leidau gyvenimą, dirbdamas be poilsio. Aktoriai, kuriuos pažinau, kai man buvo dvidešimt metų, neturėjo jokio pasisekimo, tai tiesa, daugelis jų net metė savo amatą. Bet turiu pasakyti, kad jie nepersidirbdavo. Jie leisdavo laiką gurkšnodami baruose ir pamėgtuose naktiniuose klubuose. O aš tuo metu užsidaręs vienas kambaryje valandų valandas šlifavau kiekvieną intonaciją, tobulinau kiekvieną ju-

desį. Pats *rašiau* skečus, rašiau iš tikrųjų. Ir prireikė daug metų, kol tas darbas tapo man lengvas. Tiek daug dirbau tikriausiai todėl, kad nemokėjau linksmintis. Būčiau nekaip jautęsis baruose ar naktiniuose klubuose, vakarėliuose, kuriuos rengdavo siuvėjai ir kur defiliuodavo VIP'ai*. Mano neišsiskirianti išvaizda ir introvertiškas charakteris neteikė daug vilčių, kad būsiu *šventės karalius*. Taigi dirbau, nes kito užsiėmimo neturėjau. Užtai galėjau atsirevanšuoti. Jaunystėje iš esmės mąsčiau kaip Ofelija Vinter, kuri taip mąstė apie ją supančius žmones: „Juokitės, kvailiukai. Paskui aš, o ne kas kitas užlipsiu ant podiumo ir parodysiu jums špygą." Taip ji išdėstė interviu *20 metų*.

Privalėjau liautis galvojęs apie *20 metų*, privalėjau liautis galvojęs apie Izabelę, privalėjau beveik apskritai liautis galvojęs. Įbedžiau žvilgsnį į žalius, drėgnus šlaitus, stengiausi matyti tik rūką. Rūkas man visada padėdavo. Slidininkų keltuvai rūke. Vadinasi, ir tarp dviejų etninių karų jie sugebėjo slidinėti. Reikia gerai pamokyti jų separatistus, pamaniau, ir sumečiau skečo pradmenis. Scenoje turėjo būti du budeliai, Zagrebo muskulatūros auginimo treniruočių salėje besidalijantys patirtimi, kaip įgyti gerą formą. To buvo per daug, ir aš negalėjau ištverti. Buvau juokdarys, liksiu juokdarys, padvėsiu kaip juokdarys, kupinas ūmios neapykantos.

Jei aš ir vadinau eloimitus Švenčiausiaisiais, tai tik todėl, kad jie iš tikrųjų nepaprastai šventi. Jie norėjo ilgai likti jauni, todėl nerūkė, vartojo laisvuosius antiradikalus ir kitokius vaistus, kurių dažniausiai galima rasti didžiulių vaistinių kioskuose. Neigiamai vertino narkotikus. Iš alkoholio buvo leidžiama gerti raudonąjį vyną. Ne daugiau kaip dvi taures per dieną. Taigi laikėsi

* Anglų kalbos žodžių *very important person* (tikrai svarbus asmuo, *vert. past.*) santrumpa.

savotiškos Kretos dietos. Pranašas aiškino, kad visa tai nesusiję su jokiomis moralės normomis. Tikslas – žmonių sveikata. Visa, kas naudinga sveikatai, ypač tai, kas susiję su seksualumu, leidžiama. Tuoj pat visa tai būdavo pateikiama vizualiai. Interneto svetainėje arba brošiūrose: įdomūs erotiniai kičai, nelabai skoningos, prerafaelitų maniera vaizduojamos didelės krūtys. Panašiai kaip Valterio Džiroto kūryboje. Rečiau galėjai pamatyti vyrų ir moterų homoseksualizmo vaizdų. Pats pranašas buvo tikras heteroseksualas, bet ne homofobas. Šikna, pizė, pranašui tiko viskas. Mane pasitiko jis pats. Baltai apsirengęs ištiesė man ranką Cvorko oro uoste. Buvau jų pirmasis tikras VIP'as, tad jis stengėsi. Iki tol jie teturėjo visai menką VIP'ą, beje, prancūzą. Menininką, vardu Vincentas Grelsameris. Vis dėlto jis buvo surengęs parodą Bobure*. Tiesa ir tai, kad net Bernaras Branksenas buvo surengęs parodą Bobure. Galų gale jis buvo tik VIP'ukas, Plastinių Menų VIP'as. Beje, mielas vaikinas. Ir greičiausiai geras menininkas. Tuo įsitikinau vos jį pamatęs. Smailiaveidis, protingas, žvilgsnis keistai įtemptas, beveik mistiškas, noriu pasakyti, kad kalbėjo normaliai, protingai, pasverdamas kiekvieną žodį. Visiškai nežinojau, kuo jis užsiima. Vaizdo produkcija, instaliacijos ar kas nors panašaus, bet juste jutau, kad tas žmogus dirba iš tikrųjų. Buvome vieninteliai oficialūs rūkaliai. Be mūsų, kaip VIP'ų, statuso, mus suartino ir šis pomėgis. Mes vis dėlto neišdrįsome rūkyti pranašo akivaizdoje, bet kartkartėmis per paskaitas kartu išeidavome patraukti dūmo. Gana greitai tam buvo tyliai pritarta. Ką padarysi, VIP'ų elgesys.

Vos spėjau įsikurti ir įsipilti puoduką tirpios kavos, prasidėjo pirmoji paskaita. Kad galėtum dalyvauti „mokyme“, derėjo ant kasdienių drabužių užsivilkti ilgą baltą tuniką. Ją vilkdamasis,

* Paryžiaus rajonas, *vert. past.*

aišku, jaučiausi kiek juokingas, bet netrukus susidomėjau tuo juokingu apdaru. Viešbučio planas buvo labai sudėtingas. Pastatus jungė įstiklinti perėjimai, koridoriai, požeminės galerijos. Užrašai keista kalba, kiek primenančia galų kalbą. Kad ir kaip būtų, aš nieko nesupratau, tad teko sugaišti pusvalandį, kad rasčiau kelią. Per tą laiką prasilenkiau su dvidešimčia žmonių, kurie, kaip ir aš, klaidžiojo tuščiais koridoriais, kaip ir aš, vilkėjo ilgomis baltomis tunikomis. Atėjęs į paskaitų salę, supratau privaląs dalyvauti protinėje veikloje, nors tas žodis man niekada neturėjo nė menkiausios prasmės, beje, jis visada buvo beprasmis. Nors ir nebuvo prasmės, bet mane įtraukė į šį žaidimą. Paukštį pažinsi iš plunksnų.

Tą dieną paskaitą skaitė labai aukštas, labai liesas, nuplikęs vyras. Jis buvo toks rimtas, kad pabandęs pokštauti sukeldavo šiek tiek baimės. Praminiau jį Mokslininku, ir iš tikrųjų jis buvo vieno Kanados universiteto dėstytojas. Labai nustebau, nes kalbėjo įdomiai ir kartais netgi patraukliai. Jis aiškino, kad žmogaus protas vystosi, kai smegenyse susidaro ir stiprėja cheminis įvairaus ilgio neuronų grandinės junginys. Neuronų gali būti nuo dviejų iki penkiasdešimties, netgi daugiau. Žmogaus smegenys turi keletą milijardų neuronų, todėl įmanomas kombinacijų, taigi ir grandinių, skaičius yra milžiniškas. Jis, pavyzdžiui, daug kartų viršija visatos molekulių skaičių.

Kiekvieno žmogaus grandinių skaičius vis kitoks, todėl Mokslininkas teigė, kad to pakanka paaiškinti, kodėl toks didžiulis laipsniškumo skirtumas tarp kvailumo ir genialumo. Bet dar įdomiau tai, kad neuronų grandinę dėl joje besikaupiančių jonų darosi vis lengviau dirbtinai sukurti, rezultatas – grandinė savaime progresuoja. Galutinis rezultatas – mąstymo pakitimai, toksikomanija, bloga nuotaika. Reiškinį patvirtino ir individualios psi-

chologinės reakcijos, ir socialiniai ryšiai. Susijungę į visumą tie reiškiniai sustiprėja, bandymas nuraminti dviejų žmonių konfliktą dažniausiai tampa neįmanomas. Tada Mokslininkas negailestingai užsipuolė Froido teoriją, nes ji esą ne tik nesiremia jokiu tvirtu fiziologiniu pagrindu, bet ir veda prie dramatiškų rezultatų, visiškai priešingų, nei tikėtasi. Ekrane nyko viena kitą keičiančios schemos, pagrindžiančios jo teoriją, ir pasirodė trumpas, skaudus dokumentinis filmukas apie Vietnamo veteranų moralines kančias, kartais nepakeliamas. Jie negali užsimiršti, kiekvieną naktį mato košmarus, net nebegali vairuoti, savarankiškai pereiti gatvę, gyvena nuolatinėje baimėje, ir, atrodo, neįmanoma jų sugrąžinti į normalų socialinį gyvenimą. Tada kadre išryškėjo sulinkusio, raukšlėto žmogaus vaizdas. Ant jo galvos tebuvo plonas netvarkingų rausvų plaukų vainikėlis, ir visas jis atrodė panašus į tikrą skudurą. Jis visą laiką drebėjo, nebeįstengė išeiti iš namų, jam nuolat reikėjo medikų pagalbos. Jis kentėjo, be paliovos kentėjo. Valgomojo sekcijoje saugojo mažą flakoną su Vietnamo žeme. Kiekvieną kartą, kai atidarydavo sekciją ir išsiimdavo flakoną, apsipildavo ašaromis.

„Stop“, – tarė Mokslininkas. „Stop.“ Kadre stambiu planu sustingo ašarojantis senis. „Kvailumas, – kalbėjo toliau Mokslininkas. – Visiškas ir nepagydomas kvailumas. Pirmiausia tas vyras turėjo paimti flakoną su Vietnamo žeme ir išmesti pro langą. Kiekvieną kartą, kai jis atidaro sekciją ir pasiima flakoną, o tai kartoja penkiasdešimt kartų per dieną, jis sustiprina neuronų grandinę ir pats save pasmerkia dar didesnėms kančioms. Todėl kiekvieną kartą, kai vėl imame nagrinėti praeitį ir prisimename kokį skausmingą epizodą, atsiranda daugiau galimybių tą epizodą pakartoti. Taip bendrais bruožais aiškina psichoanalitikai. Užuot žengę į priekį, mes užsisklendžiame savyje. Kai mus kankina sielvartas, kai mes nusivylę, kai mums kas nors trukdo gy-

venti, privalome pirmiausia persikraustyti į kitą vietą, sudeginti nuotraukas, stengtis apie tai su niekuo nekalbėti. Slopinami prisiminimai ima nykti. Tai gali trukti ilgai, bet jie tikrai nyksta. Grandinė nutrūksta."

„Turite klausimų?" Ne, klausimų niekas neturėjo. Ilgiau nei dvi valandas užsitęsusi paskaita buvo labai aiški. Įeidamas į valgomąjį pamačiau manęs link skubantį Patriką. Besišypsantį ir tiesiantį ranką. Ar kelionė buvo sėkminga, ar gerai įsikūriau ir t. t. Kol maloniai šnekučiavomės, iš užpakalio mane apglėbė moteris. Ji trynė savo gaktą į mano sėdmenis, rankas uždėjo ant papilvės. Atsigręžiau, Fadia buvo nusivilkusi savo baltą tuniką ir užsitempusi leopardo spalvos vinilinę glaustinukę. Atrodė kuo puikiausiai nusiteikusi. Tebesitrindama gakta į mane ji irgi pasiteiravo, kokie mano pirmieji įspūdžiai. Patrikas geraširdiškai mus stebėjo. „Žinai, ji su visais taip elgiasi..." – pasakė man, kai ėjome prie stalo, prie kurio jau sėdėjo penkiasdešimtmetis vyras, plačiapetis, vešliais, žilais, ežiuku kirptais plaukais. Pasitikdamas mane atsistojo, paspaudė ranką ir atidžiai stebėjo. Valgant kalbėjo nedaug, tenkinosi retkarčiais pasakydamas vieną kitą žodį apie stažuotės logistiką, bet jutau, kad jis mane tyrinėja. Jo vardas Žeromas Pamokslininkas, bet aš tuoj pat pakrikštijau jį Faru. Jis tikrai buvo dešinioji pranašo ranka. 2 numeris organizacijoje (jie, beje, vadino kitaip, turėjo krūvą titulų, panašių į „septinto rango arkivyskupas", bet esmė buvo tokia). Jis rimtai man paaiškino, kad karjeros laiptais kylama su metais ir dėl nuopelnų. Tokia tvarka visose organizacijose. Metai ir nuopelnai. Pavyzdžiui, Mokslininkas, nors eloimitu teišbuvo penkerius metus, buvo 3 numeris. Patrikas ėmė aiškinti, kad būtinai supažindins mane su 4 numeriu, nes pastarasis labai gerai vertina mano darbą ir pats turi stiprų humoro jausmą. Susilaikiau nepasakęs: „Na, humoras..."

Po pietų paskaitą skaitė Odilė, penkiasdešimtmetė, kurios seksualinis gyvenimas kaip ir Katerinos Milė. Beje, ji šiek tiek į ją panėšėjo. Simpatiška moteris, neturinti problemų (vėl kaip ir Katerina Milė), bet jos pranešimas buvo skystokas. Žinojau, kad yra moterų, panašių į Kateriną Milė, jų panašus skonis. Maniau, kad jų galėtų būti maždaug viena iš šimto tūkstančių. Tas skaičius nekito nuo amžių ir vargu ar galėjo didėti. Odilė kiek pagyvėjo pradėjusi kalbėti apie galimybę užsikrėsti AIDS virusu oraliniu būdu. Matyt, tai buvo jos arkliukas, nes pažėrė krūvą skaičių. Ji iš tikrųjų buvo asociacijos „Poros prieš AIDS" viceprezidentė ir stengėsi šia tema pateikti protingą informaciją, kad žmonės galėtų naudoti prezervatyvus tik esant būtinam reikalui. Aš pats niekada nenaudojau prezervatyvų ir ne mano amžiaus, tobulėjant vaistams nuo AIDS, pradėti juos naudoti, net jei manyčiau, kad vėl turėsiu progą pasidulkinti. Buvau tokios būklės, kad perspektyva pasidulkinti, ir pasidulkinti jaučiant malonumą, man atrodė pakankamas motyvas negalvoti apie jokius prezervatyvus.

Pagrindinis paskaitos tikslas buvo išvardyti išlygas ir suvaržymus, kuriuos eloimitai taikė seksualumui. Gana paprasta, jokių suvaržymų tarp *sutariančių suaugusiųjų*, kaip sakoma.

Šį kartą kilo klausimų. Dauguma buvo apie pedofiliją, nes dėl jos eloimitai jau bylinėjosi teismuose, bet kas mūsų laikais nesibylinėjo teismuose dėl pedofilijos? Odilė priminė, kokia pranašo pozicija. O ji visiškai aiški. Žmogaus gyvenime ateina metas, vadinamas branda. Tada atsiranda seksualinis potraukis. Amžius priklauso nuo individo ir šalies, svyruoja nuo vienuolikos iki keturiolikos metų. Mylėtis su tuo, kuris nepageidauja arba nesugeba aiškiai išdėstyti motyvų, kodėl sutinka, *ergo**, yra ne-

* Taigi – (*lot.*), *vert. past.*

subrendęs, *blogai*. Tai, kas gali dėtis sulaukus brandos, aišku, negali būti smerkiama moralės požiūriu. Tuo klausimu beveik nieko daugiau pasakyti negalima. Popietė baigėsi proto triumfu, ir aš pajutau poreikį išgerti aperityvo. Šiuo klausimu jie vis dėlto buvo šiek tiek šikniai. Laimė, savo lagamine turėjau atsargų, o kadangi buvau VIP'as, man, žinoma, paskyrė *vienvietį kambarį*. Po valgio snūduriavau lengvai apsvaigęs. Vienas savo *king size** lovoje su švarutėlėmis paklodėmis. Pasidariau savotišką pirmosios dienos apyskaitą. Buvo keista, kad dauguma narių pamiršo būti kvailiais, o daug moterų, tai dar labiau stebino, pamiršo būti raganomis. Tiesa ir tai, kad jos nevengė jokių priemonių, siekdamos pasirodyti. Pranašas šia tema skelbė tik viena: vyras privalo tramdyti savo vyriškumą (*macho* pernelyg suteršė pasaulį, susijaudinęs šūkavo jis, duodamas įvairiausius interviu, kuriuos perskaičiau jo internetinėje svetainėje), moteris, priešingai, turi blykstelėti savo moteriškumu. Moterims būdingas ekshibicionizmas, kurį jos demonstruoja žėrinčiais, permatomais ar prigludusiais rūbais, siūlomais siuvėjų ir dizainerių. Bet eloimų akims už tai nėra nieko malonesnio ir žavingesnio.

Jos taip ir darė. Tad vakarieniaujant buvo justi tam tikra erotinė įtampa, nedidelė, bet nenykstanti. Jaučiau, kad ji tik didės visą savaitę, bet jaučiau ir tai, kad išties man neteks kentėti. Tyliai kauštelėjęs pasitenkinsiu stebėdamas rūko tumulus, plaukiojančius mėnesienoje. Ganyklų gaiva, *Milka* karvės, sniegas ant viršukalnių, – puiki vietelė, jei nori užsimiršti arba numirti.

Kitą rytą pirmojoje paskaitoje pasirodė pats pranašas. Jis puolė į sceną baltai apsitaisęs, apšviestas prožektorių šviesos. Griau-

* Karališko dydžio – (*angl.*), *vert. past.*

dėjo plojimai. Jau iš pat pradžių tai buvo *standig ovation**. Žiūrėdamas iš toli pamaniau, kad jis šiek tiek panašus į beždžionę. Be abejo, dėl santykio tarp viršutinių ir apatinių galūnių, kūno padėties apskritai, nežinau, viskas truko neilgai. Bet nepanėšėjo į blogą beždžionę. Buvo beždžionė paplota galva, malonumų ieškotojas, ne daugiau.

Neginčytina tai, kad jis taip pat panėšėjo į prancūzą: ironiškas, kunkuliuojantis klasta ir pašaipa žvilgsnis, puikus Feido vodevilių personažas.

Visiškai nepanašus į šešiasdešimt penkerių metų vyrą.

„Kiek bus išrinktųjų?" – iš karto paklausė pranašas. „Ar jų bus 1 729, mažiausiai dviejų skaičių, pakeltų kubu, suma? O gal 9 240, nes tas skaičius turi 64 daliklius? O gal 40 755, tuo pat metu turintis trikampio, penkiakampio ir šešiakampio požymių? O gal 144 000, kaip to pageidauja mūsų draugai Jehovos liudytojai – tarp kita ko, tikrai pavojinga sekta?"

Kaip profesionalas, turėjau pripažinti, kad scenoje jis laikėsi šauniai. Rytas, beje, buvo nekoks, viešbučio kava bjauri, bet susigundžiau.

„O gal palindromas 698 896, skaičiaus 836 kvadratas? – klausinėjo toliau. – O gal 12 960 000, antrasis geometrinis Platono skaičius? O gal 33 550 336, penktasis tobulas skaičius, kaip viduramžių rankraštyje teigė anonimas?"

Jis sustingo pačiame prožektorių spindulių centre ir ilgokai patylėjęs tęsė: „Bus išrinktas tas, kuris to trośko (trumpesnė pauzė) ir tinkamai elgėsi."

Paskui gana logiškai ėmė samprotauti apie rinkimų sąlygas ir perėjo prie ambasados įkūrimo. Ši tema jam aiškiai buvo prie širdies. Paskaita truko kiek daugiau nei dvi valandas ir, atvirai

* Plojimai stovint – (*angl.*), *vert. past.*

kalbant, buvo puikiai surežisuota, šaunus darbas, ėmiau ploti tikrai ne paskutinis. Sėdėjau greta Patriko, kuris pašnibždėjo man į ausį: „Šiais metais jis tikrai puikios formos...“

Mums einant iš paskaitų salės pietauti prisistatė Faras. „Pranašas tave kviečia prie savo stalo...“ – pasakė oriai. „Tave, Patrikai, irgi...“ – pridūrė. Pastarasis paraudo iš pasitenkinimo, o aš, norėdamas atsipalaiduoti, tankiai kvėpavau. Faras veltui stengėsi, net pranešdamas gerą naujieną, sugebėdavo įvaryti baimės.

Pranašui buvo rezervuotas visas viešbučio priestatas, ten jis turėjo nuosavą valgomąjį. Laukiant prie įėjimo, kur mergina siuntinėjo žinutes savo *talkie-walkie* aparatėliu, prie mūsų prisidėjo Vincentas, Plastinių Menų VIP'as. Jį atvedė Faro parankinis.

Pranašas tapė, tad priestatas buvo papuoštas jo kūriniais, kuriuos parsisiųsdino iš Kalifornijos stažuotės laikotarpiui. Juose buvo vien nuogos ar pikantiškais drabužiais apsirengusios moterys įvairiausiuose gamtos vaizdų fonuose. Nuo Tirolio iki Bahamų. Dabar supratau, iš kur brošiūrų ir interneto svetainės iliustracijos. Eidamas koridoriumi pastebėjau, kad Vincentas stengiasi nežiūrėti į drobes ir vos susilaiko nesivaipęs iš pasibjaurėjimo. Aš irgi priėjau arčiau, bet tuoj pat atsitraukiau pasišlykštėjęs; „kičas“ būtų buvęs per švelnus terminas tiems kūriniams apibūdinti. Pasižiūrėjęs iš arti, supratau, kad niekada neteko matyti tokių bjaurių darbų.

Parodos „vinis“ kabojo valgomajame, didžiuliame kambaryje, apšviestame vitražų, išeinančių į kalnų pusę. Už pranašo kėdės kabojo paveikslas (aštuonikart keturi metrai), jame pranašas buvo pavaizduotas apsuptas dvylikos jaunų moterų, vilkinčių permatomomis tunikomis. Jos tiesė į jį rankas. Vienų veidai skleidė susižavėjimą, kitos žiūrėjo daug išraiškingiau. Ten buvo baltųjų, juodaodžių, viena azijietė ir dvi indės. Pranašas bent jau nebuvo

rasistas. Užtat jį aiškiai kamavo didelių krūtų manija ir jam patiko gana vešliai apaugusios pilvo apačios. Apskritai tas vyras nebuvo išrankus.

Belaukiant pranašo, Patrikas man pristatė Žerarą, humoristą, 4 numerį organizacijoje. Šią privilegiją jis gavo už tai, kad tapo vienu pirmųjų pranašo bendrų. Patrikas su juo buvo tuo metu, kai kūrėsi sekta, prieš trisdešimt septynerius metus. Ir liko jam ištikimas nepaisant kartais netikėtų nuomonės svyravimų. Iš keturių „pirmųjų valandų bendrų" vienas buvo miręs, antras tapo adventistu, o trečiasis pasitraukė prieš keletą metų, kai pranašas paragino balsuoti už Žaną Mari Le Peną prieš Žaką Širaką antrajame prezidento rinkimų ture, kad „pagreitintų prancūzų pseudodemokratijos irimą". Panašiai kaip maoistai, būdami šlovės viršūnėje, ragino balsuoti už Žiskarą prieš Miteraną, nes taip būtų galima pagilinti kapitalizmo prieštaravimus. Taigi liko tik Žeraras, jo stažas teikė kai kurių privilegijų. Pavyzdžiui, kasdien pietaudavo su pranašu, o to nedarė Mokslininkas, netgi pats Faras. Kartais ironiškai kalbėdavo apie pranašo fizinę išvaizdą, pavyzdžiui, sakydavo „jo stora šikna" arba „kiauliškos akys". Besišnekučiuojant paaiškėjo, kad Žeraras gerai mane pažįsta, matė visus mano pasirodymus, seka mano veiklą nuo pat karjeros pradžios. Gyvendamas Kalifornijoje ir, beje, būdamas visiškai abejingas bet kokiai kultūrinei veiklai (žinojo tik tokių aktorių vardus kaip Tomas Kruzas ir Briusas Vilisas), pranašas niekada nebuvo girdėjęs kalbant apie mane. Tad už savo, VIP'o, statusą turėjau dėkoti Žerarui, ir tik Žerarui. Jis taip pat tvarkė spaudos reikalus ir ryšius su žiniasklaida.

Šokčiodamas pagaliau pasirodė pranašas. Ką tik iš dušo, vilkįs džinsais ir marškinėliais *Lick my balls*, su krepšiu per petį. Visi atsistojo, aš pasekiau jų pavyzdžiu. Jis priėjo prie manęs,

ištiesė ranką, nusišypsojo: „Na, tai kaip mane radai?" Keletą sekundžių buvau sutrikęs, kol susigaudžiau, kad jo klausime nėra jokių spąstų: jis kalbėjosi su manimi kaip su tikru *kolega*. „Na... gerai. Tiesą sakant, labai gerai, – atsakiau. Man labai patiko pradžia su išrinktųjų skaičiumi ir visais skaičiais. – Cha, cha, cha!" Jis išsitraukė iš krepšio Josteino Gorderio knygą „Įdomioji matematika": „Štai čia, joje yra viskas!" Trindamas rankas atsisėdo ir tuoj pat ėmė doroti tarkuotas morkas. Pasekėme jo pavyzdžiu.

Vėliau užsimezgė pokalbis apie komikus, greičiausiai mano garbei. Humoristas gerai apie juos išmanė, bet ir pranašas turėjo ką pasakyti, jis netgi pažinojo Koliušą, kai pastarasis pradėjo savo karjerą. „Vieną vakarą abu buvome pavaizduoti to paties pasirodymo afišose Klermone-Ferane..." – kalbėjo man nostalgiškai. Iš tikrųjų tuo metu plokšteles gaminančios firmos patyrė šoką dėl roko muzikos atsiradimo ir įrašinėjo bet ką. Pranašas (tada jis dar nebuvo pranašas) išleido 45 greičio plokštelę sceniniu slapyvardžiu Travi Davi, kiek pavaidino centriniuose regionuose, tuo viskas ir baigėsi. Vėliau pabandė prasimušti automobilių lenktynėse, irgi nelabai sėkmingai. Apskritai jis pabandė visko po truputį. Susitikimas su eloimais pataikė tiesiai į tikslą. Jei ne jis, gal būtų atsiradęs antrasis Bernaras Tapi. Šiandien jis nebedainavo, bet ir toliau labai domėjosi greitais automobiliais, todėl žiniasklaida galėjo tvirtinti, kad jis savo name Beverli Hilse turėjo tikrą lenktyninių automobilių sandėlį, išlaikomą už sekėjų pinigus. Man jis paaiškino, kad tai tikra nesąmonė. Pirmiausia jis gyvena ne Beverli Hilse, bet Santa Monikoje, be to, turi tik *Ferrari Modena Stradale* (įprastas, kiek patobulinto variklio *Modena*, jo svoris sumažintas naudojant anglies pluoštą, titaną ir aliuminį) ir *Porsche 911 GT2*. Taigi iš viso net mažiau nei vidutinis Holivudo aktorius. Tiesa, jis ketino pakeisti *Stra-*

dale į *Enzo,* o *911 GT2* į *Carrera GT,* bet nebuvo tikras, ar jam pakaks pinigų.

Beveik galėjau tuo patikėti; jis man labiau panėšėjo į vyrą, besidomintį moterimis, nei sugebantį uždirbti pinigų, o tie du dalykai dera tik iki tam tikro laiko. Laimingi jau gali būti tie, kuriems pavyko išsaugoti bent vieną iš tų sugebėjimų. Buvau dvidešimčia metų jaunesnis už jį ir tikrai jau artimas nuliui. Norėdamas pratęsti pokalbį, užsiminiau apie savo *Bentley Continental GT,* kurį neseniai išmainiau į *Mercedes 600 SL.* Tvirtai tikėjau, kad toks žingsnis gali pasirodyti kaip sumiesčionėjimas. Jei nebūtų automobilių, tikrai kiltų klausimas, apie ką galėtų kalbėtis vyrai.

Pietaujant apie eloimus niekas neištarė nė žodžio, ir bėgant savaitės dienoms pradėjau pats savęs klausinėti, ar iš tikrųjų jais tiki. Sunkiausia diagnozuoti nedidelę šizofreniją, tad apie daugelį sekėjų nelabai galėjau ką nors pasakyti. Patrikas, aišku, jais tikėjo, tai, beje, šiek tiek kėlė nerimą, nes tas žmogus užėmė svarbų postą Liuksemburgo banke, per kurį tekėjo sumos, kartais viršijančios milijardą eurų, o jis pats tikėjo fikcijomis, visiškai prieštaraujančiomis patiems elementariausiems Darvino teiginiams.

Dar įdomesnis man atrodė Mokslininkas, tad galų gale tiesiai jo paklausiau, nes su tokiu protingu žmogumi maniau negalįs gudrauti. Kaip ir tikėjausi, jo atsakymas buvo visiškai aiškus. Pirma, visiškai įmanoma ir net tikėtina, kad kažkur Visatoje yra gyvų būtybių, iš jų kai kurios pakankamai protingos, kad galėtų sukurti visuomenę ir joje tvarkytis. Antra, žmogus tikrai atsirado dėl evoliucijos, tad teiginys, kad jį sukūrė eloimai, turėtų būti vertinamas tik kaip metafora. Tačiau perspėjo mane, kad pernelyg aklai netikėčiau primityvoka Darvino teorija, kuria vis mažiau tiki rimti tyrinėtojai. Iš tikrųjų žmonių giminę labiausiai

paveikė ne natūralioji atranka, bet genetikos kaprizai, taigi grynas atsitiktinumas ir tai, kad atsirado geografiškai izoliuotos visuomenės arba atskiri biotopai. Trečia, visiškai įmanoma, kad pranašas susitiko tegul ir ne nežemišką būtybę, bet žmogų iš ateities. Kai kurios kvantinės mechanikos teorijos tikrai neneigia galimybės, kad informacija gali būti perduodama į ateitį, ten gali atsidurti ir materialios esybės, nes įmanomas judėjimas prieš laiko rodyklę. Jis man pažadėjo surasti literatūros tuo klausimu, netrukus po stažuotės pažadą ištesėjo.

Įsidrąsinęs ėmiau klausinėti apie tai, kas mane jaudino iš pat pradžių. Apie eloimitams žadamą nemirtingumą. Žinojau, kad iš kiekvieno sekėjo buvo paimtos kelios odos ląstelės, o šiandieninės technologijos leidžia jas išsaugoti neribotą laiką. Tikrai neabejojau, kad nedideli sunkumai, kylantys šiandien klonuojant žmogų, vėliau ar anksčiau bus įveikti, bet kaip bus su asmenybe? Kaip naujasis klonas perims savo pirmtako atmintį, tegul ir ne visą? O jei atminties neišliks, tai kaip jis galės jaustis esantis ta pati reinkarnuota būtybė?

Pirmą kartą jo žvilgsnyje perskaičiau ne šaltą kompetentingumą žmogaus, pripratusio prie tikslių sąvokų, bet jaudulį ir entuziazmą. Tai buvo jo tema, kuriai paskyrė savo gyvenimą. Jis pasikvietė mane į barą, užsisakė sau kakavos ir daug grietinėlės, o aš paprašiau taurelės viskio. Jis, atrodo, net nepastebėjo, kad pažeidžiu sektos taisykles. Prie lango priėjo karvės ir sustojo, lyg ketintų mus stebėti.

– Tyrinėjant kai kurias apvaliąsias kirmėles buvo gauti įdomūs rezultatai, – pradėjo jis, – paprasčiausiai buvo centrifuguojami jų neuronai ir įterpiami į kito objekto smegenis. Pastebėta, kad atsirado pasipriešinimo reakcijų, panašių į tas, kurios susidaro taikant elektros šoką, ir net pasikeitė kai kurių paprastų raizginių matmenys.

Man pasirodė, kad tuo metu karvės ėmė linguoti galvas, bet jis nematė net ir karvių.

– Aišku, tie rezultatai netinka stuburiniams, o dar mažiau išsivysčiusiems primatams, pavyzdžiui, žmogui. Manau, kad jūs prisimenate, ką kalbėjau pirmąją stažuotės dieną apie neuronų grandines... Taigi toks mechanizmas gali būti sukurtas – ne šiandieniniais kompiuteriais, bet kai kuriomis Tiuringo tipo mašinomis, kurias būtų galima pavadinti bevielio jungimo automatais, dabar aš juos kuriu. Kitaip nei klasikiniai kompiuteriai, bevielio jungimo automatai teikia galimybę jungti visus kompiuterius įvairiausiais, vis sudėtingesniais būdais. Taigi jie jau turės atmintį ir galės perteikti informaciją. *A priori* visi kompiuteriai galės būti jungiami vieni su kitais, taigi grandinių skaičius irgi taps begalinis. Didelis sunkumas, kylantis šioje stadijoje, yra tas, kad reikia sukurti žmogaus smegenų neuronų, paimtų praėjus kelioms minutėms po jo mirties, ir neužprogramuoto automato atminties abipusį ryšį. Pastarasis gali veikti praktiškai neribotą laiko tarpą, tad kitas etapas būtų informacijos perdavimas priešinga kryptimi, į klono smegenis. Tai *downloading** fazė. Esu tikras, kad ji nesukels jokių didesnių sunkumų po to, kai bus realizuota *uploading*** fazė.

Temo, karvės viena po kitos patraukė į ganyklą, o aš vis galvojau, kad jos pritaria Mokslininko optimizmui. Mums atsisveikinant, jis įteikė savo vizitinę kortelę: Toronto universiteto dėstytojas Slotanas Miskievičius. Jis man pasakė, kad malonu buvo pasišnekučiuoti, tikrai malonu. Jei pageidaučiau daugiau informacijos, tikrai turėčiau nesivaržyti ir išsiųsti žinutę elektroniniu paštu. Jo tyrinėjimai šiuo metu sparčiai juda į priekį, ir jis tikrai

* Parsisiųsti – (*angl.*), *vert. past.*

** Įkrauti – (*angl.*), *vert. past.*

tikisi įgyvendinti daug savo sumanymų kitais metais. Man pasirodė, kad jo tikėjimas šiek tiek dirbtinis.

Išvykimo dieną į Cvorko oro uostą mane lydėjo tikra delegacija. Be pranašo, dar buvo Faras, Mokslininkas, Humoristas ir keletas ne taip nusipelniusių narių, tarp jų Patrikas, Fadia ir Plastinių Menų VIP'as Vincentas. Su juo mane siejo tikra simpatija: pasikeitėme adresais, jis mane pakvietė užsukti, kai būsiu Paryžiuje. Aišku, buvau pakviestas į stažuotę žiemą. Ji turėjo įvykti kovo mėnesį Lansarotėje. Pranašas mane perspėjo, kad bus labai daug žmonių, nes pakviesti nariai iš viso pasaulio. Per šią savaitę susiradau tik draugų, mąsčiau eidamas pro metalo detektorių. Ir jokios panos. Tiesa, man tai visiškai nerūpėjo. Savaime aišku, neturėjau nė menkiausio noro prisidėti prie jų judėjimo, nes iš tikrųjų mane kurstė tik *smalsumas*, senas, jau nuo vaikystės man būdingas smalsumas, kuris dabar įveikė geismą.

Orlaivis buvo dvimotoris, su propeleriais ir atrodė, kad gali sprogti bet kurią sekundę. Skrisdamas virš ganyklų supratau, kad per stažuotę (nekalbu net apie save) niekas nesidulkino. Tokią išvadą padariau iš to, ką galėjau pastebėti, o, manau, pastebėjau nemažai. Poros gyveno poromis, negirdėjau kalbant nei apie grupinį seksą, nei apie elementarų seksą trise. Tie, kurie atvyko vieni (daugelis), liko vieniši. Teoriškai sekso reikalai tikrai buvo *open*, buvo toleruojamos visos sekso formos, pranašas jas netgi skatino. Moterys dėvėjo erotiškus drabužius, mėgo glaustytis, bet viskas tuo ir baigdavosi. Tikrai įdomu, būtų įdomu pasikapstyti giliau, pagalvojau prieš užmigdamas ant savo padėklo su valgiu.

Tris kartus persėdęs, nepaprastai išvargęs kelionėje, nusileidau Almerijos oro uoste. Buvo beveik 45°C, taigi trisdešimčia laipsnių daugiau nei Cvorke. Neblogai, bet negana, kad dingtų kylantis nerimas. Eidamas marmuru grįstais savo namų korido-

riais vieną po kito išjunginėjau kondicionierius, kuriuos prižiūrėtoja buvo įjungusi išvakarėse, nes laukė manęs grįžtant. Tai buvo rumunė, sena ir bjauri, ypač sugedę buvo jos dantys, bet ji puikiai kalbėjo prancūziškai. Aš ja, kaip sakoma, visiškai pasitikėjau, nors ir nebeleidau jai tvarkyti kambarių, nes nebegalėjau pakęsti, kad koks nors žmogus žiūrėtų į mano asmeninius daiktus. Kartais šluodamas pagalvodavau, kad juokinga pačiam tvarkyti kambarius, kai turiu keturiasdešimt milijonų eurų. Bet buvo, kaip buvo, nieko negalėjau padaryti. Mintis, jog žmogiška būtybė, kad ir kokia menka, gali apžiūrinėti mano buities smulkmenas ir matyti mano gyvenimo tuštybę, buvo nepakeliama. Eidamas pro didžiosios svetainės veidrodį (didžiulį, dengiantį dalį sienos; su mylima moterimi būtume galėję išdykauti, stebėdami savo atvaizdus ir t. t.) buvau priblokštas, pamatęs savo atspindį: taip sulysau, kad atrodžiau beveik permatomas. Vaiduoklis, štai į ką buvau pradėjęs virsti. Saulėtų kraštų vaiduoklis. Mokslininkas buvo teisus: reikėjo keisti gyvenamąją vietą, sudeginti nuotraukas ir visa kita.

Finansinės persikraustymo problemos buvo įdomios. Nuo to laiko, kai čia įsikūriau, žemės kaina beveik patrigubėjo. Tereikėjo susirasti pirkėją, bet tarp turtuolių (jų buvo), o Marbeljoje jų jau beveik pakako. Turtingieji mėgsta turtingųjų draugiją, aišku; manau, kad tokia draugija juos ramina, nes malonu būti kartu su būtybėmis, patiriančiomis tokias pačias kančias, su jomis nebūtina kalbėtis tik apie verslą. Turtingiesiems malonu įsitikinti, kad žmonių giminėje yra ne tik grobuonių ir parazitų. Bet vis dėlto kai jų susikaupia pakankamai daug, rinka prisisotina. Šiuo metu turtuolių tankis Almerijos provincijoje nebuvo didelis, tad reikėjo surasti gan jauną turčių, kuris būtų savo srities jaunas pionierius, intelektualą, galbūt jaučiantį simpatijas ekologijai, tur-

čių, kuris apžiūrinėdamas akmenis jaustų malonumą, pavyzdžiui, tokį, kuris susikrovė turtus iš informacinių technologijų. Blogiausiu atveju Marbelja tik už šimto penkiasdešimties kilometrų, ir greitkelio projektas jau gerokai įsibėgėjęs. Kad ir kaip būtų, manęs čia niekas nepasiges. Bet kur išvykti? Ir ką toliau veikti? Tiesa buvo tokia, kad gėdijausi, gėdijausi prisipažinti nekilnojamojo turto agentui, jog mano pora iširo, kad neturiu ir meilužių, kurios galėtų suteikti šiek tiek gyvybės šiam didžiuliam namui, pagaliau gėdijausi prisipažinti, kad esu vienas.

Sudeginti nuotraukas buvo paprasčiau. Rinkau jas visą dieną, turėjau tūkstančius negatyvų, nes visada buvau fotografavimo maniakas, nes norėjau turėti nuotraukų prisiminimui. Rūšiavau gana paviršutiniškai, tad galimas daiktas, kad ta pačia proga dingo kai kurios meilužės. Saulei leidžiantis viską išvežiau vienračiu į smėlėtą aikštelę greta terasos. Užpyliau kanistrą benzino ir brūkštelėjau degtuką. Laužas išėjo puikus, liepsnos mušė kelis metrus aukštyn, turėjo matytis už daugelio kilometrų, gal net Alžyro pakrantėje. Malonumas buvo didelis, bet truko labai trumpai: apie ketvirtą valandą ryto vėl prabudau. Atrodė, kad po mano oda šliaužioja tūkstančiai kirminų, ir kilo beveik neįveikiamas noras nusidraskyti iki kraujo. Paskambinau Izabelei. Ji pakėlė ragelį po antro signalo, vadinasi, irgi nemiegojo. Susitarėme, kad netrukus užsuksiu pas ją pasiimti Fokso ir jis pabus su manimi iki rugsėjo pabaigos.

Kaip ir visų galingų *Mercedes*, išskyrus *SLR Mac Laren, SL* greitis elektronikos prietaisais irgi ribojamas iki 250 km/h. Manau, kad atstumą tarp Mursijos ir Albasetės įveikiau ne mažesniu greičiu. Buvo keletas ilgų posūkių, labai pavojingų; jaučiau kažkokią abstrakčią jėgą, tokią, be abejo, jaučia žmogus, nebijantis mirties. Puiki trajektorija, net jei jos gale – mirtis: gali

susidurti su sunkvežimiu, užlėkti ant apvirtusio automobilio, gali būti visokių netikėtumų. Bet trajektorija vis tiek puiki. Vos pravažiavęs Tarankoną šiek tiek sulėtinau greitį ir įsukau į R 3, paskui į M 45 kelią, bet greitis buvo ne mažesnis nei 180 km/h. Kelyje R 2, kuris buvo visiškai tuščias (jis suko maždaug trisdešimt kilometrų nuo Madrido), vėl ėmiau važiuoti maksimaliu greičiu. Važiuodamas N 1 kirtau Kastiliją ir iki Vitorijos-Gasteiso laikiau 220 km/h. Paskui pasukau į labai vingiuotus baskų krašto kelius. Vienuoliktą valandą vakaro pasiekiau Biaricą ir išsinuomojau kambarį *Sofitel Miramar* viešbutyje. Turėjau susitikti su Izabele kitą dieną dešimtą valandą „Sidabriniame banglentininke“. Labai nustebau, kad ji sulyso, man net pasirodė, kad ji atsikratė antsvorio. Jos veidas buvo liesas, šiek tiek raukšlėtas, jame taip pat atsispindėjo sielvartas, bet ji vėl buvo elegantiška ir graži.

– Kaip sugebėjai mesti gerti? – paklausiau.

– Morfijus.

– Nesunku jo gauti?

– Ne, ne, priešingai, čia labai lengva, visose arbatinėse yra taškai.

Vadinasi, Biarico poniutės dabar badosi – švirkščiasi morfijų. Įdomūs dalykėliai.

– Tai – kartos problema, – tęsė ji. – Dabar pilna prašmatnių poniučių, mėgstančių *roc and roll*'ą, bet joms būtinai reikia ir kai ko kita. Taigi, – kalbėjo toliau, – nekurk sau iliuzijų: mano veidas pasidarė beveik normalus, bet kūnas visiškai suseno, net nedrįstu tau parodyti, kas slepiasi po marškinėliais. – Ji bakstelėjo į trimis numeriais didesnę, nei jai derėjo, jūrinikę. – Nebešoku, nesportuoju, nieko, net neinu plaukioti. Įsišvirkščiu ryte, paskui vakare, o tarp injekcijų žiūriu į jūrą, ir viskas. Nepasigendu net tavęs, galų gale nedažnai. Man nieko nereikia. Foksas daug žaidžia, jis čia labai laimingas...

Linktelėjau galvą, baigiau gerti kakavą ir nuėjau apmokėti viešbučio sąskaitos. Po valandos buvau netoli Bilbao.

Mėnuo atostogų su šunimi. Ridenu laiptais kamuolį, kartu bėgiojame po paplūdimį. Gyvenu.

Rugsėjo 30 dieną septynioliktą valandą Izabelės automobilis sustojo prie mano namų durų. Buvo išsirinkusi *Mitsubishi Space Star*. „Automobilininkų laikraštis" šį automobilį priskyrė „pramoginių" klasei. Paklausiusi motinos galų gale nusipirko *Box Office* modelį. Paviešėjusi maždaug keturiasdešimt minučių ji išvažiavo į Biaricą.

– Aš iš tikrųjų netrukus būsiu maža senutė, – kalbėjo sodindama Foksą ant užpakalinės sėdynės. – Miela maža senutė *Mitsubishi Box Ofice*.

DANIELIUS24,10

Vincentas27 jau kelios savaitės bando užmegzti ryšį. Su Vincentu26 buvau susisiekęs tik epizodiškai. Jis nepranešė man nei to, kad greitai mirs, nei to, kad pereina į tarpinę stadiją. Naujųjų žmonių tarpinės fazės dažnai būna trumpos. Kiekvienas turi teisę pakeisti savo elektroninį adresą ir tapti nepasiekiamas. Aš užmezgiau labai mažai ryšių, tad man ši procedūra niekada neatrodė būtina. Pasitaiko, kad su niekuo nebendrauju ištisas savaites, ir tai varo į neviltį mano uoliausią pašnekovę Mariją22. Kaip jau sakė Smitas, subjektai atsiskyrė nuo objektų, nes nesėkmių gausa privertė žmones mąstyti. Naželis nurodo, kad taip bus ir tarp subjektų (tik dabar nesėkmė bus ne empirinė, bet emocinė). Subjektas formuojasi nesėkmėje ir per ją, ir žmonių virtimas naujaisiais žmonėmis po to, kai išnyko bet kokie koreliaciją palaikę fiziniai kontaktai, visiškai nepakeitė šio pagrindinio ontologinio duomens. Mes, kaip ir senieji žmonės, neatsikratėme *individo* statuso ir su juo susijusio nemalonaus visiškos vienatvės pojūčio. Bet, priešingai nei jie, mes žinome, kad tas statusas yra tik suvokiamos nesėkmės pasekmė, kitas nebūties vardas, Žodžio išnykimas. Apgaubti mirties, žinodami, kad ji neišvengiama, mes nebepajėgiame gyventi Dabartyje. Kai kuriems žmonėms vienatvė galėjo sukelti džiaugsmą, nes jie atsikratė kolektyvo, bet tie vienišiai, kurie neteko įprastos aplinkos, tuoj susidurdavo su naujais dėsniais ir kitu kolektyvu. Šian-

dien nebėra jokio kolektyvo, visos gentys išsibarstė, ir mes suprantame, kad esame atsiskyrę vieni nuo kitų, bet panašūs vieni į kitus, ir jau nebenorime būti kartu.

Kitas tris dienas Marija22 neatsiuntė man jokio pranešimo, tai buvo neįprasta. Pasvyravęs išsiunčiau jai koduotą žinutę, kuri nukeliavo į *Projekciones XXI,13* vaizdo apsaugos kamerą. Ji atsiliepė po minutės ir parašė tokią žinutę:

Po mirusio paukščio saule,
Dykuma, driekis iki begalybės;
Mirtis niekad nebūna rami:
Parodyk man dalelę savo kūno.

4262164, 51026, 21113247, 6323235. Nurodytu adresu neradau nieko, net pranešimo apie nelaimę, ekranas buvo visiškai baltas. Taigi ji panoro pereiti prie atviro teksto. Kol abejojau, baltame ekrane labai iš lėto ėmė rastis toks pranešimas: „Tu greičiausiai supratai, kad esu tarpininkė.“ Raidės dingo, pasirodė naujas pranešimas: „Mirsiu rytoj.“

Atsidusęs įjungiau vaizdo kamerą ir nukreipiau į savo apnuogintą kūną. „Būk geras, žemiau“, – parašė ji. Pasiūliau jai pereiti prie garsinio ryšio. Atsiliepė po minutės: „Esu sena tarpininkė, mano galas jau netoli. Nežinau, ar tau patiks mano balsas. Pagaliau, jei tu labiau mėgsti, taip...“ Supratau, kad ji nenorės parodyti jokios savo kūno dalies. Tarpininko stadijoje degradacija dažnai labai staigi.

Jos balsas iš tiesų buvo sintetinis, bet dar girdėjosi naujųjų žmonių intonacija. Ypač tariant balsius jos buvo keistai švelnios. Iš lėto pasukau kamerą prie savo pilvo. „Dar žemiau...“ – ištarė beveik negirdimu balsu. „Būk geras, parodyk savo vyrišką

organą.“ Paklusau, ėmiau masturbuotis, nes tokias taisykles buvo padiktavusi Aukščiausioji sesuo. Kai kurios tarpininkės savo dienų pabaigoje pajunta vyriško organo ilgesį ir joms patinka į jį žiūrėti paskutinėmis gyvenimo akimirkomis. Aišku, tokia buvo ir Marija22. Nenustebau, nes praeityje su ja nemažai teko bendrauti.

Trys minutės tylos, paskui gavau paskutinį pranešimą (ji vėl grįžo prie begarsio ryšio): „Ačiū, Danieliau. Dabar aš išjungsiu ryšį, užbaigsiu rašyti paskutinius savo komentaro puslapius ir pasiruošiu mirčiai. Po kelių dienų tarp šių sienų įsikurs Marija23. Paliksiu jai tavo elektroninio pašto adresą ir kvietimą palaikyti ryšį. Nemažai įvykių atsitiko per mūsų dalines reinkarnacijas; tuo metu, kai vyko Antrasis mažėjimas; kiti vyks per mūsų būsimąsias reinkarnacijas. Išsiskyrimas nebus amžinas, jaučiu tai.“

DANIELIUS1,11

Esame tokie patys kaip ir visi menininkai,
tikime tuo, ką kuriame.
„Vakaro debiuto" grupė

Spalio pradžioje, neatsispyręs apnikusiam liūdesiui, vėl ėmiausi darbo, nes tikrai nieko daugiau nesugebėjau. Pagaliau žodis *darbas* gal kiek per stiprus, jei kalbėsime apie mano projektą – repo muzikos plokštelę pavadinimu „IŠDULKINK BEDUINUS", o titras buvo toks: *Tribute to Ariel Sharon**. Palankūs kritikų atsiliepimai (vėl atsidūriau *Radikal Hip-Hop* viršelyje, tik šį kartą be automobilio), bet realizavimas vidutiniškas. Spauda dar kartą mane parodė kaip laisvojo pasaulio paradoksalų riterį, tačiau triukšmo vis dėlto buvo mažiau nei tuo metu, kai pasirodė „MUMS PATINKA KEKŠYTĖS PALESTINIETĖS". Jausdamas savotišką nostalgiją pamaniau, kad šį kartą radikalieji islamistai tikrai apsikiaulino.

Sąlyginė finansinė nesėkmė, be abejo, ištiko dėl vidutiniškos muzikos. Vargu ar tai galima pavadinti repu. Pasitenkinau įterpęs į skečą mušamuosius ir bosą, šen bei ten keletą vokalo gabalų. Džamelis Debuzas dainavo viename iš chorų. Vis dėlto sukūriau originalų pavadinimą: „Išmalkime negrų išeinamąsias angas." Pavadinimas man ganėtinai patiko: žodį „negras" rimavau su „zebras" arba „manevras", „anga" su „klaida" arba „šikna"; puiki lyrika, skaityk ir norėk. *Radikal Hip-Hop* žurnalistui, kuriam nelabai sekėsi privatus gyvenimas, nors redakcijoje jis apie

* Duoklė Arieliui Šaronui – (*angl.*), *vert. past.*

tai nedrįsdavo užsiminti, labai patiko ir savo straipsnyje jis mane palygino net su Morisu Sevu*. Iš tikrųjų sukūriau hitą, be to, tai buvo ir nebloga reklama, aišku, gaila, kad be muzikos. Mane labai išgyrė atseit nepriklausomas menininkas Bertranas Batasuna, kepęs puikias plokšteles, nes jų buvo neįmanoma rasti perpildytoje plokštelių rinkoje. Labai nusivyliau. Tas tipas ne tik buvo visiškai sterilus kurdamas (per sesijas jis nesidrovėdavo knarkti išsitiesęs ant kiliminės dangos ir kas penkiolika minučių pirsčioti), bet ir nepakenčiamas privačiame gyvenime. Tikras nacis. Vėliau sužinojau, kad jis tikrai priklausė FANE**. Ačiū Dievui, mokėjo jam nelabai daug, Viržėnas įstengė surasti tik tokius „naujuosius prancūzų talentus", ir jie buvo verti tik tiek, kad juos išpūtė reklama. „Jei būtume susitarę su Goldmanu arba Obispo, kaip visi daro, taip nebūtų nutikę", – reziumavau Virženo meno skyriaus direktoriui. Pastarasis tik ilgai dūsavo. Širdies gilumoje jis sutiko su manimi, nes prieš tai su Batasuna vykdė projektą „Pirėnų avelių polifonija". Beje, sulaukė visiško finansinio kracho. Tačiau jis turėjo patvirtintą biudžetą ir negalėjo savarankiškai jo viršyti, būtų reikėję apie tai informuoti valdybą Naujajame Džersyje, tad palikau jį ramybėje. Nesame bendradarbiai.

Kol vyko įrašymas, galima sakyti, Paryžiuje gyvenau beveik šauniai. Išsinuomojau butą „Lutecijos" viešbutyje, tai man priminė Fransisą Blanšą, vokiečių Komendantūrą, galų gale mano gražiausius metus, kai buvau karštas, neapkenčiau, tikėjau ateitimi. Norėdamas užmigti, vakarais iš naujo skaitydavau Agatą Kristi, ypač pirmuosius jos kūrinius, nes paskutinės knygos mane pernelyg sukrėtė. Nekalbėsiu net apie *Endless Night****, nes

* XVI amžiaus prancūzų rašytojas, *vert. past.*

** Nacionalinio ir Europos judėjimo federacija, *vert. past.*

*** Nesibaigiančios naktys – (*angl.*), *vert. past.*

tas kūrinys įvarydavo man sielvartą, bet visada neišlaikydavau neapsiverkęs skaitydamas paskutinius *Curtain: Poirot's Last Case** puslapius. Paskutinius sakinius iš Puaro atsisveikinimo laiško Hastingsui: „Bet dabar esu labai nuolankus ir kaip mažas vaikas sakau: „Nežinau... Sudie, mielasis. Nepaliečiau amilnitrino ampulių, gulinčių prie lovos. Pageidauju atsiduoti į Viešpaties rankas. Te greičiau jis mane nubaudžia arba man atleidžia! Niekada nebemedžiosime kartu, gerasis drauge. Pirmą kartą medžiojome čia, Stailyje. Stailyje įvyks ir paskutinė mūsų medžioklė. Laimingos buvo dienos. Taip, tai buvo tikrai laimingos dienos..."

Išskyrus *Kyrie Eleison* ir *Messe en si* ir dar galbūt Barberio *adagio*, nelabai kas galėjo mane taip sujaudinti. Luošumas, liga, užmarštis, ką gi, tai – realybė. Iki Agatos Kristi niekas nesugebėjo taip jaudinamai aprašyti, kokia baisi yra senatvės karšatis, kai po truputį prarandi visa tai, kas sudaro gyvenimo prasmę ir teikia džiaugsmą. Niekam po jos nepavyko tai padaryti geriau. Tada keletą dienų vėl panorau padirbėti iš tikrųjų. Užsiimti rimta veikla. Taip nusiteikęs paskambinau Vincentui Grelsameriui, menininkui eloimitui. Man pasirodė, kad jis patenkintas, jog kalba su manimi, tad susitarėme tą patį vakarą išgerti po taurelę. Atvykau į alinę prie Versalio vartų, kurioje buvome paskyrę susitikimą, pavėlavau dešimt minučių. Jis atsistojo, mostelėjo man ranka. Sektantus smerkiančios asociacijos ragina nepasitikėti gerais pirmųjų susitikimų įspūdžiais arba sėkminga bendravimo pradžia, nes būtent tuo momentu gali būti nutylimi klastingi ketinimai. Bet aš ir dabar nesuprantu, kur tie spąstai. Tipelis atrodė normalus. Žinia, šiek tiek introvertiškas, be abejo, gana vienišas, bet ne daugiau negu aš. Kalbėjo aiškiai, paprastai.

* Uždanga: paskutinė Puaro byla – (*angl.*), *vert. past.*

– Nesuprantu šių dienų meno, – atsiprašiau. – Girdėjau apie Marselį Diušaną, viskas.

– Būtent jis padarė didžiausią įtaką dvidešimtojo amžiaus menui, tikrai. Rečiau minimas Ivas Kleinas, vis dėlto žmonės, kurie užsiima performansais, hepeningu, kurie dirba su savo kūnu, labiau pasikliauja pastaruoju.

Jis nutilo. Pamatęs, kad tyliu ir net nesistengiu suprasti, apie ką jis kalba, tęsė:

– Schema tokia: egzistuoja trys polinkiai. Pirmasis, svarbiausias, pasiglemžia 80% investicijų ir kainuoja daugiausia, – tai kruvini siaubo filmai: žmonės kapojami į gabalus, kanibalizmas, išduriamos akys ir t. t. Pavyzdys galėtų būti bet kokio pobūdžio bendradarbiavimas su kriminalinių serialų kūrėjais. Antrasis polinkis – polinkis į humorą. Tu aiškiai pasakai, kad meno rinką vertini ironiškai. Kaip Benas. Išreiški ir subtilesnį požiūrį, kaip Bruteris: stengiesi, kad žiūrovas pasijustų negerai ir susigėstų. Taip elgiasi ir menininkas ar abu kartu. Tad kuri apgailėtiną, vidutinišką kūrinį, apie tokio kūrinio net ir menkiausią meninę vertę nėra ko nė kalbėti. Dar yra kičas, prie jo artėjame, su juo susiduriame. Kartais galime suvaidinti ir jį neigti, pakaks trumpai metaforiškai paaiškinti štai ką: nesi toks kvailas, kad juo žavėtumeisi. Pagaliau egzistuoja trečiasis polinkis – polinkis į virtualumą. Jį dažniausiai jaučia jauni žmonės, kuriuos labai veikia japonų komiksai ir herojiški pramanai. Ne vienas taip pradėjo, bet netrukus atėjo į protą, nes suprato, kad iš interneto nepragyvensi.

– Manau, kad tu neturi nė vieno iš šių trijų polinkių.

– Man labai patinka kičas, kartais, tikrai neturiu jokio noro iš jo tyčiotis.

– Eloimitai šiuo požiūriu pažengė toliau, ar ne?

Jis nusišypsojo:

– Pranašas viską daro neturėdamas blogų ketinimų, tikrai neironizuoja, tai daug geriau...

Pastebėjau, kad žodį „pranašas“ jis ištarė visiškai natūraliai, be jokios balso moduliacijos. Ar jis tikrai tikėjo eloimais? Vis dėlto kartais turėjo jaustis nepatogiai, nes pranašo piešiniai jam kėlė pasibjaurėjimą. Nevisiškai perpratau tą vyruką. Reikėjo būti labai dėmesingam, kad nesusipykčiau su juo. Užsakiau dar vieną alaus.

– Iš esmės tai tėra laipsnio klausimas, – kalbėjo toliau. – Viskas yra kičas, jei taip vertinsime. Visa muzika yra kičas, menas yra kičas, pati literatūra yra kičas. Bet koks jausmas yra kičas, praktiškai jis taip ir apibrėžiamas, ir bet kokia mintis, ir net tam tikra prasme bet kokia veikla yra kičas. Vienintelė nebūtis tikrai nėra kičas.

Jis leido man apmąstyti, ką pasakė, paskui kalbėjo toliau:

– Norėtum pamatyti, ką aš veikiu?

Sutikau iš karto. Nuvykau pas jį kitą sekmadienį, netrukus po vidurdienio. Namelis stovėjo Ševiji Lariu. Aplinką, kaip pasakytų Šumpeteris, galima apibūdinti taip: „Naikinama todėl, kad būtų kuriama.“ Kiek akys užmato, driekėsi purvinos dykvietės, pasišiaušusios statybų kranais ir tvoromis. Ten dar buvo keletas pastatų karkasų. Kiekvienas pasiekęs skirtingą statybos fazę. Akmeninis namelis buvo pastatytas apie 1930-uosius ir likęs vienintelis tos epochos liudininkas. Vincentas pasitiko mane tarpduryje.

– Namas priklausė mano seneliams, – paaiškino. – Senelė mirė prieš penkerius metus, senelis ją pergyveno tik trimis mėnesiais. Manau, mirė iš sielvarto, net stebėjausi, kad ištempė tris mėnesius.

Įėjęs į valgomąjį, patyriau savotišką šoką. Pats tikrai nebuvau kilęs iš liaudies, priešingai nei buvau įpratęs teigti duodamas in-

terviu. Mano tėvas jau buvo atlikęs pirmą sunkiausią darbą, kildamas socialiniais laiptais, – jis tapo *valdininku*. Žinoma, aš *pažinojau* darbo liaudį, nes nuolat turėjau progų vaikystėje. Mano dėdės ir tetos neiškilo iš jos. Žinojau jų požiūrį į šeimą, kvailą sentimentalumą, pomėgį menkaverčių paveikslų su Alpių vaizdais ir įžymių autorių kūrinių, įrištų į dirbtinę odą, rinkinių. Visa tai buvo Vincento namuose. Net įrėmintos nuotraukos, žaliu aksominiu audeklu uždengtas telefonas. Seneliams mirus tikrai niekas nepasikeitė.

Truputį sutrikęs leidausi nuvedamas iki fotelio ir tada pastebėjau ant sienos kabantį daiktą, kuris turbūt vienintelis buvo ne praėjusio amžiaus. Tai buvo Vincento, sėdinčio prie didelio televizoriaus, nuotrauka. Prieš jį ant žemo staliuko stovėjo dvi gana primityvios, beveik vaikiško lygio skulptūrėlės, vaizduojančios kepalą duonos ir žuvį. Televizoriaus ekrane milžiniškomis raidėmis buvo užrašyta: „PAMAITINKITE ŽMONES. TELKITE JUOS."

– Tai – pirmasis mano kūrinys, tikrai turėjęs pasisekimą, – paaiškino Vincentas. – Kai pradėjau kurti, man didžiulę įtaką darė Jozefas Boisas* ir ypač akcija „ICH FÜHRE BAADER-MEINHOF DURCH DOKUMENTA**". Tai vyko 1970 metais. Tuo metu visoje Vokietijoje buvo ieškoma *Rote Armee Fraktion**** teroristų. Kaselio *Dokumenta* buvo ryškiausias dabartinio pasaulio meno pavyzdys. Boisas pakabino tą šūkį prie įėjimo, nes norėjo parodyti, kad į parodą kviečiami Baderis ir Mainhof. Tada, kai jie panorės. Savo revoliucinę energiją jie galėtų paversti pozityvia jėga, kuri tarnautų visuomenei. Jis buvo tikrai nuoširdus, čia ir slypi visas grožis. Aišku, nei Baderis, nei Mainhof neatvyko. Pirma, jie manė, kad modernusis menas yra

* XX a. vokiečių menininkas avangardininkas, *vert. past.*

** Aš vedu Baderį – Mainhofą per *Dokumenta* – (*vok.*), *vert. past.*

*** Raudonosios armijos frakcija – (*vok.*), *vert. past.*

viena iš buržuazijos degradacijos formų, antra – jie bijojo policijos pasalos. Tai, beje, buvo visiškai įmanoma, nes *Dokumenta* nebuvo oficialiai pripažinta, bet apsėstas didybės manijos, kliedintis Boisas greičiausiai net nepagalvojo apie tai, kad policija egzistuoja.

– Prisiminiau kai ką apie Diušaną... Žmonių būrelis, plakatas su užrašu: „MARSELIO DIUŠANO TYLĖJIMAS PERVERTINAMAS."

– Tikrai, išskyrus tai, kad sakinys buvo parašytas vokiškai. Bet tai ir yra oratorinio meno principas; sukuri skambią parabolę, kurią paskui pasigauna ir savaip interpretuodami perteikia kiti ir tokiu būdu netiesiogiai veikia visuomenę.

Suprantama, buvau žmogus, pažįstantis gyvenimą, visuomenę ir realybę; žinių sėmiausi iš gyvenimo, tad žinojau tik tiek, kokie motyvai dažniausiai skatina veikti žmogiškąją mašiną. Mano vizija buvo tokia – *griežtas visuomenės stebėtojas*, balzakiškas *medium light**, toje pasaulio vizijoje Vincentui neliko kokios nors apibrėžtos vietos ir pirmą kartą po daugelio metų, tikrai pirmą kartą nuo to laiko, kai susitikau Izabelę, pasijutau kiek sutrikęs. Jo kalba man sukėlė minčių, kad „DVI MUSĖS VĖLIAU" – geresnis kūrinys. Ypač jei prisiminsim palaidinių istoriją. Ant kiekvienos buvo užrašyta kokia nors citata iš Pjero Luiso „Gero elgesio vadovėlio mergaitėms, skirto ugdymo įstaigoms". Vadovėlis – filmo herojaus mėgstama knyga. Citatų buvo apie dvylika, visos skirtingos. Palaidinės iš naujos rūšies pluošto, švytinčio ir vos permatomo, labai lengvo, tad prieš filmui pasirodant ant *Lolitos* numerių buvo galima priklijuoti prekės po plastikiniu gaubtu pavyzdį. Ta proga teko susitikti su Izabelės įpėdine,

* Beveik lengvas – (*angl.*), *vert. past.*

nekompetentinga *groove* muzikos mėgėja, vos pajėgianti prisiminti savo kompiuterio slaptažodį, bet laikraščiui tai neužkliuvo. Išrinkau *Lolitai* tokią citatą: „Duoti duonos neturinčiam vargšui dešimt su – puiku, bet jam čiulpti todėl, kad neturi meilužės, būtų per daug, ir mes neprivalome to daryti.“

– Apskritai, – paaiškinau Vincentui, – pats to nežinodamas ėmiausi *oratorinio meno.*

– Taip, taip, – atsakė sunerimęs.

Tada pamačiau (ir sumišau), kad jis *išraudo*. Buvo graudu ir truputį keista. Tą akimirką supratau, kad turbūt jokia moteris niekada nebuvo užsukusi į tą namelį. Moteris pirmiausia būtų pakeitusi kambarių interjerą, bent jau keletą tų daiktų, dėl kurių namo aplinka atrodė ne tik senamadiškai, bet, tiesą sakant, ir gana gedulingai.

– Manau, sulaukus tam tikro amžiaus pasidaro sunkoka bendrauti, – prakalbo Vincentas, lyg būtų atspėjęs mano mintis. – Nelieka nei progų, nei noro kur nors išeiti. Be to, turiu daug darbų – visokie formalumai, rūpesčiai... pirkiniai, skalbiniai. Daugiau laiko tenka skirti sveikatos priežiūrai, vien todėl, kad kūnas dar tavęs klausytų. Nuo tam tikro amžiaus gyvenimas neišvengiamai tampa suvaržytas.

Izabelei išvykus, buvau kiek atpratęs kalbėtis su protingesniais už save žmonėmis, galinčiais atspėti mano minčių seką. Tai, ką jis pasakė, buvo skaudi tiesa, ir abu šiek tiek sutrikome. Pokalbiai seksualinėmis temomis niekada nebūna lengvi. Nutariau, kad bus geriau, jei pakalbėsime apie politiką ir šiek tiek pajuokausime. Pakalbėsime ir apie retorikos meną. Papasakojau jam, kad „Darbininkų kova“ praėjus kelioms dienoms po Berlyno sienos griuvimo prilipdė Paryžiuje keletą dešimčių plakatų su šūkiu „KOMUNIZMAS VISADA BUS PASAULIO ATEITIS“.

Jis manęs klausėsi rimtai, kaip vaikas, ir man suspaudė širdį, nors dar nebuvau reziumavęs štai ko: nors ta organizacija tikrai galinga, bet ji bevertė poezijos bei meno požiūriu. Nes „Darbininkų kova“ visų pirma yra partija, ideologijos mašina, o menas visada buvo *cosa individuale**. Ir protestas buvo vertingas tik tiek, kiek išreiškė individualumą. Vincentas atsiprašė dėl savo dogmatizmo, liūdnai nusišypsojo ir paklausė:

– Eisime pažiūrėti, ką aš veikiu? Leisimės apačion... Manau, kad paskui daug kas bus aiškiau.

Pakilau iš fotelio ir nuėjau paskui Vincentą į koridorių prie laukujų durų. Žemyn leidosi laiptai.

– Išardžius pertvaras, rūsys padidėjo dvidešimčia metrų. Iš viso keturi šimtai kvadratinių metrų. Mano dabartinei veiklai tinka, – neryžtingai kalbėjo.

Jaučiausi vis blogiau. Su manimi dažnai kalbėdavo apie šou verslą, žiniasklaidos projektus, taip pat ir apie mikrosociologiją, bet niekada apie *meną*. Apėmė nuojauta, kad susidūriau su kažkokiu nauju, pavojingu, gal net mirtinai pavojingu reiškiniu. Panašiai kaip meilėje – išlošti beveik neįmanoma, o prarasti gali beveik viską.

Žengiau lygiu paviršiumi; pasiekęs paskutinę pakopą, paleidau laiptų turėklus. Tamsa buvo neperžvelgiama. Už mano nugaros Vincentas paspaudė jungiklį.

Pirmiausia pamačiau kažkokias neaiškias formas, jos mirgėjo. Lyg mini vaiduoklių procesija. Paskui nušvito erdvė man iš kairės. Keletą metrų. Visiškai nesupratau, iš kur sklinda šviesa. Atrodė, kad ji sklinda iš pačios erdvės. „ŠVIESA YRA METAFIZIKA...“ Sakinys keletą sekundžių sukosi mano galvoje, pas-

* Asmeninis reikalas – (*it.*), *vert. past.*

kui dingo. Priėjau prie objekto. Į vieną Vidurio Europos kurorto geležinkelio stotį buvo įvažiavęs traukinys. Tolumoje matėsi apsnigti, saulės apšviesti kalnai. Švytėjo ežerai, Alpių ganyklos. Mačiau žavingas paneles, vilkinčias ilgomis sukniomis, su vualiais. Šypsodamiesi jas sveikino ponai. Jie kėlė savo cilindrus. Visi atrodė laimingi. Akimirką švystelėjo sakinys „GERIAUSIAS PASAULYJE...", paskui dingo. Iš garvežio kilo dūmelis, tarsi rūkytų didelis mandagus žvėris. Viskas atrodė suderinta, *savo vietose*. Šviesa iš lėto ėmė gesti. Kazino vitražuose atsispindėjo besileidžianti saulė, ir tas gražus vaizdas dvelkė vokišku kuklumu. Vėl nušvito šviesa, ir erdvėje išryškėjo kreiva linija. Ją sudarė permatomos raudono plastiko širdys, iki pusės pripildytos skysčio, besiteliūškuojančio į jų sieneles. Žiūrėjau į širdžių liniją, kol pasirodė naujas vaizdas – šį kartą tai buvo azijietiškos vestuvės, švenčiamos galbūt Taivane arba Korėjoje. Kad ir kaip būtų, ta šalis dar neseniai sužinojo, kas yra turtas. Iš šviesiai rožinių *Mercedes* į neogotikinės katedros šventorių lipo svečiai. Jaunikis vilkėjo baltu smokingu. Jis skriejo oru, pakilęs kokį metrą, mažaisiais pirštais susikibęs su savo išrinktąja. Pilvoti kinų Budos, apgaubti įvairiaspalvių elektrinių lempučių, krūpčiojo iš džiaugsmo. Iš lėto stiprėjo vingri keista muzika, o jaunavedžiai oru atskriejo iki palydos. Dabar jie atsidūrė priešais katedros rožėlę. Jie ilgai bučiavosi. Jų bučinys buvo ir skaistus, ir karštas. Palyda plojo, mačiau, kaip juda jų mažos rankutės. Gilumoje smuklininkai kėlė dangčius nuo puodų su garuojančiais patiekalais, ant ryžių krūvelių matėsi spalvotos daržovių dėmelės. Sproginėjo petardos, sutrimitavo trimitai.

Vėl pasidarė tamsu, ir aš nuėjau neaiškiu keliu, lyg nutiestu miškuose, liečiau kažką paauksuota ir žalia. Angelų laukymėje dūko, vartaliojosi saulėje šunys. Paskui šunys atsirado prie savo šeimininkų, saugojo juos meilės kupinais žvilgsniais. Paskui jie

padvėsė, ir laukymėje stūksojo mažos stelos, atlygis už meilę, pasivaikščiojimus šviečiant saulei ir žmogui skirtą džiaugsmą. Nebuvo pamirštas nė vienas šuo: stelas puošė reljefinės šunų nuotraukos, o jų papėdėse šeimininkai išdėliojo šunų mėgtus žaislus. Džiugus vaizdas, visiškai nekilo noras verkti.

Tolėliau ėmė ryškėti žodžiai iš aukso raidžių. Atrodė, kad jie pakabinti ant siūbuojančių užuolaidų. Tie žodžiai: „MEILĖ“, „GERUMAS“, „ŠVELNUMAS“, „IŠTIKIMYBĖ“, „LAIMĖ“. Atėję iš tamsos, jie keitėsi: nuo matinės aukso spalvos iki akinančio spindėjimo. Paskui jie vėl vienas po kito dingdavo naktyje, atrodė, kad išnykdamas kiekvienas jų pagimdo naują žodį. Tęsiau kelionę rūsyje. Orientavausi į apšvietimą, nes šviesa vieną po kito apšviesdavo vis naujus kambario kampus. Pamačiau daugiau vaizdų, kitokių vizijų. Nuo tų įspūdžių praradau laiko pojūtį ir visiškai atsipeikėjau tik pakilęs laiptais ir atsisėdęs ant suolo, nupinto iš karklų, gal terasoje, o gal žiemos sode. Virš dykvietės temo ir Vincentas uždegė didelę lempą su gaubtu. Buvau tikrai sukrėstas, tad jis neprašomas pripylė man stiklą konjako.

– Problema ta, – prakalbo Vincentas, – kad nebegaliu visa tai rodyti, labai dažnai tenka derinti techniką, beveik neįmanoma transportuoti. Buvo atėjusi žmonių iš Plastinių menų delegacija, jie ketina nupirkti namelį, galbūt filmuoti čia videofilmus ir juos pardavinėti.

Supratau, kad jis tik iš mandagumo kalba apie praktinę, arba finansinę, reikalo pusę, nes nori, kad mūsų pokalbis grįžtų į normalias vėžes, aišku, po tokios didelės emocinės įtampos materialiniai klausimai negali būti labai svarbūs. Neatsakiau jam, iš lėto palingavau galvą, įsipyliau dar vieną stiklą konjako. Mane gąsdino jo sugebėjimas tvardytis. Vincentas tęsė:

– Teigiama, jog menininkai skirstomi į dvi kategorijas: revoliucionierius ir dekoratorius. Sakykime, kad aš pasirinkau de-

koratorių stovyklą. Pagaliau nelabai turėjau iš ko rinktis, už mane nusprendė kiti. Prisimenu savo pirmąją parodą Niujorke, Sači galerijoje, akciją „FEED THE PEOPLE. ORGANIZE THEM"*. Jie išvertė pavadinimą. Man tai padarė didelį įspūdį, po gana ilgos pertraukos buvau pirmas prancūzų menininkas, dalyvaujantis garsios Niujorko galerijos parodoje. Taip pat buvau to meto revoliucionierius ir tikėjau savo darbo revoliucine verte. Tą žiemą Niujorke buvo labai šalta, kiekvieną rytą gatvėse aptikdavo negyvai sušalusių valkatų. Tikėjau, kad vos pamatę mano darbus žmonės pasikeis: išėję į gatvę tuoj ims vykdyti televizijoje paskelbtų nurodymų. Žinoma, nieko panašaus neįvyko: žmonės ateidavo, palinguodavo galvomis, pasakydavo vieną kitą protingą pastabą, paskui išeidavo. Manau, kad revoliucionieriai yra tie, kurie sugeba pasitikti pasaulio brutalumą ir atsakyti dar didesniu brutalumu. Man paprasčiausiai trūko drąsos. Buvau ambicingas, bet turbūt taip jau yra, kad dekoratoriai iš esmės turi daugiau ambicijų nei revoliucionieriai. Iki Diušano svarbiausias menininko tikslas buvo pasiūlyti pasaulio viziją. Ji turi būti paties sukurta ir tiksli. Vadinasi, jaudinanti, o tai jau didžiulės ambicijos. Po Diušano menininkui nebepakanka siūlyti pasaulio viziją ir jis stengiasi kurti savo pasaulį, tad tikrai tampa Dievo varžovu. Esu Dievas savo rūsyje. Nusprendžiau sukurti mažą pasaulėlį, kuriame būtų tik laimė. Puikiai suprantu, kad mano darbas yra regresyvus, žinau, kad jį galima palyginti su tais suaugusiaisiais, kurie, užuot sprendę gyvenimo problemas, ima kolekcionuoti pašto ženklus, rinkti herbariumus arba atsiduoda bet kokiems patraukliems nesudėtingiems dalykėliams. Niekas man to neišdrįs pasakyti į akis, nes turiu gerų kritikų *Art Press,* beje, ir daugelyje kitų Europos žiniasklaidos leidinių. Bet mer-

* Pamaitinkite žmones. Telkite juos – (*angl.*), *vert. past.*

ginos iš Plastinių menų delegacijos akyse įskaičiau panieką. Ji buvo liesa, vilkėjo baltos odos drabužiais, tamsaus gymio, labai seksuali. Iš karto supratau, kad ji mane vertina kaip mažą luošą, labai sergantį vaiką. Ji neklydo, tikrai esu luošas, labai sergantis vaikas, negalintis gyventi. Negaliu sutikti su pasaulio brutalumu, paprasčiausiai negaliu.

Grįžus į „Luteciją“, sunkiai sekėsi užmigti. Žinoma, Vincentas kai ką pamiršo paaiškinti. Būdamas revoliucionierius humoristas mato pasaulio brutalumą ir atsako dar didesniu brutalumu. Vis dėlto jo veiklos tikslas – ne keisti pasaulį, o padaryti jį priimtiną. Tam reikia smurto formas, nes smurtas neatskiriamas nuo bet kokios revoliucinės veiklos, paversti *juoku*, taip pat neblogai užsikalti pinigėlio. Apskritai, kaip ir visi juokdariai iš prigimties, buvau savotiškas *collabo**. Nenorėjau pasaulyje skausmingų ir nereikalingų revoliucijų, nes bet kokio skausmo šaknys yra biologinės ir nepriklauso nuo jokių įmanomų socialinių transformacijų. Tad propagavau aiškumą, neigiau veiksmą, grioviau viltį. Apskritai ne taip jau blogai.

Per kelias minutes perkračiau visą savo karjerą, ypač kinematografijoje. Rasizmas, pedofilija, kanibalizmas, tėvų žudymas, kankinimai ir barbariškas elgesys: mažiau nei per dešimtmetį nugraibiau grietinėlę beveik nuo pusės patraukliausių temų. Vėl mąsčiau, kad vis dėlto įdomu, jog kinematografininkai pykčio ir juoko junginį vertino kaip didelį novatoriškumą. Vargu ar *dirbdami* dažnai skaitė Bodlerą.

Liko pornografija, nuo jos atšipo visų dantys. Iki šiol maniau, kad ji atsispyrė bet kokiems mėginimams ją sofistikuoti. Nepa-

* Kolaborantas – (*isp.*), *vert. past.*

dėjo nei virtuoziškas darbas su kamera, nei rafinuotas apšvietimas, – atrodo, tai tik dar labiau viską sugadino. Mėginimai pasitelkti DV kameras ir slaptų vaizdo įrašų medžiagą irgi nedaug ką davė. Žmonės norėjo grynų vaizdų. Bjaurių, bet grynų. Bandymai kurti „aukštos kokybės pornografiją“ buvo ne tik nesėkmingi, bet ir baigėsi visišku finansiniu fiasko. Senas vadybininkų vadovų šūkis „Žmonės nepirks prabangos dalykų ne todėl, kad jiems labiau patinka masinė produkcija“ šį kartą, atrodė, pasiteisino kaip niekada. Vienas pelningiausių profesijos sektorių liko nežinomų vengrų, net latvių padienių darbininkų rankose. Tuo metu, kai kūriau „NUGRAUŽK MAN GAZOS RUOŽO ŽOLĘ“, vieną popietę, norėdamas gauti daugiau informacijos, praleidau pas paskutinį dar filmuojantį prancūzų režisierių – tokį Ferdinandą Kabarelį. Popietė buvo naudinga (vertinant iš humanizmo pozicijų). Nors Ferdinandas Kabarelis buvo kilęs tikrai iš pietvakarių, jis labai panėšėjo į valkatą iš senų amerikietiškų filmų apie valkatas: šviesi oda, riebaluoti nešvarūs plaukai, palaidinė su užrašu *Fuck your cunts**, žiedai su kaukolėmis. Švystelėjo mintis, kad retai kada teko sutikti tokį kvailį. Išgyventi jam pavykdavo tik dėl nežmoniško savo darbuotojų muštro. Jis tyčiodavosi maždaug keturiasdešimt minučių per parą, nes tik tiek dirbo, bet pateikdavo *Hot Video* reklamines nuotraukas ir už tokį amatą buvo vertinamas kaip didelis *intelektualas*. Pats teigė, kad *dirba greitai.* Dialogai tokie: „Ar aš tave jaudinu, kekšyte?“ „Taip, tu mane jaudini, šunsnuki“, be to, vengdavo daug nurodymų scenoje. „Dabar dublis“, – aiškiai visiems pranešdavo, kad aktorė ruošiasi sekso scenos dubliui. Mane ypatingai sukrėtė neįtikėtina panieka aktoriams, ypač vyriškosios lyties. Kabarelis be jokios ironijos, be jokių *pašalinių minčių* per megafoną švaistė savo darbuotojams tokius nurody-

* Eik pyzdon – (*angl.*), *vert. past.*

mus: „Jei jums, vyrukai, nepasistos, nieko nemokėsiu!“ Arba: „Jeigu kam įvyks ejakuliacija, tegul įvaro kitas.“ Aktorė bent jau turėjo netikrus kailinius ir tarp dviejų filmavimų galėjo savo nuogumą pridengti, o aktoriai, kad sušiltų, privalėjo atsitempti su savimi antklodes. Be to, žiūrovai vyrai juk eis žiūrėti būtent aktorės, vieną dieną ji, ko gero, papuoš *Hot Video* viršelį. O aktoriai tebuvo vaikščiojantys bybiai. Dar sužinojau (būta sunkumų, nes prancūzai, visiems žinoma, nemėgsta kalbėti apie tai, kiek uždirba), kad aktorė už filmavimosi dieną gaudavo penkis šimtus eurų, o jie turėjo tenkintis šimtu penkiasdešimt. Jie netgi nedirbo dėl pinigų. Gali pasirodyti neįtikima ar patetiška, bet jie dirbo *tam, kad galėtų dulkinti panas*. Ypač įstrigo scena požeminiame garaže. Buvo šalta ir žiūrėdamas į du tipelius, Fredą ir Benžameną (vienas buvo ugniagesių leitenantas, antrasis dirbo administracinį darbą), melancholiškai besičiustijančius, kad galėtų būti tinkamos formos, kai bus filmuojamas *dublis*, pamaniau, kad vyrai tikrai šaunūs galvijai, kartais, kai kalbama apie putę.

Tas nelabai patrauklus prisiminimas, nakčiai baigiantis (miegoti beveik neteko), mane paskatino parašyti apmatus scenarijaus, kurį laikinai pavadinau taip: „PASIKEITIMAS SEKSUALINIAIS PARTNERIAIS KELYJE.“ Tikėjausi mikliai suderinti finansinę naudą, gaunamą iš pornografijos ir ekstremalios prievartos. Ryte, „Lutecijos“ bare rydamas amerikietiškus šokoladinius pyragaičius su riešutais, apmąsčiau pirmuosius kadrus.

Didžiulis juodas limuzinas (galbūt 1960 metų *Packard*) lėtai rieda kaimo keliu tarp pievų ir ryškiai geltonų zuikiakrūmių (maniau filmuoti Ispanijoje, greičiausiai Hurdo regione, kur labai gražu gegužės mėnesį). Automobilis važiuodamas skleidžia duslų ūžesį (maždaug kaip grįžtantis į bazę bombonešis).

Pievos viduryje gamtos prieglobstyje mylisi pora (pievoje daugybė gėlių, žolė aukšta, žydi aguonos, rugiagėlės ir geltonos gė-

lės, kurių pavadinimo niekaip negalėjau prisiminti, bet paraštėje pažymėjau: „Nepamiršti geltonų gėlių“). Merginos sijonas užsivertęs, marškinėliai virš krūtų, apskritai ji panaši į *gražią kekšaitę*. Ji atsagsto vyrui kelnes ir meiliai čiulpia jo organą. Kadro gilumoje lėtai sukiojasi traktorius, tad kyla mintis, jog tai – žemdirbių pora. Šiek tiek linksmybių atsipūsti, Pavasario Šventė ir t. t. Tačiau antrame plane veikia kamera ir netrukus suprantame, kad balandėliai dūksta jos sekamame plote ir iš tikrųjų čia filmuojamas pornografinis filmas. Tikriausiai gana aukšto lygio, nes dirba visa filmavimo grupė.

Limuzinas *Packard* sustoja, dabar jis dominuoja pievoje; iš jo išlipa du smogikai, vilkintys juodais tankios medžiagos kostiumais. Jie negailestingai automatais sušaudo jaunuolius ir filmavimo grupę. Suabejojau, paskui išbraukiau žodį „automatais“. Geriau tiktų originalesnis ginklas, pavyzdžiui, mina, prikimšta aštrių metalinių spyglių. Jie sukapotų visa, kas gyva, taip pat ir abu meilužius. Nereikia šykštauti, galima parodyti nukirstą bybį, tebestyrantį merginos gerklėje, ir t. t. Pagaliau gerai būtų, kad mano kūrinio „CINIKAS DIOGENAS“ vadybininkas pavadintų kadrus *nelabai patraukliais*. Paraštėje pažymėjau: „Sugalvoti ginklą, galintį nutraukti kiaušius.“

Pabaigoje pro galines dureles iš automobilio išlipa storas vyras, labai tamsiais plaukais, blizgančiu ir vėjaraupių išvagotu veidu, taip pat vilkintis juodu tankios medžiagos kostiumu. Kartu su juo lyg skeletas išdžiūvęs niūrus senis (panašus į Viljamą Barouzą*). Jo kūnas maskatuoja pilkame apsiauste. Jis apžvelgia skerdynių vietą (kruvini mėsos gabalai pievoje, geltonos gėlės, juodais kostiumais vilkintys vyrai), tyliai atsidūsta ir pasisukęs į savo draugą sako: *A moral duty, John***.

* XX amžiaus amerikiečių rašytojas, rašęs avangardine maniera, *vert. past.*

** Už laisvą moralę, Džonai – (*angl.*), *vert. past.*

Po to – kitos žudynės. Dažniausiai nukentėdavo jaunuolių poros, net paaugliai, paaiškėjo, kad tie nelabai pageidaujami vyrukai priklausė katalikų vienybės asociacijai, galbūt besiglaudžiančiai prie *Opus Dei*. Mano nuomone, tokios kovos už moralę kritika turėjo man padėti pelnyti kairiųjų kritikų simpatijas. Kiek vėliau turėjo paaiškėti, kad pačius žudikus filmavo dar viena filmavimo grupė ir iš tikrųjų buvo kuriami ne pornografiniai, o apie ekstremalią prievartą filmai. Pasakojimas pasakojime, filmas filme ir t. t. Projektas – nei pridėsi, nei atimsi.

Apskritai, kaip tą patį vakarą pasakiau savo agentui, aš pajudėjau, ėmiau dirbti, pagaliau įsibėgėjau. Jis pareiškė esąs laimingas ir prisipažino, kad buvo ėmęs nerimauti. Pasakiau jam tiesą, bet ne visą. Tik po dviejų dienų, kai vėl išskridau į Ispaniją, supratau, kad niekada nebaigsiu to scenarijaus. Apie jo įgyvendinimą nėra ko nė kalbėti. Paryžiuje tu – sociali būtybė ir susikuri iliuziją, kad turi projektų; žinojau, kad grįžęs į San Chosė visiškai apsileisiu. Veltui stengiausi vaidinti gražuolį, jau ėmiau suktis kaip sena beždžionė. Jaučiausi visiškai išsunktas, netekęs jėgų. Burbėjau ir niurnėjau kaip senis. Jau sulaukiau keturiasdešimt septynerių metų. Trisdešimt metų linksminu savo gentainius. Šiandien jaučiuosi bejėgis, išsekęs, inertiškas. Žvelgiant į pasaulį smalsumo kibirkštėlės mano akyse dar atsirasdavo, bet netrukus turės užgesti, o aš pavirsiu akmeniu ir beprasmiškai kankinsiuosi. Mano karjera buvo sėkminga, ypač finansiniu požiūriu. Jei parodai pasauliui užtektinai agresijos, tai pagaliau gali švaistyti jo nešvarius pinigus, bet niekada, niekada tie pinigai neteiks džiaugsmo.

DANIELIUS24,11

Tikriausiai Marija23, kaip ir jos amžiaus Marija22, buvo linksma, žavinga naujos kartos Žemės gyventoja. Nors senatvė mums, paskutinio periodo žmonėms, nebėra tragedija, ji vis dėlto neapsaugo mūsų nuo kai kurių kančių. Tegul nedidelių, bet tokie patys nedideli ir mūsų džiaugsmai, be to, kiekvienas žmogus individualus. Pavyzdžiui, Marija22, atrodo, kartais keistai artima žmonijai. Liudijimas – jos pranešimas, visiškai nepanašus į naujos kartos atstovės. Jį Marija22 man atsiuntė ne pati (pranešimą aptiko jos archyvus skaitanti Marija23):

Sena nusivylusi moteris,
Su nosimi lyg kablys,
Apsivilkusi lietpaltį
Eina per Švento Petro aikštę.

37510,236,43725,82556. Žmogiškosios būtybės, nuplikusios, senos, rimtos, vilkinčios pilkai, kelių metrų atstumu viena nuo kitos važinėjasi neįgaliųjų vežimėliais. Jos juda didžiulėje erdvėje, pilkoje ir tuščioje. Nei dangaus, nei horizonto, nieko, tik pilkuma.

Kiekvienas burba pats sau, įtraukęs galvą į pečius, jis nepastebi kitų, net nekreipia dėmesio į erdvę. Įsižiūrėjęs atidžiau matai, kad paviršius, kuriuo jie juda, šiek tiek pasviręs. Nedideli

paviršiaus aukščio skirtumai padaryti taip, kad susikurtų trasų tinklas vežimėliams, kad negalėtų iš trasų išsukti, tad susidūrimai teoriškai neįmanomi.

Man atrodo, kad Marija22 šiuo vaizdu norėjo išreikšti, ką jaustų senosios kartos atstovai, jei susidurtų su objektyvia mūsų dienų realybe. Nekalbu apie laukinius. Nors jie juda tarp mūsų buveinių, nors greitai išmoksta laikytis atokiau nuo jų, vis tiek niekada nesupras mūsų gyvenimo tikrųjų sąlygų ir technologijų.

Tai supratau perskaitęs jos komentarą. Atrodo, kad Marija22 į gyvenimo pabaigą net ėmė šiek tiek gailėtis laukinių. Tuo ji panaši į Paulių24, su kuriuo, beje, ilgai susirašinėjo. Bet Paulius24, aiškindamas laukinių gyvenimo (kuris buvo nuolatinė kančia) absurdiškumą, rėmėsi Šopenhauerio mintimis ir lyg palaimos prašė jiems greitos mirties. Marija22 nuėjo toliau, ji netgi teigė, kad jų likimas galėjęs būti kitoks ir, susiklosčius tam tikroms sąlygoms, jų mirtis galėjo būti lengvesnė. Tačiau daugybę kartų įrodyta, jog žmogaus gyvenimą lydintis skausmas neatsiejamas nuo būties, nes skauda todėl, kad netobula nervų sistema. Lygiai taip žmogus nesugeba susikurti kitokių santykių bendruomenėje, tik pagrįstus smurtu. Tai atsitiko todėl, kad žmogaus socialiniai instinktai reliatyviai buvo nepakankami, jei juos lyginsime su sudėtingomis visuomenėmis, kurias sukurti įgalino žmogaus intelektinės galios. Tai jau buvo akivaizdu vidutinio dydžio gentyje. Apie milžiniškus konglomeratus, kurie privalėjo likti vieningi pirmuoju tikrojo nykimo etapu, neverta nė kalbėti.

Protas leido dominuoti pasaulyje, dėl kalbos jis galėjo atsirasti tik socialinėje terpėje. Tas pats socialumas, dėl kurio atsirado protas, vėliau ėmė kliudyti tam protui vystytis, ypač tada, kai buvo įdiegtos dirbtinės žinių perdavimo technologijos. Aukščiausioji sesuo teigia, kad socialinio gyvenimo išnykimas buvo teisingas kelias. Ne mažiau svarbu, kad bet kokio fizinio kontakto

trūkumas galėjo, o kartais ir dabar gali būti vertinamas kaip askezė. Tokį terminą, beje, savo pranešimuose vartoja Aukščiausioji sesuo, pirmiausia tų pranešimų tarpiniuose variantuose. Kai kurie mano pranešimai Marijai22 buvo gerokai daugiau nei informacija arba pasiūlymai. Nebandžiau jai aiškinti, ką žmonės vadino *geismu*, kartais trumpai užsimindavau apie *jausmą*.

Netvirta, lygi, blogai drėkinama žmonių oda buvo nepaprastai jautri glamonių stygiui. Geresnė odos kraujo indų cirkuliacija, kiek sumažintas L tipo nervinių skaidulų jautrumas jau pirmosioms naujųjų žmonių kartoms leido sumažinti skausmą dėl to, kad nebeliko fizinio kontakto. Bet net dabar aš negaliu išgyventi nė dienos, nepakedenęs Foksui kailiuko, negaliu būti be jo mylinčio kūnelio šilumos. Nors mano jėgos senka, tas poreikis nemažėja, man atrodo, kad jis netgi auga. Foksas tai jaučia, jis rečiau prašo pažaisti su juo, glaudžiasi prie manęs, deda galvą man ant kelių. Taip mes miegame ištisas naktis, nes niekas neprilygs miegui kartu su mylimu padaru. Paskui išaušta diena, ji įsiskverbia į mano būstą. Pridedu maisto į Fokso lėkštelę, sau išsiverdu kavos. Jau žinau, kad nebaigsiu savo komentaro. Tikrai nesigailėsiu išeidamas iš gyvenimo, nes jis man nedavė jokio tikro džiaugsmo. Mąstydami apie mirtį, mes pasiekiame tokį laipsnį, kokį bandė pasiekti hinajaną išpažįstantys budistai (taip teigia Ceilono vienuolių raštai). Besibaigiantis mūsų gyvenimas „panašus į užpučiamą žvakę“. Remdamiesi Aukščiausiosios sesers žodžiais, galime teigti, jog kartos keičia viena kitą kaip „vartomos knygos lapai“.

Marija23 vieną po kito siunčia man pranešimus, bet aš neatsakinėju. Tai jau Danieliaus25 reikalas. Jei jis to panorės. Galūnėse imu jausti šaltuką, ženklas, kad prasideda paskutinės mano gyvenimo valandos. Foksas tai supranta, tyliai inkščia, laižo man

kojų pirštus. Daug kartų mačiau, kaip dvėsė Foksas, kurį pakeisdavo panašus į jį šuo. Mačiau, kaip užsimerkia akys, jaučiau, kad širdis liaujasi plakusi, bet visiškai ramus lieka gražus gyvūnėlio rudų akių žvilgsnis. Negaliu būti toks tobulas, joks naujasis žmogus negalės to pakartoti. Galiu tik pasistengti – lėčiau kvėpuoti, stengtis negalvoti.

Saulė pakilo dar aukščiau, pasiekė zenitą. Bet šaltis kūne vis stiprėja. Trumpai šmėkšteli blausūs prisiminimai, paskui išnyksta. Žinau, kad mano patarimai, kaip palengvinti gyvenimą, nebuvo nereikšmingi, žinau, kad įsikūnysiu Ateities žmonėse.

Nyksta ir mintys. Liko kelios minutės. Jaučiu tik nedidelį liūdesį.

ANTRA DALIS

Danieliaus[25] komentaras

DANIELIUS 1,12

Kad buvai laimingas pirmojoje gyvenimo pusėje, supranti tik tada, kai tą laimę prarandi. Paskui ateina kitas laikotarpis, kai, būdamas laimingas, jau žinai, kad galų gale tos laimės neteksi. Susitikęs Gražuolę, supratau, kad sulaukiau minėto antrojo laikotarpio. Taip pat supratau, kad dar neatėjo trečiasis – tikroji senatvė, nes tada nuojauta, jog laimę prarasi, neleidžia mėgautis esama laime.

Neperdėdamas ir nevartodamas metaforų, paprasčiausiai pasakysiu, kad Gražuolė sugrąžino mane į gyvenimą. Su ja patyriau didelės laimės akimirkų. Sakinys paprastas, galbūt pirmą kartą pasitaikė proga jį ištarti. Patyriau didelės laimės akimirkų. Kai būdavau joje ar šalia, vėl joje, vėl šalia, arba truputį prieš tai, arba truputį po to – buvau laimingas. Toje stadijoje dar egzistavo laikas. Kartais ilgam stodavo ramybė, paskui vėl prasidėdavo „paskui". Vėliau, praėjus kelioms savaitėms po mūsų susitikimo, tie laimės momentai susijungė į vieną, ir, kai ji būdavo greta, žiūrėdavo į mane, visas mano gyvenimas tapdavo laime.

Gražuolė iš tikrųjų buvo vardu Estera. Niekada nepavadinau jos Gražuole, niekada jai girdint.

Tai buvo keista istorija. Mano Gražuolė buvo jaudinanti, labai jaudinanti. Keisčiausia, be abejo, yra tai, kad aš tuo visai nesistebėjau. Be abejo, bendraudamas su žmonėmis (vos nepa-

rašiau „oficialiuose santykiuose su žmonėmis“), turėjau polinkį, be abejo, turėjau polinkį pervertinti savo neviltį. Manyje tvyrojo nuojauta, visada tvyrojo, kad vieną dieną sutiksiu meilę. Kalbu apie abipusę meilę, nes ji vienintelė turi vertę, vienintelė gali mus tikrai išmokyti kitaip suvokti pasaulį, suvokti, kad individualybė skyla, kad pasaulis, pasaulio dėsniai keičiasi, o jo tąsa – normalus dalykas. Tikrai nebuvau naivuolis. Žinojau, kad dauguma žmonių gimsta, pasensta ir numiršta nepažinę meilės. Netrukus po to, kai kilo epidemija, pavadinta „kvaila karve“, buvo sukurtos naujos taisyklės, kaip paaiškinti, kokių gyvulių mėsą valgome. Prekybos centrų mėsos skyriuose, greitojo maisto restoranuose pasirodė mažos, dažniausiai tokio turinio etiketės: „Gimė ir užaugintas Prancūzijoje. Paskerstas Prancūzijoje.“ Tikrai paprastas gyvenimas.

Prisiminus, kokiomis aplinkybėmis susipažinome, mūsų nuotykio pradžia nepaprastai banali. Kai susitikome, turėjau keturiasdešimt septynerius metus, jai buvo dvidešimt dveji. Aš buvau turtingas, ji – graži. Be to, aktorė, o filmų režisieriai miega su savo aktorėmis, tai visi žino. Kai kurie filmai, atrodo, tik dėl to ir pastatyti. Ar mane, taip sakant, buvo galima vadinti režisieriumi? Kaip režisierius, teturėjau tik „DVI MUSĖS VĖLIAU“ ir ketinau atsisakyti filmuoti „KEISKIMĖS SEKSUALINIAIS PARTNERIAIS KELYJE“. Iš tikrųjų atsisakiau jau tada, kai grįžau iš Paryžiaus. Taksi sustojus prie mano buveinės San Chosė supratau, kad neklystu, manydamas, jog nebeturiu jėgų ir mesiu savo projektą. Ir nebesiimsiu jokio kito. Tačiau reikalai jau pajudėjo ir manęs laukė dešimtys faksogramų. Europos prodiuseriai pageidavo smulkesnės informacijos. Mano kūrybiniai ketinimai buvo išdėstyti vienu sakiniu: „Sujungti pornografijos ir ekstremalios prievartos komercinius privalumus.“ Tai ne kūrybiniai ketinimai, ge-

riausiu atveju tai *po smūgiavimo nukritęs golfo kamuoliukas,* bet neblogai, kaip pasakė mano agentas. Šiandien taip elgiasi daug jaunų režisierių. Pats to nenorėdamas buvau modernus profesionalas. Taip pat atkeliavo trys DVD, kuriuos atsiuntė žymiausi Ispanijos meno vadybininkai. Pradėjau ieškoti tinkamų partnerių, nurodydamas, kad filmo turinys „eventualiai seksualus".

Štai taip prasidėjo didžiosios mano gyvenimo meilės istorija. Prasidėjo įprastai ir net, galima sakyti, vulgariai. Įdėjau į mikrobangų krosnelę *Arroz Tres Delicias* pusfabrikatį, o į DVD grotuvą – pirmą pakliuvusią plokštelę. Kol patiekalas šilo, pakako laiko išbraukti tris pirmąsias merginas. Po dviejų minučių nuaidėjo skambutis, ištraukiau iš krosnelės patiekalą, įsidėjau Sjuzi Veng kvapiųjų ankštinių pipirų košės. Tuo metu svetainės gilumoje didžiuliame televizoriaus ekrane pasirodė Esteros reklaminis įrašas.

Padidinau sukimosi greitį ir peržiūrėjau dvi pirmąsias scenas: kažkokios televizinės komedijos ištraukas ir dar menkesnės vertės laidą su policija. Tačiau kažkas patraukė mano dėmesį. Laikiau pirštą ant valdymo pulto ir, kai pasirodė kita scena, skubiai perėjau į normalų greitį.

Ji stovėjo nuoga kambaryje, kurį būtų gana sunku aprašyti. Be abejo, tai buvo menininko dirbtuvė. Pirmajame kadre ją aptėškė geltonų dažų srove. To, kuris paleido srovę, nesimatė. Paskui ji gulėjo švytinčioje geltonų dažų baloje. Matėsi tik menininko rankos, jis iš kibiro pylė ant jos mėlynus dažus, paskui jais ištepė pilvą ir krūtis. Ji išdykėliškai patikliai žiūrėjo į menininką, o pastarasis, paėmęs už rankos, padėjo jai judėti. Estera atsigulė ant pilvo, ir jis vėl užpylė dažų ant juosmens, ištepė jais nugarą ir sėdmenis. Jos sėdmenys judėjo nuo menininko rankų judesių. Veidas, kiekvienas judesys – jaudinantis nekaltumas, žavingas jausmingumas.

Buvau susipažinęs su Ivo Kleino darbais, paskaičiau apie juos po to, kai susitikau su Vincentu. Žinojau, kad meno požiūriu čia nėra nieko nei originalaus, nei įdomaus. Bet kas gi galvos apie meną, jei gali rasti laimę? Peržiūrėjau ištrauką dešimt kartų iš eilės. Man pasistojo, tikrai, bet manau, kad taip pat daug ką supratau jau po pirmųjų minučių. Supratau, kad pamilsiu Esterą, kad pamilsiu ją audringai, į nieką nekreipdamas dėmesio ir negalvodamas apie kelią atgal. Supratau, kad tai bus labai stipru, kad galiu neišlaikyti, kad greičiausiai neišlaikysiu, kai Estera nustos mane mylėjusi. Juk tam tikros ribos vis dėlto egzistuoja. Mes visi klystame galvodami, kad esame atsparūs. Visi baigia tuo, kad miršta dėl meilės, arba tiksliau dėl to, kad meilė baigiasi, nes tai neginčytinai mirtinas pavojus. Taip, jau po pirmųjų minučių daug kas buvo nuspręsta ir procesas iš tikrųjų prasidėjo. Dar galėjau jį nutraukti, galėjau nesusitikti su Estera, sunaikinti DVD, iškeliauti labai toli, bet jau kitą dieną pasikviečiau jos vadybininką. Jis, aišku, susižavėjo, taip, tai įmanoma, manau, kad dabar ji laisva, konjunktūrą išmanote geriau už mane, ji sudėtinga, ar mes niekada nedirbome kartu? Sakykite, jei klystu. Jai bus malonu. „DVI MUSĖS VĖLIAU“ tikrai nuskambėjo visur, ne tik Prancūzijoje. Angliškai kalbėjo visiškai taisyklingai. Ispanija iš tikrųjų modernėjo nepaprastai greitai.

Mūsų pirmasis pasimatymas įvyko viename Kaljė Obispo de León bare. Baras gana didelis, gana tipiškas, su tamsiomis plokštėmis ir ispaniškų užkandžių rinkinėliais aperityvui, buvau jai dėkingas, kad nepasirinko *Planet Holiwood*. Pavėlavau dešimt minučių, ir vos ji pažvelgė į mane, supratau, kad negalėsiu būti nešališkas teisėjas, mūsų būseną galima buvo apibūdinti žodžiais: aišku, kad. Atsisėdau priešais ją ant suoliuko. Jaučiau beveik tą patį, ką prieš keletą metų, kai man padarė anesteziją: atrodė,

kad iš lėto nesipriešindamas kažkur dingstu, nuojauta kuždėjo, kad mirtis galų gale bus visai paprastas dalykas. Ji vilkėjo aptemptais džinsais žemu liemeniu ir labai madinga aptempta rausva palaidine, nedengiančia pečių. Kai ji atsistojo ir nuėjo ko nors užsakyti, pamačiau jos siaurikes, irgi rausvas. Jos kyšojo iš džinsų ir man ėmė stotis. Kai ji grįžo nuo baro, vos įstengiau atplėšti akis nuo jos bambos. Ji suprato, nusišypsojo, atsisėdo greta manęs ant suolo. Šviesiaplaukė, labai baltos odos, ji tikrai nepanėšėjo į tipišką ispanę. Sakyčiau, greičiau į rusę. Gražios akys buvo rudos, dėmesingos. Nelabai gerai prisimenu savo pirmuosius žodžius, bet manau, kad beveik iš karto pasakiau jai, kad ketinu atsisakyti planų kurti filmą. Ji atrodė labiau nustebusi nei nusivylusi. Paklausė manęs kodėl.

Iš tikrųjų aš nežinojau. Atrodo, leidausi į gana ilgus aiškinimus ir pradėjau nuo kalbos apie jos amžių. Jos vadybininkas man buvo sakęs, kad jai dvidešimt dveji. Paaiškinau, kad mano gyvenimas liūdnas, aš vienišas, nepaprastai daug dirbau, dažnai užeina depresijos periodai. Žodžiai liejosi, kalbėjau angliškai, retkarčiais ji paprašydavo pakartoti. Baigdamas pasakiau, kad ketinu atsisakyti ne tik šio filmo, bet beveik visko. Nejaučiau nė menkiausių ambicijų, nebenorėjau nertis iš kailio, kad ko nors pasiekčiau ar panašiai, man atrodė, kad dabar esu tikrai pavargęs.

Ji pažvelgė į mane sutrikusi, lyg būčiau pasakęs ne tuos žodžius. Bet tai buvo tiesa. Gal ne fizinis nuovargis, nes mano atveju tai tikriausiai buvo nervai, bet koks skirtumas?

– Nieko nebesitikiu, – užbaigiau.

– *Maybe it's better** ... – atsakė ji, paskui padėjo ranką ant mano organo. Galva įsikniaubė man į petį ir švelniai pirštais suspaudė bybį.

* Galbūt taip geriau – (*angl.*), *vert. past.*

Viešbučio kambaryje apie save ji papasakojo daugiau. Žinoma, galėjai pamanyti, kad ji aktorė. Vaidino televizijos komedijose, laidose su policija, taigi galima sakyti, ją prievartavo ir dusino daugiau ar mažiau psichopatų; būta ir kelių reklamų. Net suvaidino pagrindinį vaidmenį ispanų ilgametražiam, bet filmas dar neišėjo į ekranus. Be to, tai buvo prastas filmas. Kaip pati sakė, ispanų kinas netrukus bus pasmerktas žlugti.

Pasakiau, kad galėjo išvykti į užsienį. Prancūzijoje, pavyzdžiui, dar kuriami filmai. Taip, bet ji nežino, ar yra gera aktorė, net ar nori būti aktore. Ispanijoje jai retkarčiais pavykdavo rasti darbo. Dėl netipiškos išvaizdos. Ji suprato, kad tai jos laimė, kaip ir neblogas charakteris. Širdies gilumoje aktorės darbą ji vertino kaip *darbelį*, už kurį moka geriau nei pardavinėjant picas ar dalijant prospektus per vakarėlius diskotekose. Bet tokį sunkiau susirasti. Be to, ji mokėsi skambinti pianinu ir studijavo filosofiją. O ypač norėjo gyventi.

Beveik tokie patys mokslai, kaip XIX amžiaus *apsišvietusios merginos*, pagalvojau, mechaniškai atseginėdamas jos džinsus. Man niekada nesisekė su džinsais dėl jų didelių metalinių sagų. Jai teko padėti. Užtat puikiai jaučiausi joje. Manau, kad pamiršau, kaip buvo gera. O gal tai niekada nebuvo taip puiku, gal aš niekada nebuvau patyręs tokio malonumo. Kai tau keturiasdešimt septyneri, gyvenimas darosi keistas.

Estera gyveno su seserimi. Jos keturiasdešimt dvejų metų sesuo atstojo jai motiną. Tikroji motina buvo pusiau išprotėjusi. Tėvo nepažinojo, nežinojo netgi pavardės, niekada nebuvo mačiusi jo nuotraukos, nieko.

Jos oda buvo labai švelni.

DANIELIUS25,1

Tuo metu, kai užsivėrė apsauginės užtvaros vartai, debesų properšoje pasirodė saulė, ir visą būstą užliejo akinanti šviesa. Išorės sienos nudažytos dažais, kuriuose buvo šiek tiek sumažinto radioaktyvumo radžio. Puiki apsauga nuo magnetinių audrų, bet pastato sienos labiau atspindėjo šviesą. Pirmosiomis dienomis patartina dėvėti apsauginius akinius.

Foksas atbėgo prie manęs iš lėto vizgindamas uodegą. Žmonių draugai šunys retai kada išgyvena mirus naujajam žmogui, su kuriuo jie nugyveno gyvenimą. Jie, aišku, atpažįsta įpėdinio genetinį identiškumą, nes jo kūno kvapas toks pats, bet dažniausiai to nepakanka, jie nustoja žaidę, nebeėda ir greitai nudvesia. Per kelias savaites. Tad žinojau, kad mano tikrasis gyvenimas prasidės gedulu. Taip pat žinojau, kad gyvensiu regione, tankiai apgyvendintame laukinių, todėl reikės griežtai laikytis saugumo taisyklių. Tarp kita ko, buvau supažindintas su pagrindiniais klasikinio gyvenimo reikalavimais.

Užtai nežinojau (ir aptikau tik patekęs į savo pirmtako kabinetą), kad Danielius24 paliko ranka rašytus užrašus, bet neįtraukė jų į savo komentarą, saugomą elektroninėje atmintyje. Tai neįprasta. Kai kur užrašuose jaučiamas iliuzijų neturinčio žmogaus kartėlis. Pavyzdžiui, šiame tekste, iškeverzotame ant lapo, išplėšto iš užrašų knygelės:

Vabzdžiai daužosi į sieną,
Išsekę nuo varginančio skraidymo,
Kuris nieko nereiškia,
Tik kartoja, kad viskas blogai.

Kituose tekstuose juntamas nuovargis, keistai žmogiškai suvokiama tuštuma:

Jau keli mėnesiai nieko nerašiau
Ir nėra net menkiausio dalykėlio,
Kuris būtų vertas aprašyti.

Abiem atvejais rašė atviru tekstu. Nors nebuvau tiesiogiai parengtas tokiam atvejui, nelabai nustebau. Žinojau, kad Danieliaus giminė jau nuo jos pradininko buvo linkusi kiek abejoti ir į autodepresiją. Bet perskaičius paskutines eilutes, kurias jis paliko ant naktinio staliuko, mane vis dėlto ištiko šokas. Sprendžiant iš popieriaus, tekstas turėjo būti rašytas visai neseniai:

Skaitant Bibliją baseine,
Neaukštos klasės viešbutyje,
Danieliau, tavo pranašystės mane sekina,
Dangus nusidažęs dramos spalvomis.

Humoristinis lengvabūdiškumas, taigi auto – ir – onija, beje, ir tiesioginės užuominos apie žmonių gyvenimą čia buvo taip aiškiai juntamos, kad nesunkiai galėjai atspėti, jog tie užrašai priklausė tolimam protėviui Danieliui1, o ne vienam iš jo palikuonių – naujajam žmogui. Piršosi išvada: pradėjęs gilintis į Danieliaus1 juokingą ir kartu tragišką biografiją, mano pirmtakas po truputį perėmė kai kuriuos jo asmenybės bruožus. Būtent

tokį tikslą turėjo Įkūrėjai. Bet, priešingai nei moko Aukščiausioji sesuo, mano pirmtakas buvo nepakankamai kritiškas. Užfiksavau pavojų ir buvau pasiruošęs nepasiduoti, nes žinojau, kad kitos išeities nėra. Jei norime pasirengti Ateities žmonių pasirodymui, iš anksto turime išnagrinėti žmonijos silpnybes, neurozes, abejones, turime įsivaizduoti, kad tai mūsų bėdos, tik tada galėsime žengti toliau. Nuolatinis genetinio kodo gerinimas, pirmtako gyvenimo aprašymo nagrinėjimas, to aprašymo komentaras – štai trys stulpai, remiantys mūsų tikėjimą. Jie nepakito nuo Įkūrėjų laikų. Prieš pradėdamas gaminti lengvą užkandį, sudėjau rankas trumpai maldai Aukščiausiajai seseriai ir vėl pasijutau esąs šviesus, susitvardęs, veiklus.

Prieš užmigdamas peržiūrėjau Marijos22 komentarą. Žinojau, kad netrukus užmegsiu ryšį su Marija23. Foksas išsitiesė greta manęs, tyliai atsiduso. Jis žinojo, kad išleis kvapą greta manęs. Tai buvo jau senas šuo. Dabar jis užmigo beveik iš karto.

DANIELIUS1,13

Tai kitas pasaulis, nuo įprasto pasaulio jį skyrė keletas centimetrų drabužių audeklo – būtinos socialinės apsaugos, nes 90% vyrų, teoriškai galinčių susitikti Esterą, tuoj pat būtų kilęs noras ją pamylėti. Kai džinsai buvo numauti, šiek tiek pažaidžiau su jos rausvomis siaurikėmis ir nustačiau, kad jos intymi vietelė greitai sudrėko. Buvo penkta valanda po pietų. Taip, tai buvo kitas pasaulis, gyvenau jame iki kitos dienos vienuoliktos valandos ryto. Tai paskutinė galimybė papusryčiauti, o aš iš tikrųjų panorau ką nors suvalgyti. Turbūt miegojau, trumpais laiko tarpais. Tos kelios valandos pateisino mano gyvenimą. Neperdedu ir nenoriu perdėti, tuo metu mums viskas buvo labai aišku. Seksualumas, arba, tiksliau sakant, geismas, aišku, buvo tema, kurią daug kartų gvildendavau savo skečuose, tvirtindamas, kad šiame pasaulyje daug dalykų susiję su seksualumu, arba, tiksliau, su geismu. Supratau tai, kaip ir visi kiti, nors turbūt geriau nei kiti. Buvau senstantis komikas, tad, taip susiklosčius aplinkybėms, kartais galėjau sau leisti pasiduoti skepticizmui. Seksualumas turbūt, kaip ir daugelis dalykų (jei ne viskas šiame pasaulyje), buvo *pervertinamas,* nors tai turbūt tik banali *klasta,* turinti skatinti varžybas tarp vyrų ir pagreitinti įvykius. Gal seksas neteikė didesnio malonumo negu priešpiečiai pas Tajevaną arba *Bentley Continental GT*. Niekas to nepaaiškins.

Ta naktis turėjo man įrodyti, kad klydau, ir paskatinti blaiviau

žiūrėti į pasaulį. Kitą dieną grįžau į San Chosė ir patraukiau į Plaja de Monsul. Žiūrėdamas į jūrą ir į ją besileidžiančią saulę, parašiau poemą. Pats faktas jau savaime įdomus, anksčiau ne tik niekada nerašiau poemų, bet beveik niekada jų ir neskaitydavau, išskyrus Bodlero eiles. Beje, mano nuomone, poezija mirusi. Gana reguliariai pirkdavau literatūros žurnalą, išeinantį kartą per tris mėnesius. Jis buvo ezoteriškas, rimtai nenagrinėjo literatūros, kuri kartais man pasirodydavo esanti artima. Juk rašiau skečus ir, net jei neturėjau kito tikslo, tik parodijuoti, o mano kalba buvo artima šnekamajai, žinojau, kad nėra lengva rikiuoti žodžius, sudaryti sakinius, nes dažnai turinys tapdavo nerišlus arba nuobodus. Prieš dvejus metus tame žurnale perskaičiau ilgą straipsnį apie poezijos mirtį. Autoriaus nuomone, jos mirtis neišvengiama, nes poezija yra nekontekstuali kalba, atsiradusi anksčiau, nei ėmėme skirti objektus – nuosavybes, ir todėl dabar visiškai pasitraukė iš mūsų gyvenimo. Ji egzistavo primityviame „šiapus", bet mums niekada nepavyks įsiskverbti į tą „šiapus", nes jis atsirado anksčiau už objektą ir kalbą. Poezija nesugeba perduoti kitokios informacijos, tik paprastus kūno jausmus ir emocijas, ji susijusi su žmogaus proto polinkiu į tai, kas magiška. Ji visiškai paseno po to, kai atsirado objektyvių vaizdavimo būdų. Tuo metu patikėjau, bet šį rytą dar buvau nesipraușęs ir prisisunkęs Esteros kvapo ir kūno (mes niekada nenaudojome prezervatyvų, paprasčiausiai apie tai nekalbėjome, manau, kad ji apie juos net nepagalvodavo, aš irgi ne. Tai gana keista, nes mūsų pirmieji žaidimai prasidėjo tada, kai jau buvo žinomas AIDS, o AIDS tais laikais neišvengiamai reiškė mirtį, ir tai negalėjo manęs nejaudinti). Pagaliau AIDS, be abejo, priklausė kontekstualiam pasauliui, ar bent taip galėjai pamanyti. Kad ir kaip ten būtų, parašiau tą rytą savo pirmąją poemą, nes dar kvepėjau Esteros kvapu. Štai ta poema:

Sielos gilumoj visada žinojau,
Kad surasiu meilę,
Ir tai atsitiks
Netrukus prieš mano mirtį.

Visada tikėjau
Ir dabar tikiu dar,
Kad tavęs nematęs,
Jau žinojau, kad tu man skirta.

Tu, o ne kas kitas būsi
Mano gyvenimas,
Aš džiaugsiuosi
Tavo nuostabiu kūnu,

Kuris toks švelnus, kai jį glamonėji,
Toks lengvas ir subtilus,
Jis ne dievybė,
Jis – švelnumo žvėris.

Po tos nakties virš Madrido vėl ėmė šviesti saulė. Išsikviečiau taksi ir keletą minučių laukiau viešbučio hole kartu su Estera, ji tuo metu atsakinėjo į daugybę žinučių, susikaupusių jos mobiliajame telefone. Ji dar naktį keletą kartų skambino, atrodo, kad jos socialinis gyvenimas buvo labai intensyvus. Dauguma jos pokalbių baigdavosi vienodai – „un besito“, kartais „un beso“*. Aš prastokai kalbėjau ispaniškai, tad nelabai nutuokiau niuansus, jei tokių buvo, bet kai taksi sustojo prie viešbučio durų, supratau, kad ji nelabai nori su manimi bučiuotis. Tai sukėlė

* Bučinukas, bučinys – (*isp.*), *vert. past.*

mano smalsumą, nes jai patiko mylėtis visokiais būdais, ji žavingai atkišdavo savo šikną (jos sėdmenys dar nenudribę, labiau panėšėjo į vaikino), ji čiulpė nedvejodama ir netgi entuziastingai. Bet kiekvieną kartą, kai mano lūpos priartėdavo prie jos lūpų, ji šiek tiek varžydamasi nusigręždavo.

Įmečiau savo kelioninį krepšį į bagažinę, ji man atkišo skruostą, greitai pakštelėjau porą kartų, paskui sėdau į automobilį. Nuvažiavęs keletą metrų aveniu, atsigręžiau, norėdamas pamoti ranka, bet ji jau kalbėjosi telefonu ir nepamatė mano ženklo.

Almerijos oro uoste supratau, kad per artimiausias savaites ji bus mano gyvenimas. Jau daugelį metų savo mobilųjį telefoną beveik nuolat laikydavau išjungtą. Paisiau galiojančios taisyklės – buvau Europos žvaigždė, tad norintys su manimi susisiekti privalėjo palikti žinutę ir laukti, kol paskambinsiu. Kartais būdavo sunku, bet nepažeidinėjau tos taisyklės daugelį metų, ir man tai išėjo į naudą. Prodiuseriai palikdavo žinutes, garsūs aktoriai palikdavo žinutes, laikraščių redaktoriai palikdavo žinutes. Buvau piramidės viršūnėje ir tikrai tikėjausi ten likti. Bent jau keletą metų, kol pats oficialiai paskelbsiu, kad nueinu nuo scenos. Šį kartą pirmas darbas man išlipus iš lėktuvo – įjungti mobilųjį telefoną. Nustebau ir netgi išsigandau nusivylimo, kuris mane apėmė, kai pamačiau, kad iš Esteros nėra jokios žinutės.

Kai esi tikrai įsimylėjęs, vienintelis būdas išgyventi yra to neparodyti mylimai moteriai, kad ir kas būtų, turi apsimesti esąs šiek tiek abejingas. Paprasta, bet labai liūdna tiesa! Didelis kaltinimas vyrui!.. Visada maniau, kad šis teiginys – tikra tiesa, ir niekada neketinau elgtis kitaip. Meilė tave padaro silpną, o silpnesnis poroje yra engiamas, kankinamas ir galų gale nužudomas partnerio, kuris savo ruožtu engia, kankina ir nužudo negalvodamas nieko bloga. Net nejaučia malonumo, būna visiškai

abejingas. Vyrai dažniausiai tai vadina meile. Pirmąsias dvi dienas kartais imdavau smarkiai abejoti. Dėl telefono. Žirgliojau po kambarius prisidegdamas cigaretę nuo cigaretės, kartais nueidavau iki jūros. Grįždamas suvokdavau, kad nemačiau jūros, kad nežinau, gyvas aš ar ne. Eidamas pasivaikščioti prisiversdavau neimti telefono ir jį palikdavau ant naktinio staliuko. Be to, nejungdavau jo dvi valandas, kad įjungęs galėčiau įsitikinti, jog žinutės ji man nepaliko. Trečiosios dienos rytą nusprendžiau laikyti telefoną įjungtą visą laiką ir pabandyti negalvoti apie tai, kad laukiu skambučio. Vidurnaktį, nurijęs penktą mepronizino tabletę, supratau, kad tai nepadės, ir pabandžiau susitaikyti su mintimi, kad Estera stipresnė, o aš nebegaliu pats tvarkyti savo gyvenimo.

Penktos dienos vakare paskambinau jai. Išgirdusi mano balsą ji visai nenustebo. Atrodo, kad jai laikas prabėgo labai greitai. Ji iš karto sutiko aplankyti mane San Chosė. Ji pažinojo Almerijos provinciją, nes čia keletą kartų atostogavo dar tuomet, kai buvo mergaitė. Pastaraisiais metais važiuodavo į Ibisą arba Formenterą. Ji gali atvažiuoti savaitgalį, ne kitą, bet po dviejų savaičių. Giliai kvėpavau, nes nenorėjau parodyti esąs nusivylęs. „Un besito..“ – ištarė ir padėjo ragelį. Taigi teks pasisemti kantrybės.

DANIELIUS25,2

Praėjus dviem savaitėms po mano atvykimo, vos tik nusileido saulė, padvėsė Foksas. Gulėjau lovoje, jis prišliaužė prie manęs, pabandė šiaip taip užlipti ant lovos. Nervingai vizgino uodegą. Nuo to momento, kai pasirodžiau, jis nė karto nepalietė savo dubenėlio, tad labai sulyso. Padėjau jam užsikarti ant manęs. Keletą sekundžių žiūrėjo į mane. Žvilgsnis – bejėgiškumo ir išsekimo mišinys. Paskui dar labiau nusilpo ir padėjo galvą man ant krūtinės. Kvėpavimas ėmė lėtėti, akys užsimerkė. Po dviejų minučių išleido paskutinį atodūsį. Užkasiau jį kieme, vakariniame pakraštyje greta pirmtakų. Kiemas buvo saugomas užtvaro. Naktį atvyko greitasis transportas iš Centrinio miesto ir atvežė tokį pat šunį. Darbuotojai žinojo užtvaro kodą ir sistemą, tad nesivarginau ir jų nepasitikau. Prie manęs vizgindamas uodegą pribėgo mažas, baltai rusvas mišrūnas. Pamojau jam. Jis užšoko ant lovos ir įsitaisė greta.

Nesunku pasakyti, kas yra meilė, bet tarp gyvų būtybių ji nedažna. Šunų dėka galime gerbti meilę ir džiaugtis, kad galime ją pajusti. Kas, jei ne *mylinti mašina,* yra šuo? Jam parodoma žmogiška būtybė, o jo misija – mylėti tą būtybę. Kad ir nemielas žmogus, niekšas, sugedęs arba kvailas, šuo vis tiek jį myli. Seniesiems žmonėms ta jo savybė buvo tokia netikėta ir jaudinanti, kad dauguma jų, kaip tvirtina visi šaltiniai, atsilygindavo jiems

tuo pačiu – meile. Taigi šuo buvo *mylinti ir prie savęs traukianti mašina,* bet taip elgėsi tik šunys. Mylėjo tik vieną žmogų.

Žmonių gyvenimo aprašymuose ir tarp literatų meilės tema – dažniausiai aptinkama. Kalbama apie homoseksualią ir apie heteroseksualią meilę, nors iki šiol neaišku, koks esminis skirtumas. Jokia kita tema nebuvo taip mėgstama, tokia kontroversiška, ypač baigiamuoju žmonijos egzistavimo periodu, kada lengvos maniakinės depresijos proveržiai, jei kalbėsime apie tikėjimą meile, buvo nuolatiniai ir svaigino žmones. Apskritai jokia kita tema taip nejaudino žmonių, net pinigai, net laimėta kova ir šlovė dramatizmu neprilygo meilės temai. Atrodo, paskutinio periodo žmonėms meilė buvo visa ko viršūnė ir nepasiekiamumas, apgailestavimas ir malonė, optinis židinys, kuriame galėjo susikoncentruoti bet kokia kančia ir bet koks džiaugsmas. Danieliaus1 gyvenimo aprašymas, kontrastingas, skausmingas, dažnai nepaprastai sentimentalus ir atvirai ciniškas, labai prieštaringas, yra šiuo požiūriu būdingas pavyzdys.

DANIELIUS 1,14

Važiuodamas pasiimti Esteros į Almerijos oro uostą vos neišsinuomojau kito automobilio. Bijojau, kad *Mercedes 600 SL* kupė padarys jai blogą įspūdį. Taip pat baseinas, sūkurinė vonia, apskritai mano gyvenimo būdą rodanti prabanga. Klydau, Estera buvo realistė. Ji žinojo, kad man sekasi, tad logiškai mąstė, jog galiu gyventi prabangiai. Ji pažinojo visokių žmonių. Vieni jų buvo labai turtingi, kiti gyveno labai varganai, bet Estera nematė nieko smerktina. Ji susitaikė su nelygybe taip pat kaip ir visi kiti. Paprastų paprasčiausiai susitaikė. Mano kartos žmonės dar gerai prisiminė diskusijas apie tai, kokia turėtų būti ekonominė santvarka. Tų diskusijų išvada visada būdavo viena – geriausia yra rinkos ekonomika. Būtent tas nenuginčijamas teiginys privertė tautas, kurioms buvo bandyta primesti kitokį ekonominį mechanizmą, skubiai ir veržliai, kai tik atsirado galimybė, to primesto mechanizmo atsisakyti. Esteros kartai nebeteko girdėti diskusijų, nes niekas nebediskutavo. Kapitalizmas jai buvo natūrali erdvė, kurioje ji sėkmingai prisitaikė, ir visi jos darbai liudijo, kad ji čia puikiai orientuojasi. Protestai prieš planus atleisti iš darbo darbininkus jai būtų atrodę tokie pat absurdiški, kaip ir pasisakymai prieš klimato atšalimą arba prieš skėrių antplūdį į Šiaurės Afriką. Bet kokia mintis apie kolektyvinį protestą jai buvo svetima. Jai atrodė savaime suprantama, jog savo finansais ir kitais pagrindiniais gyvenimo klausimais kiekvienas

privalo rūpintis pats, be kieno nors pagalbos, ir vairuoti savo laivą, nesitikėdamas, kad kas nors padės. Be abejo, tam, kad užsigrūdintų, ji siekė kiek įmanoma didesnės finansinės nepriklausomybės. Nors jos sesuo tikriausiai buvo turtinga, nuo penkiolikos metų ji stengėsi pati užsidirbti kišenpinigių ir pati pirktis plokšteles ir drapanas, nors dėl to teko imtis tokių nuobodžių darbų, kaip dalyti prospektus arba išnešioti picas. Vis dėlto ji nežengė taip toli, kad pasiūlytų pati susimokėti restorane ar ką nors panašaus. Bet jau iš pat pradžių supratau, kad jai nepatiktų pernelyg prašmatni dovana, nes tai – šioks toks pasikėsinimas į jos nepriklausomybę.

Ji atvyko vilkėdama plisuotu turkio spalvos sijonu ir *Bety Bup* palaidine. Oro uosto stovėjimo aikštelėje pabandžiau ją apkabinti, bet ji varžėsi ir mikliai išsisuko. Kol dėjo lagaminą į bagažinę, vėjo gūsis užvertė sijoną, ir man pasirodė, kad ji be kelnaičių. Paklausiau jos, ar tai tiesa, jau sėdėdamas prie vairo. Ji juokdamasi linktelėjo galva, pasikėlė sijoną iki juosmens ir šiek tiek praskėtė šlaunis. Jos putės plaukai atrodė kaip šviesus gražiai pakirptas trikampis. Kai pradėjau važiuoti, ji nuleido sijoną. Dabar žinojau, kad ji be kelnaičių, tikslas pasiektas, to buvo gana. Kai atvykome į mano būstą ir aš kėliau iš bagažinės lagaminą, ji pirma manęs palypėjo keletą pakopų durų link. Kai pamačiau jos mažų sėdmenų apačią, taip apsvaigau, kad vos nenuleidau į kelnes. Pasivijau ją, apkabinau ir prisispaudžiau. *Open the door...** – pasakė, nerūpestingai trindama savo užpakaliuką į mano bybį. Paklusau, bet vos tik atsidūrėme koridoriuje, vėl prilipau prie jos. Ji atsiklaupė ant netoli patiesto kilimo ir atsirėmė rankomis į grindis. Atsisegiau kelnių prakarpą ir įsiskverbiau į ją. Nelai-

* Atidaryk duris – (*angl.*), *vert. past.*

mė, kelionė automobiliu mane taip sujaudino, kad beveik iš karto pasitenkinau. Atrodo, ji truputį nusivylė, bet ne per daug. Estera panoro persirengti ir išsimaudyti.

Jei garsusis Stendalio posakis, kad grožis yra laimės garantas, iš esmės klaidingas (nors jį labai vertino Nyčė), tai jis visiškai pasiteisina, kai kalbame apie erotiškumą. Estera buvo žavinga, bet Izabelė taip pat, jaunystėje ji greičiausiai buvo dar gražesnė. Bet Estera buvo erotiškesnė, ji buvo neįtikėtinai, subtiliai erotiška. Dar kartą tai supratau, kai ji grįžo iš vonios kambario. Vos spėjusi užsivilkti platų megztuką, jį nusmaukė ant pečių, kad pasimatytų liemenėlės petnešos, paskui taip pasitaisė siaurikes, kad jos kyšotų iš džinsų. Visi judesiai buvo automatiški, apie juos negalvojo. Negalėjai atsispirti jos natūralumui ir nuoširdumui.

Kitą rytą pabudęs krūptelėjau iš džiaugsmo nuo minties, kad kartu eisime į paplūdimį. Plaja de Monsul, kaip ir visuose laukiniuose paplūdimiuose, į kuriuos sunku patekti ir kurie Kabo de Gata draustinyje buvo beveik tušti, nudizmas tyliai leidžiamas. Žinoma, nuogumas nėra erotiškas, galų gale tai visi sako, bet aš visada maniau, kad nuogumas *vis dėlto* erotiškas. Kai kūnas tikrai gražus. Sakykime, kad tai nėra *pats* erotiškiausias dalykas. Apie tai kitados teko ilgai diskutuoti su žurnalistais po to, kai mano skečuose atsirado nudistai neonaciai. Vis dėlto buvau įsitikinęs, kad ji ką nors sugalvos. Laukti teko tik kelias minutes, paskui ji atėjo mūvėdama baltais šortukais. Ji neužsisegė dviejų viršutinių sagų, tad matėsi, kur pradeda želti jos gaktos plaukai. Ant krūtų į mazgą surišo aukso spalvos šalį ir pasistengė pakelti aukštyn, taip, kad matytųsi krūtų apačia. Jūra buvo labai rami. Atėjusi ji išsirengė nuoga, atsigulė, plačiai praskėtė šlaunis ir atstatė saulei savo intymią vietą. Užpyliau jai ant pilvo aliejaus ir pradėjau glamonėti. Tokiam darbui visada turėjau pakanka-

mai įgūdžių. Galų gale žinau, kaip sumaniai masažuoti šlaunų vidines puses, tarpvietę, tai vienas iš mano mažų talentų. Darbavausi išsijuosęs ir nudžiugau pamatęs, kad Estera panoro, kad ją pamylėčiau. Bet tada išgirdau: „Laba diena!“ Jaunas ir džiugus balsas sklido už kelių metrų nuo mano nugaros. Atsisukau. Mūsų link artėjo Fadia. Taip pat nuoga, per petį persimetusi baltos drobės paplūdimio krepšio diržą. Krepšys buvo papuoštas daugiaspalve žvaigžde užlenktais spinduliais: eloimitų dėkingumo ženklas. Jos kūnas buvo tikrai nuostabus. Atsistojau, supažindinau moteris, ir mes pradėjome gyvai šnekučiuotis angliškai. Balta Esteros subinė buvo labai patraukli, bet apvalūs ir gražiai išriesti Fadios sėdmenys irgi buvo gundantys. Kad ir kaip ten būtų, manasis kietėjo vis labiau ir labiau, bet jos vaidino, kad nepastebi. Pornografiniuose filmuose visada būna bent viena sekso scena su dviem moterimis. Buvau įsitikinęs, kad Estera nebūtų prieš, o vidinis jausmas man sakė, kad neprieštarautų ir Fadia. Lenkdamasi užsirišti atsileidusių sandalų raištelių Estera lyg netyčia palietė mano bybį, bet galvą guldau – ji tai padarė tyčia. Žengiau žingsnį jos link, ir mano organas atsidūrė ties jos veidu. Patriko pasirodymas mane šiek tiek nuramino. Jis buvo gražiai sudėtas, bet šiek tiek apkūnus. Pastebėjau, kad ėmė augti jo pilvas, tikriausiai dėl dažnų dalykinių priešpiečių. Jis buvo šaunus vidutinio ūgio žinduolis. Širdies gilumoje nebuvau nusiteikęs prieš seksą keturiese, bet tą akimirką mano nedrąsūs seksualiniai ketinimai atvėso.

Kalbėjomės toliau, visi keturi nuogi, keli metrai nuo jūros. Nei Patrikas, nei Fadia neatrodė nustebę, kad atsirado Estera, bet nebėra Izabelės. Eloimitų poros retai būna stabilios, jie gali gyventi kartu dvejus trejus metus, bet pranašas nuolat visus ragina saugoti savarankiškumą ir nepriklausomybę, ypač finansinę. Nė vienas neturėtų ilgam atsisakyti asmeninės laisvės, ne-

svarbu, susituokęs ar sudaręs PACS'o* sutartį. Meilė negali būti įkalinta, žmogus turi būti bet kada pasiruošęs įsimylėti. Tokius principus skelbė pranašas. Net jei Fadia naudojosi gausiomis Patriko pajamomis ir jų teikiamais gyvenimo malonumais, ji greičiausiai neturėjo su juo bendro turto, o jų sąskaitos banke, be abejo, buvo atskiros. Paklausiau Patriko, kaip laikosi jo tėvai, ir jis man pranešė liūdną naujieną – jo motina mirė. Tai įvyko labai netikėtai, infekcinis užkratas Lježo ligoninėje, kur jai buvo padaryta gana nesudėtinga klubo operacija. Mirė po kelių valandų. Jis pats tuo metu dirbo Korėjoje ir negalėjo aplankyti motinos ligos patale. Kol spėjo grįžti, ji jau buvo užšaldyta. Savo kūną ji liepė atiduoti prozektoriumui. Jo tėvas Roberas labai skausmingai išgyveno tokį smūgį. Tad nusprendė išvykti iš Ispanijos ir įsikurti senelių globos namuose Belgijoje. Sūnui užrašė nekilnojamąjį turtą.

Vakare kartu pavakarieniavome San Chosė žuvų patiekalų restorane. Belgas Robertas iš lėto kinkavo galvą, kalbėjo mažai. Nuo raminamųjų jis buvo beveik visiškai apkvaišęs. Patrikas man priminė, kad žiemos kursai įvyks po kelių mėnesių Lansarotėje ir kad labai tikisi, jog aš dalyvausiu. Aną savaitę apie tai vėl užsiminė pranašas, nes padariau jam labai gerą įspūdį. Šie kursai bus tikrai puikūs, atvyks narių iš viso pasaulio. Aišku, laukiama ir Esteros. Toji nieko nebuvo girdėjusi apie sektą, tad susidomėjusi išklausė doktrinos teiginių. Patrikas, be abejo, įkaitęs nuo vyno (*Tesoro de Bullas* iš Mursijos regiono, tas vynas gerai trenkia į galvą), ypač domėjosi sekso problemomis. Meilė, apie kokią kalbėjo pranašas ir kokią rekomendavo, turėjo būti tikra, o ne

* *Pacte civil de solidarité* akronimas (Prancūzijoje nuo 1999 m. egzistuojanti sutartis tarp dviejų skirtingos arba tos pačios lyties asmenų dėl jų bendro gyvenimo) – *vert. past.*

dalinė. Jei tikrai myli moterį, tai ar neturėtum džiaugtis, kai malonumą jai suteikia kiti vyrai? O ji neturėtų nieko bloga manyti, jei jums malonumą suteiktų kitos moterys. Tokie postringavimai man nebuvo naujiena, kitados teko tuo klausimu daug diskutuoti su žurnalistais, o mano skečuose atsirado tokių veikėjų, kaip anoreksiškos kekšytės. Belgas Robertas pritardamas beviltiškai linkčiojo galvą. Jis greičiausiai gyvenime neturėjo kitos moters, tik savo žmoną, jau mirusią, ir pats, be abejo, netrukus mirs Brabano senelių globos namuose, pūdamas savo šlapime, ir jausis laimingas, jei jo neūdys slaugytojos. Fadia, atrodo, irgi neprieštaravo, ji mirkė krevetes į majonezą ir gurmaniškai laižė lūpas. Tikrai nežinojau, ką galėjo pamanyti Estera. Galbūt jai tos teorinės šnekos turėjo atrodyti gana *senamadiškos.* Tiesą sakant, aš irgi galvojau panašiai, bet dėl kitų priežasčių – bjaurėjausi teorinėmis diskusijomis. Man vis sunkiau sekėsi jose dalyvauti, bent jau apsimesti, kad man įdomu. Aišku, būčiau galėjęs prieštarauti. Pavyzdžiui, galėjau teigti, kad dalinė meilė įmanoma tik tada, jei pats gyveni ydingai. Tada neturi ko baimintis, net vienatvės ir mirties. Tada (tarp kita ko) net ir amžinybė praranda prasmę, nes tu jos nenusipelnei. Prieš keletą metų tikrai būčiau *išdėstęs argumentus,* bet dabar jaučiausi neturįs tam jėgų. Kad ir kaip ten būtų, tai nelabai svarbu, Patrikas sėdėjo įkaušęs ir mielai klausėsi, žuvis atšalo. Vakaras, kaip įprasta sakyti, *praėjo puikiai.* Pažadėjau atvažiuoti į Lansarotę, Patrikas plačiu mostu stengėsi įtikinti mane, kad ten turėsiu išskirtines VIP'o sąlygas. Estera nežinojo, ar galės dalyvauti, gali būti, kad tuo metu teks laikyti egzaminus. Atsisveikindamas ilgai spaudžiau Robertui ranką. Jis kažką sumurmėjo, bet aš nieko nesupratau. Robertas truputį drebėjo, nors buvo šilta. Man pagailo to seno materialisto skausmo iškreiptu veidu, staigiai pražilusiais plaukais. Jam liko gyventi ne daugiau

kaip keli mėnesiai, galbūt savaitės. Kas jį apverks? Nedaug kas. Gal Haris, kuris nebeturės su kuo maloniai, prasmingai, ypatingai nesiginčydamas pasikalbėti. Supratau, kad Haris turbūt daug lengviau nei Robertas išgyventų žmonos mirtį. Jis galėjo įsivaizduoti Hildegardą, grojančią arfa tarp Viešpaties angelų, arba, jei kalbėtume sąmojingai, susigūžusią kokiame nors topologiniame omegos užkampyje. Ar kažką panašaus. Belgo Roberto padėtis buvo beviltiška.

What are you thinking?* – paklausė Estera, kai mes peržengėme slenkstį. *Sad things***, – mįslingai atsakiau. Ji papurtė galvą, rimtai žvilgtelėjo į mane, suprato, kad aš tikrai liūdnas. *Don't worry****, – atsakė ir atsiklaupė, kad galėtų man čiulpti. Jos technika buvo nepriekaištinga. Aišku, išmoko žiūrėdama pornografinius filmus, supratau iš karto, nes kartojo judesį, ne kartą matytą filmuose – atmetami plaukai, kad vaikinas ir be kameros galėtų matyti, kaip mergina darbuojasi. Oralinis seksas visada buvo pagrindinis pornografinių filmų akcentas, vienintelis, galintis išmokyti merginas, taip pat vienintelis, kuriame atsispindi kažkas panašaus į tikrą lytinio akto sukeltą emociją, nes tik taip aiškiai matyti moters veidas, kuriame gali įskaityti džiugų išdidumą, vaikišką susižavėjimą dėl to, kad ji teikia malonumą. Estera iš tikrųjų vėliau papasakojo man, kad nesutiko taip glamonėti partnerio per pirmąjį lytinį aktą ir pasiryžo tik pasižiūrėjusi ne vieną filmą. Dabar ji tai darė nuostabiai, mėgavosi savo meistriškumu. Ir visada vėliau nesivaržydamas jos prašydavau pačiulpti, net jei man atrodydavo, kad ji pernelyg pavargusi arba negali

* Ką tu manai? – (*angl.*), *vert. past.*

** Apgailėtinas dalykas – (*angl.*), *vert. past.*

*** Nesijaudink – (*angl.*), *vert. past.*

dulkintis. Prieš pat ejakuliaciją truputį atsilošdavo, kad sperma pataikytų jai į veidą arba burną, bet paskui vėl imdavosi darbo ir kruopščiai nulaižydavo, iki paskutinio lašo. Kaip ir daugelis labai gražių merginų, ji šiek tiek bjaurėjosi maistu ir buvo išranki, tad iš pradžių rijo abejodama, bet patirtis ją išmokė: reikia ryžtis, nes vyro spermos ragavimas vyrams ne tik svarbus ir būtinas, bet ir nepakeičiamas asmeninis meilės įrodymas, tad dabar darė tai džiaugsmingai, ir jaučiausi nepaprastai laimingas galėdamas išsilieti jos mažytėje burnoje.

DANIELIUS25,3

Keletą savaičių pasvarstęs užmezgiau ryšį su Marija23; paprasčiausiai nurodžiau jai savo adresą. Ji man atsiuntė tokį pranešimą:

Aš aiškiai mačiau Dievą
Jo nebuvime,
Jo brangioje nebūtyje
Ir pasirinkau savo dalią.

12924, 4311, 4358, 212526. Nurodytas adresas buvo toks pat, kaip pilkas, švelnus, šilkinis paviršius, lengvai judantis nuo savo svorio lyg aksominė vėjo judinama užuolaida, skambant tolimiems varinių pučiamųjų instrumentų garsams. Tekstas ir ramino, ir buvo šiek tiek euforiškas. Ne iš karto supratau, ką ji nori pasakyti. Kol prisiruošiau atsakyti, ji atsiuntė antrą pranešimą:

Po to, kai pasitrauks Tuštuma,
Pagaliau plauksime skystoje Mergelėje.

51922624, 4854267. Sunaikintame gamtovaizdyje, kur styro aukštų pilkų pastatų su atvirais langais karkasai, milžiniškas buldozeris stumdė purvą. Atsargiai stambiu planu filmavau didžiulę geltoną apvalių formų mašiną, judančią kaip radijo bangomis valdomas žaisliukas. Atrodė, kad kabinoje nėra vairuotojo.

Juodame purve buldozerio peilis savo judėjimo kryptimi drabstė žmonių kaulus. Filmavau toliau ir aiškiau įžiūrėjau blauzdikaulius, kaukoles.

„Štai ką matau pro savo langą..." – netikėtai parašė man Marija23, perėjusi į nekoduotą tekstą. Šiek tiek nustebau. Taigi ji priklausė tam nedideliam naujųjų žmonių, įsikūrusių senosiose miestų aglomeracijose, ratui. Priežastis aiški. Iš karto supratau, kad Marija22 niekada nebendravo su mano pirmtaku, bent jau jos komentare apie tai nebuvo jokios užuominos. „Taip, aš mačiau Niujorko griuvėsius", – atsakė Marija23. „Buvau ten, ką žmonės vadino Manhetenu..." – pridūrė kiek vėliau.

Aišku, tai nebuvo labai svarbu, nes neįsivaizduojama, kad naujieji žmonės imtų rizikuoti gyvybe už savo būsto ribų. Atsakiau, kad esu patenkintas, jog gyvenu gamtos prieglobstyje. Ji atsakė, kad Niujorkas visai nebloga vieta. Po Didžiojo Išsausėjimo nuolat pūtė vėjas, dangus niekad nebuvo giedras. Ji gyveno aukštai ir daug laiko praleisdavo žiūrėdama, kaip plaukia debesys. Kai kurios iš toli matomų chemijos gamyklų, greičiausiai Naujajame Džersyje, dar veikė. Saulei leidžiantis nuo teršalų dangus nusidažydavo keistomis rožinėmis ir žaliomis spalvomis. Buvo ir vandenynas, labai toli Rytuose. Tai tikrai nebuvo optinė apgaulė, labai giedru oru kartais galima įžiūrėti neryškų spindesį.

Paklausiau, ar ji turi laiko pabaigti komentuoti Marijos1 gyvenimo aprašymą. „Na, žinoma, – atsakė, – tuoj pat. Jis labai trumpas, mažiau kaip trys puslapiai. Atrodo, ji turėjo talentą sintetinti..."

Tai irgi buvo neįprasta, bet įmanoma. Pavyzdžiui, Rebeka1 išgarsėjo daugiau nei dešimties tūkstančių puslapių gyvenimo aprašymu, beje, aprašė tik trijų valandų laikotarpį. Tad ir šioje srityje nebuvo jokių ribų.

Vyro seksualiniame gyvenime būna dvi fazės: pirmoji – ejakuliacija įvyksta per anksti, antroji – jam nebesistoja. Per pirmąsias mano santykių su Estera savaites supratau, kad esu pirmojoje fazėje, nors maniau, kad esu pasiekęs antrąją. Kartais, kai vaikščiodavau su ja parke ar žingsniuodavau paplūdimiu, mane apimdavo nepaprastas entuziazmas, įsivaizduodavau esąs jos amžiaus vaikinas. Tada paspartindavau žingsnį, giliai kvėpuodavau, išsitiesdavau, kalbėdavau garsiai. Būdavo ir priešingai, pasižiūrėjęs į mūsų atspindžius veidrodyje, pasibjaurėdavau ir, sulaikęs kvapą, susigūždavau tarp antklodžių. Iš karto pasijusdavau labai senas, visai išglebęs. Apskritai mano kūnas vis dėlto buvo neblogai išsilaikęs. Neturėjau nė sluoksnelio riebalų, matėsi netgi keli raumenys, bet nukaro sėdmenys, o ypač kiaušiai. Jie leidosi vis žemiau ir žemiau. Procesas nesustabdomas. Niekada nebuvau girdėjęs apie kokį nors gydymą. Tačiau ji laižė tuos kiaušius, glamonėjo juos ir visiškai nesivaržė. Jos pačios kūnas buvo toks gaivus, toks glotnus.

Sausio viduryje turėjau kelioms dienoms nuvažiuoti į Paryžių. Didelio šalčio banga užplūdo Prancūziją. Kiekvieną rytą ant šaligatvių rasdavo sušalusių benamių. Tikrai žinojau, kad jie nesutinka eiti į jiems paskirtus nakvynės namus ir visai nepageidauja būti tarp savo bendrų. Tai – laukinis pasaulis, jo gyventojai žiaurūs ir kvaili. Tas ypatingas atstumiantis kvailumas dar labiau ska-

tino žiaurumą. Tame pasaulyje nebuvo nei solidarumo, nei gailesčio – vaidai, smurtas, kankinimai ten buvo kasdieniai reiškiniai. Tas pasaulis buvo beveik toks pat žiaurus, kaip ir gyvenimas kalėjime. Tik nebuvo sargybos, bet pavojus grėsė nuolat. Aplankiau Vincentą, jo namelis buvo prikūrentas. Pasitiko mane įsispyręs į šlepetes, vilkėdamas chalatą. Jis mirkčiojo ir prireikė kelių minučių, kad galėtų normaliai kalbėti. Buvo dar labiau sulysęs. Man pasirodė, kad esu pirmas svečias per kelis mėnesius. Papasakojo, kad daug dirbo savo rūsyje, ir paklausė, ar nenorėčiau apžiūrėti. Nesiryžau ir, išgėręs kavos, atsisveikinau. Jis nepajėgė ištrūkti iš savo stebuklingo fantazijų pasaulio, ir aš pagalvojau, kad ten daugiau nieko nebeįsileis.

Gyvenau viešbutyje netoli Kliši aikštės, todėl pasinaudojau proga ir apsilankiau keliose sekso reikmenų parduotuvėse. Norėjau nupirkti seksualių apatinių Esterai. Ji man sakė, kad labai mėgsta lateksą, kad jai patinka gobtuvai, antrankiai, grandinės. Pardavėjas man pasirodė esąs nepaprastai kompetentingas. Papasakojau jam, kad per anksti įvyksta ejakuliacija. Jis pasiūlė neseniai prekyboje pasirodžiusį vokišką kremą iš kelių ingredientų – benzokaino sulfato, kalio hidrochlorido ir kamparo. Patepus varpą prieš lytinį aktą ir gerai įtrynus, jautrumas sumažėja, daug vėliau ima reikštis malonumo požymiai ir įvyksta ejakuliacija. Išbandžiau jį grįžęs į Ispaniją, ir efektas buvo puikus. Galėjau mylėtis valandų valandas, kliudė tik tai, kad uždusdavau. Pirmą kartą gyvenime panorau mesti rūkyti. Dažniausiai pabusdavau anksčiau nei ji ir iš karto imdavau ją laižyti. Jos putė labai greitai sudrėkdavo, ir ji išskėsdavo kojas, kad galėčiau ją pamylėti. Mylėdavomės lovoje, ant kilimų, baseine, paplūdimyje. Gal žmonės taip gyvena daugybę metų, bet aš niekad nebuvau patyręs tokios laimės ir mąsčiau, kaip galėjau gyventi anksčiau. Jos mimika, gestai buvo natūralūs (smaguriškai su-

drėkindavo lūpas, suimdavo delnais krūtis ir pasiūlydavo). Todėl mergina šiek tiek panėšėjo į *kekšę,* bet toks elgesys nepaprastai įaudrina vyrą. Būti joje, vadinasi, gerti iš begalinio džiaugsmo šaltinio. Jaučiau kiekvieną jos putės judesį, kai ji silpniau ar stipriau suspausdavo mano įnagį. Ištisas minutes rėkdavau ir tuo pat metu verkdavau. Visiškai nebesusivokdavau, kur esu. Kartais, kai ji atsitraukdavo, išgirsdavau, kad labai garsiai groja muzika, o aš nieko iki tol negirdėjau. Iš namų išeidavome retai, kartais nueidavome išgerti kokteilio į San Chosė barą, bet ir ten ji prisėsdavo labai arti prie manęs, priglausdavo galvą prie peties, o jos pirštai per ploną audinį spausdavo mano bybį. Dažnai tuoj pat bėgdavome mylėtis į tualetą. Nebedėvėjau apatinių, ji niekada neužsimaudavo kelnaičių. Ji tikrai nelabai varžėsi. Kartais, kai mes bare būdavome vieni, ji atsiklaupdavo ant kiliminės dangos tarp mano kojų ir čiulpdavo, tuo pat metu mažais gurkšneliais baigdavo gurkšnoti kokteilį. Vienos dienos pavakare tokius mus užklupo padavėjas. Ji atstūmė mano bybį nuo savo burnos, bet nepaleido iš rankų, pakėlė galvą ir plačiai nusišypsojo. Bet ir toliau dviem pirštais man smaukė. Padavėjas irgi nusišypsojo ir paėmė pinigus. Viskas vyko taip, lyg būtų buvę numatyta iš anksto, jau seniai parengta aukščiausios valios, o mano laimė irgi to vyksmo dalis.

Jaučiausi esąs rojuje ir norėjau taip gyventi iki savo dienų pabaigos, bet savaitei baigiantis ji turėjo išvykti, nes vėl reikėjo mokytis skambinti pianinu. Jos išvykimo rytą, kol dar nebuvo pabudusi, kruopščiai įtryniau varpą vokišku tepalu, paskui atsiklaupiau ties jos veidu, nubraukiau ilgus šviesius plaukus ir įspraudžiau organą jai tarp lūpų. Ji ėmė žįsti net neatsimerkusi. Vėliau, kai mes pusryčiavome, pasakė, kad ryte mano organo skonis, sumišęs su kremu, jai priminė kokainą. Žinojau, kad pauostę daugelis žmonių būtinai nulaižydavo likusias kokaino dulke-

les. Ji man paaiškino, kad kai kada merginos linksmindavosi užberdamos kokaino ant vaikinų organų, bet dabar tokie žaidimai jai ne prie širdies. Taip darydavo, būdama šešiolikos, septyniolikos metų.

Skaudoka buvo tai girdėti. Visų vyrų svajonė – susipažinti su mažomis nekaltomis kekšytėmis, pasiruošusiomis ištvirkauti visokiais būdais. O tokios yra beveik visos paauglės. Vėliau moterys po truputį surimtėja ir vyrams belieka amžinai gailėtis tų laikų, kai jos jaunystėje ištvirkavo. Kai nebedarai to, ką darei kadaise, nes jau *viską žinai,* greitai imi save naikinti, taip pat naikini ir kitus. Prarandi bet kokį norą gyventi ir nebematai ateities. Panyri į slogų nuobodulį, kuris virsta baisiu kartėliu, lydimu neapykantos ir pagiežos tiems, kurie dar gyvena. Laimė, Estera tikrai *neatėjo į protą*, bet negalėjau susilaikyti ir paklausiau apie jos seksualinį gyvenimą. Kaip ir tikėjausi, ji man atsakė neišsisukinėdama ir labai paprastai viską paaiškino. Pirmą kartą mylėjosi dvylikos metų. Po diskotekos. Anglijoje, kur buvo nuvykusi tobulinti kalbos. Nieko rimta, tiesiog atsitiktinumas. Paskui beveik dvejus metus nieko. Vėliau ji pradėjo lankytis pasilinksminimo vietose Madride, o ten, žinoma, būta neblogų dalykėlių ir ji išmoko sekso žaidimų. Keletą kartų keistasi partneriais, šiek tiek papuošalų intymiose vietose. Su merginomis nelabai. Jos sesuo tikra biseksualė, bet jai labiau patinka vaikinai. Per aštuonioliktąjį gimtadienį pirmą kartą panoro vienu metu permiegoti su dviem vaikinais. Prisiminimai nuostabūs. Vaikinai buvo puikios formos ir nuotykiai trise kiek užsitęsė. Vaikinai po truputį specializavosi. Ji smaukė ir čiulpė abiem, bet vienas dažniau ją mylėdavo iš priekio, kitas – iš užpakalio, ir, atrodo, antrasis patiko labiau. Jis tikrai sugebėdavo ją iškrušti labai stipriai, ypač po to, kai ji nupirko uostomų afrodiziakų. Įsivaizdavau, kaip jauna trapi mergina įeina į kokią nors Madrido sekso

reikmenų parduotuvę ir prašo uostomų afrodiziakų. Egzistuojančiose griežtos religinės moralės visuomenėse ateina momentas, kai jaunimą apima noras gyventi laisvai, nevaržomai, džiaugtis gyvenimu. Paskui jaunimas pavargsta, prabunda narciziškumas, ir galų gale jaunuoliai dulkinasi dar mažiau nei griežtos religinės moralės laikais. Bet Estera dar priklausė tam trumpam idealiam laikotarpiui, kuris Ispanijoje vėlavo. Ji buvo tikrai, sąžiningai seksuali, puikiai išmokusi daugybės sekso žaidimų ir naujovių. Ir niekada nepamanė, kad tai galėtų būti *bloga,* tad net nesugebėjau ant jos pykti. Mane kamavo įkyrus skausmas, kad sutikau ją per vėlai, daug vėliau, negu reikėjo, ir veltui iššvaisčiau savo gyvenimą. Aš taip galvojau, ta mintis nėjo man iš galvos. Paprasčiausiai todėl, kad ji buvo teisinga.

Per kitas savaites matėmės labai dažnai, beveik visus savaitgalius praleisdavau Madride. Tikrai nežinojau, ar ji guli su kitais vaikinais, kai manęs nėra. Manau, kad taip, bet aš nesunkiai atsikratydavau tos minties. Be to, ji kiekvieną kartą sutikdavo būti su manimi, džiaugėsi mane matydama, mylėdavosi nuoširdžiai, nesivaržydama, tad tikrai nemanau, jog būčiau galėjęs dar ko nors iš jos reikalauti. Man net nešaudavo į galvą mintis, arba labai retai, klausti savęs, kodėl patinku tokiai gražiai merginai. Tarp kita ko, buvau *juokingas,* ji labai juokdavosi būdama su manimi. Gal tai ir gelbėjo mane. Šiandien taip pat, kaip su Silvija prieš trisdešimt metų, kai pradėjau žaisti meilės žaidimus, nors apskritai jie nesuteikdavo man didelio džiaugsmo ir dažnai ilgam juos mesdavau. Ją traukė tikrai ne mano pinigai ir tikrai ne mano garsus vardas. Kiekvieną kartą, kai mane atpažindavo gatvėje ir ji būdavo šalia, Estera lyg ir susigėsdavo. Ir pati nenorėjo, kad ją atpažintų kaip aktorę, nes taip irgi atsitikdavo, tik rečiau. Ji tikrai nemanė esanti *aktorė,* nors dauguma aktorių ne-

sikuklina ir pageidauja, kad juos mylėtų dėl jų garsaus vardo. Ir to iš tikrųjų nori, nes tas vardas yra jų dalis, jų asmenybės dalis, ar bent todėl, kad patys tiki esantys garsūs. Tik nedaugelis vyrų norėtų būti mylimi dėl pinigų, bent jau Vakaruose. Kitaip mano kinų prekybininkai, jie nuoširdžiai tiki, kad jų S klasės *Mercedes*, vonia su vandens masažu ir apskritai uždirbti pinigai yra jų pačių dalis, būtent dėl to jie ir yra reikšmingi, tad visiškai nesupranta, kodėl merginos negalėtų jais žavėtis dėl tų materialių gėrybių. Jų ryšys su pačiais savimi yra netarpiškas, tiesioginis. Vakarietis tokį ryšį gali jausti tik matydamas savo gražų veidą. Ir tikrai jaus, nes, kai politinė ekonominė sistema ganėtinai stabili (nors ligos dažnai subjauroja vyrų veidus, o senatvė tikrai subjauros, ir to neišvengsi), jie daug rečiau praranda vilas Žydrajame Krante arba savo S klasės *Mercedes*. Taigi lieka paaiškinimas, kad buvau vakarietis neurotikas, o ne kinų prekybininkas ir sielos gilumoje labiau troškau, kad mane vertintų už humorą, o ne už pinigus ar net garsų vardą. Nors mano karjera truko ilgai ir dirbau daug, tikrai netikėjau, kad padariau tai, ką galėjau padaryti, kad išnaudojau visas galias. Nebuvau tikras menininkas, koks, pavyzdžiui, gal buvo Vincentas, nes puikiai žinojau, kad gyvenimas visiškai nejuokingas, bet apie tai nemąsčiau. Vis dėlto buvau šiokia tokia kekšė, nes pataikavau publikos skoniui, niekada nebuvau tikrai nuoširdus, net jei įsivaizduosime, kad tai įmanoma. O įsivaizduoti reikėjo, nes jei nuoširdumas pats savaime yra niekis, tai jis yra visko sąlyga. Sielos gilumoje gerai supratau, kad nė vienas mano varganas skečas, apverktinas scenarijus, kuriuos mechaniškai suregzdavau, nes buvau apsukrus gudragalvis profesionalas, tam, kad linksminčiau šunsnukius ir beždžiones, neišliks žmonių atmintyje. Kartais ta mintis būdavo skausminga, bet žinojau, kad ir jos sugebėsiu greitai atsikratyti.

Vienintelis dalykas, kurio nesupratau – kodėl viešbutyje Estera lyg ir drovisi, kai jai paskambina sesuo. Prisiminiau, kad mačiau kai kuriuos jos draugus, daugiausia homoseksualus, bet niekada nemačiau sesers, nors Estera su ja gyveno. Truputį pabejojusi ji prisipažino, kad niekada nepasakojo seseriai apie mūsų santykius. Kiekvieną kartą, kai jos susitikdavo, ji bemeilydavo atsivesti su savimi draugę arba kokį vaikiną. Paklausiau kodėl. Ji niekada rimtai nesvarstė to klausimo. Jautė, kad sesuo būtų priblokšta, bet nebandė gilintis kodėl. Aišku, ne dėl mano kūrinių turinio, nesvarbu, šou ar filmų. Jie niekuo dėti. Kai mirė Frankas, ji dar buvo paauglė, dalyvavo po diktatoriaus mirties prasidėjusiame judėjime, o pati gyveno gana laisvai. Išbandė visų rūšių narkotikus: nuo kokaino iki LSD, dar ir haliucinogeninių grybų, marihuanos bei *ecstasy*. Kai Esterai buvo penkeri, sesuo gyveno su dviem vyrais, abu buvo biseksualai. Visi trys miegojo vienoje lovoje ir kartu ateidavo palinkėti Esterai labos nakties prieš miegą. Vėliau gyveno su moterimi ir tuo pat metu priiminėjo gausius meilužius. Ne kartą jos bute vyko gana pikantiškų vakarėlių. Estera ateidavo visiems palinkėti labos nakties, paskui grįždavo į savo kambarį skaityti vaikiškų knygelių. Tačiau sesuo neperžengdavo tam tikrų ribų ir vieną dieną kuo ramiausiai išvijo iš namų svečią, kuris pernelyg uoliai puolė glamonėti mergaitę. Net pagrasino iškviesti policiją. „Meilė tarp sutariančių suaugusiųjų" – toks buvo jos devizas. Pilnametystė, anot jos, prasideda subrendus, viskas buvo aišku, ir aš supratau, kokia tai moteris. Mene ji, aišku, pasisakė už visišką raiškos laisvę. Ji, kairiųjų pažiūrų žurnalistė, turėjo gerbti pinigėlius, *dinero**, bet nesupratau, kuo galėčiau jai neįtikti. Turėjo būti

* Pinigai – (*isp.*), *vert. past.*

kas nors daugiau, paslaptingiau ir nesakoma. Norėdamas sužinoti tiesą, be užuolankų paklausiau Esteros.

Keletą minučių pagalvojusi, mąsliai atsakė: „Manau, tu jai pasirodysi per senas..." Taip, priežastis ta, patikėjau iš karto, vos ji tai pasakė. Nenustebau, išgirdęs priežastį. Tai buvo nedidelio, laukto šoko aidas. Amžiaus skirtumas buvo paskutinis tabu, galutinė riba. Tuo labiau griežtesnė, nes paskutinė; kitos ribos jau neegzistavo. Šiandieniniame pasaulyje gali keistis partneriais, būti biseksualas, transvestitas, zoofilas, puošti intymias vietas blizgučiais, bet negali būti *senas.* „Ji pamanytų, kad tai nepadoru, nenormalu, jog nesusirandu savo amžiaus vaikino", – paaiškino nuolankiai. Na, ką gi, buvau pradėjęs senti vyras, mane slėgė ta *bėda,* jei kalbėsime Kutsės** terminais; žodis man labai patiko, neradau geresnio. Tokia žavinga, gaivi ir gundanti paauglių papročių laisvė mano atžvilgiu netiko, nes, jei imčiau elgtis taip pat, būčiau vertinamas kaip nesugebantis *pasitraukti į šalį* senas kiaulė. Visi pagalvotų tą patį, ką ir jos sesuo, ir nieko čia nepakeisi. Nebent būtum kinas prekybininkas.

Nusprendžiau pasilikti Madride visą savaitę. Po dviejų dienų šiek tiek susiginčijau su Estera dėl *Ken Park,* paskutinio Lario Klarko filmo, kurį ji privertė pamatyti. Nemėgau *Kids, Ken Park* nemėgau dar labiau, ypač šlykšti buvo scena, kurioje ta šiukšlytė muša savo senelius. Pasibjaurėjau režisieriumi. Be abejo, tas nuoširdus pasišlykštėjimas neleido man tylėti, nors neabejojau, kad Esterai filmas tikrai patinka, nes ji prie tokių įpratusi, be to, yra konformistė. O demonstruoti pritarimą smurtui mene yra *cool.* Filmas jai patiko, nors tikrai negalėjo pasakyti kodėl. Ji taip pat, pavyzdžiui, mėgo Maiklą Hanekę, nors vargu ar pagalvojo, kad skausmingi ir moralūs Maiklo Hanekės filmai yra tikri

* *John Maxwell Coetzee,* PAR XX amžiaus rašytojas – *vert. past.*

Lario Klarko filmų antipodai. Žinojau, kad man geriau būtų buvę patylėti, kad tada, kai nevaidinu įprasto komiko vaidmens, galiu susilaukti tik nemalonumų. Bet neištvėriau, užsispyrimo demonas buvo stipresnis. Sėdėjome keistame bare, tikras kičas su veidrodžiais ir paauksavimais. Pilna paroksistiškų homoseksualistų, kurie nesivaržydami krušosi gretimuose kambariuose. Bet bare galėjo lankytis kas tik pageidavo. Vaikinų ir merginų būreliai ramiai gėrė *Coca-Colą* prie gretimų stalų. Greitomis sriūbčiodamas atšaldytą tekilą, aiškinau jai, kad karjerą padariau ir turtą susikroviau blogus žmonių instinktus pavertęs komercija, nes Vakarai absurdiškai gerbia cinizmą ir blogį. Kad jaučiuosi galįs teigti, jog iš visų prekybininkų, pardavinėjančių blogį, Laris Klarkas yra vienas tipiškiausių, vienas vulgariausių. Vien todėl, kad jis nesivaržo aukštinti jaunų ir niekinti senų, kad visi jo filmai skatina vaikus elgtis su savo tėvais be menkiausio humaniškumo, be užuojautos, kad juose nėra nieko naujo nei originalaus. Jau penkiasdešimt metų tas pats kartojosi visose kultūros srityse. Ši neva kultūrinė tendencija iš tikrųjų tik slepia norą grįžti į primityvią visuomenę, kai jauni, be skrupulų ir nesusimąstydami, atsikrato senių. Vien todėl, kad pastarieji neturi jėgų apsiginti. Taigi ši tendencija tebuvo modernios visuomenės brutalus, tipiškas žingsnis atgal, į stadiją, buvusią iki civilizacijos, nes kiekviena civilizacija verta tiek, kiek ji skiria dėmesio patiems silpniausiems, tiems, kurie jau nebėra nei produktyvūs, nei pageidautini. Apskritai Laris Klarkas ir jo niekinga bendrininkė Harmonija Korin tebuvo tik du patys nemaloniausi (meno požiūriu ir labiausiai nevykę) pavyzdžiai iš tų Nyčės gerbėjų sąvartyno, kuris jau labai seniai sparčiai veisėsi kultūros sferoje. Jų nieku gyvu negalima lyginti su tokiais žmonėmis kaip Maiklas Hanekė arba, pavyzdžiui, aš. Juk aš visada stengiausi savo spektakliuose pasėti kiek nors abejonės, netikrumo, nerimo, net jei tie spektakliai buvo (tai

pripažindavau pirmasis) šlykštūs. Ji klausėsi manęs nusivylusi, bet labai dėmesingai. Net neparagavo fantos.

Naudinga nagrinėti moralines problemas, kurios daugelį metų buvo labai griežtai cenzūruojamos, tad dažniausiai visi įtarinėja, kad jos nepadorios, todėl iš karto ima domėtis. Kliūtis tik tokia, kad tos problemos niekada nevertinamos kaip labai rimtos. Tai, kad Estera rimtai ir atidžiai klausėsi, mane trumpai išmušė iš vėžių, bet užsisakiau antrą stiklą tekilos ir kalbėjau toliau, nors ir supratau, kad pats save dirbtinai erzinu ir kad mano nuoširdumas šiek tiek veidmainiškas. Be neginčijamo fakto, kad Laris Klarkas tebuvo smulkus, neturintis užmojo prekijas ir jo vardą minėti greta Nyčės jau savaime šiek tiek juokinga, sielos gilumoje suvokiau, kad jo nagrinėjamos temos man gana artimos, labiau nei badas pasaulyje, žmogaus teisės ar bet kokios kitos panašaus pobūdžio kvailystės. Bet vis kandžiau kalbėjau toliau, mane įkvėpė keistas pykčio ir mazochizmo mišinys. Galbūt troškau, kad tie jausmai mane sunaikintų, nors dėl jų išgarsėjau ir praturtėjau. Seniai ne tik nebeturi teisės dulkintis, tęsiau žiauriai, bet jie nebeturi teisės pasipriešinti juos be skrupulų naikinančiam pasauliui. Jie tapo bejėgiu grobiu smurtaujantiems kriminalinių polinkių jaunuoliams. Paskui paprasčiausiai uždaromi į šlykščią marintuvę, kur juos žemina ir su jais blogai elgiasi besmegeniai slaugytojai. Be to, jiems neleidžiama maištauti, iš jų atimta teisė į seksualumą, teisė į malonumus, teisė į meilę. Tai – jaunimo privilegija ir, jei tų dalykų ima norėti kiti, jų elgesys stebina. Viskas, kas neatitinka jaunimo interesų, iš anksto pasmerkiama. Apskritai seniai visais atžvilgiais vertinami kaip grynos atliekos, kurioms leidžiama vegetuoti su daugybe išlygų, o jų gyvenimas vis labiau ir labiau reglamentuojamas. Savo scenarijuje „SOCIALINIO SAUGUMO DEFICITAS", kuris man nepasisekė, beje, tai buvo vienintelis nenusisekęs scenarijus, ir

aš tai palaikiau labai reikšmingu ženklu, tad kalbėjau beveik nesivaldydamas, elgiausi priešingai – kursčiau senius sukilti prieš jaunimą, jį išnaudoti ir *pažaboti*. Kodėl, pavyzdžiui, paaugliai patinai ir patelės, rajūs ir lyg avinų banda besielgiantys vartotojai, visada godžai prašantys kišenpinigių, negalėtų *verstis* prostitucija, juk jiems tai – vienintelė galimybė nors kiek atsilyginti už milžiniškas pastangas ir vargus, kuriuos kiti skiria jų gerovei sukurti? Ir kodėl epochoje, kai sukurtos patikimos kontraceptinės priemonės ir visuomenė apsaugota nuo genetinių išsigimimų, dar egzistuoja žeminantis ir absurdiškas tabu kalbėti apie incestą? Štai apie ką reikėtų kalbėti, štai tikrosios moralinės problemos, kalbėjau karščiuodamasis. Apie tai Laris Klarkas nekalba.

Aš buvau kandus, ji rami. Jei aš be išlygų užstojau senius, tai ji to nepadarė ir negynė jaunimo. Kalbėjomės ilgai, kalba darėsi vis jausmingesnė ir švelnesnė. Iš pradžių tame pačiame bare, paskui restorane, paskui nuėjome į kitą barą, pagaliau grįžome į viešbutį. Tą vakarą net užmiršome pasimylėti. Pirmą kartą kalbėjomės apie rimtas problemas ir aš, beje, pamaniau, kad tai buvo pirmas rimtas pokalbis po daugelio metų. Paskutinį kartą rimtai kalbėjausi su Izabele, kai pradėjome gyventi kartu. Turbūt niekada neteko rimtai kalbėtis su kuo nors kitu, išskyrus mylimą moterį. Sielos gilumoje tikėjau, kad mintimis galima keistis tik su tuo, kuris pažįsta tavo kūną, gali padaryti tau bloga, arba, atvirkščiai, suteikti džiaugsmą. Kitaip būti negali ir neįmanoma, nes mes esame kūnai, pirmiausia, ypač, ir beveik vien tik kūnai. Tik pažindamas kūną gali paaiškinti intelektines ir moralines nuostatas. Estera pasipasakojo, kad būdama trylikos sirgo labai sunkia inkstų liga, jai padarė ilgai trukusią operaciją ir vienas inkstas visiškai atrofavęsis. Ji turi per parą išgerti ne mažiau kaip du litrus vandens. Antrasis, dabar veikiantis, inkstas gali

bet kada atsisakyti. Supratau, kad tai – pagrindinis veiksnys, kodėl ji *visiškai nesivaržė* sekso metu. Ji žinojo gyvenimo kainą ir tai, kad jis labai trumpas. Taip pat išgirdau, ir man tai pasirodė dar svarbiau, kad ji turėjo Madrido gatvėje priglobtą šunį, kad pasiėmė jį auginti būdama dešimties metų. Pernai šuo nudvėsė. Labai graži mergina, jai didžiulį dėmesį nuolatos rodė visi vyrų giminės atstovai, net ir tie, kurie (absoliuti dauguma) nebeturi jokios vilties sulaukti sėkmės sekso srityje. Tiesą sakant, ja domėjosi būtent tokie vyrai ir dar šlykščiai lenktyniavo tarpusavyje. Tokios lenktynės kai kuriuos penkiasdešimtmečius paverčia tikrais vaikais. Labai graži mergina visus priverčia šypsotis, ją pamačius nebelieka jokių sunkumų, ją visur sutinka kaip pasaulio karalienę. Tad ji neišvengiamai tampa savotiška egoizmo ir žavėjimosi savimi kupina pabaisa. Šiuo atveju fizinis grožis vaidina tokį pat vaidmenį kaip mėlynas kraujas Senojo režimo laikais. Paauglystėje tokia mergina gali trumpai suvokti, kad jos grožis – paprasčiausias atsitiktinumas, bet daugumai tokią mintį greitai užgožia įsitikinimas, kad jų išskirtinumas įgimtas, natūralus, instinktyvus ir todėl jos tikrai aukščiau nei visi kiti. Kiekvienas, turintis reikalų su tokia mergina, stengiasi, kad ji neturėtų jokių rūpesčių, bando atspėti menkiausią norą, o tada labai graži mergina neišvengiamai pradeda vertinti visus kaip *tarnus,* o pati mano turinti tik vieną rūpestį – išlikti erotiškai patraukli. Jai belieka sulaukti, kol atsiras tinkamas vaikinas, kuriam nusišypsos laimė. Moralės požiūriu ją išgelbėti gali tik vienintelis dalykas – atsakomybė už silpnesnį, kada pati turės stengtis patenkinti tos būtybės fizinius poreikius, rūpintis jos sveikata, gyvybe. Ta būtybė galėtų būti brolis arba jaunesnė sesuo, naminis gyvūnas ar bet kas kitas.

Estera, žinoma, nebuvo *gerai išauklėta*, kaip mes tai suprantame. Jai niekada nebūtų kilusi mintis iškratyti peleninę ar iš-

plauti lėkštę pavalgius. Išeidama iš kambario ji kuo ramiausiai palikdavo įjungtą šviesą (bute San Chosė man teko eiti jai iš paskos ir išjungti septyniolika jungiklių). Nereikėjo tikėtis, kad paprašyta ji ką nors nupirks, kad iš parduotuvės, kurioje lankėsi, parsiveš ne savo reikmėms skirtą daiktą ar apskritai padarys kokią nors paslaugą. Kaip ir visos labai gražios merginos, ji iš esmės tiko tik dulkintis, ir būtų buvę kvaila skirti jai kitokį vaidmenį ar įžvelgti joje ką nors kita, o ne prabangų žaisliuką, visų globojamą ir paikinamą, apsaugotą nuo bet kokių rūpesčių ar nuobodžių varginančių darbų. Tikslas – tokia mergina turi atsiduoti tik seksui. Esterai nedaug trūko, kad pavirstų arogantiška, pilna egoizmo ir šalčio pabaisa, arba, imituojant Bodlerą, *pragariška kekšyte,* nes tokios dažniausiai būna labai gražios merginos. Ji suprato, kas yra liga, silpnumas ir mirtis. Nors buvo graži, labai graži, nepaprastai erotiška ir geidžiama, Estera vis dėlto buvo jautri bejėgiams gyvūnams, nes suvokė jų negalią. Tą vakarą tai supratau ir tikrai ją įsimylėjau. Kad ir koks nesuvaldomas būtų fizinis potraukis, jo man niekada nepakako, kad pamilčiau. Kad pasiekčiau tą aukščiausią stadiją, man reikėjo fizinį potraukį lydinčios (keistas derinys) užuojautos geidžiamai būtybei. Aišku, kiekvienas gyvas padaras nusipelno užuojautos vien todėl, kad jis gyvas ir todėl neapsaugotas nuo begalinių kančių, bet kai susiduri su jauna, sveikata trykštančia būtybe, toks požiūris lieka tik teorija. Turėdama nesveikus inkstus, fiziškai silpna, nors to iš pažiūros ir nematyti, Estera galėjo pažadinti manyje tikrą užuojautą kiekvieną kartą, kai kildavo noras jos pagailėti. Kadangi mokėjo užjausti, kartais mokėjo būti gera, tai galėjo sukelti manyje pagarbą. Tai – viršūnė, nes nebuvau užuojautos kupina būtybė, tikrai ne. Jei aš galėjau norėti to, kas tikrai bjauru, jei keletą kartų dulkinau merginas, turėdamas vienintelį tikslą parodyti savo pranašumą prieš jas ir *jas užvaldyti,*

jei net keletą kartų tą nelabai pagirtiną savybę pasitelkiau savo skečuose ir net pademonstravau, kad tikrai suprantu prievartautojus, kurie atsikrato savo aukos iš karto po to, kai pasinaudoja jos kūnu, tai, norėdamas pamilti, visada jaučiau poreikį gerbti tą, kurį ketinau mylėti. Iš tikrųjų niekada nesijaučiau gerai, jei lytiniai santykiai – paprasčiausias fizinis potraukis, o aš abejingas partnerei. Kad pajusčiau sekso malonumą, man visada reikėjo (nekalbėsiu apie meilę) bent šiek tiek simpatijos, pagarbos, tarpusavio supratimo. Ne, aš neišsižadėjau žmonių.

Estera ne tik sugebėjo užjausti ir buvo švelni, ji buvo pakankamai protinga ir subtili, kad tai suprastų. Po šio pokalbio, kai taip karštai ir aštriai, tarp kita ko, ir kvailai, nors ji tikrai nelaikė manęs kvailiu, gyniau senstančių žmonių teisę į laimę, ji nusprendė papasakoti apie mane savo seseriai ir artimiausiu metu pasistengti mus supažindinti.

Tą savaitę Madride aš beveik nesiskyriau su Estera, ir tas laikotarpis vienas laimingiausių mano gyvenime. Taip pat supratau, kad jei ji ir turi kitų meilužių, tai tikrai nesigiria ir, jei nebuvau vienintelis, nors tai, beje, irgi įmanoma, tai, be jokių abejonių, buvau *mylimasis.* Pirmą kartą gyvenime neabejojau, kad esu laimingas dėl to, jog esu vyras, noriu pasakyti – vyriškosios lyties žmogiška būtybė, nes pirmą kartą gyvenime radau moterį, kuri man atsivėrė, kuri neabejodama atidavė viską, ką moteris gali duoti vyrui. Pirmą kartą pajutau kitiems gailestį ir draugiškumą, panorau, kad visi būtų laimingi kaip aš. Tikrai dingo juokdarys, atsikračiau *humoristo vaidmens.* Apskritai pradėjau vėl gyventi, nors žinojau, kad šis kartas paskutinis. Visa energija kyla dėl seksualumo. Išimčių nebūna. Kai gyvūnas nebegali daugintis, jis tampa visiškai niekam nereikalingas. Tas pats atsitinka ir vyrams. Kai dingsta seksualinis instinktas, rašė Šopenhaueris,

tikrasis gyvenimas baigiasi. Viena jo metafora pasibaisėtinai žiauri: „Žmogaus gyvenimas panašus į teatro spektaklį, kurio pradžioje aktoriai gyvi, o pabaigoje vaidina tais pačiais rūbais aprengti automatai." Nenorėjau pavirsti automatu, Estera man grąžino, kaip rašė Dostojevskis, suvokimą, kad gyvenu, grąžino *gyvo gyvenimo* džiaugsmą. Kam saugoti kūną, kurio niekas nepaliečia? Kam nuomoti viešbutyje puikų kambarį, jei jame miegosi vienas? Kaip ir daugeliui kitų, kurie nors ir šaipėsi darydami grimasas, tačiau galiausiai pasidavė likimui, man beliko nulenkti galvą: tikrai didi ir nuostabi yra meilės jėga.

DANIELIUS25,4

Po ryšio seanso su Marija23 naktį susapnavau keistą sapną. Buvau kalnuose, oras buvo toks vaiskus, kad matėsi menkiausios uolų detalės, ledo kristalai. Galėjai įžvelgti toli virš debesų, virš miškų iki pat skardingų viršukalnių, spindinčių amžino sniego apklotu. Netoli manęs, keli metrai žemiau, nedidelio ūgio senis, vilkintis apdaru iš kailių, raukšlėtu lyg kalmukas medžiotojas veidu, kantriai rausė sniegą greta gairės. Paskui paprastu peiliu pradėjo brūžinti permatomą gyslą, pilną optinių pluoštų. Žinojau, kad ta gysla veda į permatomą salę, stūksančią viduryje sniegynų, joje ir renkasi valdantieji pasaulį. Senio žvilgsnis buvo protingas ir žiaurus. Žinojau, kad seniui pavyks baigti darbą, nes laiko turi pakankamai, ir pasaulio pamatai iširs. Senis neturėjo konkretaus tikslo, bet dirbo su gyvulišku užsispyrimu. Pagalvojau, kad jis intuityviai nuovokus ir turi šamano galių.

Kaip ir visų žmonių, mūsų sapnai yra keisti ankstesnių įvykių atspindžiai. Todėl kai kurie įžvelgia įrodymą, kad realybė nevienalytė. Jie mano, kad mūsų sapnuose trumpam atsispindi visatos atšakos, kurias egzistuojant teigė Everetas de Vitas. Kitaip sakant, tai dieną matytų vaizdų išsišakojimai, taigi tikrai nereiškia nei noro, nei baimės, o yra mentalinis reikšmingų įvykių sekos perdavimas, nors patys įvykiai tiesiogiai neatsispindi. Tie įvykiai suderinti su evoliucionuojančia Visatos skleidžiama banga. Šioje hipotezėje neužsimenama, kad sapnai neriboja pažini-

mo, todėl juos regintis negali matyti netiesioginių įvykių savo paties visatos atšakoje. Beje, tikrai nemaniau, kad mano gyvenime dėl kokių nors priežasčių galėtų atsirasti tokia visatos atšaka.

Kitos teorijos teigia, kad mūsų sapnai kyla dėl kitų priežasčių, nei kildavo anuometinių žmonių sapnai. Jų kilmė dirbtinė, jie yra spontaniški mentalinių pusiau modelių produktai, atsirandantys susipynus ir tinklo elektroniniams elementams ir jiems kintant. Milžiniškai organizacijai būtina veikianti bendra informacinė sistema, bet dabar įmanoma tik įsivaizduoti būsimas fantastinės bangas, kurias skleistų tinklo padaliniai, o jas perdavinėtų naujųjų žmonių sukurti perdavimo kanalai. Organizacija stengtųsi kontroliuoti tų kanalų veiklą. Mes – tik netobulos būtybės – pereinamoji grandis – ir turime pastatyti būsimojo skaitmeninio pasaulio pamatus. Ta hipotezė gali pasirodyti paranojiška, bet tiesa tai, kad pasikeitė informacinės technologijos. Greičiausiai prasidėjus Antrajam žmonių giminės mažėjimui. Iš pradžių pradėta diegti kodavimo sistema, paskui pamažu dėmesys sutelktas į viso tinklo informacijos perdavimo grandis. Niekas tiksliai nežinojo, kokia tos sistemos apimtis, bet ji turėtų būti didelė, tad mūsų perdavimo sistemos patikimumas geriausiu atveju labai abejotinas.

Jau Įkūrėjų epochoje pastebėta, kad bangų perteklius gali tapti pavojingas. Tai galima paaiškinti tuo paprastu faktu, kad mes gyvename visiškos fizinės izoliacijos sąlygomis. Ir net nenutuokiame, ką iš tikrųjų privalome daryti. Vienintelė išeitis – atsisakyti pranešimų, nutraukti bet kokius ryšius su naujųjų žmonių bendruomene ir susitelkti į asmeninę fiziologiją. Aš prisiverčiau taip elgtis ir ėmiau naudotis biocheminės apsaugos prietaisais. Prireikė kelių savaičių, kad mano virtuali kūryba pasiektų reikalingą pakopą, o aš vėl galėčiau susitelkti ir nagrinėti Danieliaus1 gyvenimo aprašymą ir tęsti savo komentarą.

DANIELIUS 1,16

Kad galėtum valdyti ir kontroliuoti interneto tinklą,
turi pats dalyvauti tame procese, todėl nėra kito pasirinkimo,
tik kontroliuoti ir valdyti visą vartotojų informacinę sistemą.
www. kdm.fr.st

Jau buvau primiršęs, kad egzistuoja eloimitai, bet man paskambino Patrikas ir priminė, kad žiemos kursai prasidės dviem savaitėmis vėliau, ir paklausė, ar ketinu juose dalyvauti. Man išsiųstas kvietimas. Kvietimas VIP'ui, patikslino. Aš jį radau tarp gautos korespondencijos. Popierius buvo su vandens ženklais. Matėsi tarp gėlių šokančios nuogos merginos. Jo Šventenybė pranašas kvietė mane ir kitus garsius draugus kaip ir kasmet dalyvauti „stebuklingojo susitikimo“ metinių minėjime. Manau, kad turėtas galvoje susitikimas su Eloimu. Minėjimas bus ypatingas, jo metu paaiškės kai kurios smulkmenos, kurios dabar nutylimos, – bus svarstomas ambasados įkūrimo klausimas. Dalyvaus tikintieji iš viso pasaulio, bus devyni arkivyskupai ir keturiasdešimt devyni vyskupai. Tos garbės pareigos neturi nieko bendra su oficialia hierarchija. Jas sugalvojo Faras, nes manė, kad tai būtina sąlyga deramai valdyti žmonių organizaciją. „Pasiausime kaip ligoniai!“ – pridėjo pranašas. Kaip man pasirodė, prierašas rašytas jo paties ranka.

Estera jau žinojo, kad tuo metu laikys egzaminus, todėl negalės manęs lydėti. Kadangi ji neturės laiko susitikinėti su manimi, neabejodamas sutikau su pasiūlymu. Be to, buvau pensininkas, galėjau truputį pakeliauti, panagrinėti sociologines problemas, pabandyti gyventi įdomiai arba kvailiodamas. Niekada savo skečuose nebandžiau kalbėti apie sektas, nors tai tikrai nūdienos

reiškinys. Jos sparčiai dauginasi, nors prieš jas vykdomos kampanijos ir perspėjama dėl jų veiklos, bet, atrodo, niekas negali to proceso sustabdyti. Kurį laiką veltui mąsčiau, ar galėsiu sukurti skečą eloimitų tema, paskui nusipirkau lėktuvo bilietą.

Lėktuvas turėjo nusileisti tarpiniame oro uoste Gran Kanarijoje ir, kol sukiojomės ore laukdami laisvo oro koridoriaus nusileisti, aš smalsiai tyrinėjau Maspalomaso kopas. Didžiuliai smėlio dariniai niro į nepaprastai žydrą vandenyną. Skridome nedideliame aukštyje, todėl galėjau įžiūrėti smėlyje susiformavusias figūras, kurias pagimdė vėjas. Vienos buvo panašios į raides, kitos į gyvūnus arba žmonių veidus. Negalėjau neįžiūrėti ženklų, nematyti Dievo valios pasireiškimo ir pasijutau prislėgtas, galbūt dėl to, kad žydruma buvo monotoniška.

Las Palmaso oro uoste lėktuvas beveik ištuštėjo, įlipo tik keli keleiviai, klajojantys po salas. Dauguma panėšėjo į nuolatinius keliautojus, australų *backpackers*, apsiginklavusius vadovu *Let's go Europe* ir *McDonald* išsidėstymo planu. Jie buvo ramūs, irgi domėjosi gamtovaizdžiu, pusbalsiu laidė protingas arba poetiškas pastabas. Prieš pat lėktuvui nusileidžiant, praskridome ugnikalnių zoną, sudarkytą tamsiai raudonos spalvos uolų. Patrikas lūkuriavo manęs Aresifės oro uosto atvykimo – išvykimo salėje. Vilkėjo kelnėmis ir balta tunika, joje buvo išsiuvinėta daugiaspalvė sektos žvaigždė. Plačiai šypsojosi, tad pamaniau, kad pradėjo šypsotis dar likus penkioms minutėms iki mano atvykimo. Nepaliovė šypsotis ir vėliau, kai važiavome per stovėjimo aikštelę, nors nežinau, kodėl jis taip darė. Įsodino mane į baltą *Toyota* markės mikroautobusą, taip pat papuoštą daugiaspalve žvaigžde. Įsitaisiau ant priekinės sėdynės. Patriko veide tebešvietė neaišku kam skirta šypsena. Laukdamas eilėje, kol galės įkišti taloną į stovėjimo aikštelės

automatą, pradėjo barbenti pirštais į vairą ir judinti galvą, lyg girdėtų kokią melodiją.

Važiavome tamsiai juoda, beveik į melsvą spalvą pereinančia lyguma, kurioje dominavo didelės kampuotos uolos, šiek tiek nugludintos erozijos. Jis vėl prašneko.

– Pamatysi, kursai bus nuostabūs, – kalbėjo tyliai, lyg pats sau, tarsi išduodamas paslaptį. – Sugalvoti specialūs virpesiai... Tikrai labai dvasinga.

Mandagiai linktelėjau galvą. Nenustebau, juk naujųjų laikų kūriniuose galima rasti klasikinį teiginį, kad per vulkaninius rajonus teka telūro srovės, o daugelis žinduolių, ypač žmonės, yra jautrūs toms srovėms. Be to, manoma, kad jos skatina seksualinį potraukį.

– Taigi taigi, – vis dar entuziastingai kalbėjo Patrikas, – esame ugnies sūnūs.

Susilaikiau nuo komentarų.

Kelionei baigiantis, pervažiavome juodo smėlio paplūdimį, pribarstytą mažų baltų akmenukų. Turiu pasakyti, kad tai buvo keista ir neįprasta. Iš pradžių žiūrėjau dėmesingai, paskui nusisukau. Jaučiausi šiek tiek sutrikęs dėl tokios šiurkščios spalvų kaitos. Man būtų patikusi raudona jūra, bet ji tebebuvo vis tokia pat beviltiškai mėlyna.

Staiga kelias pasuko į salos gilumą, ir už penkių šimtų metrų sustojome prie tvirtos metalinės tvoros. Ji buvo trijų metrų aukščio, su spygliuota viela, pabaigos nesimatė. Du automatais ginkluoti sargybiniai patruliavo prie pagrindinio įėjimo, tikrai vienintelio. Patrikas davė ženklą, jie atšovė vartų skląstį, priėjo artyn, atidžiai mane apžiūrėjo, paskui mus įleido.

– Tai būtina, – švelniai paaiškino Patrikas, – žurnalistai...

Gana gerai prižiūrimas kelias vedė per dulkiną lygumą, pri-

barstytą mažų raudonų akmenukų. Tuo metu tolumoje pastebėjau kažką panašaus į baltų palapinių kaimelį, ir Patrikas pasuko į kairę, prie uolėto stataus skardžio, iš vienos pusės paveikto erozijos. Tokia pat juoda uola, tikriausiai vulkaninės kilmės, kokias mačiau anksčiau. Po dviejų trijų kelio kilpų jis sustabdė automobilį ant pylimo ir toliau teko eiti pėsčiomis. Nepaisydamas protesto, jis paėmė gana sunkų mano lagaminą.

– Ne, ne, prašau tavęs... Tu esi svečias VIP'as.

Kalbėjo lyg pokštaudamas, bet man kažkodėl pasirodė, kad iš tikrųjų reikalas gana rimtas. Praėjome gal dešimt olų, išraustų uolos šone, ir jau beveik kalnelio viršūnėje priartėjome prie dar vieno pylimo. Trijų metrų pločio ir dviejų aukščio anga vedė į daug didesnę už kitas olą. Prie jos irgi stovėjo du ginkluoti sargybiniai.

Įėjome į pirmą maždaug dešimties metrų ilgio kvadratinę salę. Sienos buvo plikos, išilgai jų stovėjo tik kelios sulankstomosios kėdės. Paskui sargybinis nuvedė koridoriumi, jį apšvietė žibintai, įtaisyti ant aukštų, kolonų formos stovų, gana panašių į tuos, kurie buvo madingi 1970 metais. Kolonų viduje švytėjo lipnus, geltonas, turkio spalvos, oranžinis arba rausvai violetinis skystis, kuriame susidarydavo dideli rutuliai, jie iš lėto kildavo švytinčiomis kolonomis ir išnykdavo.

Pranašo kambariai irgi apstatyti 1970 metų stiliaus baldais. Ant grindų išklota tanki oranžinė, su violetiniais ruožais kiliminė danga. Kambaryje bet kaip sustatytos žemos, kailiais uždengtos sofos. Gilumoje pakopos vedė prie galinčio sukiotis rausvos odos fotelio poilsiui su pritaisyta atrama kojoms. Fotelis buvo tuščias. Už jo pamačiau paveikslą, kuris kabojo pranašo valgomajame Cvorke. Sode, greičiausiai rojaus, dvylika merginų, vilkinčių permatomomis tunikomis, susižavėjusios geidulingai žiūri į pranašą. Galima sakyti, kad tai juokinga, bet nemanau, kad

per daug. Tik tiek, kiek tikrai su seksu susijęs objektas gali būti juokingas. Humoras ir mokėjimas juokinti (man mokėjo, ir netgi gerai mokėjo už tai, kad sugebėjau tai daryti) gali įveikti tik jau savaime nusilpusius jausmus, tokius kaip religingumas, sentimentalumas, ištikimybė, garbės suvokimas ir t. t. Tačiau humoras bejėgis ir negali labai pakenkti tikriems, egoistiniams, gyvuliškiems žmonių polinkiams. Paveikslas, kad ir koks jis būtų, buvo taip blogai nutapytas, jog turėjau sugaišti šiek tiek laiko, kad atpažinčiau tikruosius modelius – ant laiptelių sėdinčias merginas, kurios kaip išmanydamos stengėsi imituoti paveikslo scenas. Jos turėjo būti informuotos apie mūsų atvykimą, bet įstengė tik iš dalies atkurti drobės vaizdą. Vienos vilkėjo tokiomis pačiomis, neva graikiškomis, tunikomis, pakeltomis iki juosmens, kitos pasirinko juodo latekso liemenėles be petnešų ir keliaraiščius. Beje, visos neprisidengusios intymių vietų. „Tai – pranašo sužadėtinės“, – pagarbiai paaiškino Patrikas. Jis dar pridūrė, kad išrinktosios turi privilegiją nuolat būti greta pranašo. Visos turėjo kambarius jo būstinėje Kalifornijoje. Merginos buvo visų Žemėje aptinkamų rasių atstovės ir dėl savo grožio galėjo tarnauti tik eloimams. Taigi galėjo lytiškai santykiauti tik su jais, žinoma, jei jie vieną dieną pagerbtų Žemę savo apsilankymu. Ir su pranašu. Jam pageidaujant, galėjo santykiauti viena su kita. Ėmiau mąstyti apie tokią galimybę ir vis stengiausi jas suskaičiuoti – iš tikrųjų jų buvo tik dešimt. Tuo metu dešinėje išgirdau vandens pliuškenimą. Lubose užsidegė halogeninės lempos, ir nušvito uoloje iškaltas baseinas, apsuptas vešlios augmenijos. Dvi merginos, kurių pasigedau, pagarbiai laukė prie baseino kopėtėlių ir laikė baltą chalatą ir baltą rankšluostį, papuoštus daugiaspalve žvaigžde. Pranašas neskubėjo, vartėsi vandenyje, tingiai plūduriavo gulėdamas ant nugaros. Patrikas nutilo, nuleido galvą. Girdėjosi tik tylus pliuškenimas.

Pagaliau pranašas išlipo iš vandens ir tuoj buvo susuptas į chalatą, antroji mergina priklaupė ir ėmė trinti jo pėdas. Dabar pastebėjau, kad jis ne toks didelis ir ne toks tvirtas, kokį prisiminiau. Žinoma, greičiausiai lavino raumenis, treniravosi. Pranašas plačiai išskėtė rankas, pasuko prie manęs ir priėjęs apkabino. „Aš patenkintas, – tarė giliu balsu, – patenkintas, kad tu atvykai...“ Kelionėje daug kartų klausiau savęs, ko jis iš tikrųjų siekia. Gal pervertina mano garsų vardą? Scientologų bažnyčia, pavyzdžiui, tikrai džiūgautų, jei tarp sekėjų būtų Džonas Travolta arba Tomas Kruzas, bet aš tikrai ne tokia garsenybė. Manau, kad paaiškinimas gana paprastas – jis tenkinosi tuo, ką turėjo po ranka.

Pranašas atsisėdo į fotelį. Mes susėdome žemiau ant minkštų kėdučių. Jis ranka davė ženklą, merginos išėjo ir grįžo nešinos keraminėmis plačiomis taurelėmis, pilnomis migdolų ir džiovintų vaisių. Kitos atnešė amforas su skysčiu, kuris pasirodė esąs ananasų sultys. Taigi vėl graikiškos gaidos. Spektaklis vis dėlto nebuvo be priekaištų. Keistoka matyti ant staliuko panaudotiems indams gulinčius mišinio pakelius, tokius kaip televizijos reklamoje. „Suzana...“ – švelniai kreipėsi pranašas į sėdinčią prie jo kojų labai šviesią merginą mėlynomis akimis, žavingu atviru veidu. Ji iš karto pakluso, atsiklaupė jam tarp šlaunų, praskleidė chalatą ir ėmė čiulpti. Pranašo penis trumpas, storas. Aiškiai norėjo iš pat pradžių parodyti, kad jis čia viršiausias. Dingtelėjo mintis, kodėl jis tai daro: tik iš malonumo, ar tai jo plano padaryti man įspūdį dalis. Man tikrai nepadarė jokio įspūdžio, bet pamačiau, kad Patrikas susigėdo, droviai apžiūrinėja savo kojas, truputį paraudo. Nors iš esmės tai neprieštaravo tam, kuo jis tikėjo. Pradėjome pašnekesį tarptautinėmis temomis. Pranašo nuomone, šiais laikais iškilo didelė grėsmė demokratijai. Mu-

sulmonų vienijimosi keliamas pavojus, anot jo, irgi neperdedamas. Jį pasiekė neramios žinios, kurias perdavė sekėjai iš Afrikos. Nelabai ką turėjau pridurti tuo klausimu, bet tai išėjo į naudą, nes galėjau nutaisyti pagarbią miną ir vaidinti, kad man įdomu. Kartkartėmis pranašas uždėdavo ranką merginai ant galvos. Toji stabteldavo, paskui, vėl jam davus ženklą, pradėdavo čiulpti. Pašnekėjęs keletą minučių pranašas panoro sužinoti, gal pageidaučiau pailsėti prieš valgį. Kartu valgys aukščiausio rango vadovai. Pamaniau, kad geriausias atsakymas bus „taip“.

– Puiku, viskas praėjo labai puikiai, – virpėdamas iš susijaudinimo pakuždėjo man Patrikas, kai tuo pačiu koridoriumi grįžome atgal.

Jo demonstruojamas nuolankumas atrodė keistas, tad pabandžiau prisiminti, ką buvau girdėjęs apie primityvias gentis, hierarchinius ritualus, bet nelabai kas atėjo į galvą. Jaunystėje, maždaug tuo metu, kai mokiausi aktorystės meno, buvau šį tą skaitęs. Tada tikėjau, kad moderniose visuomenėse galioja tie patys, tik šiek tiek pakitę, dėsniai, ir, išbandęs juos, savo patirtį galėsiu panaudoti rašydamas skečus. Beje, hipotezė tikrai pasitvirtino – man ypač padėjo Levi-Strosas. Užkopęs ant pylimo, sustojau iš nuostabos – štai ką pamačiau. Priešais – palapinių miestelis, kuriame, penkiasdešimt metrų žemiau mūsų, gyveno sekėjai. Apie tūkstantis eskimų palapinių, greta viena kitos, visos vienodos, spindinčios baltumu ir sustatytos taip, kad sudarytų žvaigždę lenktais galais – sektos simbolį. Patrikas pašnibždėjo, kad vaizdas atsiveria tik iš viršaus arba iš dangaus. Bus pastatyta ir ambasada, ji turės tokią pačią formą. Pranašas pats nubraižė planą ir, aišku, norėtų parodyti man.

Tikėjausi, kad valgis bus daugiau ar mažiau prašmatnus, pabrėžtinai sibaritiškas, bet greitai turėjau nusivilti. Pranašas tenkinosi labai skurdžiu maistu: pomidorai, pupos, alyvuogės, kruo-

pos. Visko po truputį. Gabalėlis avies sūrio ir stiklas raudonojo vyno. Pranašas ne tik laikėsi Kretos dietos, bet ir mankštindavosi kas dieną po vieną valandą. Pratimai kruopščiai parinkti, kad pagerintų širdies darbą, be to, gėrė pantestono ir MDMA tabletes bei kitus vaistus, kurių buvo galima gauti tik JAV. Jam nedavė ramybės fizinis organizmo senėjimas, tad pokalbis pakrypo beveik vien apie tai, kaip greitai dauginasi laisvieji radikalai, apie kolageno grandinių susidarymą, lipofuscino kaupimąsi kepenų ląstelėse. Atrodė, kad viską buvo išnagrinėjęs nuodugniai. Mokslininkas įsiterpdavo tik norėdamas patikslinti kokią nors detalę. Kartu valgė Humoristas, Faras ir Vincentas. Pastarąjį atvykęs pamačiau pirmą kartą. Man pasirodė, kad jis dar labiau sutrikęs ir mąsto apie asmeninius, kitiems nesuvokiamus dalykus. Jo veidu nuslinkdavo nervinis drebulys, ypač tada, kai pasirodydavo Suzana. Mus aptarnavo pranašo sužadėtinės, ta proga vilkinčios ilgomis baltomis, šonuose skeltomis tunikomis.

Pranašas negėrė kavos, tad vaišėms baigiantis gavome žalio, labai kartaus užpilo. Pranašo teigimu, tas užpilas turėjo visiškai apsaugoti nuo lipofuscino kaupimosi organizme. Mokslininkas tai patvirtino. Išsiskyrėme anksti, nes pranašas paaiškino turįs ilgai miegoti, kad atgautų jėgas. Vincentas suskubo paskui mane į koridorių, pamaniau, kad neatstos, nes nori pasikalbėti. Man skirta ola buvo kiek didesnė nei jo ir turėjo atvirą galeriją, iš kurios matėsi palapinių miestelis. Buvo tik vienuolikta valanda vakaro, bet visur viešpatavo ramybė. Nesigirdėjo jokios muzikos, tarp palapinių vaikščiojo vos vienas kitas žmogus. Įpyliau Vincentui stiklą *Glenfidich*, kurio nusipirkau Madrido oro uosto parduotuvėje be muito.

Tikėjausi, kad jis pradės pokalbį, bet Vincentas tylėjo. Tik įsipylė dar vieną stiklą ir teliūskavo skystį. Paklaustas apie darbą, atsakinėjo trumpai ir nedrąsiai. Buvo dar labiau sulysęs. Galų ga-

le pradėjau pasakoti apie save. Tiksliau – apie Esterą. Dabartiniame mano gyvenime tai buvo beveik vienintelis šio to vertas dalykas, apie kurį galima kalbėti. Buvau įsirengęs naują automatinę laistymo sistemą, bet supratau, kad apie tai ilgai kalbėti nesugebėsiu. Vincentas paprašė, kad daugiau papasakočiau apie Esterą, ir aš mielai sutikau. Jo veidas po truputį šviesėjo, ir Vincentas pasakė, kad džiaugiasi dėl manęs. Supratau, jog kalba nuoširdžiai. Sunku būti švelniam, kai bendrauja vyrai, nes jų švelnumą sunku apibūdinti, jis nenusakomas, bet visada šiek tiek skausmingas. Po dešimties minučių jis išėjo, taip ir nepakalbėjęs su manimi apie save. Išsitiesiau tamsoje ir ėmiau mąstyti apie pranašo psichologinę strategiją, nes jos nesupratau. Gal jis ruošėsi man pasiūlyti kokią sekėją, galinčią išblaškyti mane seksu? Greičiausiai abejojo, nes vargu ar jam dažnai teko bendrauti su VIP'ais. Seksas šiuo metu rūpesčių man nekėlė. Mylėjausi su Estera dar šį rytą. Ilgiau ir smagiau nei paprastai. Visai netroškau jokios kitos moters. Netgi nebuvau tikras, kad, progai pasitaikius, pajėgsiu kuo nors susidomėti. Šiaip jau vyrai vertinami kaip kojas turintys bybiai, galintys išdulkinti bet kokią paną, jei tik ji bus ganėtinai gundanti. Apie jokius jausmus neverta nė kalbėti. Portretas beveik tikslus, bet vis dėlto šiek tiek perdėtas. Žinoma, Suzana buvo žavinga, bet kai pamačiau ją čiulpiančią pranašo uodegą, nepajutau jokio adrenalino antplūdžio, jokio beždžioniško noro varžytis. Taigi man įspūdžio nesukėlė, ir aš jaučiausi nepaprastai ramus.

Pabudau apie penktą ryto, prieš pat aušrą. Energingai pradėjau rytinį tualetą, jį baigiau lediniu dušu. Negaliu paaiškinti kodėl, bet man pasirodė, nors nuojauta, beje, galėjo klaidinti, kad ši diena bus lemiama. Išsiviriau juodos kavos ir galerijoje, stebėdamas pradedantį busti palapinių miestelį, ją išgėriau. Keletas sekėjų ėjo į viešuosius tualetus. Dienai brėkštant, akmeninga

lyguma nusidažė tamsiai raudonai. Toli į rytus driekėsi metalinė tvora, sektai skirta teritorija turėjo užimti bent dešimt kvadratinių kilometrų. Leisdamasis vingiuotu keliu keletu metrų žemiau staiga pamačiau Vincentą kartu su Suzana. Jie stovėjo ant pylimo, kur vakar palikome mikroautobusą. Vincentas mojavo rankomis, atrodo, karštai kažką įrodinėjo, bet kalbėjo tyliai. Buvau per toli, tad nesupratau, ką jis kalba. Suzana ramiai žiūrėjo į jį, bet šis nesiliovė. Ji pasuko galvą ir pamatė, kad stebiu juos. Tada palietė Vincento ranką, kad nutiltų. Susimąstęs grįžau į savo olą. Pamaniau, kad Vincentas pradėjo netikusiai. Merginos žvilgsnis buvo aiškus, atrodė, kad niekas negali jos sutrikdyti. Atletiško kūno sudėjimo, sveika jauna protestantė sportininkė atrodė esanti tikrų tikriausia fanatikė. Kuo puikiausiai galėjai įsivaizduoti ją dalyvaujančią radikaliame evangeliniame judėjime ar kokios nors *deep ecology** draugijos veikloje. Ji turėjo būti kūnu ir siela atsidavusi pranašui, ir niekas neįstengtų jos atkalbėti nevykdyti ypatingų seksualinių pareigų. Dabar supratau, kodėl savo skečuose niekada nerodydavau sektų: lengva šaipytis iš žmogiškų būtybių, matyti vien juokingus mechanizmus, kuriuos valdo tik banalūs jausmai – godumas arba aistra. Bet kai pamatai, kad jas akina gilus tikėjimas, kai kas daugiau nei instinktas išgyventi, sutrinki, ir juokauti nebesinori.

Sekėjai ėmė lįsti iš palapinių. Jie vilkėjo baltomis tunikomis. Visi patraukė prie įėjimo, iškalto uolingos viršūnės papėdėje. Jis vedė į didžiulę gamtos sukurtą olą, kurioje vykdavo mokymai. Man pasirodė, kad daugelis palapinių tuščios. Iš tikrųjų po kelių minučių, pasikalbėjęs su Faru, sužinojau, kad šiais metais į žiemos kursus susirinko tik trys šimtai tikinčiųjų. Judėjimui, kuris

* Tikrai ekologinės – (*angl.*), *vert. past.*

skelbėsi turintis pasaulyje aštuoniasdešimt tūkstančių sekėjų, tai buvo mažai. Faras nesėkmę pabandė paaiškinti tuo, kad Miskievičiaus paskaitų lygis pernelyg aukštas. „Tai tikrai netelpa žmonėms į galvas... Kursuose, kurie skirti visiems, derėtų akcentuoti paprastesnius, visiems suprantamus jausmus. Bet pranašas susižavėjęs mokslu...“ – karčiai užbaigė. Nustebau, kad jis taip atvirai kalbasi su manimi. Atrodo, kad išnyko nepasitikėjimas, kurį man rodė per kursus Cvorke. Be abejo, neieškos manyje sąjungininko. Jis turėtų žinoti, kad esu labai svarbus VIP'as, gal man net skirtas vaidmuo organizacijoje, gal net patarinėsiu pranašui. Jo santykiai su Mokslininku nebuvo geri, ir to negalėjai nematyti. Pastarasis jį laikė lyg kokiu puskarininkiu, tinkančiu organizuoti kasdienius darbus ar rūpintis maitinimu. Jie aštriai pasikalbėdavo, tada Humoristas gudriai traukdavosi į šalį, kalbėdavo ironiškai, stengdavosi nepalaikyti nė vienos pusės ir užsimindavo apie savo asmeninius ryšius su pranašu.

Pirmoji tos dienos paskaita prasidėjo aštuntą valandą. Aišku, tai buvo Miskievičiaus paskaita „Žmogiškoji būtybė: medžiaga ir informacija“. Pamačiau jį lipantį ant pakylos. Buvo išdžiūvęs, rimtas, rankoje laikė pluoštą užrašų. Pamaniau, kad jis iš tikrųjų būtų savo vietoje, jei vestų seminarą aukštesniųjų kursų studentams, bet čia – vargu. Prieš pradėdamas paskaitą paskubomis pasisveikino su klausytojais. Į publiką net nežvilgtelėjo, nebandė pokštauti, net nepamėgino apeliuoti į bendražmogiškus ar religinius jausmus ir sukelti klausytojams bendrumo jausmą. Tik sausos žinios.

Pusvalandį kalbėjo apie šiais laikais labai gerai išstudijuotą genetinį kodą ir dar menkai tyrinėtą jo poveikį proteinų sintezei. Paskui vis dėlto pademonstravo trumpą mizansceną. Du asistentai šnopuodami įnešė stalą, ant jo pastatytas maždaug cemento maišo dydžio konteineris. Jis buvo iš permatomų, greta vienas kito sudėliotų, nevienodo dydžio plastikinių maišelių su įvairio-

mis cheminėmis medžiagomis. Iš toli žiūrint didžiausiame, atrodo, buvo vanduo.

– Tai ir yra žmogiška būtybė! – beveik pompastiškai šūktelėjo Mokslininkas.

Vėliau sužinojau, kad, įvertinęs Faro pastabas, pranašas paprašė Mokslininko šiek tiek paįvairinti tą trumpą paskaitą ir net užrašė jį į greitesnio mokymo žodinės raiškos kursus su vaizdo treniruotėmis, tuose kursuose dalyvavo ir profesionalių aktorių.

– Ant šio stalo esantis konteineris, – tęsė, – pilnas lygiai tokių pačių cheminių medžiagų, iš kurių sudarytas suaugęs septyniasdešimt kilogramų sveriantis žmogus. Kaip matote, mes sudaryti daugiausia iš vandens...

Paėmęs zondą perdūrė permatomą maišelį. Ištryško srovelė.

– Žinoma, yra didelių skirtumų...

Vaidinimas baigtas, jis vėl surimtėjo. Vandens maišelis suglebo, iš lėto ėmė bliūkšti.

– Tuos skirtumus, kad ir kokie dideli jie būtų, galima apibūdinti vienu žodžiu – informacija. Žmogiška būtybė – tai medžiaga *plius* informacija. Iš ko susideda medžiaga, šiandien žinome gramo tikslumu. Tai paprasti cheminiai elementai, kurių gausu negyvojoje gamtoje. Žinome ir kas yra informacija, bent jau jos funkcionavimo principus. Pagrindas – DNR. Tiek branduolio, tiek mitochondrijų. DNR užrašyta ne tik visam kūnui sukurti ir embriogenezei būtina informacija, vėliau ji reguliuoja organizmo funkcijas. Taigi ar galėtume išvengti embriogenezės stadijos? Kodėl, pasinaudojus DNR teikiama schema, iš cheminių elementų nesukūrus suaugusio žmogaus? Visiškai aišku, kad ateityje mūsų laukia toks kelias. Ateities žmonės gims kaip jau suaugę aštuoniolikmečiai, o vėliau tas modelis bus kartojamas. Dėl šios idealios formos žmonės taps nemirtingi, nemirtingi tapsime ir mes, jei mano tyrimai seksis taip, kaip aš tikiuosi. Klonavimas tėra primityvus būdas,

tiesiogiai nukopijuotas iš dauginimosi natūraliuoju būdu. Embriono vystymasis nieko neduoda, jis gali būti išsigimimų ir klaidų šaltinis. Kai mes sukursime struktūrą ir turėsime būtinas medžiagas, tas etapas taps nereikalingas. Bet jei kalbėsime apie žmogaus smegenis, – tęsė, – kitas reikalas, į šį faktą ir kviečiu atkreipti dėmesį. Iš tikrųjų egzistuoja keletas įgimtų dalykų, į genetinį kodą būna įrašyti keletas pagrindinių elementų – gabumai ir charakterio bruožai. Bet iš tiesų žmogaus asmenybė – tai, kas sudaro mūsų individualumą ir mūsų atmintį, – formuojasi iš lėto, per visą mūsų gyvenimą, nes intensyvėja antrinių neuroninių tinklų ir sinapsių cheminiai procesai. Apibendrindamas galiu tvirtinti, kad asmeninis gyvenimas sukuria individą.

Valgis buvo toks pat skurdus, kaip ir anąsyk. Pavalgęs sėdau greta pranašo į jo *Range Rover*. Miskievičius atsisėdo priekyje, vienas sargybinių prie vairo. Kelias driekėsi už palapinių miestelio. Jis buvo nutiestas tarp uolų. Mus tuoj pat apgaubė raudonų dulkių debesis. Po ketvirčio valandos automobilis sustojo prie visiškai baltos, keturkampio formos įdubos uoloje. Įvažiavimo nebuvo. Įdubos parametrai: maždaug dvidešimties metrų pločio ir dešimties aukščio. Miskievičius paspaudė nuotolinio valdymo pulto mygtuką. Didžiuliai vartai (sandūros nesimatė) atsivėrė į vidų.

Jis man paaiškino, kad viduje ištisus metus dieną ir naktį būna vienoda temperatūra ir apšvietimas. Laiptais pakilome į koridorių, kuris juosė pastatą. Iš jo galėjai patekti į ten esančius kabinetus. Sienoje įtaisytose metalinėse spintose gulėjo DVD su duomenimis ir kruopščiai surašytomis etiketėmis. Apatiniame aukšte stovėjo tik pusrutulis permatomomis plastikinėmis sienelėmis. Jį drėkino šimtai irgi plastikinių vamzdžių, kurie vedė į šlifuoto plieno konteinerius.

– Šiuose vamzdžiuose – cheminės medžiagos, būtinos sukurti gyvai būtybei, – toliau aiškino Miskievičius. – Juose anglis, vandenilis, deguonis, azotas ir įvairūs mikroelementai...

– Būtent šiame permatomame burbule, – pridūrė pranašas virpančiu balsu, – gims pirmasis žmogus, pradėtas tikrai dirbtiniu būdu. Pirmasis tikras interneto pasaulio gyventojas!

Atidžiai žvilgtelėjau į abu vyrus. Nuo tos dienos, kai pirmą kartą sutikau pranašą, mačiau jį tokį rimtą, ateities perspektyvos jam irgi darė įspūdį ir net atėmė drąsą. Miskievičius, atrodė, visiškai pasitikėjo savimi ir ketino aiškinti toliau. Šioje salėje jis buvo tikrasis šeimininkas, o pranašas neturėjo balso. Supratau, kad įrengti laboratoriją kainavo brangiai, net labai brangiai. Jai turbūt atiteko didžioji dalis narių įmokų ir gaunamų pajamų. Apskritai ši salė buvo pagrindinė priežastis, dėl kurios žmonės ėjo į sektą. Atsakydamas į mano klausimus, Miskievičius patikslino, kad jau pradėti bandymai susintetinti proteinus ir fosfolipidus, dalyvaujančius ląstelių veikloje. Taip pat jie galėjo sukurti organoidus Goldžio aparatu, nors ir trumpaamžius, tačiau susidūrė su nenumatytomis kliūtimis sintetindami plazminę membraną ir dar nėra pajėgūs sukurti visiškai gyvybingos ląstelės. Paklaustas, ar jie aplenkė kitas mokslininkų komandas, susiraukė ir ėmė dėstyti, kad aš tikrai ne viską supratau, jie tikrai nieko neaplenkė, pasaulyje jie – *vienintelis* kolektyvas, dirbantis dirbtinės sintezės srityje. DNR nebekurs embriono apvalkalo, jos užduotis bus tik informacija, kurią turint bus valdomos sukurto organizmo funkcijos. Tad, aišku, nebereikės embriogenezės stadijos ir bus galima iš karto kurti suaugusį žmogų. Jei žmogus liktų priklausomas nuo normalaus biologinio vystymosi, reikėtų maždaug aštuoniolikos metų sukurti naujai žmogiškai būtybei. Kai pavyks suvaldyti visus procesus, jis tikisi tai padaryti mažiau nei per valandą.

Iš tikrųjų prireikė trijų šimtmečių darbo, kol buvo pasiektas tikslas, kurį Miskievičius užsibrėžė įveikti pirmaisiais XXI amžiaus metais. Pirmosios naujųjų žmonių kartos buvo klonavimo vaisius, nors jis tikėjosi daug greičiau atsisakyti to būdo. Tad Miskievičiaus intuicija apie embriologiją ilgainiui pasitvirtino, ir pasitvirtino su kaupu. Blogiausia, kad jo idėjos apie smegenų veiklos moduliavimą irgi turėjo pasitvirtinti, bet žmogaus smegenų palyginimas su Turingo skystųjų kristalų mašina galų gale turėjo būti pripažintas visiška nesąmone. Žmogaus sąmonėje tikrai vyko nealgoritminiai procesai, ir tikrovėje tai jau 1930 metais įrodė Gėdelis, aiškindamas, kad neįrodomi teiginiai tikrai gali būti pripažinti *teisingais.* Ir dabar prireikė beveik trijų amžių, kol buvo atsisakyta tų tyrinėjimų ir vėl imti taikyti senieji refleksų sudarymo ir žinių perdavimo būdai, kurie vis dėlto buvo patobulinti ir tapo greitesni bei patikimesni, nes į naują organizmą buvo įkeliami proteinai, išgauti iš senojo organizmo smegenų skilčių. Toks metodas – biochemijos ir eksperimentų hibridas – nelabai atitiko Miskievičiaus ir jo pirmųjų sekėjų tvirtą tikėjimą. Jis tegalėjo, remdamasis operacionalistiniu apibrėžimu ir arogantišku Pyrso teigimu, parodyti „tai, ką mes, atsižvelgdami į mūsų žinių galias, geriausia galime padaryti realiame pasaulyje“.

DANIELIUS 1,17

Jei pavyktų įsibrauti į kompiuterio atmintį,
būtų galima modifikuoti jo veikimą.
www.kdm.fr.st

Pirmosios dvi dienos buvo skirtos beveik vien Miskievičiaus paskaitoms. Nei dvasios, nei emocijų jos nepaveikė. Pradėjau suprasti, kodėl Faras tam nepritarė. Niekada, jokiu žmonijos istorijos laikotarpiu, remdamasi vien protu, religija negalėjo daryti įtakos masėms. Pats pranašas irgi laikėsi šiek tiek nuošaliau. Susitikdavau su juo dažniausiai tada, kai valgydavome. Daugiausia laiko jis leido savo oloje, tad manau, tikintieji buvo šiek tiek nusivylę.

Trečiosios dienos rytą viskas pasikeitė. Tą dieną reikėjo pasninkauti ir medituoti. Apie septintą valandą mane iš miego išplėšė melancholiškas ir orus tibetietiškų trimitų garsas. Melodija buvo paprasta, trys be galo ilgai tęsiamos natos. Išėjau į galeriją. Virš akmenuotos lygumos aušo diena. Vienas po kito iš palapinių lindo eloimitai, jie tiesė ant žemės demblius ir gulėsi ant jų aplink pakylą, ant kurios kartu su pranašu, sėdinčiu lotoso poza, buvo ir du trimitininkai. Kaip ir sekėjai, jis vilkėjo ilga balta tunika, bet visų tunikos buvo paprastos medvilnės, o jo – pasiūta iš balto blizgančio satino, tviskančio auštančios dienos šviesoje. Po minutės kitos pranašas prakalbo. Kalbėjo lėtai, giliu balsu, tas balsas, sustiprintas garsiakalbių, permušė net trimitų skambesį. Kalbėjo paprastai, ragino sekėjus suprasti, kas yra jų kūnus nešiojanti žemė, suprasti, kad iš žemės sklinda vulkaninė energija, ji neįtikėtinai galinga, pranoksta pačias galingiausias

atomines bombas. Ragino pajungti sau tą energiją, sugerti ją savo kūnais, kūnais, kurių laukia nemirtingumas.

Paskui pakvietė nusivilkti tunikas ir parodyti saulei nuogus kūnus, įsivaizduoti, kokios galios ta kolosali energija, kurią sukuria milijonai vienu metu vykstančių termobranduolinių reakcijų. Tai – saulės energija, tokia pati, kokią skleidžia visos žvaigždės.

Paprašė galvoti plačiau, ne vien apie kūną, ne vien apie savo kailį, pabandyti medituojant įsivaizduoti savo ląsteles ir dar daugiau – tų ląstelių branduolius, kuriuose slypi DNR, jų genetinės informacijos saugotoja. Pakvietė suvokti savąją DNR, įsisąmoninti tai, kad ji saugo jų schemą, jų kūno sandaros schemą, ir tai, kad informacija, skirtingai nei medžiaga, nemirtinga. Pakvietė įsivaizduoti, kaip ta informacija ištisus amžius laukia eloimų, nes jie sugebės atkurti jų kūnus, nes yra įvaldę pačių sukurtą technologiją ir moka pasinaudoti DNR saugoma informacija. Pakvietė įsivaizduoti tą akimirką, kai grįš eloimai, ir tą akimirką, kai jie patys po laikotarpio, panašaus į ilgą miegą, prisikels gyvenimui.

Palaukiau, kol baigsis meditacijos seansas, ir prisidėjau prie minios, judančios olos, kurioje Miskievičius skaitydavo paskaitas, link. Mane stebino kunkuliuojantis, ne visai įprastas linksmumas, apėmęs meditacijos dalyvius. Daug kas garsiai šnekėjosi, sustodavo ir apsikabinę stovėdavo keletą sekundžių, kiti šokinėjo ir išdarinėjo antreša, treti žygiuodami traukė ritmingas daineles. Priešais olą buvo ištemptas plakatas su žodžiais iš spalvotų raidžių: „AMBASADOS PRISTATYMAS.“ Prie įėjimo susidūriau su Vincentu, jis tikrai nedžiūgavo. Abu buvome VIP'ai, tad, be abejo, religinio uolumo demonstravimas mums nebuvo privalomas. Įsimaišėme tarp kitų, ir balsų gaudesys nutilo, vos tik milžiniškas, trisdešimties metrų pločio ekranas išsivyniojo ant galinės sienos. Paskui užgeso šviesos.

Ambasados projektą sumanė 3D skyriaus, greičiausiai *AutoCad* ir *Freehand* firmos, logistikos specialistai. Vėliau nustebęs sužinojau, kad pranašas viską padarė pats. Nors nieko neišmanė beveik visose srityse, jis aistringai domėjosi informatika. Ir ne tik vaizdo žaidimais, jis išmoko gerai dirbti su grafiką braižančiais tobuliausiais prietaisais ir, pavyzdžiui, pats sukūrė sektos miestelio planą, naudodamasis *Dreamweaver MX*, ir net įsigudrino parašyti šimtą puslapių HTML* kodu. Kurdamas ambasados planą ir miestelio koncepciją, jis vis dėlto liko ištikimas savo įgimtam polinkiui į bjaurumą. Šalia skausmingai aiktelėjo Vincentas, paskui nuleido galvą ir užsispyręs atkakliai žiūrėjo į savo kelius tol, kol buvo rodomi kadrai, taigi šiek tiek ilgiau nei pusvalandį. Skaidrė keitė skaidrę, perėjimą dažniausiai palydėdavo sprogimo garsas, ir tada pasikeisdavo vaizdas. Skambėjo Vagnerio uvertiūros. Technika dirbo visu garsu. Dauguma ambasados salių (taip sumanyta menininko) buvo tobulų geometrinių formų: nuo dvylikakampio iki dvidešimtkampio; patalpa, be abejo, nebuvo užgriozdinta, ir virtualaus žiūrovo žvilgsnis laisvai klaidžiojo aukštyn žemyn po kambarius, kuriuos vieną nuo kito skyrė sūkurinės vonios, perkrautos brangakmenių inkrustacijomis, pertvaros, apkabinėtos pornografinėmis, šlykščiai realistinėmis graviūromis. Kai kurios salės turėjo spalvotus vitražų langus, pro juos matėsi vešlios pievos, pilnos įvairiaspalvių gėlių. Galvojau apie tai, kaip pranašui pavyks sukurti tokį peizažą, nes Lansarotės klimatas nepaprastai sausas. Pamatęs pernelyg ryškias gėles ir žolę, supratau, kad tokios smulkmenos jo nesustabdys ir jis greičiausiai sukurs dirbtines pievas.

Pasigirdo *finale* ir, atidengdama visą ambasados vaizdą, į orą pakilo šešiakampė žvaigždė lenktais galais, paskui antrame svai-

* Hypertext mark-up language – (*angl.*), *vert. past.*

ginančiame plane pasimatė Kanarų salos, Žemės rutulys, ir tuo metu nugriaudėjo pirmieji „Taip kalbėjo Zaratustra“ taktai. Paskui stojo tyla, nors ekrane mirgėjo kadrai – neryškūs galaktikų vaizdai. Pagaliau dingo ir vaizdas, ir scenoje suspindo šviesos skritulys, jis apšvietė ir pasirodžiusį pranašą, šokinėjantį ir švytintį išeiginiu balto satino kostiumu su įsiuvais, nuo kurių sklido deimantiniai atspindžiai. Salėje kilo audringos ovacijos, visi plodami atsistojo ir šaukė: „Bravo!“ Mes su Vincentu pamanėme, kad ir mums turbūt derėtų atsistoti ir ploti. Tai truko mažiausiai dvidešimt minučių. Kartais aplodismentai pritildavo ir atrodydavo, kad jie baigiasi, bet tuoj pliūptelėdavo nauja banga, dar stipresnė. Ypač stengėsi nedidelė grupelė, pirmosiose eilėse susispietusi aplink Farą. Prie tų naujų plojimų prisidėdavo visa salė. Taigi penkis kartus plojimai silpo ir penkis kartus atsinaujino. Galų gale pranašas, turbūt pajutęs, kad plojimai greitai nutrūks, plačiai išskėtė rankas. Tuoj pat įsivyravo tyla. Giliu, turiu pripažinti, neblogą įspūdį paliekančiu balsu (bet garso stiprintuvai neblogai stiprino aidą ir žemus garsus) užtraukė pirmąsias giesmės, skirtos eloimų sutikimui, eilutes. Daugelis greta manęs pusbalsiu pritarė. „Mes atstatysime ambasadą...“ Pranašo balsas perėjo į aukštas natas. „Mums padės tie, kurie mus myli.“ Aplink mane vis daugiau žmonių ėmė giedoti. „Jos pilioriys ir jos kolonadas.“ Ritmas darėsi pakrikas ir sulėtėjo, bet pranašas užtraukė perdėtai triumfuojančiu balsu, suskambėjusiu visoje oloje: „Naująją Jeruzalę!..“ Tas pats mitas, ta pati svajonė, vis tokia pat galinga po trijų tūkstantmečių. „Ir jis nušluostys ašaras nuo jų akių...“ Per minią nuvilnijo jaudulys, ir visi paskui pranašą užtraukė keturių natų priedainį, kuriame buvo tik vienas, nuolat kartojamas žodis: „Eee-loo-iii-maas!.. Eee-loo-iii-maas!..“ Faras iškėlė rankas į dangų ir giedojo nepaprastai galingu, skambiu balsu. Už kelių metrų nuo savęs pamačiau Patriką. Pro

akinių stiklus matėsi, kad jis užsimerkęs; laikė iškėlęs rankas, lyg būtų apimtas ekstazės. Tuo metu šalia jo stovinti Fadia rangėsi vietoje ir monotoniškai kartojo nesuprantamus žodžius.

Vėl visi paniro į meditaciją. Oloje buvo tylu ir tamsu. Paskui prakalbo pranašas. Visi jo ne tik susikaupę klausėsi, bet ir tylutėliai, susižavėję, tikrai juo gėrėdamiesi džiaugėsi. Manau, kaip tik dėl to, jog patiko balso tonas, lankstus ir lyriškas. Kartais jis darydavo švelnias pauzes, lyg medituotų, kartais trykšdavo entuziazmu. Jo kalba iš pradžių man pasirodė šiek tiek nerišli. Pradėjo nuo gyvulių pasaulio formų ir spalvų įvairovės (paragino mus mąstyti apie drugelius, kurie, atrodo, neturėjo kito tikslo gyvenime, tik džiuginti mus savo spalvingais skrydžiais). Paskui perėjo prie neįprastų kai kurių gyvūnų dauginimosi būdų (pavyzdžiui, įsivažiavo pasakoti apie vabzdžių rūšį, kai penkiasdešimt kartų už patelę mažesnis patinėlis gyvena kaip parazitas jos pilvo ertmėje, paskui išlenda, ją apvaisina ir miršta). Savo bibliotekoje, matyt, turėjo kažką panašaus į „Įdomiąją biologiją“. Įtariu, kad tokio turinio knygų turėjo iš visų mokslų sričių. Tačiau ši netvarkinga samplaika vis dėlto vedė prie *aiškios minties,* kurią netrukus išdėstė: mus sukūrę eloimai taip pat sukūrė ir visa kita šioje planetoje. Jie neabejotinai buvo labai aukšto lygio mokslininkai, ir mes jų pavyzdžiu turime didžiai vertinti mokslą, visų praktinių pasiekimų pagrindą, privalome jį gerbti ir aprūpinti tuo, kas būtina jo vystymuisi, dar labiau turime džiaugtis, kad tarp mūsų yra vienas garsiausių pasaulio mokslininkų (parodė į Miskievičių, tasai atsistojo ir nerangiai pasveikino minią, griaudint audringiems plojimams). Bet jei eloimai ir labai gerbė mokslą, tai pirmiausia buvo *menininkai.* Mokslas tebuvo būtina priemonė įgyvendinti nuostabią gyvenimo įvairovę, kurią galima vertinti tik kaip *meno kūrinį,* didingiausią iš visų kūrinių.

Tik daugybė menininkų galėjo sukurti tokią gausą, tokį grožį, nuostabią įvairovę ir estetinę fantaziją.

– Mums taip pat didžiulė garbė, – tęsė, – matyti šiuose kursuose kartu su mumis du labai talentingus pasaulinio lygio menininkus...

Jis mostelėjo mūsų pusėn. Vincentas abejodamas atsistojo, aš pasekiau jo pavyzdžiu. Aplink mus stovintieji sujudėjo, pasitraukė toliau ir apsupę ratu plačiai šypsodamiesi ėmė ploti. Už kelių metrų pastebėjau Patriką. Jis karštai plojo man ir atrodė dar labiau susijaudinęs.

– Mokslas, menas, kūryba, grožis, meilė... Žaismas, švelnumas, juokas... Koks gražus gyvenimas, mieli draugai! Koks jis stebuklingas ir kaip mes norėtume, kad jis tęstųsi amžinybę!.. Tai, mano mielieji draugai, bus įmanoma, bus įmanoma labai greitai... Pažadas duotas ir jis bus įvykdytas.

Ištaręs šiuos paskutinius mistiškai švelnius žodžius, pranašas nutilo, po pauzės vėl užtraukė eloimų sutikimo giesmę. Šį kartą visi ėmė giedoti galingai, iš lėto plodami. Šalia manęs stovintis Vincentas giedojo visa gerkle, o ir aš buvau tik per plauką nuo tikrai visuotinio jaudulio.

Pasninkas baigėsi dvidešimt antrą valandą, po žvaigždėtu dangumi buvo sustatyti dideli stalai. Mūsų paprašė įsitaisyti, kur norime, nepaisyti pažinčių ir draugysčių. Tai padaryti buvo nesunku, nes tamsoje beveik nieko negalėjai įžiūrėti. Pranašas atsisėdo prie stalo, stovinčio aukščiau, ant pakylos. Visi lenkė galvas, kol jis tarė keletą žodžių apie pomėgių ir skonių įvairovę – kitą malonumų šaltinį, dar labiau vertintiną po pasninko dienos. Taip pat pridūrė, kad būtina kramtyti lėtai. Paskui pakeitė temą ir paragino mus susikaupti ir susimąstyti, kokia nuostabi prieš mus sėdinti žmogiška būtybė, kokios apskritai nuostabios žmogiš-

kos būtybės, kokią šviesą skleidžia jų individualybės. Tai, kad jos skirtingos, irgi puiki sąlyga joms susitikinėti, džiaugtis ir pajusti daug malonių akimirkų.

Ne iš karto, kiek pašnypštusios, užsidegė stalų galuose įtaisytos dujinės lempos. Pakėliau akis: mano lėkštėje gulėjo du pomidorai. Priešais sėdėjo jauna, maždaug dvidešimties metų mergina. Jos oda buvo labai šviesi, taisyklingi veido bruožai priminė Botičelio paveikslus. Ilgos, tankios juodų plaukų garbanos krito iki juosmens. Keletą minučių ji ramiai pasėdėjo, paskui nusišypsojo, užkalbino mane, pabandė daugiau ką nors sužinoti apie *nuostabią žmogišką būtybę*, koks aš galėjau būti. Ji pati vardu Frančeska, italė, jei tiksliau, tai iš Umbrijos, bet mokosi Milane. Jau dvejus metus žino apie eloimitų mokymą. Dešinėje sėdintis jos draugužis gana greitai prisidėjo prie pokalbio. Jis pats vardu Džanpaulas, aktorius, na, vaidina reklamoje, kartais televizijos filmuose, apskritai, panašiai kaip Estera. Jis irgi buvo labai gražus: ilgoki plaukai, kaštoniniai, aukso atspalvio, veidas toks, kokį tapė italų primityvistai, bet jų vardų tuo metu neprisiminiau. Gana tvirto sudėjimo, įdegę rankų ir krūtinės raumenys aiškiai matėsi po marškinėliais. Pats jis budistas ir tik smalsumo vedamas atvyko į šiuos kursus. Beje, pirmieji įspūdžiai geri. Gana greitai jie nustojo manimi domėtis ir ėmė gyvai pliaukšti itališkai. Jie buvo ne tik puiki pora, bet ir atrodė rimtai įsimylėję. Jie dar buvo toje žavingoje stadijoje, kai žmogus stengiasi pažinti kito pasaulį, kai nori žavėtis tuo, kuo žavisi kitas, pralinksmėti nuo to, nuo ko pralinksmėja kitas, kai jis dalijasi kito linksmybėmis, džiaugsmais, sunkumais. Ji žiūrėjo į jį švelniai susižavėjusi, kaip moteris, kuri žino, kad ją pasirinko vyras, ir dėl to džiaugiasi, kuri dar ne visai įprato turėti greta draugą, tik jai skirtą vyrą, ir mano, kad gyvenimas bus puikus.

Valgis skurdus kaip visada: du pomidorai, tabule*, gabalas ožkos sūrio. Kai stalai buvo nukraustyti, alėjose pasirodė dvylika sužadėtinių. Jos vilkėjo ilgomis baltomis tunikomis ir nešė amforas su saldintu, iš obuolių pagamintu gėrimu. Svečius apėmė visuotinė euforija. Visi šnekučiavosi vienas kitą pertraukdami, pokalbių temos nesudėtingos. Keletas pusbalsiu niūniavo. Patrikas priėjo ir pritūpė greta. Ėmė kalbėti, kad Ispanijoje dažnai matysimės, kad tapsime tikrais draugais, kad galėsiu jį aplankyti Liuksemburge. Kai pranašas vėl atsistojo norėdamas tarti žodį, dešimt minučių griaudėjo ovacijos. Prožektorių šviesoje jo sidabrinis siluetas buvo apgaubtas švytinčios aureolės. Jis mus paragino mąstyti apie pasaulių gausą, nukreipti mintis į žvaigždes, kurias matome, jas visas supa planetos, įsivaizduoti tose planetose egzistuojančią gyvybės formų įvairovę, keistus augalus, mums neregėtus gyvūnus ir civilizacijas. Kai kurios iš jų, pavyzdžiui, eloimų, pažengusios daug toliau nei mūsiškė ir trokšta pasidalyti su mumis savo žiniomis, priimti mus į savo tarpą, kad gyventume visatoje su jais ir gyventume maloniai, nuolat atsinaujindami ir džiaugdamiesi.

– Gyvenimas, – užbaigė, – puikus, ir tik nuo mūsų priklauso, ar kiekviena nugyventa akimirka bus to verta.

Kai jis nulipo nuo pakylos, visi atsistojo, jam einant susidarė gyvas mokinių koridorius. Visi kėlė į dangų rankas ir ritmingai traukė: „Eee-loo-iii-maas!“ Vieni vos susilaikė nesijuokę, kiti raudojo. Priėjęs iki Fadios pranašas sustojo, lengvai paglostė jos krūtis. Ji šoktelėjo iš džiaugsmo ir riktelėjo kažką panašaus į „Oooo!“ Jie nuėjo kartu, skindamiesi kelią per giedančių ir karštai plojančių mokinių minią.

– Jau trečią kartą! Trečią kartą ją išskiria iš kitų! – išdidžiai

* Libaniečių patiekalas – *vert. past.*

sušnibždėjo Patrikas. Paskui papasakojo, kad, be dvylikos sužadėtinių, pranašas kartais paprastai mokinei suteikia garbę praleisti naktį savo draugijoje. Jaudulys po truputį rimo, sekėjai patraukė į palapines. Patrikas nusišluostė akinių stiklus, aprasojusius nuo ašarų, paskui uždėjo ranką man ant peties ir pažvelgė į dangų.

– Nepaprasta naktis, – tarė.

Jis geriau nei paprastai jautė iš žvaigždžių sklindančias bangas. Tos bangos buvo pilnos meilės, kurią mums siunčia eloimai. Jis tikino, kad tokią naktį eloimai sugrįš pas mus. Nelabai žinojau, ką jam atsakyti. Aš ne tik niekada nepriklausiau jokiai religinei bendruomenei, bet net niekada nemąsčiau apie tokią galimybę. Viską vertinau taip, kaip viskas iš tikrųjų atrodė. Žmogus yra gyvūnas, vingiuotu ir sunkiu evoliucijos keliu išsivystęs iš kitų gyvūnų. Jis sudarytas iš materijos, kuriai suteiktos organų formos, po mirties tie organai suyra, virsta paprastesnėmis molekulėmis. Nebelieka jokios protinės veiklos, minčių, nieko panašaus, ką galėtume vadinti *protu* arba *siela*. Mano ateizmas buvo toks nepalaužiamas ir radikalus, kad niekada nesistengiau rimtai nagrinėti tų problemų. Kai mokiausi licėjuje ir diskutuodavau su krikščioniu, musulmonu arba žydu, man visada susidarydavo įspūdis, kad jų tikėjimas *netikras*, kad iš tikrųjų jie netiki, netiki tikrąja to žodžio prasme, netiki pačiomis dogmomis. Jų tikėjimas – tai padėka, savotiškas slaptažodis, atveriantis jiems duris į tikinčiųjų bendruomenę, panašiai kaip *grunge** muzika arba kompiuterinis žaidimas *Doom Generation* tokių pramogų mėgėjams. Kai kurios rimtos moralinės abejonės, kurias pašnekovai kartais bandydavo išsakyti diskutuodami absurdiškomis teologinėmis temomis, atrodo, prieštaraudavo šiai hipotezei. Bet

* Indiškas arba alternatyvusis rokas – *vert. past.*

taip pat atsitinka ir rimtiems žaidėjams. Žaidžiančiam šachmatais arba mėgstančiam improvizuoti duota tema nereali žaidimo erdvė yra tikrai rimtas ir realus dalykas, netgi galima teigti, kad jam daugiau niekas neegzistuoja, bent jau tol, kol žaidžiama.

Kai imdavau mąstyti apie eloimitus, manyje prabusdavo beveik toks pat erzinantis tikinčiųjų mįslingumas. Kai kuriais atvejais išspręsti dilemą nesunku. Mokslininkas, pavyzdžiui, tikrai negalėjo tikėti tomis tuščiomis kalbomis, bet turėjo svarių priežasčių priklausyti sektai. Kadangi jo tyrimai heterodoksiški, jis niekada nebūtų galėjęs kur nors gauti tokių didelių pinigų ir turėti moderniausiais prietaisais aprūpintą laboratoriją. Kiti vadovai – Faras, Humoristas ir, žinoma, pranašas – iš sektos irgi turėjo materialinės naudos. Patriko atvejis įdomesnis. Aišku, eloimitų sekta jam davė galimybę susirasti ypač erotišką meilužę. Greičiausiai tokią *karštą,* kokia ir atrodė esanti. Be sektos tokios tikrai neturėtų. Nepaisant turimų pinigų, bankininkų ir įmonių vadovų seksualinis gyvenimas apskritai yra labai apgailėtinas. Jie priversti tenkintis trumpais, aukso kaina apmokėtais pasimatymais su *escort girls**, kurios juos niekina ir progai pasitaikius leidžia suprasti, kad fiziškai jais bjaurisi. Tad beliko manyti, kad Patrikas tikrai tikėjo ir neapsimesdamas amžinybėje vylėsi sulaukti pranašo žadamų malonumų. Keista, nes jis tikrai buvo pilnas buržuazinio racionalumo.

Prieš užmigdamas ilgai galvojau apie Patriką ir Vincentą. Pastarasis nekalbėjo su manimi jau nuo pirmojo vakaro. Kitą rytą prabudau anksti ir vėl pamačiau jį leidžiantis keliu, serpantinu juosiančiu kalvą. Kartu su Suzana. Atrodo, jie vėl intensyviai ir nevaisingai kalbėjosi. Abu išsiskyrė prie pirmojo pylimo. Atsisveikindami tik linktelėjo vienas kitam galvas. Paskui Vincentas

* Palydovėmis – *vert. past.*

pasuko atgal, savo kambario link. Palaukiau prie įėjimo, mane pamatęs krūptelėjo. Pakviečiau išgerti kavos. Netikėtai užkluptas jis sutiko. Kol šilo vanduo, galerijos sode ant mažo staliuko išdėliojau puodukus ir kitus indus bei įrankius. Saulė vangiai švysteldavo iš po tankių, reljefiškų, tamsiai pilkų debesų. Plonas violetinis spindulėlis bėgo tiesiai virš horizonto linijos. Įpyliau Vincentui kavos, jis įsidėjo tabletę sacharino ir susimąstęs puodelyje ėmė maišyti skystį. Atsisėdau priešais. Jis tylėjo nudūręs akis žemyn, pakėlė puodelį prie lūpų.

– Tu įsimylėjai Suzaną? – paklausiau.

Sunerimęs žvilgtelėjo į mane.

– Tai jau pastebima? – paklausė ilgokai patylėjęs.

Linktelėjau galvą patvirtindamas.

– Turėtum liautis... – kalbėjau toliau ir mano rimtas tonas turėjo parodyti, kad aš iš anksto viską gerai apsvarsčiau, nors ką tik apie tai pagalvojau. Važiavau toliau:

– Galėtume nuvykti į salą...

– Tu nori pasakyti... išvykti iš stovyklos?

– Tai draudžiama?

– Ne... Ne, nemanau. Reikėtų paklausti Žeromo, kaip tai padaryti...

Atrodo, jis vis dėlto sunerimo dėl tokios perspektyvos.

– Žinoma, taip! Žinoma, taip! – geranoriškai sušuko Faras. – Čia ne kalėjimas. Paprašysiu ko nors, kad nuvežtų jus į Aresifę, o gal į oro uostą, ten lengviau išsinuomoti automobilį.

– Jūs vakare vis dėlto grįšit? – paklausė tuo metu, kai sėdome į mikroautobusą. – Klausiu tik todėl, kad žinočiau...

Neturėjau konkretaus plano, tik norėjau nuvežti Vincentą vienai dienai į normalų pasaulį. Vadinasi, nesvarbu kur, vadinasi, (atsižvelgiant į tai, kur esame dabar) greičiausiai į paplūdimį.

Jis pakluso neįtikėtinai nuolankiai, neparodė jokios iniciatyvos. Automobilių nuomotojas mums davė salos žemėlapį.

– Galėtume nuvykti į Tegisės paplūdimį, – tariau, – tai būtų papraščiausia.

Vincentas net nesivargino atsakyti.

Jis turėjo pasiėmęs maudymosi kelnaites, rankšluostį ir neprotestuodamas atsisėdo tarp dviejų kopų. Atrodė, jei prireiks, bus pasiruošęs čia būti visą dieną.

– Yra daug kitų moterų, – pasakiau lyg tarp kitko, norėdamas pradėti pokalbį. Tik paskui supratau, kad kalbu nekonkrečiai. Šiltasis metų laikas buvo pasibaigęs, tad mūsų akiplotyje tesimatė koks penkiasdešimt žmonių: patrauklių kūnų paauglės, šalia sukinėjosi *vaikinai* ir šeimų motinos, jų kūnai jau nebebuvo tokie patrauklūs, ir atvyko jos kartu su mažesniais vaikais. Mūsų įsitraukimas į tą bendruomenę galėjo būti tik grynai teorinis. Nė vienas čia esantis asmuo nebuvo tame realybės lauke, kuriame mes vienaip ar kitaip galėjome reikštis. Mūsų akimis, tie žmonės buvo tiek pat gyvi, kiek būtų buvę kino ekrane. Galima sakyti, dar mažiau. Pradėjau suprasti, kad ši ekskursija į normalų pasaulį pasmerkta žlugti, paskui suvokiau, kad, ko gero, ji dar gali baigtis gana nemaloniai.

Vietą išsirinkau netyčia, bet mes įsitaisėme toje paplūdimio dalyje, kuri priklausė *Thomson Holidays* viešbučiui. Grįždamas iš vėsokos jūros, kurioje taip ir neišsimaudžiau, pamačiau apie penkiasdešimt žmonių, susibūrusių aplink pakylą, ant kurios stovėjo kilnojama garso aparatūra. Vincentą radau toje pat vietoje. Sėdėdamas publikos viduryje jis visiškai nekreipė dėmesio į šurmulį aplink. Priėjęs prie jo pamačiau plakatą su užrašu *Miss Bikini Contest*. Iš tikrųjų apie dešimt kekšyčių nuo trylikos iki keturiolikos metų nenustygo vietoje ir šūkčiodamos laukė prie laiptų, vedančių ant pakylos. Po įspūdingos, vaizduotę kaitinančios

muzikinės įžangos aukštas juodaodis, apsirengęs kaip cirko beždžionėlė, užlėkė ant scenos ir pakvietė merginas pasekti jo pavyzdžiu.

– *Ladies and Gentlemen, boys and girls*, – šūktelėjo į HF mikrofoną, – *welcome to the* Miss Bikini Contest! *Have we got some sexy girls for you today!**

Jis pasisuko į pirmą merginą, ištįsusią ilgais rausvais plaukais paauglę, apsivilkusią baltu mini bikiniu.

– *What's your name?*** – paklausė.

– Ilona, – atsakė mergina.

– *A beautiful name for a beautiful girl!* – smagiai šūktelėjo. – *And where are you from, Ilona?****

Mergina buvo iš Budapešto.

– *Budaaaa-pest! That city's hoooot!***** – sustaugė paraudęs iš entuziazmo. Mergina pratrūko nervingai juoktis.

Paskui tas pats su antrąja mergina. Pastaroji buvo platininė blondinė rusė, puikiai sudėta, nors teturėjo keturiolika metų. Panėšėjo į tikrą kekšę. Paskui juodaodis uždavė po du tris klausimus visoms kitoms. Jis šokinėjo ir pūtėsi gėrėdamasis savo sidabro plokštelėmis puoštu smokingu. Pokštai buvo daugiau ar mažiau nešvankūs. Beviltiškai žvilgtelėjau į Vincentą. Šioje sumaištyje paplūdimyje jis jautėsi beveik taip pat gerai, kaip Samjuelis Beketas repo klipe. Pristatęs visas merginas, juodaodis atsigręžė į keturis šešiasdešimties septyniasdešimties metų nutukėlius, sėdinčius prie nedidelio staliuko. Prieš kiekvieną gulėjo užrašų knygutė. Pristatė juos su euforija:

* Ponios ir ponai, vaikinai ir merginos, sveiki atvykę į Mis Bikinis konkursą. Šiandien jums parodysime keletą seksualių merginų – (*angl.*), *vert. past.*

** Kuo jūs vardu? – (*angl.*), *vert. past.*

*** Nuostabus vardas nuostabiai merginai. Iš kur jūs, Ilona? – (*angl.*), *vert. past.*

**** Budapeštas! Karštas miestas! – (*angl.*), *vert. past.*

*–And judging theeem is our international jury!.. The four members of our panel have been around the world a few times-that's the least you can say! They know what sexy boys and girls look like! Ladies and Gentlemen, a special hand for our experts!**

Pasigirdo skysti plojimai, o senjorai, iš kurių buvo pasišaipyta, rodė ženklus savo šeimoms, pasklidusioms tarp žiūrovų. Po to prasidėjo pats konkursas. Bikiniais vilkinčios merginos viena po kitos lipo į sceną ir rodė kažką panašaus į erotinius šokius. Kraipė pasturgalius, tepliojosi aliejumi nuo saulės, žaidė su liemenėlių petnešomis ir t. t. Garsiai skambėjo populiarios melodijos... Tai štai, buvome *normaliame pasaulyje.* Prisiminiau, ką kalbėjo Izabelė pirmąjį vakarą mums susitikus: visiškų *kids* pasaulis. Juodukas buvo suaugęs *kid,* žiuri nariai – senstantys *kids*. Niekas negalėjo paskatinti Vincentą grįžti į visuomenę. Pasiūliau išvykti tuo metu, kai rusė bruko ranką į savo bikinio kelnaites. Jis abejingai sutiko.

Žemėlapyje, kurio mastelis 1:200 000, o ypač Mišlino firmos žemėlapyje atrodo, kad visi laimingi. Reikalai pablogėja, kai pažvelgi į didesnio mastelio žemėlapį, pavyzdžiui, tokį, kokį turėjau Lansarotėje. Ten gali pamatyti viešbučius, pramogų vietas. Kai mastelis 1:1, atsiduri normaliame pasaulyje, kuris tikrai nedžiugina. Bet jį padidinus, prasidės košmarai. Pamatysi erkes, mikozę sukeliančius parazitus, parazitus, graužiančius kūnus. Apie antrą valandą buvome stovykloje.

Faras entuziastingai krūpčiojo ir vis klausinėjo, ar mums gerai sekėsi. Pranašas ekspromtu nutarė surengti vakarienę, ku-

* Konkursui teisėjauja tarptautinis žiuri. Keturi mūsų teisėjai teisėjavo tokiuose konkursuose mažiausiai keletą kartų. Jie žino, kaip atrodo seksualūs vaikinai ir merginos. Ponios ir ponai, suteikime įgaliojimus mūsų ekspertams! – (*angl.*), *vert. past.*

rioje dalyvaus stovykloje esančios *asmenybės*. Tai yra tie, kurie vienaip ar kitaip gali turėti ryšį su žiniasklaida arba su publika. Šalia esantis Humoristas energingai linkčiojo galvą ir mirkčiojo man akimi lyg norėdamas pasakyti, kad nedera visko priimti rimtai. Iš tikrųjų, manau, jis daug tikėjosi iš manęs, nes reikėjo gerinti situaciją. Jis buvo atsakingas už ryšius su spauda, bet iki šiol visi jo planai sužlugdavo. Apie sektą geriausiu atveju rašė tai, kad ji yra vėjavaikių ir fantazuotojų sambūris, blogesni atsiliepimai buvo tokie – tai pavojinga organizacija, propaguojanti eugeniką, netgi nacizmą. Iš pranašo nuolat šaipydavosi dėl jo praeityje žlugusių karjerų (lenktynininko, varjetė dainininko...). Trumpai kalbant, šiek tiek žinomas VIP'as, toks kaip aš, buvo jiems netikėtas laimikis, deguonies balionas.

Valgomajame sėdėjo apie dešimt žmonių. Pamačiau Džanpaulą su Frančeska. Už tai, kad jį pakvietė, turbūt reikėjo dėkoti aktoriaus karjerai, tegul ir kukliai. Aišku, žodį *asmenybės* reikėjo suprasti plačiąja prasme. Pažinau ir penkiasdešimtmetę platininės spalvos blondinę, gerokai prisidengusią, eloimų sutikimo giesmę ji giedojo taip garsiai, kad vos galėjai iškęsti. Man pasisakė esanti operos dainininkė, tiksliau – choristė. Sėdėjau garbingiausioje vietoje, tiesiai prieš pranašą. Pastarasis mane sutiko nuoširdžiai, bet atrodė įsitempęs, sunerimęs, susirūpinęs dairėsi į visas puses. Šiek tiek nurimo, kai Humoristas atsisėdo greta. Vincentas atsisėdo man iš kairės ir aštriai žvilgtelėjo į pranašą, kuris iš duonos minkštimo lipdė kamuoliukus ir mechaniškai ritinėjo stalo paviršiumi. Šią akimirką jis atrodė pavargęs, mintimis nuklydęs kažkur kitur, išties šešiasdešimt penkerių metų.

– Žiniasklaida mūsų nekenčia, – tarė karčiai. – Jei dabar tektų numirti, nežinau, koks likimas ištiktų pradėtą darbą. Visi imtų vienas kitą plėšyti gabalais.

Humoristas rengėsi leptelti kokį pokštą, bet žvilgtelėjo į pranašą, iš jo balso tono suprato, kad šis kalba rimtai, ir išsižiojęs nutilo. Jo suplotas, lyg lygintuvu išlygintas veidas, maža nosytė, reti styrantys plaukai – viskas tiko, kad imtųsi juokdario vaidmens. Jis priklausė toms nelaimingoms būtybėms, kurių net sielvartą kiti laiko pokštu. Jei sekta netikėtai iširtų, jis sulauktų tikrai nepavydėtino likimo. Nelabai tikėjau, kad turi kitą pajamų šaltinį. Kartu su pranašu gyveno Santa Monikoje tame pačiame name, kur ir dvylika pranašo sužadėtinių. Pats neturėjo seksualinio gyvenimo ir apskritai gyveno nelabai turiningai. Vienintelis jo ekscentriškas pomėgis buvo parsisiųsdinti iš Prancūzijos česnakinės dešros, nes jam nepakako parduotuvėlių, prekiaujančių Kalifornijos *Delikatessen.* Rinko žvejybos kabliukus ir apskritai panėšėjo į gana apgailėtiną marionetę, neturinčią jokių asmeninių norų ir nežinančią, kodėl gyvena. Pranašas greta savęs jį laikė tikriausiai iš gailestingumo, o gal todėl, kad esant reikalui galėjo būti kaip priedanga arba sugerti jo pyktį.

Pasirodė dvylika pranašo sužadėtinių su užkandžiais. Be abejo, norėdamos pagerbti susirinkusiųjų meninius gabumus, jos pakeitė savo tunikas labai drąsiais Meluzinos fėjų drabužiais: užsidėjo kūgio formos kepuraites, papuoštas žvaigždėmis, vilkėjo aptemptomis suknelėmis su pasidabruotais blizgučiais, net išryškėjo nuogi užpakaliai. Pasistengta ir su virtuve: pyragėliai su mėsa ir įvairiausių *zakuskų**. Pranašas automatiškai paglostė jį *zakuskomis* vaišinančios brunetės pasturgalį, bet to nepakako, kad jam grįžtų gera nuotaika. Jis nervingai pareikalavo, kad tuoj pat paduotų vyno, iš karto vieną po kitos išlenkė dvi taures, paskui atsilošė savo sėdynėje ir ilgai žiūrėjo į susirinkusius.

– Reikia kažką daryti su žiniasklaida... – pagaliau tarė Hu-

* Užkandžių – (*rus.*), *vert. past.*

moristui. – Perskaičiau šios savaitės *Le Nouvel Observateur*. Mus nuolat koneveikia, to nebegalima pakęsti...

Humoristas suraukė antakius, mažiausiai minutę mąstė, paskui lyg didelę naujieną pranešė:

– Tai sunku.

Balsas buvo abejojantis. Pagalvojau, kad abejoti jam nederėtų, nes šiaip jau būtent jis buvo vienintelis, oficialiai už tai atsakingas. Nesunku suprasti, nes nei Mokslininkas, nei Faras nebuvo pakviesti vakarienės. Be abejo, jis nieko neišmanė šioje srityje, kaip ir visose kitose. Buvo įpratęs prie blogų rezultatų ir manė, kad taip bus visada, kad visi susitaikė su prastais rezultatais. Jis irgi artėjo į šešiasdešimt penktuosius metus ir nedaug besitikėjo iš gyvenimo. Jo burna tyliai išsižiodavo ir susičiaupdavo, jis tikrai mąstė, ką čia pasakius juokinga, kad grįžtų gera nuotaika, bet nieko negalėjo sugalvoti. Buvo *laikinai praradęs komiškumo jausmą*. Galų gale liovėsi stengtis. Turbūt pamanė, kad pranašas šį vakarą blogai nusiteikęs, bet tai praeis. Nurimęs neskubėdamas kibo į pyragėlį su mėsa.

– Kokia tavo nuomonė? – pranašas kreipėsi tiesiai į mane. Žiūrėjo tiesiai į akis. – Ar spaudos priešiškumas – ilgalaikis reiškinys?

– Apskritai, taip. Vaidinant kankinį, skundžiantis, kad esi nepateisinamo ostrakizmo taikinys, tikrai gali patraukti į savo pusę negausius kitaip manančius. Le Penui kitados tai pavyko. Bet galų gale toks metodas pralaimi. Ypač tada, kai nori užmegzti suprantamą kalbą, tai yra kai nori paveikti tam tikrą skaičių žmonių, besidominčių žiniasklaida.

– Taip, taip! Klausykite, ką man ką tik pasakė Danielius!

Pranašas patogiau įsitaisė kėdėje ir prakalbo taip, kad visi girdėtų:

– Žiniasklaida mus kaltina, kad esame sekta, o tikrieji sektantai yra tie, kurie mums neleidžia tapti religija, nes nuolat iškrai-

po mūsų teiginius, atitraukia nuo mūsų žmones, nors idėjos, kurias siūlome, gali būti naudingos kiekvienam žmogui. Nesvarbu nei tautybė, nei rasė, nei anksčiau išpažintas tikėjimas!

Valgantieji liovėsi valgę, kai kurie palinksėjo galvas, bet nė vienas nesugebėjo ištarti nė sakinio. Pranašas vėl atsisėdo, jis prarado energiją. Galva davė ženklą brunetei ir toji vėl pripylė jam stiklą vyno. Kurį laiką tvyrojo tyla. Paskui kalbos atgijo. Daugiausia buvo kalbama apie vaidmenis, scenarijus, įvairius kinematografinius projektus. Atrodo, kad daugelis svečių buvo aktoriai, debiutantai arba antrarūšiai. Tikriausiai dėl to, kad atsitiktinumas gali jiems pamėtėti lemtingą vaidmenį gyvenime, aktoriai, kaip aš jau buvau pastebėjęs, dažnai tampa lengvu grobiu visoms sektoms, tikėjimams ir pasiduoda keistiems dvasiniams mokymams. Keista, nė vienas nepažino manęs. Tačiau tai man tikrai patiko.

Harley de Dude was right... – susimąstęs ištarė pranašas. – *Life is basically a conservative option...**

Ne iš karto supratau, į ką jis kreipiasi, paskui suvokiau, kad į mane. Jis susigriebė ir toliau kalbėjo prancūziškai.

– Supranti, Danieliau, – tarė neapsimestinai liūdnai, o tai jam nebuvo būdinga, – vienintelis žmonijos tikslas yra daugintis, pratęsti giminę. Ir to tikslo tikrai negalima ignoruoti, nes žmonija jo siekia siaubingai aršiai. Žmonės veltui mano esą nelaimingi, baisiai nelaimingi, nes jie visomis išgalėmis priešinasi bet kam, kas galėtų pagerinti jų dalią. Jie nori vaikų, panašių į juos pačius, taigi patys kasa sau kapą ir siekia įamžinti nelaimės priežastis. Kai jiems siūloma keistis ir ieškoti kito kelio, galima tikėtis aršios atmetimo reakcijos. Neturiu iliuzijų dėl artimiausių

* Harlis de Diudas teisus... Gyvenimas iš esmės yra konservatyvus... – (*angl.*), *vert. past.*

metų. Mums artėjant prie projekto techninio įgyvendinimo pabaigos, prieštaraujančių vis daugės ir daugės. Intelektualų valdžioje daugumą sudaro *status quo* šalininkai. Kova bus sunki, nepaprastai sunki...

Pranašas atsiduso, baigė gerti stiklą vyno ir ėmė vaizduoti mąstantį ar bent jau nepasiduodantį apatijai. Vincentas žiūrėjo į jį labai įdėmiai, nes pranašo nuotaika svyravo nuo apatijos iki nerūpestingumo, nuo gręžimosi į mirtį iki šuolio į gyvenimą. Jis darėsi vis panašesnis į seną pavargusią beždžionę. Po kokių dviejų trijų minučių išsitiesė kėdėje ir jau gyvesniu žvilgsniu apžvelgė susirinkusiuosius. Manau, būtent tą akimirką ir pastebėjo Frančeskos grožį. Pranašas davė ženklą vienai iš jam patarnavusių merginų, japonei, ir pašnibždėjo jai į ausį keletą žodžių. Pastaroji priėjo prie italės ir perdavė jai pranašo žodžius. Frančeska iš karto pašoko, net žvilgsniu neatsiklaususi savo draugo ir priėjusi atsisėdo pranašui iš kairės.

Džanpaulas išsitiesė, veidas visiškai nepasikeitė. Nusukau galvą ir nenorom pamačiau, kaip pranašas ėmė pirštais kedenti merginai plaukus. Ėmiau tyrinėti savo lėkštę, bet po trisdešimties sekundžių man nusibodo gėrėtis sūrio gabaliukais, tad mečiau žvilgsnį į šalį. Vincentas nesivaržydamas žiūrėjo į pranašą. Net šiek tiek džiūgaudamas, kaip man pasirodė. Pastarasis dabar buvo apkabinęs merginą, o ji – padėjusi galvą jam ant peties. Tuo metu, kai pranašas įkišo ranką jai už liemenėlės, nenorom žvilgtelėjau į Džanpaulą. Jis šiek tiek pakilo nuo savo krėslo, jo akyse plykstelėjo įniršis. Stebėjau jį ne aš vienas. Kalbos nutilo. Džanpaulas pasidavė, iš lėto atsisėdo, suglebo, nuleido galvą. Kalbos po truputį atgijo. Iš pradžių tylios, paskui normalios. Net nepadavus deserto, pranašas išėjo su Frančeska.

Kitą dieną susitikau merginą išeidamas iš rytinės paskaitos. Ji kalbėjosi su drauge itale. Eidamas pro ją sulėtinau žingsnį ir

išgirdau, kaip ji ištarė: *Communicare*... Frančeskos veidas švytėjo, buvo ramus, ji atrodė laiminga. Kursai vėl plaukė tokiu pat ritmu, kaip kelionė laivu. Buvau nutaręs dalyvauti rytinėse paskaitose, bet atsisakyti popietinių užsiėmimų. Grįžau prieš vakarinę meditaciją. Pastebėjau, kad Frančeska vėl buvo greta pranašo. Pavalgę jie išėjo kartu. Bet visą dieną nemačiau Džanpaulo.

Prie įėjimo į vieną iš olų buvo savotiškas įvairių žolelių užpilų baras. Pamačiau Farą ir Humoristą sėdinčius prie stalo greta liepos. Faras kalbėjo gyvai, kalbą paįvairindamas energingais mostais. Tema jam aiškiai buvo prie širdies. Humoristas neatsakinėjo, susirūpinęs lingavo galvą ir laukė, kol pašnekovas ims kandžiotis. Priėjau prie eloimito, triūsiančio prie virdulių. Nežinojau, ką gerti, nes niekada nemėgau užpilų. Galų gale išsirinkau karštą kakavą. Pranašas toleravo kakavą, tik reikalavo, kad ji būtų gerokai nuriebinta. Greičiausiai Nyčės garbei, nes gerbė pastarojo idėjas. Kai ėjau pro jų stalą, abu vadai nutilo. Faras griežtu žvilgsniu tyrinėjo salę. Jis gyvai pamojo man ranka kviesdamas prisėsti prie jų. Suvokęs, kad gali atsirasti dar vienas pašnekovas, jis aiškiai atgijo.

– Sakiau Žerarui, – tęsė (ką gi, net tas vargšas nelaimėlis turėjo vardą, tikriausiai anksčiau turėjo šeimą, galbūt mylinčius tėvus, kurie jį supo ant kelių, gyvenimas pernelyg sunkus, jei ir toliau mąstyčiau apie tokius dalykus, baigčiau tuo, kad, be jokios abejonės, nusišaučiau). – Sakiau Žerarui, kad, mano nuomone, pernelyg daug kalbame apie mūsų teiginių mokslinę pusę. Egzistuoja ekologinis judėjimas Naujasis amžius, jo narius baimina agresyvios technologijos, todėl jie smerkia žmogaus dominavimą gamtoje. Tie žmonės visiškai atmeta krikščioniškąsias tradicijas, jiems artimesnė pagonybė arba budizmas; tarp jų galėtume rasti potencialių gerbėjų.

– Kita vertus, – gudriai atsakė Žeraras, – atkeliauja nauja technika.

– Taip... – mąsliai atsakė Faras, – jos ypač gausu Kalifornijoje, garantuoju, kad Europoje jos turime nedaug.

Jis vėl pasisuko į mane:

– Ką tu apie tai manai?

Neturėjau tvirtos nuomonės. Maniau, kad ilgainiui genetinės technologijos šalininkų gretos viršys jos priešininkų gretas. Ypač stebėjausi dėl to, kad jie vėl teiraujasi mano nuomonės dėl savo vidinių ginčų. Nelabai supratau kodėl, bet mane, meno žmogų, matyt, manė intuityviai suvokiantį mintis, viešąją nuomonę jaudinančius įvykius. Nenutuokiau jokios priežasties, kodėl turėčiau nurodinėti jų klaidas, tad pasakiau keletą banalybių, jie išklausė pagarbiai, ir aš šypsodamasis pakilau nuo stalo. Pasiskundęs nuovargiu mikliai išsmukau iš olos ir patraukiau į palapinių miestelį. Norėjau iš arčiau pasižiūrėti, kaip laikosi eiliniai sekėjai.

Buvo dar anksti, tad niekas nemiegojo. Dauguma sėdėjo prieš palapines parietę po savimi kojas, dažniausiai vieni, rečiau poromis. Daugelis buvo nuogi (nudizmas nebuvo privalomas, bet labai populiarus tarp eloimitų, nes mūsų kūrėjai eloimai buvo puikiai prisitaikę prie savo gimtosios planetos klimato ir, beje, vaikščiojo nuogi, nes tai tinka kiekvienai laisvai ir išdidžiai būtybei, atmetusiai kaltės ir gėdos jausmą. Pranašas mokė, kad Adomo nuodėmės pėdsakai jau išnyko ir mes dabar gyvename pagal naują tikros meilės įstatymą). Apskritai jie nieko neveikė, nors galbūt meditavo, kaip buvo įpratę. Daugelis laikė atsukę delnus į viršų, o žvilgsniai buvo nukreipti į žvaigždes. Organizacijos duotos palapinės panėšėjo į tipi, bet balta ir šiek tiek švytinti medžiaga, iš kurios jos buvo pasiūtos, buvo išausta pagal naujausias technologijas, apibūdinamas maždaug taip: „naujos rūšies medžiagos, sukurtos remiantis erdviniais tyrinėjimais.“ Ga-

lų gale tai buvo savotiška gentis, indėnų gentis, turinti moderniausią techniką. Manau, kiekvienas narys turėjo interneto ryšį, nes to griežtai reikalavo pranašas. Kitaip būtų buvę neįmanoma jiems greitai perdavinėti nurodymų. Matyt, jie intensyviai bendraudavo internetu, bet dabar į akis krito tai, kad sėdėjo vieniši ir tylūs. Kiekvienas tylėdamas prie savo palapinės. Vienas nuo kito buvo per keletą metrų, bet atrodė, kad vieni kitų nepastebi. Žinojau, kad dauguma neturi nei vaikų, nei naminių gyvūnų (tai nebuvo draudžiama, bet vis dėlto primygtinai rekomenduojama, nes pirmiausia reikėjo rūpintis, kad būtų sukurta nauja rūšis, o jau egzistuojančios rūšies dauginimasis buvo vertinamas kaip pasenęs reiškinys, konservatyvaus, silpno charakterio požymis, tikrai nerodantis karšto tikėjimo. Nelabai tikėtina, kad šeimos tėvas būtų galėjęs labai aukštai iškilti organizacijoje). Perėjau visas alėjas, praėjau pro keletą šimtų palapinių, bet niekas manęs neprašnekino. Tik linktelėdavo galvą ir kukliai nusišypsodavo. Iš pradžių maniau, kad jie galbūt šiek tiek drovisi. Aš buvau VIP'as, turėjau privilegiją kalbėtis su pačiu pranašu. Bet labai greitai prisiminiau, kad ir alėjoje, susitikę vieni kitus, jie elgėsi visai taip pat: šypsena, galvos linktelėjimas, ir viskas. Išėjęs iš kaimo patraukiau toliau. Nužingsniavau keletą šimtų metrų akmenuotu taku, paskui sustojau. Buvo pilnatis, puikiai matėsi žvyruotas kelias, lavos uolos. Toli rytuose įžiūrėjau metalinės užtvaros, juosiančios neryškią vietovę, skleidžiamą šviesą. Buvau niekieno pasaulyje, naktis buvo šilta ir labai norėjosi ką nors sugalvoti.

Sieloje tuščia. Turbūt taip rymojau ilgai, nes, kai grįžau į stovyklą, visur viešpatavo tyla. Visi tikriausiai miegojo. Žvilgtelėjau į laikrodį, buvo šiek tiek po trijų. Mokslininko vienutėje dar degė šviesa. Jis pats sėdėjo prie darbo stalo, bet išgirdo mano

žingsnius ir davė ženklą užeiti. Interjeras buvo ne toks santūrus, kaip įsivaizdavau. Stovėjo sofa su gana dailiomis šilkinėmis pagalvėlėmis, olos grindis dengė abstrakčiais raštais išmarginti kilimai. Jis pasiūlė stiklinę arbatos.

– Tu turėjai suprasti, kad tarp organizacijos vadovų tvyro šiokia tokia įtampa... – pradėjo patylėjęs.

Žinoma, jų nuomone, aš buvau *kietas riešutėlis.* Aš pats nuolat galvojau, kad jie pervertina mano svarbą. Tiesa, galėjau kalbėti bet ką, visada atsirastų žiniasklaidos priemonių, kurioms mano mintys patiktų, bet tarp šio fakto ir sugebėjimo priversti žmones manęs klausytis ir keisti savo pažiūras, yra tarpas. Visi įprato, kad *asmenybės* pasisako žiniasklaidoje ir kalba įvairiausiomis temomis. Bet jų mintys nuspėjamos, ir niekas į jas nekreipia rimto dėmesio. Apskritai sensacijų besivaikanti sistema skatina šlykštų konsensusą ir jau seniai susikompromitavo dėl savo menkavertiškumo. Nebandžiau įrodinėti, kad jis klysta. Pritariau kaip neutralus geranoris žmogus, nes tokia pozicija man ne kartą padėjo gyvenime. Man pasakodavo intymius dalykus, buvau priimamas visuose sluoksniuose. Paskui visa tai panaudodavau savo skečuose. Faktai būdavo šiurkščiai iškraipyti, neatpažįstami.

– Aš pats nesijaudinu, pranašas manimi pasitiki, – tęsė. – Bet mūsų įvaizdis žiniasklaidoje – katastrofiškas. Mus laiko vėjavaikiais, nors šiandien pasaulyje nėra laboratorijos, kurioje būtų pasiekta mūsų lygio rezultatų.

Jis mostelėjo ranka lyg kviesdamas visus kambaryje esančius daiktus, biochemijos knygas anglų kalba iš *Elzevier Publications*, virš rašomojo stalo esančius DVD su duomenimis, kompiuterio vaizduoklį pabūti liudininkais, kad jo tyrimai rimti.

– Atėjimas čia pakenkė mano karjerai, – karčiai kalbėjo toliau, – manęs niekas nespausdina...

Visuomenė yra sluoksniuota tešla, savo skečuose niekada nevaizdavau mokslininkų. Mano nuomone, tai specifinis sluoksnis, kurį išjudina ambicijos ir vertinimo kriterijai, neperduodami paprastiems mirtingiesiems. Taigi apibendrindami galime tvirtinti, kad tie kriterijai visiškai netinka, jei kalbėsime apie *garsius žmones*. Tačiau klausiausi jo, klausiausi taip, kaip klausydavausi visų, nes mane veikė senas įprotis: buvau savotiškas senas žmonijos šnipas, šnipas pensininkas, bet dar galintis dirbti, turėjau gerus refleksus ir man net atrodo, kad purčiau galvą skatindamas kalbėti toliau. Klausiausi, bet negirdėjau, jo žodžiai nepasiekdavo mano proto, nes prieš savo valią buvau pasistatęs galvoje savotišką filtrą. Vis dėlto tikėjau, kad Miskievičius yra įžymus žmogus, galbūt net vienas garsiausių žmonijos istorijoje, jis bando modifikuoti savo likimą pačiu aukščiausiu biologiniu lygmeniu, jis turi įgūdžių ir moka dirbti, bet turbūt aš jau nelabai domėjausi žmonijos istorija, aš taip pat buvau senas pavargęs vyras ir, kai jis gyrė savo eksperimentinius darbus, aiškino, kokią naudą davė įstaigai ir kaip įgyvendino savo neįtikėtinus pasiūlymus, mane staiga apėmė noras pamylėti Esterą. Prisiminiau jos elastingą gražią vaginą, judesius, kai suspausdavo mano uodegą. Maniau norįs miego, bet vos išėjęs iš Mokslininko olos surinkau jos mobiliojo numerį. Tyla, atsiliepė tik atsakiklis, o aš nelabai norėjau smaukyti. Mano amžiaus vyrui spermatozoidai gaminasi lėčiau, latentinis periodas ilgėja, siūlymai pasimylėti vis retesni, kol galiausiai jų nebegausiu. Žinoma, buvau nemirtingumo šalininkas, žinoma, Miskievičiaus tyrinėjimai teikė vilčių, iš esmės vieną viltį, bet tai ne man ir ne kam nors iš mano kartos. Šiuo klausimu nepuoselėjau jokių iliuzijų. Jo greitos sėkmės optimizmas greičiausiai buvo ne sąmoningas melas, bet fantazija, kuria visi privalėjo tikėti. Jos reikėjo ne tiek eloimitams, davusiems pinigų tyrinėjimams, kiek pirmiausia jam pačiam. Joks

žmogaus sumanytas projektas nekuriamas nesitikint jį įgyvendinti artimiausiu metu. Tiksliau – maksimalus terminas priklauso nuo to, kiek tikisi gyventi projekto autorius. Žmonija niekada nemokėjo iš kartos į kartą dirbti kaip viena komanda, nors galų gale visada buvo taip: žmonės gyveno, mirė, o naujos kartos naudojosi praeities laimėjimais, nebent panorėdavo sunaikinti kitų triūso rezultatus. Tačiau taip niekada nekalbėjo projektų autoriai. Jie nūdo tą faktą nutylėti, nes kitu atveju paprasčiausiai būtų nustoję dirbti – tik atsigulę ir laukę mirties. Todėl Mokslininkas, labai modernus intelektualas, man regis, buvo romantikas, nes gyvenime vadovavosi senomis iliuzijomis. Pradėjau galvoti, ką galėtų padaryti Estera, jei jos maža elastinga vagina imtų susitraukinėti aplink kitų uodegas, ir man kilo ūmus noras išplėšti iš savo kūno vieną ar du organus. Laimė, buvau nusipirkęs dešimt dėžučių rohipnolio, nepagailėjau, tad išmiegojau daugiau kaip penkiolika valandų.

Kai pabudau, saulė buvo žemai ir iš karto pajutau, kad kažkas įvyko. Oras pranašavo audrą, bet žinojau, kad jokios audros nebus, nes jų niekada nebūna. Saloje beveik nelydavo. Sekėjų kaimą buvo nušvietusi neryški geltona šviesa. Kelių palapinių audeklą prie angų judino silpnas vėjas, bet šiaip stovykla jau buvo tuščia, alėjomis niekas nevaikščiojo. Žmonės nieko neveikė, viešpatavo visiška tyla. Kopdamas į kalvą praėjau pro Vincento, Mokslininko ir Faro kambarius, bet nieko nesutikau. Pranašo buveinės durys buvo plačiai atvertos ir pirmą kartą nuo mano atvykimo įėjimas nesaugomas. Įeidamas į salę nejučia pasistengiau, kad nesigirdėtų žingsnių. Eidamas koridoriumi, vedančiu į jo privačius kambarius, išgirdau prislopintus balsus, grindimis stumdomų baldų triukšmą ir kažką panašaus į raudą.

Salėje, kurioje pranašas priėmė mane tą dieną, kai atvykau, degė visos šviesos, bet ji buvo tuščia. Apėjau ratą, pastūmiau į

biurą vedančias duris ir pasukau atgal. Dešinėje pusėje, prie baseino į koridorių, durys buvo atvertos. Man pasirodė, kad balsai sklinda iš ten. Atsargiai žingtelėjau pirmyn ir prie posūkio į kitą koridorių užgriuvau ant Žeraro. Jis stovėjo durų, vedančių į pranašo kambarį, angoje. Humoristo išvaizda buvo nekokia. Veidas išbalęs labiau nei paprastai, jį vagojo gilūs ratilai, atrodė lyg būtų nemiegojęs naktį.

– Atsitiko... atsitiko...

Balsas silpnas, virpantis, vos girdimas.

– Atsitiko baisus dalykas, – šiaip taip užbaigė.

Priėjo Faras ir atsistojo priešais mane. Veidas liepsnojo pykčiu, jis įbedė į mane žvilgsnį. Humoristas išleido kažkokį skausmingą mekenimą.

– Ką gi, jau nieko nepakeisi, – suniurnėjo Faras, – teks jį įleisti...

Pranašo kambaryje daug vietos užėmė milžiniška apvali lova, skersmuo – trys metrai. Ji buvo aptraukta rožiniu satinu. Kambaryje šen bei ten išdėlioti rožiniu satinu vilkti pufai, ant sienų iš trijų pusių kabojo veidrodžiai. Ketvirtojoje sienoje buvo didelis langas į akmeningą lygumą. Toliau matėsi pirmieji ugnikalniai. Audros šviesoje jie atrodė šiek tiek baugiai. Langas išmuštas, o lovos viduryje – pranašo lavonas perpjauta gerkle. Pranašas neteko daug kraujo, nes miego arterija buvo tiksliai perrėžta. Mokslininkas nervingai žingsniavo iš vieno kambario krašto į kitą. Vincentas sėdėjo ant pufo, atrodė, kad jis mintimis ne čia. Išgirdęs mano žingsnius, vos kilstelėjo galvą. Mergina ilgais juodais plaukais (iš jų atpažinau Frančeską) leisgyvė sėdėjo kambario kampe. Vilkėjo krauju išterliotus naktinius marškinius.

– Tai italas... – sausai paaiškino Faras.

Pirmą kartą mačiau lavoną, bet didelio įspūdžio man tai nepadarė. Nelabai ir nustebau. Kai vakar, po vakarienės, pranašas

pasirinko italę, išvydęs jos draugo išvaizdą, akimirką pagalvojau, kad šį kartą jis nuėjo per toli ir šį kartą viskas nesibaigs taip paprastai. Bet paskui Džanpaulas, atrodė, pasidavė. Pamaniau, kad jis palūš, kaip ir kiti. Aš tikrai suklydau. Smalsumo vedamas priėjau prie lango: šlaitas buvo labai status, beveik vertikalus. Kai kur matėsi keletas siūlių, bet uola buvo vientisa, be įtrūkimų ir kieta, tad užkopti ja buvo tikrai nelengva.

– Taip, – niūriai pakomentavo prie manęs priėjęs Faras, – jis tikrai buvo išmuštas iš pusiausvyros.

Paskui vėl ėmė dideliais žingsniais vaikščioti po kambarį, bet stengėsi neprisiartinti prie Mokslininko, vaikštinėjančio kitapus lovos. Humoristas sustingo prie durų ir tik skėsčiojo rankomis. Atrodė visiškai paklaikęs, beveik apimtas panikos. Tą akimirką supratau, kad nepaisant sektos propaguojamo hedonizmo ir libertinizmo nė vienas artimas pranašo draugas neturėjo seksualinių ryšių. Dėl Humoristo ir Mokslininko abejonių nekilo. Pirmasis nesugebėjo, antrasis nenorėjo. Faras buvo vedęs savo amžiaus moterį, gerokai peržengusią per penktą dešimtį. Kitaip sakant, vargu ar *kasdien jį užplūsdavo jausmai.* Jis tikrai nesinaudojo aukšta padėtimi organizacijoje tam, kad gundytų jaunas sekėjas. Pastebėjau, kad sekėjai paprastai buvo monogamai, dažniausiai dargi visai nesidomėjo priešinga lytimi. Išskyrus jaunas gražias sekėjas, kurias pranašas pasikviesdavo pasidžiaugti vienai nakčiai. Apskritai pranašas savo sektoje elgėsi kaip dominuojantis vienvaldis patinas, jis sunaikino savo draugų vyriškumą. Jie ne tik atsisakė sekso, bet net nebandė jo ieškoti, patys sau draudė ieškoti patelių artumo, manydami, kad seksualumas yra pranašo prerogatyva. Dabar supratau, kodėl pastarasis savo paskaitose garbstė moterų dorybes ir negailestingai kritikavo *macho* tendencijas. Jo tikslas buvo pats paprasčiausias – iškastruoti klausytojus. Iš tikrųjų daugumai beždžionių patinų, paklūs-

tančių bandos vedliui, testosteronas gaminasi vis lėčiau, kol tas procesas visai liaujasi.

Dangus po truputį blaivėsi, debesys sklaidėsi. Prieš sutemstant lygumą turėjo nušviesti vilčių neteikianti šviesa. Mes buvome visai greta atogrąžų Vėžio, mes buvome *grosso merdo**, kaip būtų pasakęs Humoristas, kol dar sugebėjo pokštauti. Mūsų kasdienybę jis dažniausiai pralinksmindavo tokiais puikiais sąmojais: „*Tai ne-tu-ri jokios reikš-mės sky-lėje*“ arba „*aš turiu šiurkštų bybį*** ir per pusryčius valgau grūdus.“ Kas dabar laukia to vargšo žmogelio, kai nebėra Beždžionės Nr.1? Jis sutrikęs žvilgčiojo į Farą ir Mokslininką, atitinkamai Beždžionę Nr. 2 ir Beždžionę Nr. 3, tiedu skersai ir išilgai tebevaikštinėjo po kambarį ir žvilgsniais jau ėmė vienas kitą vertinti. Kai bandos vadas nebegali atlikti savo pareigų, daugumai beždžionių testosteronas vėl ima gamintis. Faras galėjo tikėtis, kad jį parems organizacijos ginkluotoji frakcija, nes pasamdė sargybinius, jiems vadovavo, jie klausydavo tik Faro įsakymų. Kol buvo gyvas, pranašas tuose reikaluose Faru visiškai pasikliovė. Tačiau laborantai ir technikai, atsakingi už genetinio projekto įgyvendinimą, bendravo tik su Mokslininku ir tik su juo. Taigi apskritai brendo visos sąlygos klasikiniam konfliktui tarp brutalios jėgos ir proto, tarp testosterono simptomo ir intelekto. Kad ir kaip ten būtų, jaučiau – viskas užtruks, todėl atsisėdau ant pufo greta Vincento. Šis, atrodo, pastebėjo mane, išspaudė vangią šypsenėlę ir vėl nugrimzdo į savo svajas.

* Žodžių žaismas. Lotyniškai *grosso modo* reiškia „apytikriai“, o *grosso merdo* tektų versti „didelis šūdas“ – *vert. past.*

** Žodžių žaismas. Pirmuoju atveju tai iškraipytas prancūziškas sakinys *Ça n'a aucune importance* (tai neturi jokios reikšmės), antruoju – *J'ai l'habitude* (esu įpratęs) – *vert. past.*

Visi tylėjo apie penkiolika minučių. Mokslininkas ir Faras ir toliau dideliais žingsniais žirgliojo po kambarį. Kiliminė danga sugėrė jų žingsnių garsą. Tokiomis sąlygomis aš likau gana ramus. Supratau, kad šiuo metu nei aš, nei Vincentas nebūsime pagrindiniai veikėjai. Šioje istorijoje mes buvome antrarūšės beždžionės, garbės beždžionės. Temo, į kambarį papūtė vėjas, nes italas buvo išmušęs langą.

Staiga Humoristas išsitraukė iš drobinio bluzono skaitmeninį fotoaparatą *Sony DSCF-101* (trys milijonai pikselių). Modelis man žinomas, nes turėjau tokį patį, tik vėliau pakeičiau į *Minolta Dimage A2*, nes jis turėjo aštuonis milijonus pikselių, pusiau reflektinę nutaikymo sistemą ir buvo jautresnis silpnai šviesai. Faras ir Mokslininkas sustingo išsižioję ir žiūrėjo, kaip vargšas pajacas laksto po kambarį ir fotografuoja vieną kadrą po kito.

– Viskas gerai, Žerarai? – paklausė Faras.

Man neatrodė, kad viskas gerai, jis fotografavo mechaniškai, net nesitaikydamas, o kai prisiartino prie lango, pamaniau, kad iššoks.

– Gana, – šūktelėjo Faras.

Humoristas sustingo, jo rankos taip virpėjo, kad net išmetė aparatą. Kambario kampe sušnarpštė vis dar bejėgė Frančeska. Dabar sustingo ir Mokslininkas, atsistojo prieš Farą ir pažvelgė jam tiesiai į akis.

– Dabar turime nuspręsti, – tarė bejausmiu balsu.

– Pranešime policijai, tai vienintelis įmanomas sprendimas.

– Jei pranešime policijai, organizacijai galas. Tokio skandalo neatlaikysime, ir tu tai žinai.

– Turi kitokių pasiūlymų?

Vėl stojo tyla, tik dabar įtampa buvo dar didesnė. Susidūrimas prasidėjo, supratau, kad šį kartą bus aiškinamasi iki galo.

Nuojauta man kuždėjo, kad netrukus galiu tapti kitos smurtinės mirties liudininku. Charizminio lyderio pasitraukimas religinėse bendruomenėse visada sukelia nepaprastai daug problemų, jei lyderis nepasistengė paskirti abejonių nekeliančio įpėdinio. Tokiais atvejais skilimas beveik neišvengiamas.

– Jis mąstė apie mirtį, – pradėjo Žeraras tyliu, virpančiu, beveik vaikišku balsu. – Jis man apie ją kalbėdavo vis dažniau ir dažniau. Jis nebūtų norėjęs, kad organizacija žlugtų, labai nerimavo, kad po jo mirties viskas bus baigta. Privalome ką nors daryti, privalome susitarti...

Faras susiraukė ir iš lėto pasisuko į Žerarą. Taip reaguojama į įkyrų triukšmą. Suvokęs savo visišką menkystę, Žeraras atsisėdo ant pufo šalia mūsų, nuleido galvą ir ramiai pasidėjo rankas ant kelių.

– Priminsiu tau, – ramiai dėstė Mokslininkas, žiūrėdamas tiesiai Farui į akis, – kad mirtis mums nėra pabaiga. Tai – pirmoji dogma. Turime genetinį pranašo kodą, tad reikia palaukti, kol baigsime darbus...

– Manai, kad lauksime dvidešimt metų, kad reikalas pajudėtų? – aršiai paprieštaravo Faras, jau net nesistengdamas paslėpti priešiškumo.

Mokslininkas sudrebėjo nuo įžeidimo, bet ramiai atsakė:

– Krikščionys laukia jau du tūkstančius metų...

– Galbūt, bet per tą laiką teko sukurti Bažnyčią, o šioje srityje aš būčiau geriausias. Kai prireikė paskirti mokinį įpėdiniu, Kristus išsirinko Petrą, nors šis nebuvo nei pats nuostabiausias, nei pats protingiausias, nei pats mistiškiausias. Tačiau jis buvo geriausias organizatorius.

– Jei aš pasitrauksiu, neturėsi kuo manęs pakeisti. O tokiu atveju visos viltys apie nemirtingumą pasmerktos žlugti. Nemanau, kad taip susiklosčius aplinkybėms ilgai išsilaikysi...

Vėl stojo tyla, ji slėgė vis labiau ir labiau. Supratau, kad jie nesusitars, jų santykiai buvo pernelyg susikomplikavę, ir jau labai seniai. Nors buvo beveik visiškai tamsu, pastebėjau, kad Faras sugniaužė kumščius. Tada prakalbo Vincentas.

– Aš galiu užimti pranašo vietą, – ištarė negarsiai, beveik džiugiai.

Abu pašoko, Faras nulėkė prie jungiklio, uždegė šviesą ir pripuolęs prie Vincento jį papurtė:

– Ką čia šneki, ką čia šneki? – rėkė jam tiesiai į veidą.

Vincentas nesipriešino, palaukė, kol jį paleis, ir pridūrė tokiu pat džiaugsmingu balsu:

– Galų gale, aš – jo sūnus...

Praėjus pirmai nuostabos akimirkai, Žeraras prakalbo gailiu balsu:

– Gali būti... Tikrai gali būti... Žinau, kad pranašas turėjo sūnų prieš trisdešimt penkerius metus. Tuoj po to, kai įkūrė Bažnyčią. Žinau, kad retkarčiais jį lankė, bet niekada apie tai nekalbėjo, net su manimi. Tą sūnų turėjo su viena pirmųjų sekėjų, bet ji nusižudė netrukus po sūnaus gimimo.

– Tai tiesa, – ramiai atsakė Vincentas, ir jo balse suskambėjo labai tolimo liūdesio aidas. – Mama neištvėrė jo nuolatinės neištikimybės, neištvėrė ir priverstinio mylėjimosi keliese. Ji nutraukė ryšius su savo tėvais, jie buvo buržua, protestantai iš Elzaso. Šeima labai griežta ir niekada neatleido už tai, kad tapo eloimite. Galų gale nutraukė ryšius su visais. Mane užaugino seneliai iš tėvo pusės, pranašo tėvai. Pirmaisiais gyvenimo metais jo beveik nemačiau, jis nesidomėjo mažais vaikais. Paskui, kai man sukako penkiolika metų, ėmė lankyti vis dažniau ir dažniau. Kalbėdavosi su manimi, norėjo žinoti, ką ketinu veikti gyvenime, galiausiai pakvietė į sektą. Prireikė penkiolikos metų, kol apsisprendžiau. Pastaruoju metu mūsų santykiai, sakyčiau... buvo ramesni.

Dabar supratau tai, kas turėjo mane sukrėsti jau iš pat pradžių, – Vincentas labai panėšėjo į pranašą. Jų žvilgsnių išraiška buvo skirtinga ir netgi priešinga. Be abejo, tai man ir sukliudė susivokti, bet veido bruožai – forma, akių spalva, antakių linija – neįtikėtinai identiški. Be to, jie abu beveik vienodo ūgio ir kūno sudėjimo. Mokslininkas irgi labai įdėmiai žiūrėjo į Vincentą ir, atrodo, padarė tokias pačias išvadas. Galų gale jis pirmas nutraukė tylą:

– Niekas tikrai nežino, kiek pasistūmėjo mano bandymai. Kol kas tai – visiška paslaptis. Galime kuo ramiausiai pareikšti, kad pranašas nutarė palikti savo senstantį kūną ir perkelti savo genetinį kodą į naują organizmą.

– Niekas tuo nepatikės! – tuoj pat piktai paprieštaravo Faras.

– Nedaugelis, iš tikrųjų. Negalime nieko tikėtis iš didžiosios žiniasklaidos, ji visa prieš mus. Žiniasklaida bus pilna straipsnių, klestės visuotinis skepticizmas, bet niekas nieko negalės įrodyti. Mes vieninteliai turime pranašo DNR, niekur daugiau nėra kito pavyzdžio. Svarbiausia, kad patikės sekėjai, nes jau daugelį metų juos tam ruošiame. Kai Kristus prisikėlė trečią dieną, niekas tuo nepatikėjo, tik pirmieji krikščionys. Būtent tuo jie išsiskyrė iš kitų – patikėjo Kristaus prisikėlimu.

– Ką darysime su kūnu?

– Tai, kad kūnas bus surastas, jokia problema. Pakanka, kad neaptiktų žaizdos gerklėje. Galima rasti kokį ugnikalnio plyšį ir įmesti kūną į besilydančią lavą.

– O Vincentas? Kaip paaiškinsime, kur dingo Vincentas?

Faras aiškiai susvyravo, jo prieštaravimai darėsi vis neryžtingesni.

– Na, aš nedaug ką pažįstu... – su palengvėjimu ištarė Vincentas, – be to, manoma, kad esu linkęs į savižudybę, tad mano dingimas nieko nenustebins. Manau, kad plyšys ugnikalnyje gera mintis, taip galėsime suvaidinti Empedoklio mirtį.

Ir keistai besiliejančiu balsu atmintinai pacitavo: „Pasakysiu tau dar štai ką, išmintingasis Pausanijau, kad niekas, kas yra mirtingas, negimsta, o mirtis nėra pabaiga. Yra tik gyvybės ir mirties mišinys bei to mišinio sudedamųjų dalių irimas."

Faras tylėdamas mąstė minutę ar dvi, paskui sviedė:

– Teks pasirūpinti ir italu.

Supratau, kad Mokslininkas laimėjo. Faras tuoj pat pasišaukė tris sargybinius, įsakė jiems apieškoti apylinkes, jei aptiktų kūną, jį suvynioti į audeklą ir tyliai pargabenti visureigio bagažinėje. Jie sugaišo tik penkiolika minučių: nelaimingasis buvo toks sutrikęs, kad pabandė perkopti elektrinę užtvarą. Aišku, jį nutrenkė vietoje. Lavoną paguldė ant grindų, prie pranašo lovos. Tuo metu Frančeska atsitokėjo, pamatė savo draugo kūną ir ėmė nerišliai staugti, beveik kaip gyvulys. Mokslininkas priėjo ir skėlė antausį, ramiai, bet stipriai ir keletą kartų. Staugimas pavirto nauju raudų pliūpsniu.

– Teks pasirūpinti ir ja, – niūriai ištarė Faras.

– Manau, kad neturime iš ko rinktis.

– Ką tu nori pasakyti?

Vincentas iš karto išsiblaivė ir pasisuko į Mokslininką:

– Manau, vargu ar galime tikėtis, jog ji tylės. Jei išmesime kūnus pro langą, jie kris tris šimtus metrų ir iš jų liks tik košė. Stebėčiausi, jei policija pareikalautų atlikti autopsiją.

– Nebloga mintis... – ištarė kiek pamąstęs Faras. – Gana gerai pažįstu vietinės policijos vadą. Jei papasakosiu, kad prieš kelias dienas užklupau juos besiropščiančius siena, kad perspėjau dėl gresiančio pavojaus, bet jie tik pasišaipė... Beje, tuo patikėti labai lengva, tas tipelis mėgo ekstremalų sportą, manau, kad jis plikomis rankomis laipiojo į uolas Dolomitiniuose kalnuose.

– Gerai, – ramiai sutiko Mokslininkas.

Jis nežymiai linktelėjo galva Farui. Du vyrai pakėlė italo kūną, vienas už kojų, kitas už pažastų, žengė keletą žingsnių ir sviedė į bedugnę. Tai padarė taip greitai, kad nei aš, nei Vincentas nespėjome sureaguoti. Mokslininkas labai energingai priėjo prie Frančeskos, pakėlė ją už pažastų ir nutempė ant kiliminės dangos. Frančeską vėl apėmė apatija ir ji reagavo ne daugiau nei kokia dėžė. Tuo metu, kai Faras griebė ją už kojų, Vincentas ėmė šaukti: „Aaaa!" Mokslininkas paleido italę ir suirzęs atsisuko.

– Kas dar?

– Tu negali to padaryti!

– Kodėl gi?

– Tai – žmogžudystė...

Mokslininkas nieko neatsakė, sunėrė rankas ir niekinamai nužvelgė Vincentą:

– Suprantu, nemalonu, – ištarė galų gale. – Tačiau manau, kad tai būtina, – pridūrė kiek patylėjęs.

Ilgi juodi merginos plaukai draikėsi ant išbalusio veido, rudos akys šokinėjo nuo vieno prie kito. Pamaniau, kad visiškai nebesusivokia, kas čia vyksta.

– Ji tokia jauna, tokia graži... – maldaujamu balsu sumurmėjo Vincentas.

– Vadinasi, jei moteris būtų bjauri ir sena, jos pašalinimą būtų galima pateisinti...

– Ne, – užprotestavo susigėdęs Vincentas, – ne... aš visai ne tai norėjau pasakyti.

– Būtent tai, – negailestingai atrėmė Mokslininkas. – Tu norėjai pasakyti būtent tai, bet tiek to. Įsivaizduok, kad ji – paprasta mirtingoji, tokia pati, kaip ir mes iki šios dienos. Laikinas molekulių junginys. Sakykime, šiuo atveju susidūrėme su gražiu junginiu. Tačiau ji turi tik tiek konsistencijos, kiek šerkšno raštai

ant stiklo. Menkiausias atlydys juos sunaikins. Nelaimė, bet jos mirtis būtina tam, kad žmonija galėtų eiti užsibrėžtu keliu. Tačiau pažadu tau: jai neteks kentėti.

Iš kišenės išsitraukė HF siųstuvą ir pusbalsiu pasakė keletą žodžių. Po minutės įžengė du sargybiniai, nešini minkštos odos lagaminėliu. Mokslininkas jį atidarė, išėmė mažą stiklinį buteliuką ir švirkštą su ilga adata. Faras davė ženklą ir abu sargybiniai išėjo.

– Palauk, palauk, palauk, – įsiterpiau, – aš irgi nepageidauju tapti žmogžudystės bendrininku. Be to, neturiu tam priežasties.

– Turi, – sausai atsakė Mokslininkas, – turi labai rimtą priežastį – aš galiu vėl pašaukti sargybinius. Tu irgi nepatogus liudininkas. Esi žinomas, todėl tavo dingimas, be abejo, sukeltų daugiau problemų. Bet žinomi žmonės irgi miršta. Kad ir kaip ten būtų, pasirinkimo mes neturime.

Jis kalbėjo ramiai, žiūrėjo man tiesiai į akis, supratau – tikrai nejuokauja.

– Jai neskaudės, – švelniai pakartojo ir skubiai pasilenkė prie merginos, apčiuopė veną ir suleido tirpalą. Kaip ir visi kiti, buvau įsitikinęs, kad tai – migdomieji, bet po kelių sekundžių ji pastiro, oda pamėlo, galiausiai ji nustojo kvėpuoti. Išgirdau, kaip už nugaros gailiai, lyg gyvulys, ėmė kaukti Humoristas. Atsigręžiau. Drebėjo visas jo kūnas, pats teįstengė veblenti: „A, a, a..." Kelnių priekyje ryškėjo dėmė, supratau, apsimyžo. Nusikamavęs Faras taip pat išsitraukė iš kišenės siųstuvą ir davė trumpą įsakymą. Po kelių sekundžių pasirodė penki automatais ginkluoti sargybiniai ir mus apsupo. Farui įsakius, mus nuvedė į gretimą kambarį, kuriame stovėjo stalas ant pastovų ir metalinė spinta dokumentams, paskui užrakino duris.

Vis dar negalėjau patikėti, kad tai, kas įvyko, yra realybė. Nepatikliai žvilgčiojau į Vincentą, man pasirodė, kad jis irgi jaučia-

si panašiai. Abu tylėjome, girdėjosi tik Žeraro vaitojimas. Po dešimties minučių į kambarį grįžo Mokslininkas, ir aš supratau, kad tai – tiesa, kad prieš mane – žudikas, kad jis peržengė ribą. Žiūrėjau į jį instinktyviai, nevalingai šlykštėdamasis, bet jis atrodė labai ramus. Jo nuomone, jis atliko tik techninį darbą.

– Jei būčiau galėjęs, būčiau palikęs ją gyvą, – tarė nesikreipdamas nė į vieną iš mūsų. – Bet, kartoju, ji buvo mirtingoji, o aš netikiu, kad moralė turi kokią nors prasmę, jei subjektas yra mirtingas. Mes tapsime nemirtingi, ir jūs būsite vienos iš pirmųjų būtybių, kurios pasieks tą nemirtingumą. Tai ir bus savotiškas užmokestis už jūsų tylėjimą. Rytoj čia bus policija. Turite apie ką mąstyti visą naktį.

Kitos dienos man paliko nei šiokį, nei tokį įspūdį, lyg būtume gyvenę savotiškoje erdvėje, kur neveikia normalūs įstatymai, kur kiekvieną sekundę gali įvykti kas nors labai gera arba labai baisu. Tačiau, žvelgdamas į praeitį, turiu pripažinti, kad visa tai turėjo savitą logiką. Miskievičiaus logiką. Jo planas buvo vykdomas žingsnis po žingsnio, iki menkiausių smulkmenų. Pirmiausia policijos viršininkui nekilo jokių abejonių – jaunuolių mirtis atsitiktinė. Pamačius sudarkytus kūnus, kaulus ir mėsą, iš kurių ant uolos buvo likusi tik kruvina dėmė, iš tikrųjų sunku likti šaltakraujiškam, sunku net pabandyti įtarti, kad jų mirties priežastis galėjo būti ne kritimas, o kas nors kita. Be to, šį nereikšmingą įvykį greitai užgožė žinia, kad dingo pranašas. Prieš pat aušrą Faras ir Mokslininkas nutempė kūną į nedidelį veikiančio ugnikalnio kraterį. Išsilydžiusi lava jį tuoj pat prarijo ir teko kviesti iš Madrido specialią komandą, kad ištrauktų. Aišku, nebuvo nė kalbos apie autopsiją. Tą pačią naktį jie sudegino kraujuotas paklodes, meistras, atlikdavęs ūkio priežiūros darbus, pakeitė langą. Be to, jie veikė ryžtingai. Kai Civilinės gvardijos

inspektorius suprato, jog tai – savižudybė (pranašas ketino po trijų dienų reinkarnuotis į atjaunėjusį kūną), jis mąsliai pasikasė smakrą. Inspektorius buvo šiek tiek susipažinęs su sektos veikla, be to, manė turįs reikalų su grupuote kuoktelėjusių žmonių, kurie dievina skraidančiąsias lėkštes. Tuo jo žinios baigėsi, ir jis nutarė, kad geriausia bus viską išdėstyti savo vyresnybei. Mokslininkas to ir telaukė.

Jau kitą dieną byla didelėmis raidėmis mirgėjo laikraščių pirmuosiuose puslapiuose. Ne tik Ispanijoje, bet ir visoje Europoje, o netrukus ir visame pasaulyje. „Žmogus, kuris tikėjo esąs amžinas", „Kvailos žmogaus – Dievo lažybos", – maždaug tokios buvo straipsnių antraštės. Po trijų dienų prie apsauginių užtvarų būriavosi septyni šimtai žurnalistų. BBC ir CNN atsiuntė sraigtasparnius, kad iš jų nufilmuotų stovyklą. Miskievičius išsirinko penkis žurnalistus iš mokslinių anglosaksiškų žurnalų.

Ir surengė trumpą spaudos konferenciją. Iš karto uždraudė lankytis laboratorijoje. Paaiškino, kad oficialusis mokslas atmetė jo idėjas ir privertė dirbti mokslo užribyje. Jis tai įsidėmėjo, tad rezultatus paskelbs tik tada, kai bus pripažintas. Jeigu vertintume juridiškai, nebūtų prie ko prikibti. Laboratorija privati, ir jis tikrai turėjo teisę niekam neleisti joje lankytis. Jis dar pridūrė, kad ir teritorija privati, tad skraidymai virš jos ir fotografavimas taip pat kelia rimtų abejonių dėl tų veiksmų teisėtumo. Be to, jis nedirba nei su gyvais organizmais, nei su embrionais, o tik su paprastomis DNR molekulėmis, ir tik gavęs donoro raštišką sutikimą. Tikrasis klonavimas daugelyje šalių, žinoma, yra uždraustas arba ribojamas, bet šiuo atveju tai ne klonavimas, ir joks įstatymas nedraudžia kurti dirbtinę gyvybę. Tai tokia mokslinių tyrinėjimų sritis, apie kurią įstatymų leidėjai paprasčiausiai nepagalvojo.

Žinoma, žurnalistai iš pradžių tuo netikėjo, nes jų išsilavinimas leido šaipytis iš tokios hipotezės. Tačiau supratau, kad Miskievičiaus asmenybė, prieš jų pačių valią, ir jiems padarė įspūdį, nes Miskievičius atsakinėjo tiksliai ir griežtai. Baigiantis pokalbiui, garantuoju, mažiausiai du žurnalistai ėmė abejoti. To visiškai pakako, kad abejonės (perdėtos) pasklistų visuomenės informavimo priemonėmis.

Užtat mane nustebino tai, kad sekėjai iš karto viskuo patikėjo. Kitą dieną po pranašo mirties Faras skubiai sušaukė visuotinį susirinkimą. Kalbėjo jis pats ir Mokslininkas. Jie pranešė, kad pranašas padarė pasiaukojamą ir vilčių teikiantį gestą – išpildė pirmąjį pažadą. Jis šoko į kraterį, atidavė jam savo senstantį fizinį kūną, nes norėjo trečią dieną atgimti naujame kūne. Šioje reinkarnacijoje paskutiniai jo žodžiai, turintys perduoti žinią mokiniams, buvo tokie: „Ir jūs paskui mane greit išeisite ten, kur aš išeinu." Maniau, kad minia sunerims, tikėjausi visko, gal net nevilties, bet nieko neįvyko. Visi buvo susikaupę, tylūs, bet jų žvilgsniuose švietė viltis. Atrodė, kad jie seniai laukė šios naujienos. Maniau, kad apskritai neblogai pažįstu žmones, bet mano nuomonė buvo pagrįsta įprastais motyvais. O jie tikėjo, ir man tai buvo nauja. Ir viską keitė.

Po dviejų dienų, vidurnaktį, visi spontaniškai išėjo iš palapinių, susibūrė prie laboratorijos ir laukė, netardami nė žodžio. Tarp jų buvo penki žurnalistai, kuriuos išsirinko Mokslininkas. Jie buvo iš dviejų spaudos agentūrų – AFP ir *Reuters* – ir trijų televizijos kompanijų – CNN, BBC ir, atrodo, *Sky News*. Taip pat du iš Madrido atvykę policininkai. Jie pageidavo, kad laboratorijoje sukurtas dirbtinis padaras pasirašytų deklaraciją. Atvirai kalbant, jam prikišti nebuvo ko, bet atvejis beprecedentis: jis pretenduos būti pranašu, kuris oficialiai miręs, nors iš tikrųjų nebus pranašas. Jis gims neturėdamas nei biologinio tėvo, nei

motinos. Ispanijos vyriausybė suko galvas, bet negalėjo rasti nieko panašaus, kas tiktų šiam atvejui. Taigi buvo nuspręsta pasitenkinti formalia deklaracija, kurioje Vincentas raštu patvirtins savo prašymą laikinai suteikti jam pamestinuko statusą.

Kai laboratorijos durys atsivėrė, sukdamosi ant nematomų vyrių, visi atsistojo, vienu metu įkvėpė šimtai žmonių, ir man pasirodė, kad minia šnopuoja dusliai lyg žvėris. Aušros šviesoje pasirodė Mokslininko veidas. Įsitempęs, išvargęs, nebylus. Jis pranešė, kad per atgimimo operaciją atsirado nenumatytų sunkumų. Pasitaręs su asistentais, jis nusprendė viską atidėti dar trims dienoms, tad kviečia sekėjus grįžti į palapines, likti jose kiek įmanoma ilgiau, sutelkti mintis į būsimąją transformaciją, nuo kurios priklausys likusios žmonijos dalies išgelbėjimas. Paskyrė susitikimą po trijų dienų, saulei leidžiantis, kalno papėdėje. Jei viskas bus gerai, pranašas jau bus grįžęs į savo būstą ir galės pirmą kartą pasirodyti viešai.

Miskievičiaus balsas buvo rimtas, jautei, tarsi būtų šiek tiek sunerimęs. Šį kartą minia sujudo, pasigirdo kuždesių. Nustebau, kad jis taip gerai išmano minios psichologiją. Buvo numatyta baigti kursus rytoj, bet, manau, iš tikrųjų niekas nė nesiruošė išvykti. Buvo nupirkta trys šimtai dvylika bilietų grįžti namo ir grąžinta trys šimtai dvylika. Man pačiam prireikė kelių valandų, kol prisiminiau, kad turiu paskambinti Esterai. Ir vėl įjungtas autoatsakiklis, ir vėl palikau žinutę. Labai stebėjausi, kodėl ji nepaskambina, juk turėjo žinoti tai, kas vyksta saloje. Apie tai rašė viso pasaulio žiniasklaida.

Atidėtas terminas, aišku, sukėlė natūralų žiniasklaidos nepasitikėjimą, bet susidomėjimas neslūgo, priešingai, jis augo kas valandą, o būtent to ir siekė Miskievičius. Jis padarė du trumpus pareiškimus, po vieną per dieną. Šį kartą kalbėjosi tik su penkiais mokslinėmis temomis rašančiais žurnalistais, kuriuos

pats ir pasirinko savo pašnekovais. Pripažino, kad paskutinėmis minutėmis susidūrė su sunkumais. Jis puikiai plėtojo temą ir man susidarė įspūdis, kad visi vis labiau ėmė juo tikėti.

Man nuostabą kėlė ir Vincento elgesys, nes Vincentas vis labiau įsijautė į vaidmenį. Kai pamąstydavau apie fizinį panašumą, planas iš pradžių man atrodė šiek tiek abejotinas. Vincentas visada buvo labai kuklus, niekada nesutikdavo kalbėti viešai, pavyzdžiui, pasakoti apie savo meninius darbus, pranašas keletą kartų jo prašė, be to, dauguma sekėjų pastaraisiais metais ne kartą turėjo progų su juo susitikti. Po kelių dienų mano abejonės išsisklaidė. Nustebau, kad Vincentas keičiasi *fiziškai*. Pirmiausia nusprendė nusiskusti galvą ir tapo dar panašesnis į pranašą. Tačiau labiausiai stebino tai, kad po truputį keitėsi jo žvilgsnis ir balsas. Dabar jo akyse galėjai įžvelgti energingą, apsukrų, klastingą nuomininką, kokio niekada jame nepastebėjau. Jo balse atsirado švelnumo ir gundymo intonacijų, o tai mane dar labiau stebino. Vincentas visada turėjo kažką rimto, gilaus, to niekada neturėjo pranašas. Bet tos savybės irgi galėjo sutapti: netrukus gimsianti būtybė galėjo nuspręsti, kad ji peržengė mirties ribas. Galėjai patikėti, kad jis kilęs iš kokio nors jam nesuprantamo, keisto eksperimento. Vienintelis Žeraras visa tai vertino neigiamai, tad man vis sunkiau buvo vadinti jį Humoristu. Jis ištisas dienas klaidžiojo požeminėmis galerijomis, lyg tikėtųsi ten susitikti pranašą, liovėsi praustis ir ėmė dvokti. Į Vincentą žiūrėjo nepatikliai, priešiškai, visai taip, kaip šeimininko nebeatpažįstantis šuo. Pats Vincentas kalbėjo mažai, bet jo žvilgsnis buvo šviesus, linkintis gera, atrodė, kad jis ruošiasi ordalijoms ir išvijo iš savęs baimę. Vėliau man prisipažino, kad tomis dienomis jau mąstė apie ambasados statybą, jos papuošimą, nesiruošė įgyvendinti jokių pranašo planų. Jis tikrai pamiršo italę, nors jos mirtis tuo metu, atrodo, sukėlė skausmingų sąžinės priekaištų.

Aš irgi turiu prisipažinti, kad šiek tiek ją primiršau. Iš esmės Miskievičius turbūt teisus – ji tebuvo šerkšno piešinys, laikinas gražus padarėlis... Mano darbo metai, praleisti šou versle, kiek nuslopino moralines vertybes, bet manau, kad dar išsaugojau šiokius tokius įsitikinimus. Žmonės, kaip ir visos kitos socialios būtybės, neleido žudyti vieni kitų grupės viduje. Apibendrinant galima teigti, kad smurto lygis, leistinas sprendžiant konfliktus tarp individų, buvo ribojamas. Net pati civilizacija neturėjo kito tikro turinio. Ši idėja tiko visoms žinomoms civilizacijoms, visoms „protingoms būtybėms“, kaip būtų sakęs Kantas, nesvarbu, mirtingi jie ar ne. Tos tiesos nenuginčysi. Pamąstęs kelias minutes supratau, kad Miskievičius Frančeskos nelaikė grupės nare. Pats jis kūrė naują rūšį, o Frančeska žmonių atžvilgiu turėtų ne daugiau moralinių įsipareigojimų, negu žmonės jų turi driežams arba medūzoms. Supratau, tikrai kuo puikiausiai pritapčiau prie tos naujos rūšies, juk mano pasibjaurėjimas nužudymu yra sentimentalus ir emocinis, bent jau labiau toks negu racionalus. Prisiminęs Foksą suvokiau, kad šuns nužudymas mane sujaudintų tiek pat, kiek ir žmogaus, o gal net labiau. Paskui paprasčiausiai lioviausi mąstęs, taip visada elgdavausi sunkokomis savo gyvenimo akimirkomis.

Pranašo sužadėtinės liko savo kambariuose, apie įvykius joms pranešdavo tiek pat, kiek ir kitiems sekėjams. Jos išklausė naujieną taip, kaip buvo įpratusios, ir pasitikėdamos laukė, kol pasirodys jų atjaunėjęs mylimasis. Kurį laiką galvojau, kad galbūt vis dėlto kils problemų dėl Suzanos; juk ji pažinojo Vincentą, kalbėdavosi su juo. Paskui supratau – problemų nekils, nes ji irgi tikėjo, be abejo, stipriau nei kitos, ir pati jos prigimtis neleis abejoti. Šiuo požiūriu, pamaniau, ji labai skiriasi nuo Esteros. Niekada negalėčiau įsivaizduoti, kad Estera galėtų patikėti tokiomis neįtikinamomis dogmomis. Taip pat supratau, kad jau

nuo viešnagės pradžios apie ją mąstau vis rečiau ir rečiau. Beje, tai buvo puiku, nes ji visai liovėsi atsakinėti į mano žinutes. Palikau gal dešimt pranešimų jos autoatsakiklyje, nieko. Bet nesisielojau, buvau savotiškai nutolęs nuo jos, tarp žmonių giminės, kuri labai skyrėsi nuo to, ką pažinau iki šiol. Net ir kai kurie žurnalistai jautriai reagavo į tą ypatingą aplinką, tą apokalipsės laukimo momentą (tai pastebėjau vėliau, skaitydamas jų ataskaitas).

Prisikėlimo dieną kalno papėdėje tikintieji susirinko auštant, nors Vincento pasirodymas buvo numatytas tik saulei leidžiantis. Po dviejų valandų virš zonos pradėjo dūgzti interneto kompanijų sraigtasparniai. Mokslininkas galų gale jiems davė leidimą skraidyti, bet į teritoriją neįsileido jokio žurnalisto. Iš pradžių operatoriai neturėjo kokios nors apčiuopiamos naudos: keletas taikios, tyliai laukiančios, negausios minios vaizdų. Nei žodžio, nei krustelėjimo, kad įvyks stebuklas. Kai sraigtasparniai apsuko ratą, atmosfera kiek įkaito, nes sekėjai nekentė žiniasklaidos. Tai nesunku suprasti, kai žinai, kaip žurnalistai iki šiol buvo vertinami. Tačiau priešiškumo minia nerodė: nei grėsmingų judesių, nei riksmo.

Maždaug penktą valandą po pietų per minią nuvilnijo murmesys. Vieni pradėjo giedoti, kiti tyliai pritarė, paskui vėl stojo tyla. Vincentas, sukryžiavęs kojas, sėdėjo pagrindinėje oloje. Jis atrodė ne tik susikaupęs, bet netgi praradęs laiko nuovoką. Apie septintą valandą olos prieangyje pasirodė Miskievičius.

– Manai, kad esi pasiruošęs? – paklausė.

Vincentas tylėdamas linktelėjo, lengvai atsistojo; jo ilgas baltas drabužis plaikstėsi aplink sulysusį kūną.

Miskievičius išėjo pirmas ir žengė ant pylimo, besidriekiančio aukščiau nei tikinčiųjų minia. Visi vienu metu atsistojo. Tylą trikdė tik įkyrus sraigtasparnių, kabančių ore, zvimbimas.

– Žingsnis žengtas, – tarė.

Jo balsas buvo puikiai girdimas, jokio iškraipymo ar aido. Buvau įsitikinęs, kad su geru kryptiniu mikrofonu žurnalistai padarys puikų įrašą.

– Žingsnis žengtas, į vieną ir į kitą pusę, – tęsė. – Mirties nebėra. Tai, kas buvo išpranašauta, įvyko. Pranašas nugalėjo mirtį. Jis vėl su mumis.

Taręs šiuos žodžius, pasitraukė kelis žingsnius į šalį, pagarbiai nulenkė galvą. Maždaug minutę truko tyla, ir man pasirodė, toji minutė niekada nesibaigs. Jokių kalbų, jokio krustelėjimo, visų akys įsmeigtos tiesiai į olos, atsiveriančios vakarų pusėn, angą. Tuo metu, kai besileidžiančios saulės spindulys perskrodė debesis ir apšvietė angą, pasirodė Vincentas ir žengė ant pylimo. Šis vaizdas, nufilmuotas BBC operatoriaus, apskriejo viso pasaulio televizijų stotis. Žmonių veiduose sušvito susižavėjimas, kai kurie į dangų pakėlė ištiestas rankas. Bet nepasigirdo nė menkiausio garso. Vincentas pakėlė rankas ir keletą sekundžių tik kvėpavo į mikrofoną. Girdėjosi kiekvienas įkvėpimas ir iškvėpimas. Paskui prabilo:

– Aš kvėpuoju taip pat, kaip ir jūs... – ištarė švelniai. – Tačiau priklausau jau kitai rūšiai. Skelbiu jums naujos žmonijos pradžią, – kalbėjo toliau. – Nuo pat savo egzistavimo pradžios visata laukia, kol gims nemirtinga būtybė, koegzistuojanti su ja, nes nori atsispindėti toje būtybėje kaip švariame veidrodyje, kurio nesutepė laiko tėkmė. Ta būtybė gimė šiandien, šiek tiek po septynioliktos valandos. Aš esu Parakletas ir įkūniju pažadą. Šiandien aš vienas, bet vienatvė nebus ilga, nes jūs netrukus prisidėsite prie manęs. Jūs – mano pirmieji draugai, jūsų trys šimtai dvylika. Jūs – pirmoji naujos rūšies, kuri turės pakeisti žmogų, karta. Jūs – pirmieji naujieji žmonės. Aš esu nulinis taškas, jūs – pirmoji banga. Šiandien mes įžengiame į kitą erą, kurioje laiko tėkmė įgis kitą prasmę. Šiandien mes įžengiame į amžinąjį gyvenimą. Ši diena liks visų atmintyje.

DANIELIUS25,6

Apie anas lemtingas dienas, be Danieliaus1, paliudyti gali tik trys tiesioginiai liudininkai. Tai Slotano1, kurį Danielius vadino Mokslininku, ir Žeromo, kurį pakrikštijo Faro pravarde, gyvenimų aprašymai. Iš esmės šie aprašymai sutampa su Danieliaus pasakojimu, kad tikintieji tučtuojau šventai viskuo patikėjo, net ir pranašo prisikėlimu... Atrodo, kad iš pradžių planas pavyko, beje, tiek, kiek jį galima vadinti „planu“. Slotano1 gyvenimo aprašyme teigiama, kad jis tikrai nevertino viso to kaip apgavystės ir tikėjo, kad per keletą metų bus pasiekta efektyvių rezultatų. Jis manė, kad tai tebuvo gal kiek ankstyvas bandymas.

Visiškai kitaip ir, beje, labai glaustai parašytas (o tai trikdė komentatorius) Vincento1 gyvenimo aprašymas irgi tiksliai atpasakoja įvykių seką iki pat patetiško epizodo – Žeraro savižudybės. To paties Žeraro, kurį Danielius1 pakrikštijo Humoristo pravarde. Jis buvo aptiktas pasikoręs savo vienutėje, o prieš tai niekingai slampinėjo be tikslo kelias savaites, tad Slotanas1 ir Žeromas1 ėmė mąstyti, kaip jį pašalinti. Vis labiau įjunkdamas į alkoholį, Žeraras ašarodamas prisimindavo jaunystės metus, praleistus su pranašu, ir kartu sukurptas apgavystes. Atrodo, nei vienas, nei kitas nė sekundę netikėjo, kad eloimai egzistuoja.

– Tai buvo tik pokštas... – kartodavo jis, – puikus narkašų pokštas. Pasiėmėme grybų, nusibeldėme prie ugnikalnių ir ėmėme svaičioti. Niekada nemaniau, kad reikalas nueis taip toli...

Jo plepalai darėsi nepatogūs, nes eloimų kulto niekad oficialiai nebuvo atsisakyta, nors jis greitai tapo išmariniu turtu. Nei Vincentas1, nei Slotanas1 iš esmės nekreipė didesnio dėmesio į hipotezę apie nežemiškos kilmės kūrėjų rasę, bet abu palaikė mintį, kad žmogiškoji būtybė išnyks, todėl reikia ruoštis jos įpėdinių atėjimui. Vincentas1 aiškino taip: net jeigu žmogų sukūrė eloimai, tai paskutiniai įvykiai tikrai įrodo, jog žmogus pats beveik prilygsta eloimams, nes šiandien savo ruožtu tapo gyvybės šeimininku ir kūrėju. Tokiomis sąlygomis ambasada tapo savotišku paminklu, primenančiu žmoniją. Jos paskirtis – liudyti žmonijos troškimus ir vertybes būsimosios rasės akyse. Beje, tai puikiai sutapo su klasikinio meno tradicijomis. Žeromui1 eloimų klausimas tapo visiškai nesvarbus nuo tos akimirkos, kai tik galėjo atsiduoti savo tikrajai aistrai – kurti ir organizuoti valdžios struktūras.

Tokia įkūrėjų triumvirato nuomonių įvairovė tikrai labai daug prisidėjo prie to (tai jau buvo pabrėžta), kad jie sugebėjo išvystyti veiklą, kartu paaiškina žaibišką eloimizmo sėkmę per keletą metų po Vincento „prisikėlimo“. Antra vertus, dėl tokios įvairovės liudijimų sutapimas dar labiau jaudina.

DANIELIUS 1,18

Negalima paaiškinti, kodėl pasaulis yra sudėtingas.
Ivo Ruasi atsakymas Marseliui Fretrezui

Ir dienos prieš pranašo prisikėlimą Vincento pavidalu, ir apogėjus – jo pasirodymas žiniasklaidos atstovams olos angoje besileidžiančios saulės spinduliuose – visas tas laikas buvo labai įtemptas, kitos dienos atmintyje išliko kaip neapibrėžtas, beveik džiaugsmingas atsipalaidavimas. Faras ir Mokslininkas greitai nustatė savo gerbtinų pareigų ribas, ir aš iš karto supratau, kad jie sutars. Nors tarp jų negalėjo būti jokios simpatijos, jie dirbs kaip puikiai veikiantis tandemas, nes reikalingi vienas kitam, ir abu tai žinojo. Be to, abu norėjo, kad organizacija liktų vieninga.

Po pirmojo vakaro Mokslininkas visiškai uždraudė žurnalistams pasirodyti valdose ir Vincento vardu atsisakė bet kokių interviu. Netgi pareikalavo uždrausti skraidyti virš teritorijos, ir policijos viršininkas tuoj pat įvykdė šį norą, nes ir pats turėjo tikslą kiek įmanoma nuraminti kilusį šurmulį. Taip elgdamasis jis neturėjo jokio asmeninio suinteresuotumo, jei neminėsime noro parodyti pasaulio žiniasklaidos atstovams, kad jis turi visą būtiną informaciją, yra įvykių centre ir be jo leidimo nieko negali įvykti. Be tikslo pastovyklavę prie valdų ribos žurnalistai pagaliau pradėjo skirstytis. Išvykstančiųjų kasdien vis daugėjo ir po savaitės likome vieni. Atrodė, kad Vincentas galutinai atsidūrė kitame pasaulyje, ir aš nebeturėjau su juo jokio ryšio. Vis dėlto vieną dieną, susitikęs mane ant stataus tako, vedančio į mūsų senąsias vienutes, pakvietė pasižiūrėti, kiek pažengė į priekį

ambasados planai. Kartu su juo nusileidau į požeminę salę baltomis sienomis, kur buvo prikabinėta garsiakalbių ir daugialypės terpės aparatų. Jis įjungė programą „Pristatymas". Tai buvo ne ambasada, ir net tai nebuvo tikri planai. Įspūdis buvo toks, lyg eičiau kiaurai pro didžiules šviesos užuolaidas, kurios čia iškyla, čia dingsta. Štai aš jau tarp nedidelių, švytinčių gražių objektų, ir jų apsuptam man malonu, paskui didžiulė šviesos banga praryja viską ir išnyra kitos dekoracijos. Mus apgaubia balta spalva, jos atspalviai keičiasi nuo krištolinės iki pieno spalvos, nuo matinių iki švytinčių. Jokio ryšio su egzistuojančia tikrove, bet gražu. Pamaniau tada, jog tokia ir yra tikroji meno paskirtis – parodyti įsivaizduojamus pasaulius, neegzistuojančius pasaulius, man niekada neteko patirti ką nors panašaus ir net neįsivaizdavau, kad tai įmanoma. Supratau ir tai, kad ironija, komizmas, humoras privalės išnykti, nes ateities pasaulis bus laimės pasaulis ir tokiems dalykams tikrai neliks vietos.

Vincentas tikrai neturėjo jokių dominuojančio patino savybių ir net nesvajojo apie haremą. Praėjus kelioms dienoms po pranašo mirties, jis ilgai kalbėjosi su Suzana. Paskui visoms kitoms merginoms grąžino laisvę. Nežinau, apie ką jie kalbėjosi, nežinau, ką ji manė. Gal pamatė pranašo reinkarnaciją, gal atpažino, kad tai Vincentas, gal jis prisipažino esąs pranašo sūnus, o gal tai buvo abiejų mišinys. Bet manau, kad jai tai neturėjo didelės reikšmės. Ji gyveno tikrai nerealiame pasaulyje ir tikrai nelabai domėjosi, kur tiesa, o kur melas. Suzana galėjo gyventi tik mylėdama, ir mylėdama be išlygų. Suradusi naują būtybę, kurią galima mylėti, o gal ir seniai ją mylėjo, ji vėl suprato, kad gyventi verta. Žinojau, kad neklystu, manydamas, jog jie liks kartu iki paskutinės dienos, iki tol, kol, kaip sakoma, mirtis juos išskirs. Nors galbūt šį kartą mirties pavyks išvengti, jei Miskievičius įstengs įgyvendinti savo ketinimus. Tada jie kartu atgims nau-

juose kūnuose ir pirmą kartą pasaulio istorijoje iš tikrųjų atsiras meilė, neturinti pabaigos. Meilė miršta ne dėl to, kad ja persisotinama, greičiau tas persisotinimas atsiranda dėl nekantrumo, nekantrumo kūnų, kurie žino esą pasmerkti ir norėtų gyventi, norėtų per jiems skirtą laikotarpį nepraleisti jokios progos, neleisti pasprukti jokiai galimybei, kurie norėtų maksimaliai išnaudoti tą ribotą, vis trumpėjantį, menką gyvenimo laiką, o išeidami negali mylėti nieko, nes visi kiti jiems atrodo riboti, senstantys, menki.

Nors Vincentas buvo linkęs į monogamiją, ir tai, beje, suprantama, tuo klausimu nepareiškė jokios nuomonės ir nedavė jokio nurodymo. Tai, kad išsirinko vienintelę Suzaną, buvo grynai individualus pasirinkimas. Savaitė po „prisikėlimo" pasižymėjo padidėjusiu seksualiniu aktyvumu: seksualinis gyvenimas tapo laisvesnis, įvairesnis. Netgi girdėjau kalbant apie tikras kolektyvines orgijas. Centre buvusios sutuoktinių poros dėl to, atrodo, visiškai nenukentėjo, neteko girdėti, kad būtų iširęs kieno nors vedybinis gyvenimas, netgi jokių diskusijų. Galbūt netolima nemirtingumo perspektyva jau suteikė pagrindą *meilei be įsipareigojimų,* kurią pranašas skelbė visą savo gyvenimą, nors jam nepavyko niekada nieko tikrai įtikinti. Manau, dingus jo slegiančiam vyriškumui, sekėjai išsilaisvino, atgavo norą gyventi laisviau ir žaismingiau.

Tai, kas manęs laukė mano paties gyvenime, vargu ar galėjo būti taip linksma. Tai jaučiau vis aiškiau. Tik išvykimo išvakarėse pagaliau pavyko pasikalbėti su Estera. Ji paaiškino, kad buvo labai užsiėmusi. Suvaidino pagrindinį vaidmenį trumpametražiniame filme. Jai netikėtai pavyko, nes ją surado paskutinę minutę. Filmavimas prasidėjo tuoj po egzaminų, kuriuos ji, beje, išlaikė puikiai. Apskritai ji kalbėjo tik apie save. Ji vis dėlto žinojo, kas nutiko Lansarotėje, žinojo ir tai, kad buvau tų įvykių tiesioginis liudininkas.

– *Que fuerte!** – šūktelėjo, bet man pasirodė, kad toks įvertinimas pernelyg švelnus.

Tada supratau, kad nieko nepapasakosiu ir jai, kad laikysiuosi versijos apie galimą apgavystę, bet niekada neprisipažinsiu, kad šiuo požiūriu ir aš nesu be nuodėmės ir kad Vincentas galbūt vienintelis žmogus pasaulyje, su kuriuo vieną dieną galėsiu apie tai pasikalbėti. Tada supratau, kodėl pilkieji kardinolai ir net paprasti istorinio įvykio liudininkai, kurių paslaptinga veikla lieka nežinoma plačiajai visuomenei, vėliau ar anksčiau pajunta poreikį palengvinti sąžinę ir viską, ką žino, išdėstyti popieriuje.

Kitą dieną Vincentas palydėjo mane į Aresifės oro uostą, jis pats vairavo visureigį. Kai vėl važiavome pro tą keistą paplūdimį su juodu smėliu, pribarstytą mažų baltų akmenukų, pabandžiau jam paaiškinti, kad man būtina atlikti išpažintį raštu. Išklausė dėmesingai ir, kai sustojome stovėjimo aikštelėje, tiesiai prieš išvykimo salę, atsakė, kad supranta, ir leido aprašyti tai, ką mačiau. Tik paprašė, kad tai būtų išspausdinta po mano mirties, ar bent jau šiek tiek palaukčiau ir išspausdinčiau vėliau ir, prieš duodamas kam nors skaityti, gaučiau oficialų Bažnyčios vyriausiosios tarybos sutikimą (turiu galvoje triumviratą – jį patį, Mokslininką ir Farą). Išklausęs tas sąlygas, su kuriomis lengvai sutikau, nes žinojau, kad jis manimi pasitiki, supratau, kad jis mąsto, nes mano prašymas sukėlė jam visokių minčių, kurias dar pernelyg sunku sukonkretinti.

Kol pakvies į lėktuvą, laukėme salėje su didžiuliais langais, išeinančiais į pakilimo takus. Tolumoje ryškėjo gerai pažįstami ugnikalniai. Jų vaizdas tamsiai mėlyno dangaus fone veikė beveik raminamai. Jaučiau, kad Vincentas norėtų atsisveikinti šilčiau. Jis spūsčiojo man ranką arba apkabindavo per pečius. Bet

* Koks pasiekimas – (*isp.*), *vert. past.*

nerado žodžių ir nemokėjo elgtis. Dar ryte iš manęs paėmė DNR mėginį, taigi tapau tikru Bažnyčios nariu. Kai stiuardesė pranešė, kad keleiviai sodinami į Madrido reisą, supratau, kad toji sala su nuosaikiu, pastoviu klimatu, kur daug saulėtų dienų ir temperatūra mažai keičiasi ištisus metus, yra tikrai ideali vieta pasiekti amžinąjį gyvenimą.

DANIELIUS25,7

Tikrai, iš Vincento1 sužinome, kad pasikalbėjus su Danieliumi1 Aresifės oro uosto stovėjimo aikštelėje jam pirmą kartą kilo mintis apie *gyvenimo aprašymą*. Iš pradžių kaip apie antraeilį dalyką, paprasčiausią paliatyvą laukiant Slotano1 darbų dėl galimybės kitam asmeniui perduoti atminties tinklus. Bet vėliau, kai Pyrsas paskelbs savo loginius konceptus, gyvenimo aprašymas įgis didelę svarbą.

DANIELIUS 1,19

Prieš sėsdamas į lėktuvą, skrendantį į Almeriją, turėjau dvi valandas laukti Madrido oro uoste. Tų dviejų valandų pakako, kad atsikratyčiau tos nenusakomos, keistos būsenos, kuri atsirado man viešint pas eloimitus, ir tuoj pat panirčiau į kančią. Lygiai taip, kaip žingsnis po žingsnio brendi į ledinį vandenį. Nors lauke buvo karšta, lipdamas į lėktuvą jau drebėjau iš nerimo. Estera žinojo, kad išskrendu šiandien, ir aš vos susivaldžiau nepasakęs jai, kad turėsiu dvi valandas laukti Madrido oro uoste. Man būtų buvę nepakeliama išgirsti jos atsakymą, kad dvi valandos labai mažai, kad teks važiuoti taksi ir t. t. Tačiau tas dvi valandas, klaidžiodamas po CD pardavinėjančias parduotuves, kuriose įžūliai buvo siūloma paskutinė Deivido Bisbalio kompaktinė plokštelė (ji, gana apsinuoginusi, vaidino viename paskutinių dainininko klipų), *Punta de Fumadores* ir *Jennyfer* skudurų parduotuvėles, jaučiau vis labiau kylantį nesuvaldomą norą pamatyti jos jauną kūną, erotišką po vasarine suknele. Esantį už kelių kilometrų nuo manęs, varstomą susižavėjusių vaikinų žvilgsnių. Užsukau į „Tap Tap Tapą“ ir užsisakiau šlykščių dešrelių, plaukiojančių itin riebiame padaže. Teko užgerti keletu stiklų alaus. Pajutau, kad mano skrandis išsipūtė, prisipildė šūdo. Kilo mintis sąmoningai pagreitinti naikinimo procesą, senėjimą, tapti bjauriam, nutukusiam. Tada tikrai lengviau bus jausti, kad esu nevertas Esteros kūno. Tuo metu, kai gėriau ketvirtąjį stiklą *Mahou* alaus, per baro radiją skli-

do daina. Nežinojau, kas dainininkas, bet tai nebuvo Deividas Bisbalis, tikriausiai koks nors tradicinis lotynų amerikietis. Jo dainavimo maniera jauniems ispanams šiandien atrodė juokinga. Tokie dainininkai apskritai labiau patinka namų šeimininkėms, o ne jaunoms pupytėms. Priedainis vis toks pat: *Mujer es fatal**. Supratau, kad tai labai paprasta, labai kvaila, bet niekada nebuvau girdėjęs, kad ši mintis būtų išreikšta taip tiksliai, o paprasta poezija tokia įdomi, tikrai *the big thing***. Žodis *fatal* ispaniškai skambėjo puikiai. Pamaniau, kad joks kitas žodis taip netiktų apibūdinti mano situacijai. Pragaras, tikras pragaras. Aš pats grįžau į spąstus, norėjau į juos grįžti, bet nežinojau, kur išėjimas, ir net nebuvau tikras, ar noriu ištrūkti. Mano protas vis labiau drumstėsi, jei aš apskritai jį dar turėjau. Kad ir kaip būtų, turėjau kūną, kenčiantį ir draskomą geismo.

Grįžęs į San Chosė, tuoj pat atsiguliau, prieš tai prarijęs didžiulę dozę migdomųjų. Kitas dienas tik slampinėjau savo būste iš kambario į kambarį. Žinoma, buvau nemirtingas, bet šiuo metu tai nelabai ką reiškė. Estera vis neskambino, ir tai buvo vienintelis dalykas, kuris, atrodė, turi reikšmę. Atsitiktinai žiūrėdamas ispanišką kultūros laidą (beje, tai buvo daugiau negu atsitiktinumas, tai buvo stebuklas, nes Ispanijos televizija retai rodo kultūros laidas. Ispanai visiškai nemėgsta nei kultūros laidų, nei apskritai kultūros. Ši sritis jiems iš esmės svetima. Kartais susidaro įspūdis, jog kalbėjimas apie kultūrą – tai savotiškas asmeninis įžeidimas), taigi šioje laidoje išgirdau, kad paskutiniai Kanto žodžiai mirties patale buvo: „Gana.“ Mane tuoj pat ištiko skausmingo juoko priepuolis, prisidėjo dar ir skrandžio skausmai, jie tęsėsi tris dienas. Pabaigoje pradėjau vemti tulžimi. Išsi-

* Moteris yra fatališka – (*isp.*), *vert. past.*

** Didelis dalykas – (*angl.*), *vert. past.*

kviečiau gydytoją, jo diagnozė – apsinuodijimas. Išklausinėjo mane, ką valgiau per pastarąsias dienas, ir patarė nusipirkti pieno produktų. Nusipirkau pieno produktų ir tą patį vakarą užsukau į *Diamond Nights*. Mano prisiminimuose tai buvo padori įstaiga, kurioje jūsų neverčia gerti per prievartą. Prie baro sėdėjo apie trisdešimt merginų, o klientų – tik du. Išsirinkau marokietę, kuri vargiai turėjo daugiau nei septyniolika metų. Iškirptė puikiai demonstravo dideles krūtis. Tikrai maniau, kad viskas bus gerai. Bet kambaryje susidūriau su realybe: man nepasistojo tiek, kad ji galėtų užmauti prezervatyvą. Tada ji atsisakė čiulpti. Ką beliko daryti? Galų gale ji ėmė man smaukyti, atkakliai įbedusi žvilgsnį į kambario kampą. Ji tai darė smarkiai ir man skaudėjo. Po minutės ištryško skaidri srovelė ir ji tuoj pat paleido mano bybį. Pasitaisiau drabužius prieš eidamas myžti.

Kitą rytą gavau faksogramą iš „CINIKO DIOGENO" režisieriaus. Jis išgirdo, kad atsisakau projekto „KEISKIMĖS SEKSUALINIAIS PARTNERIAIS KELYJE", ir labai dėl to apgailestauja. Jis pats jaučiasi galįs užtikrinti filmavimą, jei aš parašyčiau scenarijų. Jis ketina kitą savaitę užsukti į Madridą ir siūlo man susitikti ir apie tai pasikalbėti.

Tikrai nepalaikiau su tuo tipu nuolatinio ryšio. Iš tikrųjų nebuvau jo matęs daugiau nei penkerius metus. Įėjęs į kavinę suvokiau, kad visiškai pamiršau, kaip jis atrodo. Atsisėdau prie pirmo pakliuvusio stalo ir užsisakiau vieną alaus. Po dviejų minučių prie mano stalo šypsodamasis sustojo maždaug keturiasdešimties metų mažas, apvalutis, garbiniuotais plaukais vyras, vilkintis keista rusvai žalsvos spalvos medžiokline striuke su daugybe kišenių. Rankoje laikė stiklą. Buvo blogai nusiskutęs, veidas suktas. Vis dar jo neatpažinau, bet pakviečiau prisėsti. Jis ėmė aiškinti, kad jo agentas supažindino su mano ketinimais ir parodė nufilmuotus titulinius kadrus. Jam atrodo, kad projektas tikrai nepaprastai

įdomus. Abejingai sutikau, paslapčiomis dirsčiodamas į savo mobiliojo telefono ekraną. Iš oro uosto buvau pasiuntęs Esterai žinutę, perspėjau ją, kad aš Madride. Ji paskambino tinkamu laiku, kai aš pradėjau painiotis ir pats sau prieštarauti. Pažadėjo pasirodyti po dešimties minučių. Vėl pažvelgiau į režisierių. Vis dar negalėjau prisiminti jo vardo, bet suvokiau, kad jo nemyliu, juolab man svetimos jo pažiūros į žmoniją. Jei dar tiksliau, tai neturėjau nieko bendra su tuo tipu. Tada jis man pasiūlė kartu rašyti scenarijų. Krūptelėjau nuo tokios minties. Jis tai pastebėjo, ėmė traukktis ir patikino, kad jei man patogiau, galiu dirbti vienas, nes visiškai manimi pasitiki. Neturėjau nė menkiausio noro prasidėti su tuo supistu scenarijumi, tenorėjau gyventi, dar šiek tiek pagyventi, jei tai įmanoma. Bet negalėjau jam tiesiai to pasakyti, nes tas tipas turėjo gyvatės liežuvį, ir naujiena būtų greitai pasklidusi tarp kolegų, o aš nežinia kodėl įsivaizdavau (gal paprasčiausiai dėl nuovargio), kad pasinaudodamas juo galėsiu dar keletą mėnesių visus apgaudinėti. Pagaliau, norėdamas, kad pokalbis nenutrūktų, papasakojau jam apie vokietį, surijusį savo tautietį, su kuriuo susipažino internetu. Pirmiausia nupjovė jam penį ir iškepė jį su svogūnais. Ragavo abu. Paskui nužudė ir sukapojo gabalais ir juos užšaldė šaldiklyje. Retkarčiais išsitraukdavo gabalą, jį atšildydavo ir išsivirdavo. Receptas kiekvieną kartą būdavo kitas. Tardytojams pareiškė, kad tai, jog jie kartu valgė penį, buvo tikras religinis aktas, jo ir aukos komunija. Režisierius klausėsi šypsodamasis. Kvailai ir tuo pat metu žiauriai. Tikriausiai įsivaizdavo, kad tą elementą pavaizduosiu būsimame kūrinyje, ir jau mėgavosi bjauriais vaizdais, kuriuos tikėjosi nufilmuoti. Laimė, pasirodė Estera. Ji šypsojosi, plisuota vasarinė suknelė plaikstėsi aplink šlaunis. Ji nesivaržydama puolė man į glėbį ir privertė viską pamiršti. Atsisėdo ir užsisakė limonado su mėtų sirupu. Mandagiai laukė, kol baigsime pokalbį. Režisierius retkarčiais tiriamai ją nužvelg-

davo. Estera susikėlė kojas ant priešais stovinčios kėdės ir jas išskėtė. Kelnaičių nemūvėjo, tad viskas atrodė natūralu ir logiška – paprasčiausiai todėl, kad lauke per karšta. Laukiau, kol ji nusišluostys putę popierine baro servetėle. Pagaliau režisierius atsisveikino. Pažadėjome vienas kitam palaikyti ryšį. Po dešimties minučių buvau joje. Ir buvau puikus. Stebuklas tęsėsi, toks pat didelis kaip ir pirmąją dieną. Patikėjau, paskutinį kartą, kad jis tęsis amžinai.

Vienpusė meilė yra kraujavimas. Kitus mėnesius, kai Ispanijoje įsiviešpatavo vasara, dar būčiau galėjęs aiškinti pats sau, kad viskas gerai, kad meilėje mes lygūs. Nelaimė, niekada nesugebėjau meluoti pats sau. Po dviejų savaičių ji aplankė mane San Chosė. Nors visiškai nesivaržydama, nesikuklindama atiduodavo man savo kūną, bet pastebėjau, kad vis dažniau pasitraukia keletą metrų į šalį ir kalba mobiliuoju telefonu. Kalbėdamasi labai juokiasi. Dažniau nei būdama su manimi. Žadėdavo greitai grįžti, mintis, kuri buvo šovusi man į galvą – pasiūlyti praleisti vasarą su manimi, ėmė rodytis vis beprasmiškesnė. Beveik su palengvėjimu palydėjau ją į oro uostą. Man pavyko nenutraukti santykių, *mes dar buvome kartu,* kaip sakoma, ir kitą savaitę aš išskridau į Madridą.

Ji dažnai išeidavo linksmintis (aš tai žinojau). Kartais šokdavo visą naktį, bet niekada nepasiūlė vykti kartu. Įsivaizdavau, kaip ji sako pasilinksminti kviečiantiems draugams: „Šį vakarą ne, aš su Danieliumi..." Dabar pažinojau nemažai jos draugų. Daug studentų arba aktorių. Dažnai tai buvo *groove* stiliaus žmonės. Pusilgiais plaukais, vilkintys prabangiais drabužiais. Kai kurie, priešingai, ypač stengėsi vaikytis humoristinės mados. *Macho* ir *latin lover** stilius. Aišku, visi *jauni,* argi galėjo būti ki-

* Lotynų meilužis – (*angl.*), *vert. past.*

taip? Kartais paklausdavau savęs, kiek iš jų galėjo būti jos meilužiai? Ji niekada nepadarė nieko, dėl ko turėčiau jaustis nepatogiai; bet lygiai taip niekada nesijaučiau esąs tikras jų grupės narys. Prisimenu vieną vakarą. Galėjo būti dvidešimt antra valanda. Gal dešimt buvome susirinkę bare ir visi gyvai kalbėjo apie įvairių naktinių klubų privalumus, vienuose dažniau galėjai girdėti *house*, kituose *trance* muziką. Po dešimties minučių siaubingai panorau pasakyti, kad irgi *noriu* patekti į jų pasaulį, kartu linksmintis, sulaukti su jais ryto. Buvau pasiruošęs maldauti paimti mane kartu. Paskui netyčia pamačiau veidrodyje savo veido atspindį ir supratau. Man jau buvo *gerokai per keturiasdešimt,* veide atsispindėjo rūpesčiai, jis buvo sustiręs, įrašyta gyvenimo patirtis, atsakomybė, sielvartas. Tikrai neatrodžiau kaip žmogus, su kuriuo kiltų noras *linksmintis.* Buvau pasmerktas.

Naktį, pasimylėjęs su Estera (tai buvo vienintelis dalykas, kuris tikrai sekėsi, tai buvo, be abejo, vienintelis likęs jaunatvės požymis), stebėdamas jos baltą, glotnų kūną, besiilsintį mėnulio šviesoje, skausmingai prisiminiau Didžiąją Šikną. Jei, Evangelijos žodžiais, turėjau būti matuojamas tuo pačiu matu, kuriuo matuodavau pats, tai pradėjau ne nuo to, nes, be abejo, su Didžiąja Šikna elgiausi *be gailesčio.* Beje, gailestis gal ir nebūtų labai padėjęs. Daug dalykų gali padaryti iš užuojautos, bet, kad tau pasistotų, ne, tai neįmanoma.

Tuo metu, kai susitikau Didžiąją Šikną, galėjau turėti trisdešimt metų ir man jau ėmė sektis. Tai dar nebuvo didžiosios publikos užkariavimas, bet vis dėlto jau buvau vertinamas. Greitai pastebėjau tą storą blyškią moterį, kuri ateidavo į visus mano spektaklius, atsisėsdavo pirmoje eilėje ir kiekvieną kartą paduodavo man pasirašyti savo autografų knygelę. Jai prireikė maždaug šešių mėnesių, kol išdrįso mane prakalbinti. Nors gal ne,

manau, kad galų gale iniciatyvą parodžiau aš. Ji buvo išsilavinusi moteris, dėstė filosofiją viename Paryžiaus universitetų, ir aš tikrai visiškai jos nebijojau. Ji paprašė, kad leisčiau išspausdinti savo skečų retranskripciją „Fenomenologijos studijų sąsiuvinyje“. Žinoma, sutikau. Prisipažinsiu, kad buvau šiek tiek pamalonintas. Kaip ir kaip būtų, niekada nepakilau virš bakalauro*, o ji mane lygino su Kierkegoru. Keletą mėnesių susirašinėjome internetu, ir viskas po truputį ėmė rimti. Sutikau pavakarieniauti jos namuose. Kai pamačiau, kokią suknelę ji užsivilko, iš karto kilo įtarimų. Vis dėlto sugebėjau atsisveikinti jos pernelyg nepažeminęs. Bent taip maniau. Tačiau kitą dieną pasipylė pirmosios pornografinės elektroninės žinutės. „Ak, jaučiu tave savyje, jaučiu, kaip tavo mėsos stiebas išskečia mano žiedą...“ Tai buvo baisu, ji rašė kaip Žeraras de Viljė. Nebuvo gerai išsilaikiusi, atrodė vyresnė, bet iš tikrųjų turėjo tik keturiasdešimt septynerius metus tuo metu, kai ją susitikau. Lygiai tiek, kiek turėjau aš tuo metu, kai susitikau Esterą. Šokau iš lovos tą pačią akimirką, kai tik tai supratau. Dusau iš nerimo ir zujau po visą kambarį. Estera ramiai miegojo. Nusimetė antklodę. Dieve, kokia ji graži.

Tada aš maniau, ir po penkiolikos metų gėdydamasis ir bjaurėdamasis prisiminiau, kad sulaukus tam tikro amžiaus seksualinis geismas dingsta ar bent jau sąlygiškai palieka ramybėje. Kaip aš galėjau, aš, manantis, kad turiu aštrų, kandų protą, kaip aš galėjau sugalvoti tokią juokingą iliuziją? Iš esmės pažinojau gyvenimą, net skaičiau knygų ir, jei siužetas būdavo paprastas, toks, kuriame, kaip sakoma, *viskas sutampa,* man patikdavo. Seksualinis geismas ne tik neišnyksta, bet metams bėgant tampa vis nuožmesnis, vis labiau draskantis, nepasotinamas. Netgi vyrams (tarp kita ko, tai gana reti atvejai), kuriems nebesigamina vy-

* Prancūzijoje tai būtų vidurinio mokslo baigimas, *vert. past.*

riškų hormonų, nebeįvyksta erekcija ir kiti panašūs reiškiniai, jaunų moterų kūnų trauka nesumažėja. Ji tampa, ir tai turbūt dar blogiau, *cosa mentale* ir geismo geismu. Štai tiesa, štai realybė, štai ką nepavargdami kartojo visi rimti autoriai.

Didžiajai Šiknai blogiausiu atveju būčiau galėjęs pasiūlyti kunilingą. Įsivaizdavau savo veidą, išdrįsusį pasirodyti tarp suglebusių jos šlaunų, blyškių pusrutulių ir bandymus sujaudinti nukarusį klitorį. Esu įsitikinęs, kad net to nebūtų pakakę. Gal tik būtų dar padidinę jos kančias. Kaip ir daugelis kitų moterų, ji norėjo, kad į ją *įsiskverbtų.* Mažesni dalykai jos nepatenkintų, tai neginčytina.

Pasprukau, kaip daugelis į tokias aplinkybes patekusių vyrų, pasprukau. Nustojau atsakinėti į elektronines žinutes, uždraudžiau rodytis savo persirengimo kambaryje. Ji neatstojo metų metus. Penkerius, galbūt septynerius, ji neatstojo baisiai daug metų. Manau, kad ji spyriojosi iki pat kitos dienos po mano susitikimo su Izabele. Aš jai tikrai nieko nepasakiau, nepalaikiau jokio ryšio. Gal galų gale intuicija egzistuoja, *moters intuicija,* kaip sakoma. Šiaip ar taip, ji pasirinko būtent tą dieną ir dingo. Iš mano gyvenimo, o gal apskritai iš gyvenimo, kaip ne kartą grasino.

Rytą po tokios varginančios nakties sėdau į pirmą Paryžiaus reisą. Estera atrodė kiek nustebusi, ji manė, kad Madride praleisiu visą savaitę. Aš, beje, irgi buvau sumanęs tą patį, tad net nenutuokiau, kodėl paskubomis išvykstu. Gal norėjau *būti pirmas,* parodyti, jog ir pats turiu savo gyvenimą, reikalų, esu nepriklausomas, nors tai ir nepasisekė. Ji liko visiškai rami, o naujiena jos neišmušė iš pusiausvyros. Tarė: *Bueno...** Ir viskas. Ma-

* Gerai – (*isp.*), *vert. past.*

nau, kad mano veiksmai iš tikro jau buvo nereikšmingi, kad ėmiau elgtis kaip senas, mirtinai sužeistas žvėris, kuris puldinėja į visas puses, atsitrenkia į visas kliūtis, griūva, vėl stojasi, vis labiau įniršęs, vis labiau silpstantis, apdujęs ir apsvaigęs nuo savo paties kraujo kvapo.

Sugalvojau priežastį – noriu pamatyti Vincentą. Taip paaiškinau Esterai, bet tik leisdamasis Ruasi oro uoste supratau, kad iš tikrųjų nenoriu jo matyti. Ir vėl nežinia kodėl. Gal paprasčiausiai todėl, kad suprasiu, jog laimė yra įmanoma. Jis su Suzana vėl įsikūrė savo senelių namelyje. Namelyje, kuriame jis gyveno visą gyvenimą. Buvo birželio pradžia, bet dangus apsiniaukęs, o raudonos namelio plytos atrodė niūriai. Mane nustebino pavardės ant laiškų dėžutės. Tebūnie Suzana Longfelov, bet kodėl Vincentas Makori? Na, žinoma, pranašo pavardė buvo Makori, Roberas Makori, o Vincentas nebeturėjo teisės vėl vadintis motinos pavarde. Įsaku jis gavo Makori pavardę, nes taip reikėjo, kol bus sulaukta teismo sprendimo. „Aš esu klaida..." Taip vieną kartą pasakė Vincentas, užsimindamas apie savo giminystės ryšį su pranašu. Galbūt, bet seneliai jį priėmė ir labai mylėjo todėl, kad vertino jį kaip auką. Patys karčiai nusivylė dėl savo sūnų egoistiško malonumų ieškojimo ir neatsakingumo. Beje, tas egoizmas buvo būdingas visai kartai, kol reikalai pakrypo į blogą pusę ir liko tik egoizmas, nes malonumai nuskrido. Kad ir kaip būtų, seneliai jį priglaudė, atvėrė jam savo namų duris. O to, aš, pavyzdžiui, nebūčiau niekada padaręs savo paties sūnui, nes mintis gyventi kartu po vienu stogu lyg šiknos skylutėje man būtų buvusi nepakenčiama. Paprasčiausiai jis ir aš buvome žmonės, *kurių neturėjo būti.* Priešingai, negu, pavyzdžiui, Suzana, kuri dabar gyveno tarp senų daiktų, apsikrovusi darbais, liūdna, taip toli nuo gimtosios Kalifornijos. Tačiau ji labai greitai ten pasijuto savo vietoje, nieko neišmetė. Atpažinau šeimos nuo-

traukas rėmuose, senelio medalius už darbą ir tikroviškai atrodančius jaučius, suvenyrus iš kelionės į Kosta Bravą. Ji turbūt išvėdino patalpas, nupirko gėlių. Nežinau, nes nieko apie tai nesuprantu, nes pats visada gyvenau lyg viešbutyje. Aš neturiu *namų* instinkto. Nebuvo moters; manau, todėl apie tuos dalykus niekada net nesusimąstydavau. Kad ir kaip būtų, dabar tai namai, kuriuose, kaip susidaro įspūdis, žmonės gali būti laimingi. Ji sugebėjo tai padaryti. Ji mylėjo Vincentą, supratau iš karto, tai akivaizdu, bet svarbiausia tai, kad ji *mylėjo.* Jos prigimtis – mylėti, taip, kaip karvės – ėsti žolę (paukščio – giedoti, žiurkės – uostyti). Netekusi senojo šeimininko, beveik tučtuojau susirado naują, ir pasaulis vėl tapo pozityviai aiškus. Pavakarieniavau su jais. Vakaras praėjo smagiai, harmoningai, su šiokia tokia liūdesio gaidele. Tačiau neišdrįsau likti nakvoti ir apie vienuoliktą valandą išvažiavau, prieš tai užsisakęs kambarį „Lutecijoje“.

Monparnaso – Bienveniu stotelėje prisiminiau poeziją, tikriausiai todėl, kad vėl pamačiau Vincentą, o tai man padėdavo aiškiau suvokti savo galimybių ribas. Kūrybos ribas, tai pat ir meilės. Turiu pasakyti, kad tuo metu ėjau pro plakatą „RATP poezija“*. Tiksliau – pro plakatą, kuriame buvo reprodukuota Andrė Bretono „Laisvoji meilė“. Kad ir kokį pasibjaurėjimą gali sukelti Andrė Bretono asmenybė, kad ir koks kvailas būtų pavadinimas, apgailėtina antinomija, kuri parodo ne tik tam tikrą smegenų suminkštėjimą, bet ir reklaminį instinktą, charakterizuojantį ir galiausiai apibūdinantį siurrealizmą, reikia pripažinti – šį kartą kvailys parašė nuostabią poemą. Buvau ne vienintelis, vertinantis šiek tiek kritiškai, po dviejų dienų, eidamas pro tą patį plakatą, pamačiau, kad jis ištepliotas tokio turinio

* RATP – Paryžiaus transporto autonominis valdymas, viešoji įstaiga, eksploatuojanti metro, priemiestinius traukinius, *vert. past.*

grafitais: „Užuot rašinėjęs supistą poeziją, geriau piko valandomis parūpintumėte daugiau metro vagonų.“ To pakako, kad visai popietei grįžtų gera nuotaika ir netgi imčiau šiek tiek pasitikėti savimi. Žinoma, buvau tik komikas, bet vis dėlto buvau komikas.

Kitą dieną po vakarienės pas Vincentą perspėjau „Lutecijos“ administraciją, kad ir toliau nuomosiu kambarį, veikiausiai keletą dienų. Jie naujieną sutiko mandagiai, kaip bendrasąmokslininkai. Kad ir kaip būtų, aš buvau *garsenybė,* tai tiesa. Aš kuo puikiausiai galėjau švaistyti savo babkes gerdamas bare *aleksandrus** su Filipu Soleru arba Filipu Buvaru. Su Filipu Leotaru turbūt ne, nes jis miręs. Pagaliau, jeigu atsižvelgsime į tai, kad buvau garsus, galėjau susieiti su tomis trimis Filipų kategorijomis. Galėjau praleisti naktį su transseksualia kekše slovėne, galų gale galėjau gyventi *nuostabų aukštuomenės gyvenimą.* To greičiausiai iš manęs ir buvo tikimasi. Žmonės išgarsėja dėl vieno ar dviejų talentingų darbų, ne daugiau. Tai jau gana keista – kad žmogiška būtybė gali pasakyti vieną ar du dalykus. Paskui žmonės geriau ar blogiau susitvarko su nuosmukiu. Jiems tai daugiau ar mažiau skausminga. Kaip kam.

Kitomis dienomis nieko panašaus nedariau. Užtat kitą dieną vėl paskambinau Vincentui. Jis greitai suprato, kad jo šeimyninės laimės spektaklis gali būti man nemalonus ir pasiūlė susitikti „Lutecijos“ bare. Tiesą sakant, kalbėjo tik apie savo ambasados projektą. Ta ambasada bus instaliacija, o jos žiūrovai – ateities žmonės. Užsisakė limonado, bet nepalietė savo stiklo. Retkarčiais pro barą praeidavo *people.* Jie mane pastebėdavo ir lyg sąmokslininkai duodavo kokį ženklą. Vincentas į tai nekreipė jokio dėmesio. Kalbėjo nežiūrėdamas į mane, netgi nesidomėdamas, ar aš klausau. Jo balsas buvo mąslus, bet tuščias. Atro-

* Kokteilis iš konjako, šviežios grietinėlės ir kakavos, *vert. past.*

dė, kad jis kalba į magnetofoną arba liudija tardytojams. Iš to, kaip man aiškino savo idėją, supratau, kad po truputį tolsta nuo savo pirminių ketinimų, kad projektas vis labiau jį traukia dėl ambicijų ir kad dabar ketina daryti visai ką kita, o ne pripažinti tai, ką XX amžiaus autorius girtuoklis manė tinkant pavadinti „žmogiškąja sąlyga". Ėmė dėstyti, kad apie žmoniją visko prišnekėta ir visos šnekos vienodai apverktinos: apskritai siužetas *žinomas*. Ramiai, bet užtikrintai jis tolo nuo žmogiškosios karalystės ir plaukė į *absoliutų kažkur*. Nesijaučiau galįs keliauti kartu. Be abejo, tai buvo vienintelė vieta, kur jis pats galėjo kvėpuoti, be abejo, jo gyvenime niekada nebuvo kito tikslo, bet to tikslo jis privalėjo siekti vienas. Vienas, vadinasi, visada buvo vienišas.

Švelniu balsu tvirtino, kad nebesame tokie, kokie buvome, nes tapome *amžini*. Žinoma, mums reikės laiko, kol priprasime prie tos minties, kol ji taps mums artima. Aišku, dabar viskas pasikeitė. Po to, kai išvyko sekėjai, Mokslininkas su keliais technikais liko Lansarotėje. Ir tęsia savo tyrinėjimus. Nėra jokios abejonės, kad sėkmingai juos baigs. Žmogaus smegenų tūris didelis, bet smegenys neproporcingai didelės, jei palyginsime su primityviais poreikiais, kuriuos pagimdė būtinybė išgyventi, elementarus maisto ir sekso ieškojimas. Pagaliau galėsime tas smegenis išnaudoti. Paskui pridūrė, kad jokia proto kultūra niekada negalėjo vystytis visuomenėje, kurioje didelis nusikalstamumas, paprasčiausiai todėl, kad fizinis saugumas yra laisvos minties sąlyga. Jokio mąstymo, jokios poezijos, jokios net ir pačios paprasčiausios minties niekada negalėjo pagimdyti individas, kuris priverstas rūpintis išgyvenimu, kuris nuolat turi *būti budrus*. Kai mes užtikrinome, kad bus išsaugotas mūsų DNR, tapome potencialiai nemirtingi ir absoliučiai saugūs fizine prasme. Tokių sąlygų niekada neturėjo joks žmogus. Niekas negali žinoti, kas iš to išeis. Protas to dar neaprėpia.

Ramus, niekuo neįpareigojantis pokalbis mane nuostabiai paveikė, ir pirmą kartą ėmiau galvoti apie tai, kad aš pats tapau nemirtingas, ir plačiau suvokti, kas vyksta. Bet grįžęs į savo kambarį radau mobiliajame telefone žinutę nuo Esteros. Ji parašė paprastai: *I miss you**. Vėl pasijutau savo kailyje ir man prireikė jos. Džiaugsmo taip maža. Kitą dieną išskridau į Madridą.

* Pasiilgau tavęs – (*angl.*), *vert. past.*

DANIELIUS25,8

Žmonėms buvo neįtikėtinai svarbūs seksualiniai žaidimai. Kai naujieji žmonės komentuodavo tuos laikus, visada apstulbę baisėdavosi. Kad ir kaip būtų, sunku matyti, kaip Danielius1 po truputį artėja *Blogosios paslapties* link, tos, apie kurią kalba Aukščiausioji sesuo. Sunku suprasti, kaip palengva jis ima suvokti tiesą, kuriai vieną kartą paaiškėjus jis bus pasmerktas. Įvairiais istorijos periodais dauguma žmonių, sulaukę tam tikro amžiaus, manė, kad apie sekso problemas tinka kalbėti tik kaip apie nepatingai svarbų išdykavimą, ir teigė, kad tikrieji tikslai, verti žmogaus dėmesio, yra politika, verslas, karas ir t. t. Danieliaus1 epochoje tiesa ėmė aiškėti. Ji darėsi vis aiškesnė ir vis sunkiau buvo paslėpti, kad tikrieji žmonių tikslai, vieninteliai, kurių jie būtų spontaniškai siekę, jei tik būtų galėję, buvo seksas. Mums, naujiesiems žmonėms, tai tikrai rimta kliūtis. Aukščiausioji sesuo mus perspėjo, kad niekada negalėsime iki galo suprasti to reiškinio. Galėsime priartėti prie jo suvokimo tik nuolat mąstydami apie tikras tiesas, iš jų svarbiausia yra ta, kad žmonių bendruomenėje, kaip ir prieš juos buvusiose gyvūnų bendruomenėse, visiškai jokios reikšmės neturi individo išlikimas. Darvino fikcija apie „kovą už būvį“ palengva užmaskavo elementarią tiesą, kad individo genai, jo sugebėjimas perduoti palikuonims savo ypatumus, labai šiurkščiai gali būti išreikšti vienu parametru: palikuonių, kuriuos jis galų gale pajėgs palikti, skaičiumi. Tad

visai nereikia stebėtis, kad gyvūnas, nesvarbu koks, yra pasiruošęs paaukoti savo laimę, fizinę sveikatą ir net gyvybę dėl elementaraus sekso. Rūšies reikalavimai (jei kalbėsime galutiniais terminais), reguliuojama galingai veikianti hormoninė sistema (jei vertinsime determinizmo požiūriu) beveik neišvengiamai turėjo priversti jį elgtis būtent taip. Puošnūs kailiai ir plunksnos, triukšmingi ir jaudinantys meilės šokiai tikrai leisdavo grobuonims pamatyti ir sudoroti patinus. Genetikos požiūriu tokia išeitis nėra bloga, nes tik todėl vyksta efektyvesnė reprodukcija. Individas pavaldus rūšies dėsniams, pagrindas – nekintantys biocheminiai procesai; gyvūnas – žmogus to irgi neišvengė. Problema ta, kad seksualinės pulsacijos, audringos poravimosi metu gyvūnų organizmuose, žmoguje reiškėsi nuolat. Žmonių gyvenimų aprašymai mums, pavyzdžiui, aiškiai rodo, kad fizinės išorės puoselėjimas, jei siekiama sugundyti kitos lyties atstovą, buvo vienintelė svari priežastis *būti sveikam,* o kruopšti kūno priežiūra, kuriai Danieliaus amžininkai skyrė vis didesnę laisvo laiko dalį, irgi neturėjo kito tikslo.

Naujųjų žmonių sekso biochemija, o tai, be abejo, buvo vienintelė tikra priežastis, dėl ko dusdavau ir negaluodavau, kai imdavau skaityti Danieliaus1 pasakojimą ir prieidavau iki jo golgotos kelio, liko beveik tokia pati.

DANIELIUS 1,20

Nebūtis veda į nebūtį.
Martinas Heidegeris

Nuo rugpjūčio pradžios virš centrinės lygumos nusistovėjo aukšto slėgio zona, atskridęs į Barachaso oro uostą, pajutau, kad viskas baigsis blogai. Karštis buvo beveik nepakeliamas, ir Estera vėlavo. Pasirodė po pusvalandžio. Vasarinę suknelę buvo užsivilkusi ant nuogo kūno.

„Lutecijoje" pamiršau ejakuliaciją vėlinantį kremą, ir tai buvo pirmoji klaida. Pasitenkinau per greitai ir pirmą kartą pajutau, kad ji šiek tiek nusivylė. Ji dar šiek tiek laiko judėjo aplink mano organą, kuris nesulaikomai glebo, paskui nepatenkinta nuolankiai pasitraukė. Būčiau daug davęs, kad man vėl pasistotų. Vyrai nuo gimimo gyvena sunkų gyvenimą, vienareikšmių negailestingų žaidimų gyvenimą. Jei jų nesuprastų moterys, tai retai kuriam pavyktų išgyventi. Tą akimirką, atrodo, supratau – kol manęs nebuvo, ji su kažkuo miegojo.

Sėdome į metro, nes panorome nuvažiuoti išgerti po stiklą su dviem jos draugais. Prakaitas lipdė audinį prie jos kūno, puikiai matėsi jos krūtų aureolės, sėdmenų perskyrimas. Visi vagone buvę vaikinai, suprantama, žiūrėjo į ją. Kai kurie net jai šypsojosi.

Man sunkiai sekėsi dalyvauti pokalbyje, retkarčiais pavykdavo pagauti kokį sakinį, pasakyti kokią repliką, bet labai greitai netekau po kojomis pagrindo. Kad ir kaip būtų, galvojau apie kitus dalykus. Jaučiausi ant slidaus, nepaprastai slidaus šlaito. Kai grįžome į viešbutį, paklausiau jos. Prisipažino kuo ramiau-

siai. *It was an ex boyfriend...** – tarė, norėdama pasakyti, kad tai nelabai svarbu. *And a friend of him***, – pridūrė kiek padvejojusi.

Taigi du vaikinai. Na, ką gi, du vaikinai. Be to, tai ne pirmas kartas. Ji atsitiktinai susitiko bare savo ankstesnį vaikiną. Šis buvo su vienu iš savo draugų, vienas nuotykis provokuoja kitą, trumpiau tariant, jie visi trys atsidūrė vienoje lovoje. Negalėjau susilaikyti ir paklausiau, kaip viskas pasisekė. *Good... good...**** – atsakė kiek sunerimusi dėl taip pakrypusios pokalbio temos. *It was... comfortable***** – patikslino, negalėdama sulaikyti šypsenos. Patogu, taip, galėjau įsivaizduoti. Man prireikė siaubingų pastangų, kad susilaikyčiau ir nepaklausčiau jos, ar čiulpė tik savo draugui, ar abiem, ar leidosi išdulkinama per užpakalį. Vaizdai užplūdo ir sujaukė mano smegenis. Tai buvo akivaizdu, nes ji nutilo, o jos veidas vis labiau niaukėsi. Ji labai greitai rado vienintelį įmanomą sprendimą – užsiėmė mano organu. Jos pirštai ir burna tai darė taip švelniai, taip įgudusiai, kad, nors tikrai nesitikėjau, man vėl ėmė stotis ir po minutės buvau joje. Ir viskas buvo gerai, vėl buvo gerai. Dalyvavo visas mano kūnas, jos taip pat. Netgi manau, kad seniai taip nesimėgavo meile. Bent jau su manimi, pamaniau po dviejų minučių, bet šį kartą sugebėjau išvyti tą mintį iš galvos. Labai švelniai suspaudžiau ją savo glėbyje. Taip švelniai, kaip tik mokėjau, ir visas savo jėgas atidaviau jos kūnui, nes tas kūnas buvo čia, šiltas ir gyvas.

Tokia švelni, tokia santūri, tokia natūrali scena kaip dabar, manau, turėjo Esterai lemiamą poveikį, nes kitomis savaitėmis jos elgesį nulėmė tik viena mintis – neskaudinti manęs, netgi dėti visas pastangas, kad būčiau laimingas. Būdai, kuriais ji darė

* Tai – buvęs vaikinas – (*angl.*), *vert. past.*

** Ir jo draugas – (*angl.*), *vert. past.*

*** Gerai, gerai – (*angl.*), *vert. past.*

**** Tai buvo patogu – (*angl.*), *vert. past.*

vyrą laimingą, buvo nuostabūs, ir aš prisimenu tą laikotarpį kaip didžiulį džiaugsmą, kiekvieną akimirką spinduliuojantį kūniška palaima, palaima, kurios, maniau, neišlaikysiu, kurios, maniau, neišgyvensiu. Taip pat prisimenu jos meilumą, protingumą, užjaučiantį atsidavimą ir žavesį, bet iš tikrųjų aš net gerai nieko neprisimenu, neryškėja joks vaizdas, žinau, kad keletą dienų, be abejo, keletą savaičių gyvenau tam tikros *būklės*. Ta būklė buvo tobula, tai – pilnatvė, labai žmogiška. Kai kurie vyrai kartais jaučia, jog tai įmanoma pasiekti, nors nė vienam iki šiol nepavyko to įtikinamai aprašyti.

Ji jau seniai planavo surengti *party** savo gimtadienio proga ir kitomis dienomis pradėjo ruoštis. Panoro pasikviesti nemažai žmonių, apie šimtą svečių, ir nutarė kreiptis į vieną draugą, kuris gyveno Kaljė San Izidore. Tas draugas turėjo didelę menininko studiją paskutiniame buvusio sandėlio aukšte, su dideliu balkonu ir baseinu. Jis mus pakvietė ko nors išgerti ir pasikalbėti apie reikalą. Buvo aukšto ūgio vyrukas, vardu Pablas. Plaukai ilgi, garbanoti, tamsūs. Liuks vyrukas. Eidamas atidaryti durų užsimetė lengvą, voniai skirtą chalatą, bet balkone jį nusimetė. Nuogas kūnas buvo raumeningas, įdegęs. Pasiūlė apelsinų sulčių. Ar jis miegojo su Estera? Gal aš dabar pradėsiu savęs to klausinėti apie kiekvieną vyrą, kurį mums teks susitikti? Nuo to vakaro, kai sugrįžau, ji buvo dėmesinga ir atsargi. Turbūt mano akyse sugavo nerimo kibirkštėles. Atmetė pasiūlymą šiek tiek pasideginti prie baseino ir stengėsi, kad pokalbis apsiribotų pasiruošimu šventei. Nebuvo nė kalbos, kad visiems nupirksime pakankamai kokaino ir ekstazio tablečių. Estera pasiūlė nupirkti po pirmą dozę, kad visi užsivestų, ir paprašyti dviejų ar trijų

* Vakarėlis – (*angl.*), *vert. past.*

narkotikų prekeivių užsukti vėliau. Pablas galėjo tuo pasirūpinti. Šiuo metu jis turi puikių tiekėjų. Užėjus dosnumo priepuoliui netgi pasisiūlė nupirkti keletą ampulių uostomų afrodiziakų.

Mergelės Marijos dangun ėmimo dieną, rugpjūčio 15-ąją, Estera mylėjosi su manimi dar gašliau nei paprastai. Mes buvome „Sanso" viešbutyje. Priešais lovą kabojo didelis veidrodis. Buvo taip karšta, kad kiekvienas judesys išsunkdavo iš mūsų gausybę prakaito. Buvau išskėtęs rankas ir kojas ir jaučiausi nebeturįs jėgų judėti. Visas mano jautrumas susikoncentravo į falą. Daugiau nei valandą ji jodinėjo ant manęs, pakildama ir vėl nusileisdama ant bybio. Ji sutraukdavo ir atpalaiduodavo neseniai nuskustą putytę. Visą laiką ranka glamonėjo savo prakaitu žvilgančias krūtis ir žiūrėjo tiesiai į akis. Besišypsanti ir susitelkusi, sekdama kiekvieną mano malonumo apraišką. Laisva ranka suėmė man už kiaušių ir spaudė juos tai švelniau, tai stipriau – pagal savo putės judesių ritmą. Vos pajusdavo, kad išsiliesiu, iš karto liaudavosi, stipriai suspausdavo dviem pirštais, kad sulaikytų ejakuliaciją, kol ji neprasidėjo. Paskui, pavojui praėjus, vėl imdavo kilnotis. Taip ties tvykstelėjimo riba praėjo valanda, gal dvi. Tai buvo didžiausias džiaugsmas, kokį gali pažinti vyras. Galų gale pats paprašiau pasigailėti, nes panorau pasitenkinti jai į burną. Ji išsitiesė, pakišo man po sėdmenimis pagalvę, paklausė, ar gerai matau veidrodį, ne, reikėtų truputį pasislinkti. Pasitraukiau prie lovos krašto. Ji priklaupė tarp mano šlaunų. Veidas atsidūrė bybio aukštyje, tad pradėjo metodiškai laižyti. Centimetras po centimetro, kol apžiojo varpą. Paskui darbo ėmėsi rankos ir pradėjo man iš lėto smaukyti. Stipriai, lyg norėdama išsunkti iš mano gelmių kiekvieną spermos lašą. O jos liežuvis judėjo greitai. Prakaitas kliudė ką nors įžiūrėti, tikrai neaiškiai suvokiau erdvę ir laiką, bet pajėgiau šiek tiek pratęsti tą akimir-

ką ir jos liežuviui pakako laiko du tris kartus apeiti pilną ratą, kol aš išsiliejau. Atrodė, kad visas mano malonumu spinduliuojantis kūnas išnyko nebūtyje, palaimintoje energijos mūšoje. Ji neišsižiojo, beveik nejudėjo, lėtai žįsdama mano organą, užsimerkusi, lyg norėtų geriau girdėti mano laimės šauksmą.

Paskui atsigulė, įsitaisė mano glėbyje, virš Madrido jau sparčiai leidosi naktis. Tik po pusvalandžio švelnaus nejudrumo ji pasakė man tai, ką jau keletą savaičių norėjo pasakyti. To dar niekas nežinojo, išskyrus jos seserį. Ji ketino naujieną papasakoti savo draugams per gimtadienio šventę. Ją priėmė į prestižinę pianino akademiją Niujorke, kur ketina išbūti bent vienerius mokslo metus. Taip pat gavo nedidelį vaidmenį ilgame Holivudo filme apie Sokrato mirtį. Jame įkūnys Afroditės tarnaitę, o Sokrato vaidmenį suvaidins Robertas de Niro. Vaidmuo nedidelis, filmuotis reikės ne ilgiau kaip savaitę, bet tai – Holivudas ir honoraro pakaks sumokėti už vienerius studijų metus ir pragyvenimą. Išvyks rugsėjo pradžioje.

Atrodo, kad visiškai nieko neištariau. Suakmenėjau, neįstengiau reaguoti. Pamaniau, kad jei ištarsiu žodį, tai prapliupsiu raudoti. *Bueno...** *It's a big chance in my life...*** – graudžiai užbaigė ir priglaudė galvą ant mano peties. Vos nepasiūliau keliauti į Jungtines Valstijas, įsikurti ten su ja, bet dar neištarti žodžiai užgeso lūpose. Gerai supratau, kad ji net nesvarstė tokios galimybės. Nepasiūlė man net jos aplankyti. Tai buvo naujas etapas jos gyvenime, naujas startas. Uždegiau naktinę lempą, atidžiai pažiūrėjau, ar pamatysiu Esteros akyse kokį nors susižavėjimo Amerika ir Holivudu pėdsaką. Ne, nieko panašaus, ji atrodė nesudrumsta ir rami. Paprasčiausiai priėmė geriausią

* Na ką gi – (*isp.*), *vert. past.*

** Tai didelė sėkmė mano gyvenime – (*angl.*), *vert. past.*

sprendimą, patį racionaliausią, atsižvelgusi į aplinkybes. Nustebo, kad taip ilgai tyliu, pasuko galvą ir žvilgtelėjo į mane. Ilgi plaukai apgaubė mano veidą. Žvilgsnis nevalingai nukrypo į jos krūtis. Aš vėl atsiguliau, užgesinau lempą ir ėmiau giliai kvėpuoti. Nenorėjau nieko komplikuoti, nenorėjau, kad pamatytų mane verkiantį.

Kitą dieną ruošėsi šventei. Netoliese grožio salone užsisakė molio kaukę, nes norėjo išvalyti odą. Rūkydamas cigaretes laukiau viešbučio kambaryje. Ir kitą dieną beveik tos pačios procedūros. Apsilankiusi pas kirpėją, užsuko į keletą parduotuvių, nusipirko auskarus ir naują diržą. Mano galvoje buvo keistai tuščia. Manau, panašiai jaučiasi pasmerkti mirti, kai laukia teismo nuosprendžio įvykdymo. Išskyrus galbūt tuos, kurie tiki Dievą. Niekada netikėjau, kad jie paskutines valandas praleidžia mąstydami apie prabėgusį gyvenimą ir suvedinėdami sąžinės balansą. Paprasčiausiai manau, kad jie bando praleisti laiką kiek įmanoma ramiau. Laimingiausieji miega, bet tai ne mano atvejis. Manau, kad nesumerkiau akių per visas tas dvi dienas.

Kai ji rugpjūčio septynioliktą apie dvidešimtą valandą pabeldė į mano kambario duris ir išdygo durų angoje, supratau, kad jos išvykimo neištversiu. Dėvėjo trumpa permatoma palaidinuke, surišta į mazgą po krūtimis taip, kad galėtum matyti jų išlinkimą. Aukso spalvos kojinės per centimetrą nesiekė sijono. Sijonas itin trumpas, beveik diržas iš aukso spalvos vinilo. Nevilkėjo apatinių drabužių ir, kai pasilenkė surišti atsileidusį aukštais aulais batų raištelį, nuo to judesio atsivėrė puikus sėdmenų vaizdas. Prieš savo valią ištiesiau ranką ir norėjau ją paglamonėti. Ji atsigręžė, apsikabino mane ir žvilgtelėjo su tokia užuojauta, taip švelniai, kad vieną akimirką patikėjau, jog pasakys, kad atsisako pasiūlymų, lieka su manimi. Dabar ir visiems laikams. Bet taip neįvyko, mes sėdome į taksi ir nuvažiavome į Pablo studiją.

Pirmieji svečiai pasirodė apie dvidešimt trečią valandą, bet šventė iš tikrųjų prasidėjo tik po trečios valandos ryto. Iš pradžių laikiausi gana korektiškai, pusiau nerūpestingai vaikštinėjau tarp svečių su taure rankoje. Daugelis mane pažinojo arba buvo matę kine, tad keletą kartų galėjau pasikalbėti nesudėtingomis temomis. Bet muzika buvo per tranki, tad netrukus teko pasitenkinti galvos linktelėjimu. Susirinko apie du šimtus žmonių ir, be abejo, buvau vienintelis, turintis daugiau nei dvidešimt penkerius metus, bet net ir tai neišmušė manęs iš vėžių. Buvau keistai ramus. Supratau, kad mano katastrofa jau įvyko. Estera švytėjo ir sveikino naujai atvykstančius. Dabar jau visi žinojo, jog ji po dviejų savaičių išvyksta į Niujorką, tad iš pradžių bijojau, kad tapsiu juokingas. Kad ir kaip būtų, buvau vyrukas, *kurį palieka mylimoji,* bet niekas to neparodė. Žmonės kalbėjo su manimi, lyg nieko nebūtų atsitikę.

Apie dešimtą valandą ryto *house* muziką pakeitė *trance*. Reguliariai išgerdavau stiklą punšo ir vėl jį pripildydavau, tad pajutau šiokį tokį nuovargį. Būtų nuostabu, jei galėčiau užmigti, pamaniau, bet pats tuo netikėjau. Alkoholis neleido augti nerimui, bet jaučiau jį tūnant savyje, pasiruošusį mane praryti, vos tik parodysiu menkiausią silpnumo ženklą. Porelės jau anksčiau buvo pradėjusios formuotis, pastebėjau, kad traukia į kambarius. Nuėjau pirmu pakliuvusiu koridoriumi, atidariau duris, papuoštas afiša, kurioje stambiu planu pavaizduoti spermatozoidai. Pamaniau, kad atėjau pasibaigus mini orgijai. Pusiau nusirengę vaikinai ir merginos drybsojo skersai lovos. Kampe čiulpė paauglė blondinė, marškinėliai užversti iki krūtų. Dėl visa ko priėjau arčiau, bet ji davė man ženklą pasitraukti. Atsisėdau priešais lovą netoli brunetės matine oda, su nuostabiomis krūtimis, jos sijonas buvo užverstas iki juosmens. Atrodė, kad ji giliai įmigusi ir nesureagavo, kai praskėčiau šlaunis, tačiau kai įkišau pirštą jai į

putę, ji mechanišku judesiu atstūmė mano ranką, bet nepabudo. Nuolankiai atsisėdau šalia lovos ir gal pusvalandžiui panirau į niūrų slogutį, paskui pamačiau įeinant Esterą, lydimą draugo – mažo šviesiaplaukio homoseksualisto. Jis buvo mielas, trumpai kirptais plaukais, pažinojau jį iš matymo. Ji buvo nupirkusi dvi dozes kokaino ir atsiklaupė, norėdama paruošti porcijas. Padėjo ant grindų gabalą kartono, kuriuo naudojosi. Kad aš čia, nepastebėjo. Pirmąją dozę suvartojo draugas. Kai ji irgi priklaupė ant grindų, sijonas ant šiknos pasikėlė labai aukštai. Įkišo kartoninį vamzdelį sau į šnervę ir tuo metu, kai greitai, mikliu ir tiksliu judesiu įtraukė baltus miltelius, supratau, kad mano atmintyje išliks tos mažos nekaltos, amoralios, nei geros, nei blogos, paprasčiausiai ieškančios savo dirginimo ir malonumo dalies, būtybės paveikslas. Staiga prisiminiau, ką Mokslininkas kalbėjo apie italę: gražus dalelių derinys, glotnus paviršius, jokio individualumo, jos dingimas neturės jokios reikšmės... O čia buvo tai, ką aš mylėjau, vienintelė priežastis, verčianti gyventi. Blogiausia, kad niekas nepasikeitė. Ji staiga atsistojo, atidarė duris. Iki mūsų atsklido muzika, daug garsesnė. Estera nuėjo ten, kur vyko šventė. Nenoromis atsistojau ir nuėjau iš paskos. Kai pasivijau ją didžiajame kambaryje, jau buvo įsimaišiusi tarp šokėjų. Pradėjau šokti netoli jos, bet neatrodė, kad ji mane matytų. Plaukai plaikstėsi aplink veidą, marškinėliai visiškai permirkę prakaitu, po audiniu pūpsojo krūtų speneliai. Ritmas vis greitėjo, mažiausiai 160 BPM, ir man vis sunkiau sekėsi suspėti su ritmu. Mus trumpam išskyrė trijų vaikinų grupelė, paskui susirėmėme nugaromis. Priklijavau savo užpakalį prie jos. Ji atsakydama ėmė judėti, mūsų subinės trynėsi vis stipriau ir stipriau, paskui ji atsigręžė ir atpažino mane. „*Ola*, Danieliau...“ – tarė man šypsodamasi ir vėl pradėjo šokti. Paskui mus išskyrė kita vaikinų grupė ir aš iš karto pasijutau nepaprastai pavargęs, galintis tuoj pat

pargriūti. Atsisėdau ant sofos ir įsipyliau viskio, bet tai nebuvo gera mintis, nes mane tuoj pat suėmė baisus šleikštulys. Vonios kambario durys buvo užsklęstos ir aš beldžiausi keletą kartų vis kartodamas: *I'm sick! I'm sick!**, kol kažkokia mergina atėjo atidaryti. Ji apsisuko juosmenį rankšluosčiu ir uždariusi duris vėl nuėjo į vonią, kur jos laukė du vyrukai. Ji priklaupė ir vienas iš jų tuoj pat įvarė jai savo falą, o antrasis tuo metu atsistojo taip, kad ji galėtų čiulpti. Puoliau prie unitazo ir įsikišau pirštus į gerklę. Vėmiau ilgai, skausmingai, kol pasijutau kiek geriau. Paskui nuėjau prigulti į kambarį. Ten nebuvo nieko, tik neseniai mane atstūmusi brunetė. Ji tebemiegojo ramiai, sijonas užverstas iki juosmens. Prieš savo valią pasijutau baisiai liūdnas, tad atsikėliau ir ėmiau ieškoti Esteros. Prikibau prie jos, tikra to žodžio prasme, ir begėdiškai. Apkabinau per liemenį ir maldavau pasikalbėti su manimi, dar kartą pasikalbėti, būti su manimi, nepalikti vieno. Ji vis labiau nekantraudama bandė išsivaduoti ir grįžti pas draugus, bet aš neatstojau, vėl apkabinau, ji vėl mane atstūmė. Mačiau, kaip jų veidai tampa nedraugiški. Aišku, jie man irgi kažką kalbėjo, bet nieko nesupratau, muzikos triukšmas užgožė viską. Pagaliau išgirdau, kaip ji kartoja: *Please, Daniel, please... It's a party!*** Balsas buvo atkaklus, bet tai nepadėjo. Manyje vėl sukilo nuoskauda, kad esu paliekamas, ji užliejo mane. Vėl priglaudžiau galvą prie jos peties, bet ji mane šiurkščiai atstūmė abiem rankomis ir suriko: *Stop that!**** Dabar buvo tikrai įpykusi. Keletas žmonių aplink mus nustojo šokti. Apsisukau ir grįžau į kambarį. Susigūžiau ant grindų, pasirėmiau galvą rankomis ir pirmą kartą mažiausiai po dvidešimties metų pravirkau.

* Man bloga, man bloga! – (*angl.*), *vert. past.*

** Prašau, Danieliau, prašau... Tai vakarėlis! – (*angl.*), *vert. past.*

*** Baik! – (*angl.*), *vert. past.*

Šventė užsitęsė visą dieną. Apie penktą valandą po pietų vėl pasirodė Pablas su šokoladinėmis bandelėmis ir raguoliais. Paėmiau vieną raguolį ir ėmiau mirkyti puodelyje su baltinta kava. Muzika buvo ramesnė, melodinga ir rami, *chill out* stiliaus. Keletas merginų šoko lėtai kilnodamos rankas. Lyg didelius sparnus. Estera buvo už kelių metrų, bet, kai aš atsisėdau, neatkreipė į mane jokio dėmesio. Ji ir toliau plepėjo su draugais, prisimindama kitus vakarėlius. Tą akimirką aš supratau. Ji vyksta į Jungtines Valstijas vieneriems metams, galbūt visiems laikams. Ten ji susiras naujų draugų ir, žinoma, kitą *boyfriend.* Mane palieka, tai aišku, bet aš neturėjau jokio išskirtinio statuso, kaip ir kiti jos draugai. Tas ypatingas prieraišumo jausmas, kurį aš jaučiau, kuris mane vis labiau kankino, jai buvo absoliučiai svetimas. Ji negalėjo jo suvokti ir nesuprato, kodėl jis turėtų atsirasti. Mūsų kūnai buvo skirtingi. Mes negalėjome nei vienodai kentėti, nei vienodai džiaugtis. Mes buvome išties skirtingi. Izabelė nemėgo malonumo, bet Estera nemėgo meilės, ji *nenorėjo* įsimylėti, atmetė išskirtinumo, priklausomybės jausmą. Visa jos karta irgi tuos jausmus atmetė. Klaidžioju tarp jų kaip priešistorinė pabaisa su savo romantiškomis kvailystėmis, prieraišumu ir kitais pančiais. Esterai, kaip ir visoms jos kartos merginoms, seksas tebuvo maloni pramoga, kurią valdo gundymas ir erotiškumas, nesukeliantis jokių sentimentalių įsipareigojimų. Gal meilė, kaip ir gailestis, anot Nyčės, visada buvo tik fikcija, kurią sugalvojo silpnieji, kad galėtų kaltinti stipriuosius ir apriboti pastarųjų laisvę ir įgimtą žiaurumą. Moterys buvo silpnos, ypač tada, kai gimdydavo, tad joms nuolat reikėjo galingo globėjo, todėl jos sugalvojo meilę. Bet šiandien jos stiprios, nepriklausomos ir laisvos, todėl nebesutinka nei įkvėpti, nei pačios patirti jausmą, kurio niekaip negalima motyvuoti. Tai, apie ką vyrai svajojo tūkstantį metų (šiandien tai su kaupu rodoma pornografi-

niuose filmuose, iš sekso siekiama atimti emocinę konotaciją ir patalpinti jį gryno malonumo sferoje), išsipildė šioje kartoje. To, ką jaučiau aš, tie jaunuoliai negalėjo nei jausti, nei gerai suprasti. Jei jie galėtų tai padaryti, pajustų savotišką sumišimą, lyg matydami kažką juokinga ir šiek tiek gėdinga, lyg senųjų laikų geležimi išdegintą įspaudą. Kelis dešimtmečius mąstyta ir stengtasi, kol pagaliau pavyko iš savo širdžių išvyti vieną seniausių žmonijos jausmų. Tai jau padaryta. To, kas sunaikinta, nebeatkursi. Taip, kaip sudužusio puoduko šukės nesusiklijuos pačios. Jie pasiekė tikslą: niekada gyvenime nesužinos, kas yra meilė. Jie laisvi.

Apie vidurnaktį kažkas paleido *techno* muziką ir visi vėl ėmė šokti. Narkotikų prekeiviai išvažiavo, bet dar liko nemažai ekstazio ir uostomų afrodiziakų. Klaidžiojau po namo erdves. Nemalonias, besijungiančias tarpusavyje. Lyg iš vieno tamsaus kambario į kitą. Nežinia kodėl prisiminiau Žerarą, eloimitų humoristą. „Tai ne-tu-ri jokios reikš-mės sky-lė-je...“ – pasakiau jaunai atbukusiai švedei, kuri, beje, kalbėjo tik angliškai. Ji keistai pasižiūrėjo į mane. Tada pamačiau, kad keletas žmonių žiūri į mane keistai, o aš kalbu pats su savimi, matyt, jau keletą minučių. Papurčiau galvą, žvilgtelėjau į laikrodį, atsisėdau į gulimąjį krėslą, stovintį prie baseino. Jau buvo antra valanda ryto, bet karštis dusino.

Vėliau susivokiau, kad seniai nemačiau Esteros, ir šiaip taip patraukiau jos ieškoti. Didžiajame kambaryje žmonių ne kažin kiek. Peržengiau per keletą gulinčių koridoriuje ir galų gale aptikau ją viename tolimesniame kambaryje gulinčią tarp kelių žmonių. Ji vilkėjo tik aukso spalvos sijonėlį, užverstą iki juosmens. Už jos gulintis vaikinas, aukštas brunetas ilgais garbanotais plaukais (tai galėjo būti Pablas), glamonėjo jos užpakaliuką ir ruošėsi į ją įsiskverbti. Ji kalbėjosi su kitu vaikinu, irgi tamsiaplaukiu, labai raumeningu, bet aš jo nepažinojau. Tuo

pat metu ji žaidė su jo organu, šypsodamasi tapšnojo juo per savo nosį, skruostus.

Tyliai uždariau duris. Dar nežinojau, bet tai buvo paskutinis vaizdas, kuris liks apie ją mano atmintyje.

Kiek vėliau, kai saulė tekėjo virš Madrido, aš paskubom masturbavausi prie baseino. Už kelių metrų nuo manęs stovėjo juodai apsirengusi mergina, įbedusi tuščią žvilgsnį. Pamaniau, kad net nemato, jog aš čia, bet ji nusispjovė tą akimirką, kai man įvyko ejakuliacija.

Galų gale užmigau. Turbūt miegojau ilgai, nes kai prabudau, nieko nebebuvo. Dingo net Pablas. Ant mano kelnių bolavo išdžiūvusios spermos liekanos. Turbūt apsipyliau marškinius viskiu, nes dvokė. Sunkiai pakilau, perėjau terasą. Visur mėtėsi kalnai maisto liekanų ir tušti buteliai. Atsirėmiau į balkono turėklus ir pažvelgiau į žemai esančią gatvę. Saulė jau pradėjo leistis, netrukus turėjo stoti naktis. Maždaug žinojau, kas manęs laukia. Prasidėjo paskutinis mano gyvenimo etapas.

DANIELIUS25,9

Ore sklandė spindinčio metalo rutuliai. Jie lėtai sukosi aplink ašį, iš jų sklido gal kiek jaudinanti giesmė. Vietiniai gyventojai tuos rutulius vertino savotiškai. Pagarbiai ir kartu ironiškai. Gyventojai, be abejo, socialūs primatai. Gal tai buvo laukiniai, gal naujieji žmonės, o gal trečioji žmonių rūšis? Iš drabužių – plačių juodų apsiaustų, juodų gobtuvų su išpjautomis skylėmis akims – neįmanoma nustatyti, kas jie. Griuvėsiai aplinkui tikriausiai žadino kažin kokių realiai egzistavusių vaizdų prisiminimus: kai kurie galėjo priminti Danieliaus1 aprašytą Lansarotę. Nesupratau, ko siekė Marija23, suradusi tokį ikonografijos šaltinį:

Mes viešai liudijame,
Kad egzistuoja realus centras,
Jaudinantis IGUS,
Išlikęs po potvynio.

Net jei Marija23, net jei visi naujieji žmonės ir aš būtume, kaip kartais įtarinėdavau, tik informacinės programos fikcija, tai pats tos fikcijos sukeltas įspūdis įrodytų, kad egzistuoja vienas arba keli IGUS. Nesvarbu, biologinės, skaitmeninės ar tarpinės kilmės. To, kad egzistavo IGUS, pakako, jog kuriuo nors laikotarpiu, veikiant daugybei jėgų, įvyktų nuosmukis. Tas nuosmukis buvo egzistencijos paradigmos sąlyga. Patys būsimieji

žmonės, jei tokie buvo neseniai atsiradę, turėjo suderinti savo ontologinį statusą su pagrindinėmis IGUS funkcionavimo sąlygomis. Jau Hartlis ir Gelmanas nustatė, kad pažintinė IGUS (*Information Gathering Utilizing Systems*) veikla leidžia iš anksto nuspėti, ar įvykiai tarpusavyje klostysis normaliai, ar bandys vienas kitą užgožti. Vienam IGUS – stebėtojui, nesvarbu, jis gyvas ar dirbtinis, realiai gali egzistuoti tik viena visatos šaka. Jei ši išvada tikrai nepaneigia, kad egzistuoja kitos visatos šakos, tai minėtas stebėtojas jų tikrai nematys; Gelmanas gana paslaptingai, bet apibendrintai teigė, kad „ant kiekvienos šakos yra išsaugota tik ta šaka". Tai, kad egzistavo stebėtojų bendruomenė, net jei tai buvo tik dviejų IGUS bendruomenė, jau įrodo, kad *realybė* egzistuoja.

Jei tikėsime populiaria hipoteze, kuri teigia, kad evoliucija nesugeba garantuoti amžinybės „anglies biologijos" produktams, tai nėra jokio pagrindo manyti, kad laukinių evoliuciją nutraukė Didysis Išsausėjimas. Jokių įrodymų, kad jie vėl išmoko kalbėti ar susiformavo protingos bendruomenės (kaip spėjo Marija23), o iš jų pagal dėsnius, kurie prieštarauja Įkūrėjų nustatytiems, susikūrė naujos visuomenės.

Ši tema apie laukinių visuomenes vis dėlto įkyriai persekiojo Mariją23. Ji vis dažniau grįžta prie tos temos mudviem vis intensyviau susirašinėjant. Jaučiu jos savotišką dvasinį susijaudinimą, nerimą, kuris po truputį persiduoda ir man, nors jokios išorinės sąlygos neskatina mūsų išsijudinti iš stazės būsenos, ir aš dažnai ryšio seansą baigiu sudirgęs ir netekęs jėgų. Laimė, turiu Foksą, jis mane netrukus nuramina, tad įsitaisau mėgstamame fotelyje šiauriniame didžiojo kambario kampe ir užsimerkęs šviesoje ramiai laukiu kito ryšio seanso.

DANIELIUS1,21

Tą pačią dieną sėdau į Biarico traukinį. Handajuje reikėjo persėsti. Pilna merginų trumpais sijonėliais, visus apėmusi atostogų nuotaika. Man tai nelabai rūpėjo, bet dar pajėgiau suvokti, jog kol kas esu žmogus. Nederėjo puoselėti iliuzijų, nebuvau visiškai *apsišarvavęs,* niekada galutinai neišsivaduosiu, niekada iki pat tikros mirties. Atvykęs įsikūriau „Eugenijos viloje", sename kurortiniame name, kurį Napoleonas III padovanojo imperatorienei. XX amžiuje vila tapo prabangiu viešbučiu. Restoranas irgi vadinosi „Eugenijos vila", „Mišleno vadove" jis buvo pažymėtas žvaigždute. Užsisakiau mažų kalmarų ir ryžių su grietine bei juodu padažu. Skanu. Pamaniau, kad galėčiau tai valgyti kiekvieną dieną, ir apskritai galėčiau čia pasilikti labai ilgai, keletą mėnesių, gal net visą gyvenimą. Kitą rytą nusipirkau nešiojamąjį kompiuterį *Samsung X10* ir spausdintuvą *Canon I80.* Turėjau šiokių tokių ketinimų – pradėti įgyvendinti planą, apie kurį kalbėjau Vincentui: abejojančiai publikai aprašyti Lanserotės įvykius, kurių liudininkas aš pats buvau. Tik daug vėliau keletą kartų kalbėjausi su juo, ilgai aiškinau, jog esu nurimęs, nors gal ir ne visai, jog iš dalies suprantu, ką turiu rašyti, tada jam ir kilo mintis pasiūlyti visiems, norintiems tapti nemirtingiems, pradėti kurti *gyvenimo aprašymus,* tačiau pasakoti kiek galima išsamiau. Nejučia pasigavau tą mintį ir mano kūrinys tikrai tapo panašus į autobiografiją.

Važiuodamas į Biaricą rimtai ketinau pasimatyti su Izabele, bet, kai įsikūriau viešbutyje, pamaniau, kad iš tikrųjų nėra ko skubėti. Keista, beje, nes jau supratau, kad turiu laiko tik tiek, kiek liko gyventi. Kas dieną vaikštinėdavau paplūdimyje. Maždaug penkiolika minučių. Maniau, kad pavyks ją susitikti kartu su Foksu. Nepavyko, ir baigiantis antrajai savaitei nutariau jai paskambinti. Galų gale ji galbūt išvyko iš miesto, nes jau daugiau nei metus nepalaikėme jokio ryšio.

Ji neišvyko iš miesto, bet pasakė tai padarysianti, kai mirs jos mama, o tai atsitiks po savaitės ar dviejų, ilgų ilgiausiai po mėnesio. Išgirdusi mano balsą ypatingai nenudžiugo, ir aš pats turėjau pasiūlyti susitikti. Pakviečiau ją pietų į savo viešbučio restoraną, bet ji atsakė, kad tai neįmanoma, nes ten neįleidžiami šunys. Galų gale sutarėme susitikti „Sidabriniame banglentininke“, kaip ir buvome įpratę, bet iš karto pajutau, jog kažkas pasikeitė. Tai buvo keista, sunkiai paaiškinama, bet pirmą kartą pajutau, kad ji ant manęs *pyksta.* Žinojau, kad niekada nepasakojau jai apie Esterą. Nė žodelio, tad man sunku buvo suprasti, nes, kartoju, buvome civilizuoti žmonės, *modernūs žmonės.* Išsiskyrėme nepridarę vienas kitam jokių niekšybių, ypač finansinių. Galima sakyti, išsiskyrėme kaip *geri draugai.*

Foksas šiek tiek paseno ir sustorėjo, bet liko toks pat meilus ir linksmas. Reikėjo jam padėti užlipti ant kelių, ir tiek. Kalbėjomės apie jį dešimt minučių, nes Foksu žavėjosi visos Biarico *rokenrolo* poniutės. Greičiausiai todėl, kad Anglijos karalienė turėjo tokį pat šunį. Taip pat ir Mikas Džageris, kai jam buvo suteiktas titulas. Foksas nėra joks mišrūnas, paaiškino Izabelė, jo veislė – *Welsh Corgi Pembroke*, tokį šunį visada turi karališkoji šeima. Kaip tas kilmingas padarėlis, vos trijų mėnesių amžiaus, atsidūrė valkataujančių šunų bandoje Ispanijos greitkelio pakraštyje, visiems laikams liks paslaptis.

Šia tema kalbėjomės maždaug dešimt minučių, paskui neišvengiamai, lyg paklusdami gamtos dėsniams, perėjome prie pagrindinės temos, ir aš papasakojau Izabelei savo ir Esteros istoriją. Papasakojau viską, iš pat pradžių. Kalbėjau kiek ilgiau nei dvi valandas, baigiau apie gimtadienio *party* Madride. Ji klausėsi manęs atidžiai, nepertraukinėjo ir neatrodė labai nustebusi. „Taip, tau visada patiko seksas...“ – apibūdino labai trumpai, tyliai. Kaip tik tada, kai aš leidausi į keletą erotinių svarstymų. Kai baigiau, ji man pasakė, kad seniai kažką įtarė, ir yra patenkinta, jog nutariau jai viską papasakoti.

– Iš tikrųjų savo gyvenime turėjau dvi man brangias moteris, – užbaigiau. – Pirmoji – tu, bet tu nelabai mėgai seksą, o antroji – Estera, bet ji nelabai mėgo meilę.

Šį kartą ji nuoširdžiai nusišypsojo.

– Tai tiesa... – atsakė keistai klastingu ir jaunatvišku balsu, – tau nesisekė...

Pamąsčiusi pridūrė:

– Galų gale vyrai niekada nebūna patenkinti savo moterimis...

– Kartais taip.

– Jie, be abejo, nori nesuderinamų dalykų. Šiuolaikinės moterys jų taip pat nori, bet tai prasidėjo visai neseniai. Iš tikrųjų gal poligamija ir nebloga išeitis...

Liūdna, kai žlunga civilizacija, liūdna, kai matai skęstant jos gražiausias vertybes. Pradedi nekaip jaustis gyvenime ir galų gale imi galvoti apie islamo respublikos įkūrimą. Nors galima sakyti, kad *liūdna tik truputį,* nes yra tikrai liūdnesnių dalykų. Izabelei visada patiko teorinės diskusijos, iš dalies būtent dėl to mane traukė prie jos. Jei ką nors darai tik todėl, kad darai, tai tampa tuščiu darbu ir gali kelti liūdesį. Bet jei ką nors darai tuoj po meilės (iš karto po tikro gyvenimo), tai prasminga, kūrybinga ir malonu. Žiūrėjome vienas kitam tiesiai į akis ir aš žinojau,

jaučiau, kad kažkas atsitiks. Kavinės triukšmas, atrodė, nurimo, lyg būtume atsidūrę tylos zonoje. Laikinai ar visiems laikams. To dar negalėjau pasakyti. Galų gale, vis tebežiūrėdama man į akis, aiškiu, nenuginčijamu balsu ji ištarė:

– Aš tave tebemyliu.

Tą pačią naktį miegojau pas ją. Ir kitas naktis taip pat, tačiau pasilikau ir kambarį viešbutyje. Kaip ir tikėjausi, jos buto interjeras buvo skoningas. Butas buvo nedideliame nuomojamame name viduryje parko, už šimto metrų nuo vandenyno. Aš mielai pridėdavau į Fokso dubenėlį maisto, išvesdavau pasivaikščioti. Dabar jis judėjo lėčiau ir mažiau domėjosi kitais šunimis.

Kiekvieną rytą Izabelė sėsdavo į automobilį ir važiuodavo į ligoninę. Didžiąją dienos dalį ji praleisdavo motinos palatoje. Paaiškino man, kad motina gerai prižiūrima, nors tai tikrai neįprasta. Ir šiemet, kaip kasmet, Prancūziją užplūdo didžiuliai karščiai. Ir, kaip kasmet, sėniai mirė masiškai. Dėl prastos priežiūros. Ligoninėse ir senelių namuose. Bet taip dėjosi jau seniai, tad visi nustojo piktintis. Tai lyg ir *tapo norma.* Lyg natūralia priemone pagerinti statistinę situaciją, kad nebūtų pernelyg daug senių, nes jie visai nenaudingi šalies ekonominiam stabilumui. Izabelė buvo kitokia, gyvendamas su ja, supratau, kad moraliniu požiūriu ji stovi ant aukštesnės pakylos negu jos kartos vyrai ir moterys. Ji buvo kilnesnė, dėmesingesnė, labiau mylinti. Sekso, taip sakant, tarp mūsų nebuvo jokio. Miegojome vienoje lovoje ir nesigėdijome, tačiau nepajėgėme savęs įveikti. Tiesą sakant, buvau pavargęs, be to, mane slėgė karštis. Turėjau maždaug tiek pat energijos, kiek jos gali turėti negyva austrė, ir nepajėgiau nieko imtis. Sėsdavau rašyti prie mažo staliuko, nuo kurio matėsi vaizdas į parką, bet nekildavo jokių minčių. Viskas man atrodė nesvarbu ir nereikšminga. Mano gyvenimas baigiasi, ir viskas. Buvau toks kaip visi, mano

šoumeno karjera šiandien atrodė labai tolima. Iš praeities neliko nieko.

Tačiau kartais suvokdavau, kad mano kūrinys iš tikrųjų turi kitą tikslą. Gerai supratau, jog Lansarotėje dalyvavau viename svarbiausių, galbūt netgi lemiamame žmonių giminės evoliucijos etape. Vieną rytą, kai pajutau turįs šiek tiek daugiau energijos, paskambinau Vincentui. Jis man paaiškino, kad dabar intensyviai kraustosi į kitą vietą, nes nutarta parduoti pranašo nuosavybę Santa Monikoje ir perkelti Bažnyčios centrą į Ševiji Lariu. Mokslininkas liko Lansarotėje, laboratorijoje, bet Faras su žmona išvyko kartu su juo. Jie nusipirko namelį netoliese ir stato naujas patalpas, pasamdė darbuotojų, ketina pirkti televizijos kanalo, skirto naujiesiems kultams, laiko. Mokslininko darbai, aišku, svarbūs ir reikšmingi. Bent jau jis taip manąs. Negalėjau jam pavydėti: visą gyvenimą domėjausi tik savo bybiu arba niekuo. Dabar mano bybis mirė, o netrukus ir manęs laukia panašus liūdnas galas. Kartojau sau: gavau tai, ko nusipelniau, apsimečiau jaučiąs liūdną malonumą, nors mano dvasinė būsena darėsi vis bjauresnė. Tą bjaurastį dar didino nuolatinis ir žiaurus karštis, ir visada vienodai spindinti jūros žydrynė.

Manau, Izabelė visa tai jautė, nes žiūrėjo į mane ir dūsavo. Baigiantis antrai savaitei, pradėjo aiškėti, kad reikalai pakryps į blogą pusę. Geriau būtų, jei aš ir vėl išvykčiau. Šį kartą visiems laikams, tiesą sakant. Juk mes jau buvome per seni, pernelyg susidėvėję, pernelyg kandūs, galėjome vienas kitą tik skaudinti, priekaištauti vienas kitam, kad nieko nebesugebame. Per mūsų paskutines vaišes (vakaras buvo šiek tiek gaivesnis, mes išsinešėme stalą į parką, o Izabelė padirbėjo virtuvėje) pasakojau jai apie eloimitų Bažnyčią ir Lansarotėje duotą pažadą, kad tapsime nemirtingi. Žinoma, ji gaudavo informacijos, bet, kaip ir daugelis, manė, kad tai – melas, ir nežinojo, kad ten buvau. Tada

prisiminiau, kad ji niekada nematė Patriko, nors ir prisiminė Robertą Belgą, ir kad jai išvykus mano gyvenime iš tikrųjų būta daug ko. Keista, kodėl nepapasakojau anksčiau. Idėja, be abejo, buvo pernelyg nauja, tiesą sakant, aš pats dažniausiai pamiršdavau, kad tapau nemirtingas. Kad to nepamirštum, reikia pasistengti. Vis dėlto jai paaiškinau, viską pradėjęs iš pradžių, su visomis būtinomis detalėmis. Pabrėžiau Mokslininko asmenybę ir tai, kokį didelį įspūdį padarė jo kompetencija. Izabelės protas taip pat buvo dar labai šviesus. Manau, ji visai neišmanė genetikos, bet niekada tuo ir nesidomėjo. Vis dėlto nesunkiai suprato mano aiškinimus ir iš karto padarė išvadas.

– Taigi nemirtingumas, – tarė. – Tai lyg antroji galimybė.

– Arba trečioji galimybė, arba daug galimybių, iki begalybės. Taip, nemirtingumas.

– Gerai, sutinku jiems duoti savo DNR, užrašyti turtą. Duosi adresą. Tą patį padarysiu Foksui. Ir motinai...

Ji suabejojo, paniuro.

– Manau, jai jau per vėlu, ji nesupras. Dabar ji kenčia, manau, tikrai nori mirti. Ji trokšta nebūties.

Nustebau, kad taip greitai apsisprendė, man regis, būtent tą akimirką suvokiau, jog netrukus pasaulyje prasidės naujas reiškinys. Tai, kad Vakaruose gali gimti nauja religija, jau savaime netikėta. Pastarųjų trisdešimties metų Europos istorija ypač išgarsėjo visuotiniu, stulbinamai greitu tradicinių religijų žlugimu. Tokiose šalyse, kaip Ispanija, Lenkija, Airija, gilus, visų išpažįstamas, masinis katalikų tikėjimas jau nuo amžių veikė socialinio gyvenimo struktūrą: nustatydavo griežtus moralės reikalavimus, reguliavo santykius šeimoje, lėmė visą kultūrinę ir meninę kūrybą, socialinę hierarchiją, visuomenės susitarimus, diktavo gyvenimo taisykles. Per keletą metų, mažiau nei vienos kartos amžių, per neįtikėtinai trumpą laikotarpį visa tai dingo,

išgaravo į nebūtį. Šiandien tose šalyse niekas nebetiki Dievo, visiškai jo nebepaiso, net pamiršo, kad tikėjo. Ir tai įvyko lengvai, be konfliktų, be jokios prievartos ar protestų, net rimtai neaptarus, kas gi vyksta. Taip lengvai, kaip krinta išorinių jėgų prilaikomas sunkus daiktas, vos tik tos jėgos nustoja veikti. Gal žmonių tikėjimai tikrai nebuvo visuotiniai, tvirti, nenuginčijami, kokius juos paprastai manėme esant. Gal priešingai – jie buvo žmogui laikini, netvirti, greitai atsirandantys ir išnykstantys.

Daugelis liudijimų patvirtina, kad iš tikrųjų tuo metu eloimitų Bažnyčia įgijo vis daugiau ir daugiau sekėjų bei be pasipriešinimo plito visame Vakarų pasaulyje. Greičiau nei per dvejus metus eloimitų judėjimas itin greitai įveikė Vakarų budistų sroves, taip pat lengvai krikščionybės nuopuolio likučius, o tada atsigręžė į Aziją. Jos užkariavimas prasidėjo nuo Japonijos ir vyko taip pat stulbinamai greitai, ypač jei atsižvelgsime į faktą, kad šis žemynas ištisus šimtmečius pergalingai priešinosi bet kokiems krikščionių misionierių mėginimams. Tiesa, laikai pasikeitė, ir eloimizmas lyg bandė mėgdžioti vartotojiškąjį kapitalizmą, kuris jaunimą pavertė aukščiausia trokštama vertybe ir po truputį sunaikino pagarbą tradicijoms ir protėvių kultą, nes žadėjo amžinai išsaugoti jaunystę ir jaunystės malonumus.

Keista, bet ilgiausiai pasipriešinimo bastionu išliko islamas. Padėjo masinė ir nesiliaujanti imigracija į Europą, tad musulmonų religija sustiprino savo pozicijas Vakarų šalyse beveik taip pat greitai kaip ir eloimizmas. Ne mažiau sėkmingai islamas plito ir tarp „tikrųjų" europiečių, tokią sėkmę galima paaiškinti tik tuo, kad islamo religija propagavo *macho*. Jei vyrai iš tikrųjų tapo nelaimingi po to, kai *macho* neliko, tai moterys tikrai dėl to netapo laimingos. Vis gausėjo vyrų, ir ypač moterų, svajojančių, kad sugrįžtų laikai, kai moterys buvo drovios ir klusnios, o jų nekaltybė saugoma. Suprantama, tuo pat metu

nesiliauta erotiškai domėtis merginų kūnais, ir islamas plito tik todėl, kad prisitaikė prie gyvenimo. Padėjo naujos kartos imamai, kurie rėmėsi ir katalikybės tradicijomis, *reality-show**, ir amerikiečių tele-evangeliškų spektaklių pamokymais. Jie musulmonų publikai perrašė pamokomą gyvenimo scenarijų, kurio esmė – atsivertimas ir nuodėmių atleidimas. Vis dėlto abi idėjos nelabai derėjo su islamo tradicijomis. Tipiška schema, kurią nepakeistą rodė ne mažiau kaip dvylika *telenovelių,* dažniausiai filmuotų Turkijoje arba Šiaurės Afrikoje, buvo tokia: iš pradžių mergina ištvirkauja, vartoja alkoholį ir narkotikus bei mėgaujasi nežabota seksualine laisve ir sukelia tėvams pasibaisėjimą. Paskui, atsitikus įvykiui, kuris jai sukelia išganingą šoką (skausmingas abortas, susitikimas su jaunu musulmonu, doru ir pamaldžiu, besimokančiu inžinieriaus specialybės), ji visiškai atsisako pasaulio gundymų ir tampa klusni, dora žmona, apsigaubusi galvą šydu. Buvo ir tokia pati schema vyrams, bet čia dažniausiai į sceną išeidavo reperiai ir daugiau dėmesio buvo skiriama nusikaltimams bei stipriems narkotikams. Tokie veidmainiški scenarijai buvo gana populiarūs, nes tikrai vykusiai pasirinktas atsivertėlių amžius. Magrebo šalių merginos būdavo nepaprastai gražios paauglystėje, bet paskui imdavo storėti ir joms prireikdavo kūną slepiančių drabužių. Per vieną du dešimtmečius islamui pavyko Europoje užimti vietą, kuri priklausė katalikybei jos geriausiais laikais. Jis tapo „pagrindiniu" tikėjimu, pagal jį buvo pertvarkytas kalendorius ir nustatytos metų ciklą žyminčios šventės. Dogmos liko gana primityvios, tad daugeliui suvokiamos. Išsaugotas dviprasmiškumas leido suvilioti įžvalgiausius protus. Iš esmės skelbta baisiai griežta moralė, bet praktiškai bet koks nusidėjėlis galėjo reintegruotis į visuomenę. Tas pats

* Realybės šou – (*angl.*), *vert. past.*

dėjosi Jungtinėse Valstijose, ypač juodaodžių bendruomenėse, tačiau lotynų amerikiečių imigrantų dėka katalikybė ilgai išlaikė geresnes pozicijas.

Tačiau visa tai negalėjo tęstis amžinai. Nenoras senti, *pasitraukti* ir virsti stora, gera šeimos motina po kelerių metų savo ruožtu išpopuliarėjo ir imigrantų bendruomenėse. Kai sugriaunama socialinė sistema, ji sugriaunama visiems laikams, ir neįmanoma grįžti atgal. Socialinės entropijos dėsnius, teoriškai tinkančius bet kokiai žmonių santykių sistemai, po dviejų amžių visiškai įrodė tik Hevletas ir Diudas. Bet intuityviai tuos dėsnius žmonės suvokė jau seniai. Islamo žlugimas Vakaruose iš tikrųjų įdomiai primena komunizmo žlugimą prieš keletą dešimtmečių. Ir vienu, ir kitu atveju nuosmukis prasidėjo tose šalyse, iš kur tos ideologijos buvo kilusios, ir per keletą metų nušlavė galingas ir labai turtingas tų ideologijų organizacijas tuose kraštuose, kuriuose buvo sukurtos. Arabų šalyse griaunamąjį darbą daugiausia atliko slaptas naršymas internete ir smunkančios Europos kultūros teleprodukcija, tad arabų šalys pagaliau galėjo pereiti prie gyvenimo būdo, paremto visuotiniu vartojimu, seksualine laisve ir malonumais. Tų šalių žmonių susižavėjimas buvo toks didelis ir karštas, koks prieš pusę amžiaus buvo komunistinėse šalyse. Kaip dažnai atsitikdavo žmonijos istorijoje, judėjimas gimė Palestinoje. Tiksliau kalbant, tai įvyko staiga, kai palestiniečių merginos atsisakė aukoti gyvenimą tam, kad nuolat gimdytų būsimuosius džihado kovotojus, ir panoro naudotis tokia pačia laisve, kokia naudojosi jų kaimynės izraelietės. Pasikeitimai, kuriuos lėmė *techno* muzika (kapitalistiniame pasaulyje keletą metų tai darė rokas, ir net smarkiau, nes plito internetu ir kitomis ryšio priemonėmis), per keletą metų pasiekė visas arabų šalis, jas sukrėtė masinės jaunimo riaušės, su kuriomis tos šalys nepajėgė susidoroti. Vakarų gyventojams tapo visiškai aišku, kad mu-

sulmonų šalys laikosi primityvaus tikėjimo tik dėl tamsumo ir prievartos. Netekęs Vakarų šalių paramos, islamistų judėjimas žlugo iš karto.

Eloimizmas, priešingai, buvo puikiai pritaikytas malonumų civilizacijai, nes ir gimė iš jos. Jis neprimetė jokių griežtų moralės suvaržymų, apsiribojo teigimu, kad žmonėms gyvenime pakanka rūpintis nauda ir malonumais, tačiau nepamiršo pagrindinio pažado, kurį žadėjo visos monoteistinės religijos – pergalės prieš mirtį. Atmesdamas bet kokį dvasingumą ir abejones, jis paprasčiausiai ėmė teigti, kad ta pergalė ir pažadas rodo, jog materialus gyvenimas bus pratęstas neribotą laiką. Vadinasi, fizinių malonumų neribos laikas.

Paėmus DNR, – tai pirmasis esminis žingsnis, įrodantis, kad naujasis sekėjas atsivertė, – būdavo pasirašomas dokumentas, ir prašytojas po mirties patikėdavo Bažnyčiai visą savo turtą, o toji pasilikdavo sau teisę tą turtą investuoti, bet įsipareigodavo grąžinti į prašytojo nuosavybę po to, kai jis prisikels. Tai netrikdė todėl, kad buvo atmetami bet kokie giminystės ryšiai, taigi atsisakyta visos paveldėjimo sistemos. Mirtis tapo laikina, paprasčiausia pertrauka laukiant atjaunėjusio kūno. Įvykdžius intensyvią kampaniją amerikiečių verslininkams, pirmasis atsivertėlis buvo Stivas Džobsas. Jis paprašė, taigi jam buvo padaryta dalinė išimtis vaikų, kuriuos turėjo prieš sužinodamas apie eloimizmą, naudai. Jo pavyzdžiu pasekė Bilas Geitsas, Ričardas Bransonas, paskui vis daugiau didžiausių pasaulyje įmonių vadovų. Taip Bažnyčia tapo nepaprastai turtinga ir netrukus po pranašo mirties, sprendžiant iš kapitalo investicijų ir sekėjų skaičiaus, jau buvo pirmoji Europos religija.

Antras esminis žingsnis buvo prisikėlimo laukimas, kitaip sakant – savižudybė. Iš pradžių buvo abejojama ir nesiryžtama, bet laikui bėgant susiformavo paprotys atlikti tai viešai. Ritua-

las darnus ir nesudėtingas. Laiką pasirinkdavo pats sekėjas, nusprendęs, jog fizinis kūnas nebegali teikti džiaugsmo, į kurį manė turįs negincytiną teisę. Savižudybe buvo labai pasitikima, nes niekas neabejojo, kad netrukus prisikels. Tai buvo gana keista, nes Miskievičius nepasiekė jokių realių rezultatų, nors ir turėjo galimybę atlikti kolosalius tyrimus. Iš tikrųjų jis sugebėjo tik neribotam laikui užkonservuoti DNR. Šiuo metu jis negalėjo sukurti už ląstelę sudėtingesnio gyvo organizmo. Nemirtingumas, kurį kitados žadėjo krikščionybė, tiesą sakant, buvo dar miglotesnis. Iš tikrųjų mintis apie nemirtingumą niekada neapleido žmogaus. Net jei jis privalėjo, būdavo verčiamas ar prievartaujamas atsisakyti išpažįstamo tikėjimo, visada jausdavo didelę nostalgiją kuo nors tikėti. Jis niekada nepalūždavo ir būdavo pasiruošęs (paaiškinimų, tegul ir nelabai įtikinamų, rasdavo) priimti naują tikėjimą.

Taigi besikeičiantis tikėjimas turės empirinį pranašumą prieš sunykusią dogmą; tas pranašumas garantuos nenutrūkstantį progresą ir tai bus pozityvu, palyginti su emocijomis besiremiančia religija.
Ogiustas Kontas, „Kreipimasis į konservatorius“

Pats nesijaučiau esąs *tikintis,* tad man iš tikrųjų beveik netu-rėjo reikšmės tai, kitas tiki ar ne. Tad lengvai, nekreipdamas jokio dėmesio, daviau Izabelei eloimitų Bažnyčios adresą. Pas-kutinę naktį pabandžiau su ja pasimylėti, bet ištiko visiška ne-sėkmė. Keletą minučių ji bandė žiaumoti mano bybį, bet gerai jutau, kad to nebuvo dariusi daug metų, kad seksu nebetikėjo; jei nori rimtai užsiiminėti tokiais dalykais, vis dėlto reikia bent minimaliai tikėti tuo, ką darai, reikia entuziazmo. Jos burna li-ko suglebusi, o mano nukarę kiaušiai nebereagavo į tokias „gla-mones“. Galų gale ji atsisakė tęsti ir paklausė, gal noriu migdo-mųjų. Taip, labai norėjau. Maniau, kad atsisakyti neverta, kam save kankinti. Ji visada galėjo atsikelti pirmoji ir išvirti kavos. Bent tiek dar sugebėjo. Ant alyvų užkrito rasa, temperatūra kiek nukrito. Buvau užsisakęs bilietą į traukinį aštuntą valandą tris-dešimt dvi minutės, o vasara ėjo į pabaigą.

Kaip paprastai, apsistojau „Lutecijoje“ ir ilgai neprisiruošiau paskambinti Vincentui. Gal mėnesį, gal du, be aiškios priežasties. Dariau tą patį, ką ir anksčiau, bet dariau lėtai, lyg kiekvieną darbą turėčiau atlikti atskirai, jeigu noriu padaryti bent pakenčiamai. Kartkartėmis įsitaisydavau bare, ramiai, flegmatiškai lakdavau. Gana dažnai mane atpažindavo seni pažįstami. Nerodžiau jokių pastangų palaikyti pokalbį ir visai dėl to nesivaržiau. Štai dar vie-

nas *star** pranašumas. Tiksliau – mano atveju buvusios *star*. Kai ką nors susitinki ir kai pradedi (tai normalu) nuobodžiauti kartu, nors neaišku, kuris iš dviejų dėl to tikrai kaltas (tai savotiškas *bendras susitarimas*), antrasis visada jaučiasi atsakingas, kaltas dėl to, kad nesugeba palaikyti pokalbio pakankamai aukštu lygiu, nesugeba sukurti pakankamai gyvos ir šiltos aplinkos. Nuo tos akimirkos, kai viskas tampa tikrai nebesvarbu, jautiesi puikiai, netgi atsipalaiduoji. Kartais per patį pokalbį teikdavausi tik linguoti galva ir vaizduoti besiklausantį, o pats prieš savo valią užsisvajodavau. Beje, dažniausiai tos svajos būdavo nemalonios. Vėl imdavau galvoti apie tai, kad Estera pakviesta filmuotis ir turės bučiuotis su vaikinais sekso scenose, kurias vaidins įvairiuose trumpametražiuose filmuose. Prisimindavau, kiek daug kartų prisiimdavau atsakomybę sau. Beje, be reikalo. Būčiau tikrai galėjęs kelti jai scenas arba prapliupti raudoti, bet tai nebūtų nieko pakeitę. Gerai supratau: kad ir kaip būtų, visa tai negali tęstis ilgai, nes aš per senas, nebeturiu jėgų. Tokios išvados, beje, nemažino mano širdgėlos, nes dabar neturėjau kitos išeities. Galėjau tik kentėti iki galo. Niekada neužmiršiu nei jos kūno, nei odos, nei veido. Taip pat niekada taip aiškiai nesupratau, kad žmonių santykiai gimsta, vystosi ir miršta remdamiesi neginčytinais determinizmo dėsniais. Jų neišvengsi, taip, kaip nepakeisi planetų judėjimo. Absurdiška ir beprasmiška nors kiek tikėtis pakeisti jų kelią.

Galėjau likti „Lutecijoje" gana ilgai. Gal trumpiau nei Biarice, nes nieko nepaisydamas pradėjau šiek tiek per daug gerti. Nerimas lėtai graužė mano organizmą, ir aš ištisas popietes praleisdavau *Bon Marché***, apžiūrinėdamas megztukus. Toliau taip

* Žvaigždė – (*angl.*), *vert. past.*

** Parduotuvių tinklas, *vert. past.*

gyventi nebuvo tikslo. Vieną spalio rytmetį, tikriausiai vieną pirmadienio rytą, paskambinau Vincentui. Atvykau į namelį Ševiji Lariu, įspūdis toks, lyg būtum patekęs į termityną ar avilį. Šiaip ar taip, pasijutau esąs vietoje, kur verda darbas ir kur kiekvienas tiksliai žino, ką turi dirbti. Vincentas laukė manęs prieškambaryje. Pasiruošęs išvykti, rankoje laikė mobilųjį telefoną. Mane pamatęs atsistojo, šiltai paspaudė ranką ir pakvietė kartu apžiūrėti naujų patalpų. Jie nusipirko nedidelį namelį, kuriame buvo įstaigos; statyba dar nebaigta. Darbininkai dėjo izoliacines plokštes ir montavo halogenines lempas, bet jau dabar dirbo apie dvidešimt žmonių: vieni kalbėjo telefonais, kiti spausdino raštus, kūrė duomenų bazes ar dar kažką, nežinau. Taigi atsidūriau MVĮ*, tiesą sakant, didelėje įmonėje. Jei ko nors ir nesitikėjau pirmą kartą susitikęs Vincentą, tai tikrai to, kad jis taps *įmonės vadovu.* Galų gale viskas įmanoma, be to, atrodė, kad vaidmuo jam patinka. Kartais kai kurių žmonių gyvenime vis dėlto įvyksta gerų pokyčių. Gyvenimo negalima vertinti tik kaip smukimo, tai būtų klaidingas supaprastinimas. Pristatęs mane dviem bendradarbiams, pranešė, jog neseniai laimėjo didelę pergalę: po kelių mėnesių juridinių batalijų Valstybės Taryba paskelbė, kad leidžia eloimitų Bažnyčiai pirkti savo reikmėms religinius pastatus, kurių Katalikų bažnyčia nebepajėgia išlaikyti. Vienintelis įpareigojimas (jau duotas ir ankstesniems savininkams) – bendradarbiaujant su Valstybės kasa išlaikyti geros būklės istorinius paminklus, meninį ir architektūrinį paveldą. Jokių apribojimų nenustatyta pastatų viduje vyksiančioms kulto apeigoms. Vincentas pridūrė, kad netgi estetikos požiūriu geresniais nei mūsiškis laikotarpiais būtų buvę neįmanoma per keletą metų sėkmingai parengti koncepciją ir įgyvendinti planą, kad meno ver-

* Maža arba vidutinė įmonė, *vert. past.*

tybės taptų prieinamos visiems. Šis sprendimas leis atiduoti tikintiesiems daugelį nuostabaus grožio kulto apeigų vietų ir sutelkti visas pastangas ambasadai įkurti.

Tuo metu, kai jis pradėjo aiškinti ritualinių ceremonijų estetikos viziją, į kabinetą užėjo Faras. Vilkėjo nepriekaištingu ryškiai mėlynu švarku, buvo puikios formos ir energingai paspaudė man ranką. Iš tikrųjų atrodė, kad sekta nieko neprarado dingus pranašui. Net atvirkščiai, atrodė, kad reikalai klostosi vis geriau ir geriau. Po vasaros pradžioje Lansarotėje suvaidinto prisikėlimo nieko neįvyko. Bet tas įvykis sukėlė didžiulį žiniasklaidos susidomėjimą, ir to pakako. Prašymai suteikti informaciją plūdo be paliovos. Klausimai atkeliaudavo kartu su prašymais priimti į Bažnyčią. Tikinčiųjų skaičius ir pinigų sumos nuolat didėjo.

Tą patį vakarą buvau pakviestas vakarienės pas Vincentą. Kartu buvo Faras ir jo žmona. Mačiau ją pirmą kartą. Ji man pasirodė rimta, tvirta ir šilta. Dar kartą nustebau, kad Faras taip puikiai tinka darbui įmonėje. Pavyzdžiui, žmogiškųjų ryšių direktoriumi arba tarnautoju, dalijančiu subsidijas žemės ūkiui aukštai kalnų zonoje. Neįžvelgdavau jokio misticizmo, net paprasčiausio religingumo. Jis iš tikrųjų atrodė nepasiduodantis emocijoms ir visiškai nesijaudindamas pasakojo Vincentui apie nerimą keliantį nukrypimą nuo Bažnyčios dogmų (apie tai jam pranešė iš kai kurių zonų, kuriose sekta neseniai buvo pradėjusi veiklą – konkrečiai iš Italijos ir Japonijos). Dogma nieko nesakė apie tai, kokia turi būti savanoriško pasitraukimo iš gyvenimo ceremonija. Visa informacija kūnui atkurti buvo saugoma DNR mėginyje, tad patį kūną galima suskaidyti dalimis arba paversti pelenais, tai neturėjo nė menkiausios reikšmės. Atrodo, skaidant kūną į sudedamąsias dalis, kai kuriuose padaliniuose po truputį prasidėjo pavojinga teatralizacija. Tai ypač pajuto gydytojai, socialiniai darbuotojai, medicinos seselės. Prieš atsisveikindamas

Faras įteikė Vincentui trisdešimties puslapių segtuvą ir tris DVD, nes dauguma ceremonijų buvo nufilmuotos. Sutikau pernakvoti. Kol Vincentas rengėsi skaityti, Suzana įpylė man konjako. Sėdėjome jo senelių svetainėje. Nuo mano pirmo apsilankymo niekas nepasikeitė. Žaliu aksomu aptraukta sofa ir foteliai buvo apkrauti pagalvėlėmis su mezginiais, nuotraukos su Alpių vaizdais tebebuvo savo rėmuose, atpažinau netgi monsterą prie pianino. Skaitydamas segtuve sudėtą informaciją, Vincentas greitai paniuro. Jis reziumavo Suzanai angliškai, paskui keletą pavyzdžių perskaitė man: „Riminio kuopelėje iš sekėjo kūno buvo išleistas visas kraujas, ceremonijos dalyviai juo išsitepliojo prieš suvalgydami kepenis ir lytinius organus. Barselonos kuopelėje vienas tipas paprašė, kad jį pakabintų ant mėsinės kablių ir paliktų (visiems prieinamą). Taip jo kūnas iškabojo rūsyje dvi savaites, o ceremonijos dalyviai vaišinosi – atsipjaudavo po gabalą ir dažniausiai čia pat suvalgydavo. Osakoje sekėjas paprašė, kad jo kūnas būtų susmulkintas ir pramoniniu presu supresuotas taip, kad pavirstų dvidešimties centimetrų skersmens rutuliu, jį aptrauktų permatoma silikonine plėvele, toks rutulys tiktų žaisti kėgliais. Atrodo, būdamas gyvas tas tipas buvo aistringas žaidėjas kėgliais."

Vincentas nutilo, jo balsas šiek tiek virpėjo. Jį tikrai pribloškė reiškinio mastai.

– Tai – visuomenės tendencija, – pasakiau. – Visuotinė tendencija sugrįžti į barbarų laikus, ir nėra ko tikėtis, kad jūs to išvengsite...

– Nežinau, ką daryti, nežinau, kaip tai sustabdyti. Problema ta, kad niekada nekalbėjome apie moralę, niekada...

– *There are not lot of basic socio-religious emotions...* – įsiterpė Suzana. – *If you have no sex, you need ferocity. That's all...* *

* Nėra daug svarbiausių religinių ir socialinių išgyvenimų. Jei negaunate sekso, tada jums reikia žiaurumo. Štai ir viskas... – (*angl.*), *vert. past.*

Vincentas nutilo, susimąstė, įsipylė dar stiklą konjako. Kitą rytą, kai mes pusryčiavome, jis pranešė savo sprendimą – paskelbti pasaulinę akciją „DUOKITE ŽMONĖMS SEKSO. PADARYKITE JIEMS MALONUMĄ“. Iš tiesų, praėjus kelioms savaitėms po pranašo dingimo, sekėjų seksualumas greitai sumažėjo ir pasiekė nacionalinį vidurkį, tai yra tapo labai menkas. Seksualumo sumažėjimas buvo visuotinis reiškinys, bendras visiems socialiniams sluoksniams, visoms išsivysčiusioms tautoms. Jo išvengė tik paaugliai ir labai jauni. Net homoseksualistai, trumpai pasiautėję po to, kai buvo liberalizuoti jų santykiai, gerokai nurimo. Dabar jie troško monogamijos ir ramaus gyvenimo. Tvarkingo, poroje, laiką skirti pažintiniam turizmui ir vynų ragavimui. Eloimitams tai buvo svarbus reiškinys: net jei ir žadamas amžinas gyvenimas, religija tampa vis patrauklesnė tik tada, kai gali greitai pasiūlyti visapusiškesnį, turtingesnį, labiau egzaltuotą ir džiaugsmingesnį gyvenimą. „Su Kristumi tu stipresnis.“ Maždaug tokia buvo reklaminių akcijų, kurias organizavo Katalikų bažnyčia (prieš jai išnykstant), nuolatinė tema. Vincentas ne tik mąstė apie Šarlio Furjė* idėjų propagavimą, bet ir sumanė atnaujinti šventą prostituciją, kuri buvo gerai žinoma Babilone, iš pradžių kreiptis į buvusias pranašo sužadėtines ir paraginti jas surengti savotišką turnė su orgijomis, tikslas – parodyti sekėjams, kad egzistuoja amžinas lytinis potraukis, kartu Bažnyčios kuopelėse populiarinti gašlių malonumų protrūkį ir šitaip užkirsti kelią plintantiems nekrofiliškiems, žeminantiems poelgiams. Suzana manė, kad idėja nuostabi. Ji pažinojo merginas, galėjo joms paskambinti ir buvo tikra, kad dauguma jų entuziastingai sutiks. Naktį Vincentas pieštuku nupiešė seriją eskizų internetui. Eskizai buvo atvirai pornografi-

* Prancūzų socialistas utopistas (XVIII–XIX a.), *vert. past.*

niai (pavaizduotos grupės nuo dviejų iki dešimties žmonių, vyrų ir moterų, besidarbuojančių rankomis, lyties organais ir burnomis beveik visais įmanomais būdais), labai stilizuoti, linijos nepriekaištingos – tikras kontrastas atstumiančiam fotografijos realizmui, būdingam pranašo produkcijai.

Po kelių savaičių tapo akivaizdu, kad akcija labai gerai pavyko. Pranašo sužadėtinių turnė pasiekė triumfą – sekėjai kuopelėse stengėsi pakartoti erotines konfigūracijas, kurias popieriuje buvo apmetęs Vincentas. Jie patirdavo tikrą malonumą, tokį didelį, kad daugelyje šalių susirinkimai imti rengti tris kartus dažniau. Taigi ritualinės orgijos, priešingai nei kiti seksualiniai gundymai (įprasti ir neseniai atsiradę, tokie, kaip keitimasis partneriais), vis dėlto nebuvo pasenusios. Dar svarbiau tai, kad sekėjų pašnekesiai kasdieniame gyvenime, kai jie būdavo nors minimaliai empatiški, vis dažniau baigdavosi prisilietimais, intymiomis glamonėmis, net vienas kito masturbavimu. Apskritai atrodė, kad santykių reseksualizacija pavyko. Tada suvokta viena detalė, kurią pirmosiomis entuziazmo dienomis visi pražiūrėjo: pamėgęs stilizaciją Vincentas labai nutolo nuo realistinio žmogaus kūno vaizdavimo. Falas dar buvo gana panašus į falą (gal tik per daug tiesus, be plaukų ir be matomų gyslų), o moters išoriniai lytiniai organai piešiniuose pavirto ilgu ir siauru plyšiu, be kailiuko. Tas plyšys pavaizduotas kūno viduryje, lyg pratęstų sėdmenų vagą. Žinoma, jis galėjo plačiai atsiverti ir priimti bybius, bet ne mažiau tiko ir visoms ekskrecijos funkcijoms. Visi išoriniai organai apskritai buvo dingę, taip pavaizduotos būtybės gal ir galėjo mylėtis, bet valgyti tikrai ne. Viskas galėjo tuo ir baigtis, paaiškinus, kad tai paprasčiausiai menininko vaizduotė. Mokslininkas, gruodžio pradžioje grįžęs iš Lansarotės pristatyti darbų eigos, nesikišo. Nors dar gyvenau „Lutecijoje“, daugiausia laiko praleisdavau Ševiji Lariu. Nebuvau direktorių komite-

to narys, bet buvau tiesioginis liudininkas įvykių, kurie atsitiko dingus pranašui, tad visi manimi pasitikėjo. Faras irgi nieko nebeslėpė nuo manęs. Žinoma, Paryžiuje gyvenimas nesustojo. Toliau vyko politinis, kultūrinis gyvenimas, tačiau buvau įsitikinęs, kad svarbūs ir reikšmingi įvykiai klostosi Ševiji Lariu. Tuo tikėjau jau seniai, nors ir negalėjau pareikšti nuomonės nei savo filmuose, nei skečuose. Todėl, kad su tuo reiškiniu nebuvau susidūręs anksčiau. Politiniai ir kariniai įvykiai, ekonominės transformacijos, estetiniai arba kultūriniai pokyčiai gali vaidinti žmonių gyvenime tam tikrą vaidmenį, kartais labai svarbų, bet niekas niekada neturės tokios didelės istorinės reikšmės, kurią būtų galima palyginti su naujos religijos plėtote ar egzistuojančios religijos žlugimu. Kartais „Lutecijos“ bare dar pasikalbėdavau su pažįstamais, sakydavau jiems, kad *rašau.* Jie turbūt manė, kad rašau romaną, ir nesistebėjo. Visada turėjau į *literatūrą* linkusio komiko reputaciją. Jei jie būtų galėję žinoti, – kartais sakydavau sau, – tikrai būtų žinoję, kad kalbu ne apie paprastą fantastinį kūrinį, bet stengiuosi atkurti vieną svarbiausių žmonijos istorijos įvykių. Dabar mąsčiau, kad, jei jie būtų galėję žinoti, net nebūtų dėl to labai nustebę. Juk buvo tokie, kokie buvo – įpratę gyventi niūrų ir gana monotonišką gyvenimą, po truputį atprantantys domėtis realiu gyvenimu ir jį komentuoti. Supratau juos, nes pats buvau toks pat, o ir dabar nelabai pasikeičiau, gal net pasidariau blogesnis. Po to, kai buvo paskelbta akcija „DUOKITE ŽMONĖMS SEKSO. PADARYKITE JIEMS MALONUMĄ“, nė nepamaniau, kad pats galiu pasinaudoti pranašo sužadėtinių seksualinėmis paslaugomis. Taip pat neprašiau išmaldos, kad kokia nors tikinčioji patenkintų mane oraliniu būdu arba paprasčiausiai pasmaukytų, nors man tokia paslauga tikrai būtų suteikta. Estera visą laiką neišėjo man iš galvos, ji buvo mano kūne, visur. Vieną dieną papasakojau tai Vincentui. Buvo

rytas, labai gražus žiemos rytas. Pro jo kabineto langą žiūrėjau į municipalinio parko medžius. Mane būtų galėjusi išgelbėti akcija „TAVĘS LAUKIA ŽMONA“, bet reikalai taip nepasisuko, net nieko panašaus. Vincentas liūdnai pažvelgė į mane, nes kėliau jam rūpesčių, Vincentas turėjo mane suprasti be jokio vargo, jis turėjo puikiai prisiminti tas nesenas akimirkas, kai jo meilė Suzanai atrodė beviltiška. Lėtai pamojavau ranka niūniuodamas: „Lia-lia-lia...“ Išsiviepiau, bet juokinga nebuvo. Paskui, lyg Zaratustra, suvokęs savo vertės praradimą, pasukau į įmonės restoraną.

Šiaip ar taip, dalyvavau susirinkime, kur mokslininkas pranešė, kad Vincento piešiniai toli gražu nėra menininko vizija, jie tiesiog nuspėja ateities žmogaus išvaizdą. Gyvūnų maitinimasis jam jau seniai atrodė primityvi sistema, energijos rentabilumas vidutiniškas, nepaprastai daug atliekų, kurias būtina pašalinti iš organizmo: kartkartėmis jos sukelia nepageidautinų reiškinių. Jau seniai jis mąstė, kaip naujajam gyvūnui – žmogui įtaisyti fotosintezės sistemą, kurią dėl evoliucijos keistenybių turėjo augalai. Tiesioginis saulės energijos panaudojimas tikrai geresnė sistema: ji efektyvesnė ir patikimesnė. Tai liudija praktiškai neribota augalų gyvenimo trukmė. Be to, suteikti žmogaus ląstelei autotrofinių savybių toli gražu nėra taip sudėtinga, kaip buvo galima manyti, nes tą procesą paveikiančių genų skaičius tikrai nedidelis. Taip pakeista žmogiškoji būtybė gyvens naudodama ne tik saulės energiją, bet ir vandenį bei nedidelį kiekį mineralinių druskų. Virškinimo ir šalinimo organai galės sunykti, nes mineralų perteklius bus nesunkiai pašalinamas kartu su vandeniu, prakaituojant.

Įpratęs nesigilinti į Mokslininko aiškinimus, Vincentas mechaniškai sutiko, o Faras galvojo apie kai ką kita. Taip per kelias minutes, remiantis paskubomis menininko pieštais eski-

zais, buvo patvirtinti Genetinių Standartų Pataisymai, kurie be išimčių turėjo būti taikomi visiems DNR mėginiams, skirtiems žmonių atkūrimui, ir privalėjo galutinai nutraukti ryšius tarp naujųjų žmonių ir jų protėvių. Kita genetinio kodo dalis liko nepakeista. Buvo kalbama ne tik apie naują rūšį, bet net ir apie naują viešpatavimą.

DANIELIUS25,11

Kvaila būtų manyti, kad operacinių sistemų tinklas, iš pradžių sukurtas tik dėl paprasčiausių estetinių paskatų, galėjo padėti naujiesiems žmonėms be didesnių sunkumų išgyventi netrukus prasidėjusias klimato katastrofas, kurių tuo metu niekas negalėjo numatyti, todėl žuvo beveik visi senosios rūšies žmonės.

Šį svarbiausią klausimą Danieliaus1 gyvenimo aprašyme puikiausiai patvirtina ir Vincento1, ir Slotano1, ir Žeromo1 gyvenimo aprašymai, tačiau kiekvienas jų tam įvykiui suteikė nevienodą reikšmę. Jei Vincentas1 tik užsiminė apie tai kai kuriuose savo pasakojimo paragrafuose, o Žeromas1 beveik visiškai nutylėjo, tai Slotanas1 reklamai ir projektams, kurie po kelių mėnesių turėjo sudaryti sąlygas operaciniams veiksmams, paskyrė dešimtis puslapių. Apibendrindami Danieliaus1 gyvenimo aprašymą, komentatoriai dažnai jį vertina kaip pagrindinį ir kanoninį. Tuo tarpu Vincentas1 dažnai reikalauja, kad ritualuose būtų daugiau estetikos. Slotanas1 beveik ištisai kalba apie savo mokslinių darbų propagavimą, Žeromas1 – apie discipliną ir materialų aprūpinimą. Danielius1 vienintelis paliko mums tikslų, nors ir nelabai rišlų, eloimitų Bažnyčios gimimo aprašymą. Tuo tarpu kiti, užsiėmę kasdieniais rūpesčiais, tik stengėsi spręsti praktines problemas, su kuriomis susidurdavo. Dažnai atrodo, kad Danielius vienintelis sugebėjo pasižiūrėti į reikalą iš šalies ir realiai suprato svarbą to, kas vyko jo akyse.

Tokia padėtis verčia mane, kaip ir visus mano pirmtakus iš Danieliaus serijos, jaustis ypač atsakingai. Mano komentaras ne tik nėra, bet ir būti negali paprastas komentaras, nes jis labai tiksliai pasakoja apie mūsų giminės atsiradimo sąlygas, jos sistemą ir vertybes.

Jo svarbą dar padidina faktas, kad mano tolimas protėvis, Vincento1, be abejo, ir paties Danieliaus1 nuomone, buvo tipiška žmogiška būtybė, reprezentavo giminę, buvo žmogus *tarp daugelio kitų.*

Aukščiausioji sesuo teigia, kad pavydo, geismo ir noro pratęsti giminę kilmė ta pati – gyvenimo kančia. Gyvenimo kančia kaip paliatyvas verčia mus ieškoti kitokio gyvenimo. Turime pereiti šią stadiją, kad galėtume pasiekti būklę, kai paprasčiausias faktas, jog esame, jau savaime bus nuolatinio džiaugsmo priežastis, o tarpinė būsena tebus žaidimas savo noru, neesminis gyvenimo įvykis. Trumpiau tariant – turime pasiekti abejingumo laisvę, nes tai būtina tobulos ramybės sąlyga.

DANIELIUS1,23

Pirmą Kalėdų dieną, jau įdienojus, sužinojau, kad Izabelė nusižudė. Nenustebau. Keletą minučių jaučiau, kaip manyje randasi kažkokia tuštuma, ir toji tuštuma jau numatyta, laukta. Išvažiuodamas iš Biarico žinojau, kad ji pabaigs savižudybe. Žinojau dar tada, kai pasikeitėme žvilgsniais tą paskutinį rytą, tada, kai aš peržengiau virtuvės slenkstį ir sėdau į taksi, kuris mane turėjo nuvežti į stotį. Taip pat abejojau, ar ji lauks, kol numirs motina, nors norėjo ją slaugyti iki galo ir nesukelti sielvarto. Pagaliau žinojau, kad ir aš pats, anksčiau ar vėliau, priimsiu panašų sprendimą.

Jos motina mirė gruodžio 13 dieną. Izabelė išpirko vietą municipalinėse Biarico kapinėse, pasirūpino laidotuvėmis. Parašė testamentą, sutvarkė visus reikalus. Paskui, gruodžio 24-osios naktį, susileido milžinišką morfino dozę. Prieš mirtį ji ne tik nesikankino, bet tikriausiai džiaugėsi ar bent jau buvo tokios atsipalaidavimo būsenos, kokią sukelia tas produktas. Dar rytą Foksą atidavė į šunidę. Nepaliko man laiško, be abejo, manė, kad tai netikslinga, kad aš ir taip ją puikiai suprasiu. Bet padarė viską, kas būtina, kad šuo būtų man grąžintas.

Išvykau po kelių dienų. Ji jau buvo kremuota. Gruodžio 30-osios rytą atvykau į Biarico kapinių „susikaupimo salę“. Tai buvo didelis apvalus kambarys su stikliniu stogu, pro kurį į kambarį liejosi švelni pilka šviesa. Lygiose sienose buvo padarytos lyg

korio akutės, į kurias galima įstumti metalinius paralelepipedus su mirusiųjų pelenais. Virš kiekvienos nišos kabėjo anglišku šriftu parašyta etiketė su išėjusiojo pavarde ir vardu. Centre marmurinį stalą, irgi apvalų, supo stiklinės, tiksliau, permatomo plastiko kėdės. Mane įleidęs sargas padėjo ant stalo dėžutę su Izabelės pelenais, paskui paliko mane vieną. Kol buvau kambaryje, niekas kitas negalėjo ten patekti. Apie tai, kad aš viduje, informavo maža raudona lempelė, deganti išorėje. Panašiai kaip kino teatre, kai vyksta seansas. Kaip ir daugelis lankytojų, susikaupimo salėje išbuvau maždaug dešimt minučių.

Praleidau keistą naujametę naktį. Vienas savo kambaryje „Eugenijos viloje“, gromuliuodamas paprastas, aiškias, bet niūrias mintis. Sausio 2-osios rytą susiradau Foksą. Blogiausia, kad prieš išvykdamas turėjau užsukti į Izabelės butą ir pasiimti paveldėjimui įteisinti būtinus dokumentus. Kai abu atvykome prie namo durų, pastebėjau, kad Foksas krūpčioja, džiugiai nekantraudamas. Jis dar šiek tiek sustorėjo, nes korgi veislės šunys linkę tukti. Nubėgo prie Izabelės durų, paskui uždusęs stabtelėjo ir palaukė, kol aš daug lėčiau kilau žiemos apnuoginta kaštonų alėja. Kol ieškojau raktų, jis nekantriai kiauksėjo. Vargšas gerulis, pagalvojau, vargšas mažas gerulis. Kai atidariau duris, puolė į butą ir greitai jį apibėgo, paskui sugrįžo pas mane ir klausiamai žvilgtelėjo. Kol naršiau po Izabelės sekreterą, jis keletą kartų nubėgo ir, visur uostydamas, ištyrinėjo kambarį po kambario. Vis grįždavo pas mane, sustodavo prie durų ir nusivylęs žiūrėdavo. Kad ir kas mirtų, po mirties nori nenori tenka *sutvarkyti reikalus.* Nebesinori pradėti naujų darbų, stengiamasi skubiai pabaigti jau pradėtus. Bet koks darbas, kurio niekada neteko daryti, ar tai būtų toks bereikšmis užsiėmimas kaip majonezo darymas ar šachmatų partija, po truputį darosi nebeįmanomas, dingsta bet

koks noras eksperimentuoti ar patirti naujų įspūdžių. Kad ir kaip būtų, viskas puikiai sutvarkyta, ir man pakako kelių minučių, kol suradau Izabelės testamentą, buto nuosavybės dokumentus. Neketinau tuoj pat pasikalbėti su notaru, maniau, kad sugrįšiu į Biaricą vėliau, nors žinojau, kad ta kelionė bus nemaloni ir galbūt niekada jai nepasiryšiu. Bet tai nebeturėjo didelės reikšmės, dabar jau niekas neturėjo didelės reikšmės. Atplėšęs voką, supratau, kad grįžti nereikės: Izabelė visą turtą užrašė eloimitų Bažnyčiai. Atpažinau tipišką sutartį. Viskuo pasirūpins juridinės tarnybos.

Kai ėjau iš buto, Foksas noriai sekė iš paskos. Tikriausiai pamanė, kad paprasčiausiai einame pasivaikščioti. Netoliese parduotuvėje, prekiaujančioje gyvūnų priežiūros priemonėmis, nupirkau plastikinį narvą, kad galėčiau Foksą vežtis kelionėje. Paskui užsisakiau bilietą greituoju traukiniu į Irūną.

Almerijos regione orai buvo švelnūs. Smulkaus lietaus uždanga užtverdavo trumpas dienas. Įspūdis toks, kad jos iš tikrųjų niekada ir neprasideda, ir ta niūri ramybė man tiko. Mes taip galėjome leisti ištisas savaites, mano senas šuo ir aš. Svajodami net nežinia apie ką, bet, nelaimei, aplinkybės to neleido. Visur – aplink namus ir net kelių kilometrų spinduliu – prasidėjo darbai – statė naujus namus nuomai. Riogsojo kranai, betonmaišės, buvo beveik neįmanoma nusigauti prie jūros per smėlio kalnus, metalinių sijų krūvas. Pilna buldozerių ir sunkvežimių, kurie nelėtindami greičio dūmė per taškomo purvo geizerius. Po truputį atpratau eiti pasivaikščioti, išskyrus du kartus per dieną, kai išvesdavau Foksą, jis tikrai nebuvo patenkintas: urzgė ir glaudėsi prie manęs, įbaugintas sunkvežimių triukšmo. Iš laikraščių pardavėjo sužinojau, kad Hildegarda mirė ir Haris pardavė savo nuosavybę, nes nori baigti dienas Vokietijoje. Vis rečiau išeidavau iš kambario ir galų gale didesnę dienos dalį išgulėdavau lo-

voje. Sieloje buvo labai tuščia, tačiau skausmas neišnyko. Kartais prisimindavau, kaip mes su Izabele prieš keletą metų atvykome čia, prisimindavau, kad jai patiko tvarkyti aplinką, ypač sodinti gėles, prižiūrėti sodą. Mes vis dėlto patyrėme keletą trumpų laimės valandėlių. Taip pat prisiminiau mūsų paskutines bendro gyvenimo dienas, naktį kopose grįžtant iš viešnagės pas Harį. Bet kopų nebeliko, buldozeriai sulygino vietovę ir matėsi tik purvinas plotas, aptvertas lentinėmis tvoromis. Aš irgi parduosiu, nebėra jokio tikslo čia pasilikti. Susisiekiau su nekilnojamojo turto agentu, kuris man paaiškino, kad dabar sklypų kaina labai išaugo ir galiu tikėtis neblogo uždarbio. Neįsivaizdavau, kokios būklės numirsiu, bet, kad ir kaip būtų, numirsiu *turtingas.* Paprašiau pabandyti parduoti kuo skubiau, net jei gaus mažiau, nei tikisi. Aplinka kiekvieną dieną darėsi vis labiau nepakenčiama. Suvokiau, kad darbininkai ne tik nejaučia man jokios simpatijos, bet rodo atvirą priešiškumą. Jie tyčia stengdavosi pravažiuoti netoli manęs milžiniškais sunkvežimiais ir aptėkšti purvu, terorizavo Foksą. Gal tai ir galima paaiškinti: buvau svetimšalis, žmogus iš šiaurės. Be to, žinojo, kad esu už juos turtingesnis, daug turtingesnis. Jautė man nepaaiškinamą, gyvulišką neapykantą. Ji buvo dar stipresnė dėl to, kad nieko negalėjo man padaryti. Socialinė sistema saugojo tokius žmones kaip aš, o socialinė sistema veikė gerai. Civilinė gvardija dirbo savo darbą ir vis dažniau patruliuodavo. Ispanijoje neseniai buvo sudaryta socialistų vyriausybė, mažiau nei kitos linkusi į korupciją, ne taip susijusi su vietine mafija ir tvirtai pasiryžusi saugoti apsišvietusią, pasiturinčią klasę, kuri sudarė daugumą jos elektorato. Niekada nejaučiau simpatijos vargšams. O šiandien, kai mano gyvenimas žlugo, jaučiau jos dar mažiau nei kada nors. Mano pinigėliai darė mane pranašesnį už juos, ir tai netgi šiek tiek guodė. Galėjau žiūrėti į juos

iš aukšto, kai jie kastuvais kasė statybinį laužą, sulinkę nuo pastangų, iškrovinėjo apipjautus rąstus ir plytas. Galėjau ironiškai žiūrėti į jų sudiržusias rankas, raumenis, kalendorius su nuogomis moterimis, kurie puošė dirbtuvėse stovinčius mechanizmus. Žinojau ir tai, kad toks menkas pasitenkinimas neatsvers pavydo dėl jų tikro, neabejotino vyriškumo. Taip pat jaunystės – šiurkščios, gyvuliškos proletariškos jaunystės.

DANIELIUS25,12

Šį rytą, prieš pat aušrą, gavau tokią Marijos23 žinutę:

Membranos, apsunkintos
Mūsų pusiau pabudimų,
Turi kurtinančio
Besaulių dienų žavesio.

399, 2347, 3268, 3846. Ekrane pasirodė milžiniško miegamojo baltomis sienomis vaizdas. Kambarys apstatytas žemomis, balta oda apvilktomis sofomis. Kiliminė danga irgi balta. Pro įstiklintą langą matosi Kraislerio dangoraižio bokštai. Jau turėjau progos juos matyti senoje reprodukcijoje. Po kelių sekundžių gana jauna naujoji moteris (daugiausia dvidešimt penkerių metų) įėjo į kameros aprėpiamą lauką ir atsistojo prieš objektyvą. Juodi galvos ir gaktos plaukai buvo garbanoti ir tankūs. Kūnas harmoningas, klubai platūs, krūtys apvalios. Ji darė tvirtos ir energingos moters įspūdį. Fizine prasme gana panaši į būtybę, kurią galėjau įsivaizduoti. Ekrane greitai slinko žinutė:

Ir jūra, kuri mane nuramina, ir smėlis,
Akimirkų tėkmė, kuri kartojasi,
Kaip paukščiai, švelniai sklandantys virš Niujorko,
Kaip didžiuliai paukščiai žiauriame skrydyje.

Eime! Pats metas išsiveržti iš kiauto
Ir eiti prie jūros, kuri žaižaruoja,
Naujais keliais, kurie mūsų neatpažįsta,
Kuriais mes seksime kartu, neryžtingi ir bejėgiai.

Tai, kad naujieji žmonės kartais atsiriboja nuo savo bendrų, tikrai nėra paslaptis. Nors ši tema niekada ir nebuvo gvildenama, tačiau būta užuominų, šiokių tokių paskalų. Prieš dezertyrus nesiimama jokių priemonių, nieko nedaroma, norint juos surasti. Punktas, kuriame jie gyveno, paprasčiausiai visiems laikams uždaromas. Tai atlieka komanda iš Centrinio miesto. Šeimos, kuriai jie atstovavo, linija skelbiama nutrūkusi.

Jeigu Marija23 jau nutarė išeiti iš savo punkto ir prisidėti prie laukinių bendruomenės, žinojau, kad tikrai nerasiu žodžių, kurie ją priverstų pakeisti nuomonę. Keletą minučių ji skersai išilgai vaikštinėjo po kambarį. Atrodė, kad apsėdo smarkus nervinis jaudulys. Du kartus vos nepasitraukė iš kameros aprėpiamo lauko.

– Nežinau, kas manęs laukia, – galiausiai tarė atsisukusi į objektyvą, – bet žinau, kad iš gyvenimo noriu daugiau. Ilgai mąsčiau, kol apsisprendžiau ir pabandžiau susipažinti su visa prieinama informacija. Ilgai kalbėjau su Estera31. Ji irgi gyvena Niujorko griuvėsiuose. Netgi buvome susitikusios fiziškai. Prieš tris savaites. Iš pradžių kenti didelę psichinę įtampą, nes nelengva išeiti už punkto ribų, jauti didžiulį nerimą ir esi sumišęs, bet tai padaryti nėra neįmanoma...

Suvirškinau informaciją ir lengvai linktelėjau galva parodydamas, kad supratau.

– Kalbu apie palikuonę tos pačios Esteros, kurią pažinojo tavo protėvis, – tęsė. – Vienu metu maniau, kad ji prisidės prie

manęs, bet galiausiai atsisakė. Bent jau dabar, bet jaučiu, kad ir jai nepatinka mūsų gyvenimo būdas. Daug kartų kalbėjome apie tave. Manau, kad ji būtų laiminga, jei atsidurtų tarpinėje fazėje.

Vėl linktelėjau galvą. Keletą sekundžių nieko nesakė ir žiūrėjo į objektyvą. Paskui keistai nusišypsojo, užsimetė ant pečių lengvą kuprinę ir dingo matymo lauko kairėje pusėje. Nejudėdamas ilgai sėdėjau prieš ekraną, vėl transliuojantį tuščio kambario vaizdą.

DANIELIUS1,24

Kelias savaites jaučiausi prislėgtas, paskui vėl ėmiausi gyvenimo aprašymo, bet palengvėjo tik vos vos. Buvau bepradedąs aprašinėti susitikimą su Izabele, ir sušvelnintas mano tikro gyvenimo pakartojimas popieriuje pasirodė esąs šiek tiek liguistas darbas. Šiaip ar taip, tikrai nemaniau, kad atlieku ką nors svarbaus ar reikšmingo, bet Vincentas, priešingai, teikė tam, atrodo, didelę reikšmę. Skambino man kas savaitę ir klausinėjo, kiek esu parašęs. Kartą netgi pasakė manąs, jog tai, ką darau, taip pat svarbu, kaip ir mokslininko darbai Lansarotėje. Jis aiškiai perdėjo, bet aš dar karščiau kibau į darbą. Keista, kad taip ėmiau juo pasitikėti, klausyti lyg orakulo.

Dienos po truputį ilgėjo, orai tapo šiltesni ir sausesni, tad pradėjau dažniau išeidinėti iš namų. Vengdamas statybų aikštelės šalia namų, pasirinkdavau kelią, kylantį į kalvas. Paskui nusileisdavau prie uolų ir iš ten stebėdavau jūrą, didžiulę ir pilką. Tokią pat lėkštą, tokią pat pilką kaip mano gyvenimas. Sustodavau prie kiekvieno posūkio, nes taikiausi prie Fokso tempo. Jis buvo laimingas, mačiau tai, galėdamas ilgai bėgioti, nors dabar jam tai darėsi kiek sunkiau. Guldavomės labai anksti, saulei dar nenusileidus. Niekada nežiūrėdavau televizoriaus, nerūpėjo pratęsti sutartį dėl palydovinės televizijos. Skaičiau taip pat nedaug ir netgi nebesivarginau skaitydamas Balzaką. Be abejo, mažiau nei tais laikais, kai rašiau savo skečus, domėjausi ir socialiniu gyve-

nimu. Jau tada žinojau, kad pasirinkau ribotų galimybių žanrą, kuris per visą mano karjerą neleis padaryti nė dešimtos dalies to, ką Balzakas padarė parašęs vieną romaną. Antra vertus, puikiausiai supratau, kiek esu jam skolingas. Saugojau visus savo skečus, visi spektakliai buvo įrašyti maždaug į penkiolika DVD. Tomis nesibaigiančiomis dienomis niekada nekilo mintis juos peržiūrėti. Dažnai buvau lyginamas su prancūzų moralistais, kartais su Lichtenbergu, bet niekas niekada nelygino manęs nei su Moljeru, nei su Balzaku. Vis dėlto dar kartą perskaičiau „Kurtizanių spindesį ir skurdą“, ypač domėjausi Nusingeno asmenybe. Nuostabu, kad Balzakas sugebėjo tą įsimylėjusį senioką pavaizduoti taip patetiškai, tiesa, patetiškumas paaiškėja, kai tik apie jį pagalvoji, net jo apibrėžimas tai atskleidžia, bet Moljeras apie tai net nepagalvojo. Tiesa, Moljeras – komedijos žanro rašytojas, bet problema lieka ta pati – visada susiduri su tuo pačiu sunkumu: gyvenimas iš tikrųjų *nėra* komiškas.

Vieną balandžio rytą (o rytas buvo lietingas), penkias minutes paklampojęs po purvo pilnas vėžes, nusprendžiau sutrumpinti pasivaikščiojimą. Atėjęs prie savo namų durų, pastebėjau, kad nėra Fokso. Lietus ėmė pilti kaip iš kibiro, nieko nesimatė net už penkių metrų. Netoliese girdėjau ekskavatoriaus keliamą triukšmą, bet negalėjau jo įžiūrėti. Įėjau vidun, pasiėmiau neperšlampamą apsiaustą ir vėl išskubėjau jo ieškoti pliaupiant lietui. Aplėkiau visas vietas, kur jis mėgdavo sustoti ir uostinėti.

Radau jį tik vėlai po pietų, viso labo už trijų šimtų metrų nuo namų. Turėjau praeiti pro tą vietą keletą kartų, bet nežinia kodėl jo nepastebėdavau. Matėsi tik kyšanti, šiek tiek ištepliota krauju galva. Liežuvis išlindęs, žvilgsnyje sustingęs siaubas. Rankomis rausdamas purvą, ištraukiau jo kūną, sprogusį lyg kraujinė dešra. Žarnos išvirtusios. Jis buvo tikrai ne prie kelio ir sunk-

vežimis turėjo pasukti į šoną, kad jį suvažinėtų. Nusivilkau neperšlampamą apsiaustą ir suvyniojau jo kūną. Namo grįžau sulinkęs, veidu sruvo ašaros. Nusukdavau žvilgsnį, kad nereikėtų žiūrėti į akis darbininkams, kurie sustodavo mano kelyje su pikta šypsena lūpose.

Verkiau, be abejo, ilgai. Kai nurimau, buvo beveik sutemę. Statybų aikštelė buvo tuščia, bet tebelijo. Išėjau į sodą, į tai, kas vadinama sodu. Dabar tai buvo dykvietė, vasarą pilna dulkių, žiemą pavirstanti purvo ežeru. Be vargo išrausiau kapą prie namo kampo. Ant viršaus padėjau vieną iš jo mėgstamų žaislų – mažą plastikinę antelę. Lietus sukėlė dar vieną purvo nuošliaužą, ir ji nusinešė antelę. Aš vėl iš karto apsiverkiau.

Nežinau kodėl, bet tą naktį kažkas manyje nutrūko. Lyg paskutinė apsaugos užtvara, kuri nesugriuvo nei tada, kai išvyko Estera, nei tada, kai mirė Izabelė. Gal todėl, kad Fokso mirtis sutapo su momentu, kurį kaip tik dabar pasakojau aprašydamas gyvenimą. Kaip jį suradome greitkelio Saragosa – Taragona sankryžoje su šalutiniais keliais. Gal paprasčiausiai todėl, kad buvau senesnis ir nebe toks ištvermingas. Vis tebeašarodamas vėlai naktį paskambinau Vincentui. Atrodė, kad ašaros niekada nesiliaus tekėjusios ir iki savo dienų pabaigos galėsiu tik verkti ir nieko daugiau. To nepaslėpsi, jau buvau pastebėjęs, jog ašaroti būdinga kai kuriems pagyvenusiems žmonėms. Kartais jų veidai ramūs, sustingę, mintys ramios, o galvos tuščios, bet kai jie susiduria su realiu gyvenimu, kai atbunda jų protas ir ima mąstyti, tuoj pat vėl pravirksta. Verkia ramiai, be paliovos, ištisas dienas. Nors buvo vėlyvas metas, Vincentas išklausė mane dėmesingai, nepriekaištavo. Paskui pažadėjo tuoj pat paskambinti Mokslininkui. Netrukus paskambino pats Mokslininkas ir pranešė, kad Fokso genetinis kodas išsaugo-

tas, o mes esame nemirtingi. Ir mes, ir naminiai gyvūnai, jei to pageidaujame.

Atrodė, jis tuo tiki, atrodė, jis tikrai tiki, ir staiga tiesiog sustingau iš džiaugsmo. Taip pat ir iš nepatiklumo: užaugau, pasenau tikėdamas mirtimi ir tuo, kad jos karalystė egzistuoja. Tad tokios keistos dvasinės būsenos, lyg ketinčiau pabusti magiškame pasaulyje, sulaukiau aušros. Ji pasirodė, bespalvė, virš jūros. Debesys nuplaukė, horizonte kyštelėjo kampelis mėlyno dangaus. Mažytis.

Miskievičius paskambino truputį prieš septynias. Taip, Fokso DNR išsaugotas ir laikomas tinkamomis sąlygomis, nereikia nerimauti. Gaila, bet šiuo metu neįmanoma atlikti klonavimo operacijų šunims, žmonėms taip pat. Jis nebetoli tikslo, tai tik metų klausimas, gal net mėnesių. Tokia operacija jau pavyko su žiurkėmis ir net su naminiu katinu, tik jos nebus galima pakartoti šiuo atveju. Keista, bet su šunimis, atrodo, iškils sudėtingesnių problemų. Tačiau pažadėjo nuolat mane informuoti, taip pat pažadėjo, kad Foksas bus pirmasis, kuriam atliks tokią operaciją.

Seniai nebuvau girdėjęs jo balso. Balsas darė dalykiškumo, kompetencijos įspūdį. Kai dėjau ragelį, pasijutau keistai: nesėkmė, šiuo metu nesėkmė, ir aš, be jokios abejonės, esu pasmerktas baigti gyvenimą visiškai vienišas. Tačiau pirmą kartą pradėjau suprasti Vincentą ir kitus atsivertėlius. Pradėjau suprasti Pažado svarbą. Tuo metu, kai virš jūros ėmė kilti saulė, aš pirmą kartą pajutau dar neaiškų, tolimą, giliai sieloje slypintį jausmą, artimą vilčiai.

DANIELIUS25,13

Marijos23 pabėgimas mane trikdo labiau, nei maniau iš pradžių. Buvau įpratęs prie mūsų pokalbių. Tai, kad nebesikalbame, man sukelia kažką panašaus į liūdesį, praradimą. Dar neįstengiau pasiryžti ir užmegzti ryšį su Estera31.

Kitą dieną po to, kai ji išvyko, išsispausdinau vietovės, per kurią Marija23 turės keliauti Lansarotės kryptimi, fragmentus. Dažnai galvoju apie ją, įsivaizduoju jos kelionės etapus. Mes gyvename lyg apgaubti audeklu, duomenų siena, bet turime pasirinkimą ir galime suplėšyti audeklą, pramušti sieną. Mūsų kūnai dar tokie patys kaip žmonių, jie pasiruošę grįžti į gyvenimą. Marija23 nusprendė atsiskirti nuo mūsų bendruomenės, taigi išvyko laisva valia ir visiems laikams. Man labai sunku pasekti jos pavyzdžiu. Taip susiklosčius aplinkybėms Aukščiausioji sesuo pataria skaityti Spinozą. Tam skiriu maždaug valandą kiekvieną dieną.

DANIELIUS1,25

Tik po Fokso mirties iš tiesų supratau, kad neišsprendžiami prieštaravimai alina jėgas. Orai greitai keitėsi, karštis netruko įsitaisyti Ispanijos pietuose. Apsinuoginusios merginos pradėjo degintis, ypač savaitgaliais, paplūdimyje netoli nuo mano namų. Pajutau, kaip atgyja silpnas ir menkas geismas, netgi ne tikras geismas (nes tas žodis, nepaisant visko, vargu ar reiškė nors minimalų tikėjimą, kad pavyks geismą patenkinti), taigi ne tikras geismas, o tik atsiminimai, šmėkla to, kas galėjo būti geismas. Suvokiau, kad tai *cosa mentale,* paskutinė kankynė, ir tą akimirką pagaliau galėjau aiškiai pasakyti – seksualinis malonumas aukščiau už kitus ne todėl, kad rafinuotesnis ar jame daugiau smurto, jei palyginsime su visais kitais malonumais, kuriuos gali duoti gyvenimas. Tai ne tik vienintelis malonumas, visiškai nekenkiantis organizmui, bet, priešingai, kad jį pajustum, reikia, jog organizmas būtų aukščiausio gyvybingumo ir stipriausių jėgų. Jis – vienintelis malonumas, vienintelis tikras žmonių egzistencijos tikslas, nes visi kiti, susiję su prašmatniu maistu, tabaku, alkoholiu ar narkotikais, tėra juokinga ir beviltiška kompensacija, tėra menka savižudybė, nedrįstanti savęs taip įvardyti, tėra mėginimas kuo greičiau sunaikinti savo kūną, nebegalintį pajusti to vienintelio malonumo. Žmogaus gyvenimas irgi sutvarkytas siaubingai paprastai. Dvidešimt metų rašydamas scenarijus ir skečus tik sukiojausi aplink realybę, kurią būčiau galė-

ję̨s apibūdinti keliais sakiniais. Jaunystė – laimės metas, vienintelis laimės laikas. Jaunų žmonių gyvenimas be darbo ir be rūpesčių, šiek tiek laiko sugaištama mokslui, tad jaunuoliai kūno džiaugsmams gali skirti į valias laiko. Gali žaisti, šokti, mylėti, susigalvoti kitokių malonumų. Gali paryčiui išeiti iš šventės kartu su išsirinktais seksualiniais partneriais ir stebėti liūdną į darbą traukiančių tarnautojų vorą. Jie – žemės druska, jiems viskas duota, viskas leidžiama, viskas įmanoma. Vėliau, sukūrę šeimas ir atsidūrę suaugusiųjų pasaulyje, jie sužinos, kad gyvenime egzistuoja rūpesčiai, triūsas, atsakomybė, sunkumai. Turės mokėti mokesčius, paklusti administraciniams reikalavimams ir nuolatos, bejėgiškai ir gėdydamiesi, stebėti, kaip nepaliaujamai, iš pradžių lėtai, paskui vis greičiau, degraduoja jų kūnai. Jie turės išlaikyti vaikus (kaip mirtinus priešus) savo pačių namuose, turės juos puoselėti, maitinti, nerimauti, kai jie sirgs, uždirbti jų išsilavinimui ir malonumams. Skirtingai nei gyvūnų, tas laikotarpis netruks tik vieną sezoną, jie iki gyvenimo pabaigos liks savo palikuonių vergai, ir laimė baigsis visiems laikams. Jie turės plušėti iki savo dienų galo, kęsti augančius kūno skausmus ir negalią. Iki tos dienos, kol niekam nebetiks ir juos visiems laikams išbrokuos kaip kitus varžančius ir nereikalingus senius. Jų vaikai tikrai neatsidėkos tuo pačiu, priešingai, tėvų pastangos, kad ir kokios įnirtingos, vaikams visada atrodys nepakankamos, ir visą laiką vaikai juos kaltins, kaltins tik todėl, kad buvo jų *tėvai*. Iš gyvenimo, kupino skausmo ir pažeminimo, bus be gailesčio išvytas džiaugsmas. Vos tik panorės prisiartinti prie jauno kūno, juos pradės persekioti, nustums, išjuoks, gėdins, mūsų dienomis, beje, už tai vis dažniau ir dažniau sodinama į kalėjimą. Jaunų žmonių fiziniai kūnai, vieninteliai geistini ir visais laikais duodavę gyvybę palikuonims, be jokių išimčių skirti tik jauniems, senių dalia – dirbti ir kentėti. Tokia tikroji *kartų solidarumo* es-

mė. Tai tikras ir paprastas holokaustas. Kiekvienos kitos kartos, turinčios ankstesniąją pakeisti, labui. Žiaurus, nesibaigiantis holokaustas, kurio nelydi nusiraminimas, paguoda, materialus ar dvasinis atlygis.

Aš išdaviau. Palikau žmoną netrukus po to, kai ji pastojo, atsisakiau domėtis sūnumi, likau abejingas, kai jis numirė. Atsisakiau grandinių, išsiveržiau iš nesibaigiančių kančių rato, galbūt tai ir buvo vienintelis kilnus gestas, vienintelis tikras maištas, kuriuo galiu didžiuotis baigiantis menkam gyvenimui, nors jis atrodė esąs tikro menininko gyvenimas. Nors ir trumpai, aš net miegojau su mergina, kuri turėjo tiek metų, kiek būtų galėjęs turėti mano sūnus. Tokia žavinga Žana Kalman, kurį laiką buvusi seniausia pasaulio gyventoja, galų gale mirusi turėdama šimtą dvidešimt dvejus metus, į naivų žurnalistų klausimą: „Taigi, Žana, jūs netikite, kad susitiksite su dukra? Jūs netikite, kad yra kažkas *po to*?“, tvirtai atsakė: „Ne. Nieko. Nėra nieko. Aš nesusitiksiu su savo dukra, nes ji *mirusi.*“ Aš gerai įsiminiau teisingus žodžius ir sveikas pažiūras. Beje, aš kadaise šiek tiek pagerbiau Žaną Kalman. Parašiau skečą, kuriame pavartojau jaudinamus jos žodžius: „Man šimtas šešiolika metų, o aš nenoriu mirti.“ Tuo metu niekas nesuprato, kad aš nevengiu *dukart teisingos ironijos.* Apgailestavau dėl to nesusipratimo, ypač apgailestavau, kad nepabrėžiau svarbesnių dalykų, nepakankamai išryškinau, kad jos kova – tai visos žmonijos kova, kad iš esmės tik dėl to verta kovoti. Žinoma, Žana Kalman mirė, Estera galų gale paliko mane, ir biologija vis dėlto atsikovojo savo teises. Tačiau tai įvyko prieš mūsų valią, prieš mano valią, prieš Žanos valią, nes mes nepasidavėme, iki galo nesutikome bendradarbiauti ir nepritarėme sistemai, sukurtai tam, kad mus sunaikintų.

Suvokęs savo didvyriškumą, praleidau puikią popietę. Tačiau

nusprendžiau jau rytoj išvykti į Paryžių. Turbūt dėl paplūdimio, merginų krūtų ir trikampių kuokštų. Kad ir kaip būtų, tai ne vienintelė priežastis, net jei man norėjosi šiek tiek į viską pasižiūrėti iš šalies (kalbu apie krūtis ir trikampius kuokštus). Vakarykščiai apmąstymai mane sugrąžino į tokią būseną, kad panorau parašyti naują spektaklį – šį kartą ką nors aštraus, radikalaus. Greta jo ankstesnės provokacijos atrodys tik neskoningi humaniški plepalai. Paskambinau savo agentui ir paskyriau pasimatymą, ketinau apie tai pasikalbėti. Jis truputį nustebo, nes seniai jam suokiau, kad esu nuvargęs, išsekęs, miręs, tad galų gale tuo patikėjo. Jis, tiesa, buvo maloniai nustebęs: buvau jam pridaręs šiek tiek rūpesčių, neblogai daviau uždirbti pinigų, apskritai jis mane tikrai mėgo.

Lėktuve, skrendančiame į Paryžių, buteliukas *Southern Comfort*, pirktas Almerijos neapmuitintoje parduotuvėje, paveikė mane taip, kad kerštingas heroizmas virto savęs graudenimu, o dėl alkoholio tokia būsena buvo visai maloni, ir aš parašiau tokią poemą, kuri gana aiškiai perteikė mano dvasinę būseną pastarosiomis savaitėmis. Mintyse dedikavau ją Esterai:

Nėra meilės
(Iš tikrųjų jos per maža)
Gyvename be pagalbos,
Mirštame apleisti.

Gailestingumo meldimas
Rezonuoja tuštumoje,
Mūsų kūnai suluošinti,
Bet mūsų norai godūs.

Dingsta pažadai
Iš paaugliško kūno,
Įžengiam į senatvę,
Kur niekas mūsų nelaukia.

Tik tušti prisiminimai
Mūsų išnykusių dienų,
Neapykantos protrūkis
Ir nuoga neviltis.

Ruasi oro uoste išgėriau dvigubą espreso kavos, ir ji mane visiškai išblaivė. Beieškant mėlynosios kortelės, akyse vėl iškilo eilėraščio tekstas. Manau, neįmanoma ko nors parašyti, jei nejauti kažko panašaus į susinervinimą, nervinio jaudulio, dėl jaudulio turinys, kad ir koks niūrus būtų, tikrai nekelia slegiamo įspūdžio. Po kiek laiko viskas atrodys kitaip. Ir staiga suvokiau, kad poema atitiko ne tik mano dvasios būseną, bet ir banaliai suvokiamą realybę. Kad ir kiek šokinėčiau, protestuočiau, išsisukinėčiau, aš tikrai atsidūriau *senių stovykloje,* ir jokios vilties grįžti atgal. Kurį laiką kartojau šią liūdną mintį, panašiai būna, kai ilgai kramtai patiekalą, kad priprastum prie jo kartumo. Veltui: iš pradžių slėgusi mintis ir po ilgų apmąstymų liko tokia pat slegianti.

„Lutecijos" viešbučio tarnautojai mane sutiko meilikaudami, supratau: kad ir kaip būtų, jie manęs nepamiršo. Žiniasklaidai dar buvau gyvas.

– Atvykote dirbti? – paklausė registratorius ir sąmoksliškai nusišypsojo, lyg norėdamas sužinoti, ar reikia į kambarį atsiųsti kekšę.

Patvirtindamas mirktelėjau. Tai sukėlė naują meilumo priepuolį, maždaug tokį: „Tikiuosi, kad jums čia patiks..." Tie žodžiai nuskambėjo lyg malda. Tačiau po pirmos nakties Paryžiuje mano

motyvacija ėmė mažėti. Mano įsitikinimai liko tokie pat tvirti, bet atrodė juokinga pradėti kokią nors meninę veiklą tada, kai kažkur pasaulyje, ir net visai greta, vyksta *tikra* revoliucija. Po dviejų dienų sėdau į traukinį, vykstantį į Ševiji Lariu. Kai išdėsčiau Vincentui savo išvadas apie nepriimtiną aukojimąsi palikuonių labui, pamačiau, kad jis lyg ir abejoja, varžosi, tik nesupratau kodėl.

– Supranti, mes gana smarkiai įsitraukėme į judėjimą *child-free**... – atsakė šiek tiek nekantriai. – Turiu supažindinti tave su Liuka. Ką tik nusipirkome televizijos kanalą, na, dalį kanalo, paskyrėme jį naujiesiems kultams. Liuka atsakingas už programas, įpareigojome jį rūpintis mūsų ryšiais. Manau, jis tau patiks.

Liuka buvo trisdešimtmetis jaunuolis protingo, pailgo veido. Vilkėjo baltais marškiniais ir juodu minkšto audinio kostiumu. Jis irgi išklausė manęs šiek tiek sumišęs, paskui parodė pirmąjį reklamos serijos filmuką. Buvo nutarta juos rodyti jau nuo kitos savaitės per daugelį pasaulinių televizijos kanalų. Trukmė trisdešimt sekundžių. Vaizdas kadre tik vienas. Įspūdis bjauriai tikroviškas. Šešiametis vaikas, kurį ištiko nervų priepuolis, prekybos centre. Jis reikalauja dar vieno saldainių pakelio. Verksmingu (iš pat pradžių nemaloniu) balsu prašo, paskui, kai tėvai nesutinka, pradeda rėkti, raičiotis ant grindų, vos ne kaip ištiktas apopleksijos, bet retkarčiais užsičiaupia ir svaido klastingus žvilgsnius, kad įsitikintų, ar jo gimdytojai paklus. Pro šalį einantys žmonės žiūri pasipiktinę, net pardavėjai ima rinktis toje vietoje, iš kur sklinda triukšmas. Dar labiau sumišę tėvai galų gale atsiklaupia prieš mažąjį pabaisą ir tiesia jam visus pakelius, kuriuos tik gali pasiekti. Lyg aukotų. Tada vaizdas sustingsta, ir ekrane pasirodo užrašas didžiosiomis raidėmis: JUST SAY NO. USE CONDOMS.**

* Be vaikų – (*angl.*), *vert. past.*

** Tiesiog pasakykite „ne". Naudokite prezervatyvus – (*angl.*), *vert. past.*

Kita reklama irgi taip pat įtikinamai pasakojo apie svarbiausius eloimitų pasirinktus gyvenimo elementus: seksą, senėjimą, mirtį, pagaliau apie nuolatines žmonių problemas. Bet bažnyčios vardas nebuvo minimas, tik pačioje pabaigoje labai trumpas informacinis subtitras, beveik neįžiūrimas. Paprasčiausiai parašyta „Eloimitų bažnyčia“ ir kontaktinis telefono numeris.

– Sunkiau sekėsi su pozityvia reklama... – pusbalsiu pašnibždėjo Liuka. – Vieną vis dėlto paruošiau, manau, atpažinsi aktorių...

Iš tikrųjų jau po kelių sekundžių atpažinau Farą, vilkintį džinsinės medžiagos darbo chalatu. Jis triūsia pašiūrėje, suręstoje upės pakrantėje, turbūt taiso valtį. Apšvietimas puikus, banguoja upė; už jo nugaros karščio sukeltame rūke raibuliuoja vanduo. Primena viskio *Jack Daniels* reklamą, bet šioji šiek tiek gražesnė, džiaugsmingesnė, be perdėto gyvumo. Lyg pavasaris su rudens ramybe. Faras dirba ramiai, neskubėdamas, stengiasi sudaryti įspūdį, kad jam tai malonu ir turi laiko į valias. Paskui atsisuka į kamerą ir plačiai šypsosi, o tuo metu kadre ryškėja užrašas: AMŽINYBĖ. RAMIAI.

Tada supratau, kad jie visi daugiau ar mažiau drovisi. Tikrai ne aš vienas padariau atradimą, kad laimė skirta jauniems, o kitos kartos turi aukotis. Čia visi tai puikiausiai suprato. Vincentas suprato, Liuka suprato, ir dauguma sekėjų taip pat. Be abejo, Izabelė tai irgi jau seniai suvokė. Tad nusižudė, be emocijų priėmusi racionalų sprendimą. Taip prašoma perdalyti kortas, kai matai, kad negalėsi lošti. Nedaugelyje tų žaidimų, kuriuose leidžiama. Tą patį vakarą, gerdamas pas Vincentą aperityvą, paklausiau jo, ar aš kvailesnis už vidutinybę. Jis ramiai atsakė, kad ne, intelekto požiūriu aš tikrai šiek tiek aukščiau nei vidutinybė, o moralės požiūriu panašus į visus kitus. Truputį sentimentalus, truputį ciniškas, kaip dauguma žmonių. Aš tik labai sąžiningas, tai tikrai mane išskiria iš kitų. Aš, palyginti su žmo-

nėms įprastomis normomis, esu beveik neįtikėtinai sąžiningas. Pridūrė, kad neturėčiau užsigauti dėl tokių pastabų. Visa tai jau galima buvo suvokti dėl mano didžiulės sėkmės visuomenėje. Todėl mano gyvenimo aprašymas įgyja neįkainojamą vertę. Tai, ką pasakysiu žmonėms, jie priims kaip tiesą, kaip *tikrą dalyką*. Ir patys savo ruožtu, įdėję šiek tiek pastangų, galėtų padaryti tai, ką padariau aš. Jei aš atsiversčiau, tai reikštų, kad visi žmonės, sekdami mano pavyzdžiu, galėtų atsiversti. Sakė tai visiškai ramiai, žiūrėdamas tiesiai į akis, kuo nuoširdžiausiai. Be to, žinojau, kad jis mane tikrai myli. Tada tikrai supratau, ką jis ketina daryti. Tada taip pat supratau – jam pavyks.

– Kiek narių turite?

– Septynis šimtus tūkstančių.

Atsakė per sekundės dalį, negalvodamas. Tada supratau trečią dalyką – Vincentas tapo tikru Bažnyčios vadovu, jos vedliu. Mokslininkas, kaip visados norėjo, atsidavė tik moksliniams darbams, o Faras atsistojo už Vincento, paklusdavo pastarojo įsakymams, neprieštaraudamas leido naudotis savo praktišku protu ir įspūdingų rezultatų pasiekiančia veikla. Nekilo nė menkiausios abejonės, kad būtent Vincentas pasamdė Liuką ir pradėjo akciją „DUOKITE ŽMONĖMS SEKSO. PADARYKITE JIEMS MALONUMĄ“. Būtent Vincentas nutraukė akciją, kai tikslas buvo pasiektas. Taigi jis iš tikrųjų užėmė pranašo vietą. Dabar prisiminiau savo pirmąjį apsilankymą Ševiji Lariu namelyje. Tada pamaniau, kad jis priartėjo prie savižudybės ar nervinės krizės ribos. „Akmuo, kurį statybininkai išmetė“, – pamaniau. Nejaučiau Vincentui nei pavydo, nei noro būti jo vietoje. Jis iš kito molio nei aš. Tai, ką darė jis, nebūčiau galėjęs padaryti. Jis daug pasiekė, bet taip pat daug ir statė lošdamas, jis pastatė visą save, viską metė ant svarstyklių, ir jau seniai, iš pat pradžių, būtų negalėjęs pasielgti kitaip. Niekada nieko neišmanė

apie strategiją, nemokėjo skaičiuoti. Paklausiau, ar vis dar rengia ambasados projektą. Jis nelauktai droviai nuleido akis, to jau seniai nebuvau matęs, ir atsakė „taip", net netrukus tikisi pabaigti ir, jei pasiliksiu dar mėnesį ar du, galės parodyti. Jis tikrai labai pageidauja, kad likčiau, kad aš pirmasis svečias, tuoj pat po Suzanos. Juk tai labai tiesiogiai susiję su Suzana.

Žinoma, likau. Niekas manęs ypatingai nevertė grįžti į San Chosė. Paplūdimyje greičiausiai bus šiek tiek daugiau krūtų ir trikampių plaukų kuokštų, be to, teks tvarkyti reikalus. Iš nekilnojamojo turto agento gavau faksogramą. Vienas anglas, tikriausiai roko dainininkas, pateikė viliojantį pasiūlymą, bet ir dėl to tikrai nereikėjo skubėti. Mirus Foksui ir aš galėjau žūti toje pačioje vietoje ir būti palaidotas greta jo. Sėdėjau „Lutecijos" bare ir, baigdamas gerti trečiąjį stiklą aleksandro, pamaniau, kad tai tikrai puiki mintis. Ne, neparduosiu, tegul stovi tuščias, net testamentu uždrausiu parduoti. Paliksiu pinigų jo priežiūrai, paversiu tą namą gal mauzoliejumi, gal šūdinų daiktų muziejumi, nes mano gyvenimas jame iš esmės buvo šūdinas. Vis dėlto tai bus mauzoliejus. „Šūdinas mauzoliejus..." – pakartojau posakį pusbalsiu, jausdamas, kaip manyje, kartu su alkoholio šiluma, sklinda piktas džiūgavimas. Kartais, kad pasaldinčiau paskutines gyvenimo dienas, pasikviesiu kekšių. Ne, ne kekšių, nutariau šiek tiek pamąstęs, jos aptarnauja kaip automatai, labai vidutiniškai. Galiu pasikviesti paauglių, besikaitinančių paplūdimyje. Dauguma atsisakys, bet viena kita turbūt sutiks. Buvau įsitikinęs, kad jos, šiaip ar taip, nebus priblokštos. Aišku, šiek tiek rizikinga, jos gali turėti į nusikaltimus linkusių draugelių. Dar yra namų tvarkytojos, galėčiau pamėginti. Kai kurios visai tinkamos ir greičiausiai joms patiktų mintis gauti *papildomų* pinigų. Užsisakiau ketvirtą kokteilį ir, teliūskuodamas stikle alkoholį, lėtai svarsčiau įvairias galimybes, kol supratau, kad grei-

čiausiai nieko nedarysiu, kad nebesusidėsiu su prostitutėmis dabar, kai mane paliko Estera. Taip nedariau ir išvykus Izabelei. Išsigandęs, pasibjaurėjęs savimi taip pat supratau, kad tebetikiu (tiesa, grynai teoriškai, nes gerai žinojau, kad su manimi viskas baigta, iššvaisčiau paskutines galimybes, dabar ruošiuosi išvykti, reikia viskam padaryti galą, baigti), vis dėlto sielos gilumoje tebetikiu meile, nepaisydamas savo darbų.

DANIELIUS25,14

Pirmasis ryšio seansas su Estera31 mane nustebino. Tikriausiai paveiktas savo pirmtako – žmogaus gyvenimo aprašymo – tikėjausi, kad ji jauna. Perspėta, kad noriu su ja pabendrauti, ji įjungė vaizdo ryšį. Atsidūriau prieš oraus, rimto veido moterį. Ji buvo vos perkopusi penkiasdešimt. Stovėjo tiesiai prieš ekraną mažame, gerai sutvarkytame kambaryje, kuris tikriausiai buvo jos darbo kabinetas, ir buvo užsidėjusi akinius. Prie jos vardo esantis kelintinis skaitvardis 31-oji mane truputį nustebino. Ji paaiškino, kad Esteros linijos palikuonės paveldėjo iš savo pirmtakės nesveikus inkstus, todėl jų visų gyvenimo trukmė trumpesnė. Ji, aišku, žinojo apie Marijos23 išvykimą. Ji taip pat beveik buvo įsitikinusi, kad evoliucionavusių primatų bendruomenė įsikūrė vietovėje, kurioje kadaise stovėjo Lansarotė. Estera31 man paaiškino, kad ši Šiaurės Atlanto zona patyrė audringų geologinių pokyčių. Žemę visiškai pasiglemžė vandenynas per Pirmąjį žmonių giminės sumažėjimo laikotarpį. Sala vėl iškilo po naujų ugnikalnio išsiveržimų. Per didįjį Išsausėjimą tapo beveik pusiasaliu ir siaura žemės juosta ją dar tebejungia (paskutiniais stebėjimais) su Afrikos krantais.

Skirtingai nei Marija23, Estera31 galvojo, kad šioje zonoje įsikūrusi bendruomenė nėra laukiniai, jie yra naujieji žmonės, atmetę Aukščiausiosios sesers mokymą. Palydovinės nuotraukos, tiesa, neišsklaidė abejonių. Tai galėjo būti, bet galėjo ir ne-

būti būtybės, transformuotos informacinių technologijų, bet kaip heterotrofai, pareiškė ji, būtų galėję išgyventi vietovėje, kur nėra jokių augmenijos pėdsakų? Ji buvo įsitikinusi, kad Marija23 tikėjosi susitikti senosios kilmės žmonių, o iš tikrųjų susitiks naujuosius žmones, nuėjusius tą patį kelią kaip ir ji.

– Galbūt ji to iš tikrųjų ir ieškojo... – pasakiau.

Prieš atsakydama, ji ilgai mąstė, paskui abejingai ištarė:

– Galbūt.

Vincentas darbo vietą įsitaisė maždaug penkiasdešimties metrų ilgio pašiūrėje be langų, visiškai šalia Bažnyčios patalpų, su kuriomis ją jungė dengta galerija. Einant per kabinetus, kuriuose nepaisant ankstyvo laiko prie kompiuterių ekranų jau triūsė sekretorės, raštų tvarkytojai, buhalteriai, dar kartą į akis krito tai, jog galinga klestinti dvasinė organizacija, kuri Šiaurės Europos šalyse jau skelbėsi turinti narių ne mažiau nei pagrindiniai krikščioniški tikėjimai, kai kuriais atžvilgiais buvo organizuota kaip nedidelė įmonė. Žinojau, kad Faras gerai jaučiasi tokioje darbingoje ir kuklioje aplinkoje, kuri atitiko jam priimtinas vertybes. Tviskanti pranašo pusė, jo *show off**, Farui iš tikrųjų visada labai nepatiko. Jis buvo patenkintas savo nauja veikla ir elgėsi lyg socialinių reikalų departamento viršininkas. Įsiklausydavo į tarnautojų pageidavimus ir visada buvo pasirengęs suteikti pusę laisvos dienos arba išmokėti avansą. Organizacija dirbo puikiai, narių palikimai po mirties plaukė ir didino pajamas, kurios jau dvigubai pralenkė Muno sektos turtą. Sekėjų DNR (po penkis egzempliorius) saugomi žemoje temperatūroje požeminėse saugyklose, į kurias negali prasiskverbti jokia žinoma radiacija, kurios gali atlaikyti net termobranduolinį sprogimą. Laboratorijos, kurioms vadovauja mokslininkas, buvo ne tik šiandieninių

* Akių dūmimas – (*angl.*), *vert. past.*

technologijų *nec plus ultra**, iš tikrųjų niekas nei privačiame, nei valstybiniame sektoriuje negalėjo su jomis lygintis. Genetikos ir neuroninių tinklų srityje jis su savo komanda pasiekė kitiems nebeįveikiamų rezultatų. Ir visiškai nepažeidė galiojančių įstatymų. Gabiausi studentai, beveik visi iš Amerikos ir Europos technologinių universitetų, dabar primygtinai prašo priimami dirbti su juo.

Išsprendęs dogmos problemas, sureguliavęs kulto apeigas ir reglamentavęs gyvenimo būdą, dabar, kai neliko dvasinio paklydimo pavojaus, Vincentas tenkinosi tuo, kad retkarčiais trumpai pasisakydavo žiniasklaidoje. Dabar jau galėjo leisti sau prabangą būti tolerantiškas ir sutikti su monoteistinių religijų vadovais, kad egzistuoja visiems bendros dvasinės aspiracijos, tačiau vis dėlto neneigė, jog jų tikslai radikaliai skirtingi. Tokia taiki strategija pasiteisino: du pasikėsinimai į Bažnyčios kulto pastatus, vienas Stambule, kurį įvykdė islamistų grupė, kitas Tuksone, Arizonos valstijoje, priskirtas protestantų fundamentalistų grupuotei, sulaukė visuotinio pasmerkimo ir atsisuko prieš pačius kurstytojus. Eloimitų nuostatas dėl kasdienio gyvenimo dabar daugiausia įsipareigojo propaguoti Liuka. Jis buvo kandus bendraudamas ir norą turėti vaikų atvirai traukė per dantį, buvo saikingai įžūlus dviprasmiškai kalbėdamas apie jaunučių merginų seksualumą, nepuolė atvirai, bet kritikavo seną tabu dėl incesto, kiekviena jo spaudos kampanija būdavo tikslus šūvis į taikinį, daug vertingesnis, negu kampanijai išleisti pinigai, be to, jo skleidžiamos idėjos visiems patiko, nes be galo, be krašto šlovino dominuojančias hedonistines vertybes ir pagarbiai vertino Rytų sekso techniką. Viskas apvilkta vizualiniu apvalkalu, kuris buvo ir estetiškas, ir labai atviras, taigi pritraukė daug sekėjų

* Geriausias, tobulumo viršūnė – (*lot.*), *vert. past.*

(garso ir vaizdo reklama „AMŽINYBĖ, RAMIAI“ buvo papildyta „AMŽINYBĖ, GEIDULINGAI“, paskui dar „AMŽINYBĖ, MEILINGAI“, o tai, be menkiausios abejonės, buvo naujiena religinės reklamos srityje). Visiškai nesipriešindamos ir net nebandydamos kontratakuoti, senosios įteisintos Bažnyčios pamatė (per keletą metų), kad dauguma jų tikinčiųjų išgaravo, o jų žvaigždė nublanko prieš naująjį kultą, kuris dažniausiai sekėjų surasdavo tarp ateistų, pasiturinčių, šiuolaikiškų CSP+ ir CSP++*, jei kalbėsime Liuka terminais, nes senosios įteisintos Bažnyčios jau seniai neberado kalbos su šiais žmonėmis.

Žinodamas, kad reikalai klostosi gerai, kad jį supa patys geriausi, kokių tik įmanoma rasti, bendradarbiai, Vincentas paskutinėmis savaitėmis vis labiau ir labiau atsidėjo vien tik savo didžiajam projektui. Labai nustebau vėl pamatęs jį nedrąsų, sunerimusį, kalbantį be pasitikėjimo ir iš lėto, kaip per pirmuosius mūsų susitikimus. Tą rytą jis ilgai dvejojo, kol parodė savo gyvenimo kūrinį. Iš automato išgėrėme po vieną kavos, paskui po antrą. Sukiodamas tuščią puoduką rankose, jis galų gale man pasakė:

– Manau, kad tai – paskutinis mano darbas... – Paskui nudelbė akis. – Suzana sutinka, – pridūrė, – kai ateis ta akimirka... na, ta akimirka, kai reikės palikti šį pasaulį ir pereiti į kitos inkarnacijos laukimo stadiją, mes abu įeisime į tą salę, atsistosime jos centre ir kartu išgersime mirtiną mišinį. Kitos salės irgi bus įrengtos pagal tą patį pavyzdį ir visi sekėjai galės jomis pasinaudoti. Man atrodė... man atrodė, tikslinga formalizuoti tą akimirką.

* *Nomenclature des catégories socioprofessionelles* (socioprofesinių kategorijų nomenklatūra) – (*pranc.*), *vert. past.*

Jis nutilo, pažvelgė man tiesiai į akis.

– Tai buvo sunkus pasirinkimas, – ištarė. – Aš daug mąsčiau apie Bodlero „Vargšų mirtį“ ir tai man nepaprastai padėjo.

Puikios eilės tučtuojau iškilo mano atmintyje, lyg visada būtų tūnojusios sąmonės kamputyje, lyg visą gyvenimą būčiau jas komentavęs.

Deja, nuramina būtent mirtis! Ji skatina gyventi;
Tai gyvenimo tikslas ir vienintelė viltis,
Kuri kaip eliksyras pasklinda mumyse ir apsvaigina,
Ir įkvepia mus keliauti iki vakaro;

Per audrą, sniegą ir šerkšną
Ji – virpanti viltis mūsų juodame horizonte;
Ji – garsi smuklė, įrašyta knygoje,
Ten galėsime pavalgyti, išmiegoti ir atsisėsti... *

Linktelėjau galva, ką kita galėjau padaryti? Paskui nuėjau koridoriumi pašiūrės link. Vos atidariau hermetiškas, šarvuotas duris į vidų, mane apžilpino akinanti šviesa ir trisdešimt sekundžių nieko neįžiūrėjau. Durys dusliai užsivėrė man už nugaros.

Po truputį akys apsiprato, ėmiau skirti formas ir kontūrus. Visa tai buvo panašu į pseudoinformatyvią aplinką, kurią mačiau Lansarotėje, bet viskas dar labiau apšviesta, tikrai stengtasi išgauti kuo didesnį efektą iš baltos spalvos atspalvių, ir jokios muzikos, girdėti tik tylūs virpesiai, tarytum neaiški atmosferos vibracija. Įspūdis – lyg judėčiau pieno rūke, izotropiškame, kuris kartais staiga susikondensuoja į neturinčias aiškių kontūrų mikroformacijas. Priėjęs arčiau, išskyriau kalnus, slėnius, išti-

* Pažodinis V. Baranausko vertimas.

sus gamtos vaizdus, kurie kisdami darosi vis sudėtingesni, paskui akimirksniu išnyksta neaiškioje masėje, kurią skrodžia švytuojantys potencialai. Keista, nebematau nei savo rankų, nei jokios kitos kūno dalies. Labai greitai visiškai nebesuvokiu krypties ir tada man ima rodytis, kad girdžiu žingsnius, kurie lyg aidas kartoja manuosius. Kai sustoju, tie žingsniai irgi sustoja, bet šiek tiek vėliau. Žvilgtelėjęs į dešinę, pastebiu siluetą, jis kartoja kiekvieną mano judesį ir iš akinančio atmosferos baltumo išsiskiria tik tuo, kad jo paties baltumas matinis. Pajuntu nedidelį nerimą, ir siluetas tučtuojau išnyksta. Nurimstu, ir siluetas vėl pasirodo, lyg išniręs iš nebūties. Po truputį apsiprantu su juo ir tyrinėju toliau. Darosi vis aiškiau, kad Vincentas panaudojo fraktalines struktūras. Atpažįstu Sierpinskio nėrinius, Mandelbroto aibes, o pati instaliacija, atrodo, progresuoja tiek, kiek aš ją suvokiu. Tuo metu, kai man jau pasirodė, kad erdvė aplink mane ima fragmentuotis į Kantoro trinares aibes, siluetas dingsta, ir stoja visiška tyla. Nebegirdžiu net savo paties kvėpavimo ir tada suprantu, kad *tampu* erdve. Esu visata ir fenomenali egzistencija. Švytinčios mikrostruktūros, kurios atsiranda, sustingsta, paskui ištirpsta erdvėje, yra mano paties dalis, ir jaučiu, kaip mikrostruktūros gimsta mano kūne. Jaučiu kiekvienos jų atsiradimą ir išnykimą. Tada mane apima didžiulis noras išnykti, išsilydyti švytinčioje, veikiančioje, virpančioje nuo amžinų potencialų nebūtyje. Šviesa vėl akina, atrodo, kad mane supanti erdvė sprogo ir difragavosi į šviesos daleles, bet tai nėra tokia erdvė, kokią mes paprastai suvokiame. Joje daug dimensijų, o visos kitos juslės išnyksta. Toje erdvėje, tokioje, kokią mes suvokiame, nėra nieko. Išbuvau tarp beformių potencialų (jie beformiai, bet aš nesuvokiu, ar jie gali turėti kokią nors formą) kažkiek laiko, bet negalėjau nustatyti kiek. Paskui manyje kažkas atsirado. Iš pradžių beveik nepastebimas, lyg prisiminimas

arba viltis, kad vėl esu svarumo būsenos. Vėl pajuntu, kad kvėpuoju, vėl suvokiu tris erdvės matavimus, o pati erdvė iš lėto stabilizuojasi. Aplink save vėl pamatau daiktus, palengva išnyrančius iš baltumos, ir aš jau galiu išeiti iš kambario.

Šiek tiek vėliau Vincentui pasakiau, kad tikriausiai neįmanoma tokioje vietoje likti gyvam ilgiau nei dešimt minučių.

– Tą vietą vadinu *meile*, – atsakė jis. – Žmogus negalėjo mylėti, jei nesvajojo apie nemirtingumą. Todėl moterys, be abejo, buvo artimesnės meilei, nes jų misija – duoti gyvybę. Mes atgavome nemirtingumą ir kartu suradome savo vietą pasaulyje. Pasaulis nebeturi galios mus sunaikinti, priešingai, mes įgijome galią jį kurti mūsų žvilgsnio jėga. Jei mūsų žvilgsnis bus nekaltas ir pritariantis, mes gyvensime meilėje.

Atsisveikinęs su Vincentu ir jau sėdėdamas taksi šiek tiek nurimau. Kol važiavome per Paryžiaus priemiestį, mano sieloje vis dėlto buvo chaosas ir tik pravažiavus Italijos vartus* vėl pajėgiau ironizuoti ir vis kartojau mintyse: „Ar gali būti? Tas didis menininkas, tas vertybių kūrėjas dar nesuprato, kad meilė *mirė*!" Staiga mane apėmė kažkoks liūdesys, supratau, kad niekada nenustojau būti tuo, kuo buvau per visą savo karjerą – kažkas panašaus į vidurinės klasės Zaratustrą.

„Lutecijos" administratorius paklausė, ar gerai praleidau laiką.

– Puikiai, – atsakiau ieškodamas savo kreditinės kortelės, – kuo nuostabiausiai.

Tada jis panoro sužinoti, ar jiems nusišypsos laimė netrukus mane vėl pamatyti.

– Ne, nemanau... – atsakiau, – nemanau, kad greitai turėsiu progą grįžti.

* Vienas iš įvažiavimų į Paryžių iš miesto apvažiavimo magistralės, *vert. past.*

„Mes nukreipiame žvilgsnius į dangų, bet dangus tuščias“, – savo komentare rašė Ferdinandas12. Maždaug dvyliktosios naujųjų žmonių kartos laikais kilo pirmų abejonių, ar pasirodys Ateities žmonės. Tai galėjo būti prabėgus maždaug tūkstančiui metų po Danieliaus1 papasakotų įvykių. Maždaug toje pačioje epochoje prasidėjo pirmieji atsimetimai nuo bendruomenės.

Prabėgo dar vienas tūkstantmetis, bet situacija liko tokia pati – atsimetimų nemažėjo. Pirmasis, pradėjęs nesivaržydamas kritikuoti mokslo tiesas (tai turėjo sužlugdyti filosofiją) žmonių mąstytojas Frydrichas Nyčė žmogų vertino kaip „rūšį, kurios tipas dar nenusistovėjęs“. Jei žmonės tokiam vertinimui tikrai nepritarė (bent jau mažiau, nei vertindami kitas gyvūnų rūšis), tai naujieji žmonės, atėję po jų, nuomonės nepakeitė. Netgi galima pasakyti, kas mums labiausiai būdinga, jei lyginsime su pirmtakais, – tai, be abejo, tam tikras konservatyvizmas. Žmonės, bent jau paskutinio periodo žmonės, atrodo, labai greitai imdavosi kiekvieno naujo projekto ir darydavo tai gana savarankiškai, nes patys *pokyčiai,* jų nuomone, buvo vertybė. Mes, priešingai, naujovę sutinkame su didžiausiu nepasitikėjimu ir priimame ją tik tada, kai mums atrodo, jog ji neabejotinai naudinga. Nuo Genetikos Standartų Patikslinimo, po kurio tapome pirmąja autotrofine gyvūnų rūšimi, nebebuvo vykdoma jokia tiek reikšminga modifikacija. Centrinio miesto mokslo instancijos pateikė tvir-

tinti projektus, kuriuose, pavyzdžiui, buvo siūloma lavinti gebėjimus skraidyti ar gyventi povandeninėse erdvėse. Vyko diskusijos, ilgos diskusijos, kol projektai buvo galutinai atmesti. Vieninteliai genetiniai bruožai, kurie mane skiria nuo Danieliaus2, mano pirmojo pirmtako – naujojo žmogaus, tėra menki patobulinimai, padiktuoti sveiko proto. Tai, pavyzdžiui, medžiagų apykaitos spartinimas naudojant mineralus arba nedidelis nervinių skaidulų, skausmo receptorių, jautrumo sumažinimas. Mūsų kolektyvinė istorija, kaip ir individualūs likimai, palyginti su paskutinio periodo žmonių, atrodo ypač rami. Kartais atsikeliu naktį norėdamas stebėti žvaigždes. Didelio masto klimato ir geologiniai pokyčiai per paskutinius du tūkstančius metų pakeitė regiono veidą, kaip ir daugelio pasaulio regionų. Žvaigždžių švytėjimas ir padėtis, jų konsteliacijos, be abejo, vieninteliai gamtos elementai, visiškai nepakitę nuo Danieliaus1 epochos. Kartais, stebėdamas naktinį dangų, imu mąstyti apie eloimus, apie tą keistą tikėjimą, kuris galų gale turės aplinkiniais keliais sukelti Didįjį Pasikeitimą. Manyje atgimsta Danielius1, tai nauja jo kūno reinkarnacija, jo mintys tampa mano mintimis, jo prisiminimai – mano prisiminimais. Jo egzistencija realiai prasitęsia manyje, nors joks žmogus niekada nesvajojo, kad pasikartos savo palikuonyse. Tačiau mano gyvenimas (dažnai apie tai mąstau) toli gražu nėra toks, koks jam būtų patikęs.

DANIELIUS 1,27

Grįžęs į San Chosė, *gyvenau toliau*, tai beveik viskas, ką galiu pasakyti. Apskritai viskas klostėsi neblogai. Savižudybės požiūriu. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais nepaprastai lengvai baigiau savo pasakojimą apie įvykius, kurie vis dėlto nebuvo nei patys reikšmingiausi, nei patys baisiausi mano gyvenime. Buvau debiutuojantis autobiografijos autorius. Tiesą pasakius, net nebuvau joks autorius. Be abejo, tuo galima paaiškinti tai, kad tomis dienomis nesuvokiau, jog paprasčiausiai rašiau ir susikūriau iliuziją, kad kontroliuoju tuos įvykius. Ta iliuzija neleido man nugrimzti į būseną, kada viską gali pateisinti, kurią psichiatrai, kalbantys nuostabiu žargonu, vadina *nenuspėjamu elgesiu.* Keista, jog nesuvokiau, kad vaikštau ties bedugnės kraštu, tuo labiau jog mano sapnai turėjo sukelti nerimą. Vis dažniau matydavau Esterą. Ji buvo kaskart meilesnė ir valiūkiškesnė. Sapnai darėsi naiviai pornografiški, tikri *neįgyvendintų svajonių* sapnai, o tai nežadėjo nieko gero. Retkarčiais būtinai prireikdavo išeiti nusipirkti alaus ir sausainių. Dažniausiai grįždavau pro paplūdimį. Aišku, praeidavau pro nuogas merginas, kurių buvo labai daug. Naktį mano vaizduotėje jos dalyvaudavo patetiškose nerealiose orgijose, kur aš buvau herojus, o Estera organizatorė. Vis dažniau mąstydavau apie senių *naktines poliucijas,* varančias į neviltį slaugytojas. Sau vis kartojau, kad man taip neatsitiks, kad laiku padarysiu fatališką darbą, kad vis dėlto turiu dar kiek nors

savigarbos (nors gyvenime iki šiol tokio pavyzdžio nebuvau parodęs). Gal nebuvau galutinai nusprendęs, kad nusižudysiu, gal būsiu iš tų žmonių, kurie *užknisa kitus* iki gyvenimo galo. Tuo labiau jog turėjau kišenėje pakankamai skambančių ir galėjau užknisti nemažai žmonių. Nekenčiau žmonijos, tai tiesa, nekenčiau jos iš pat pradžių, o dėl nesėkmių pasidariau piktas ir šiandien nekenčiau jos dar labiau. Bet tuo pačiu metu tapau tikru ciuciuku, kurį galima nuraminti paprasčiausiu gabaliuku cukraus (specialiai net negalvojau apie Esteros kūną, nesvarbu, kas būtų tikę: krūtys, trikampis kuokštas). Bet niekas man nepaduos to gabaliuko cukraus, ir tikrai baigsiu gyvenimą taip, kaip jį pradėjau: visiškai vienas su savo mintimis, įtūžęs, iš neapykantos apimtas panikos, kurią dar labiau stiprins vasaros karštis. Todėl, kad anksčiau buvo tik gyvūnai, žmonės labai mėgsta pokalbius apie orą ir klimatą. Todėl, kad primityvus atsiminimas įrašytas į jutimo organus ir siejasi su išgyvenimo sąlygomis priešistorinėje epochoje. Tie iš anksto užprogramuoti, priimtini pokalbiai vis dėlto yra realaus žaidimo ženklas. Net jei gyvename bute, kuriame terminį stabilumą garantuoja patikimos ir gerai veikiančios technologijos, mes negalime atsisakyti to gyvuliško atavizmo. Todėl visiškas supratimas apie mūsų gėdą ir mūsų nelaimę, tai, kad jos apima viską ir yra nekintamos, gali kontrastingai išryškėti tik gana palankiomis klimato sąlygomis.

Rašydamas po truputį prisikapsčiau iki pastarojo meto įvykių. Rugpjūčio 17-ąją, per žiaurius karščius, parašiau atsiminimus apie gimtadienio *party* Madride, kuris vyko lygiai prieš metus. Neužtrukau pasakodamas apie paskutinę viešnagę Paryžiuje, Izabelės mirtį. Man atrodė, kad apie tai jau rašiau ankstesniuose puslapiuose ir kad tai buvo pasekmė, bendras žmonijos likimas, o aš norėjau, kad mano kūrinys būtų novatoriškas, atneštų ką nors nelaukta ir nauja.

Dabar melas man pasirodė visa savo didybe: jo pilna visose gyvenimo srityse ir meluoja visi. Jį įteisino visi iki vieno filosofai ir pusė literatų. Ko gero, jis buvo būtinas tam, kad išliktų rūšis, ir Vincentas buvo teisus: mano gyvenimo aprašymas, po to, kai bus išplatintas ir pakomentuotas, padarys galą žmonijai. Tokiai, kokią ją pažinojome. Mano *užsakovas,* jei kalbėtume mafijos terminais (o kalbame iš tikrųjų apie nusikaltimą ir net, tiesą sakant, apie *nusikaltimą žmonijai*), galėjo būti patenkintas. Žmogus suka iš kelio, jis ketina atsiversti.

Prieš padėdamas paskutinį pasakojimo tašką, vėl prisiminiau Vincentą, tikrąjį šios knygos įkvėpėją, vienintelę žmogišką būtybę, kuri įkvėpė tokį svetimą prigimčiai jausmą – žavėjimąsi. Vincentas teisingai įžvelgė manyje *šnipo* ir *išdaviko* gabumus. Žmonijos istorijoje jau būta šnipų, išdavikų (beje, ne tiek daug, tik keletas, skirtingose epochose; apskritai įdomiau būtų konstatuoti, kiek laiko žmonės elgėsi kaip *geri gyvuliai*, kaip jaučiai, savanoriškai ir džiaugdamiesi lipdami į sunkvežimį, kuris nuveš juos į skerdyklą), bet aš, be abejo, pirmas gyvenau epochoje, kurioje išdavinėti padėjo technologijos. Konceptualizuodamas savo išdavystę, beje, galėjau tik paspartinti neišvengiamą istorijos evoliuciją. Žmonės vis labiau norės gyventi laisvi, nejausti atsakomybės, lyg pašėlę ieškoti malonumų. Jie norės gyventi taip, kaip jų visuomenėje jau gyvena *kids*, o kai amžius rimtai pareikš savo teises, kai jie nebepajėgs kovoti, viską užbaigs. Bet prieš tai taps eloimitų Bažnyčios nariais, jų genetinis kodas bus išsaugotas ir jie numirs tikėdami, kad malonumų paieškai skirtas gyvenimas tęsis amžinai. Tokia istorijos tėkmės prasmė, tokia jos ilgalaikė kryptis, kuri neapsiribos Vakarų pasauliu. Vakarai tenkinosi tuo, kad nuo viduramžių pabaigos plėšė dirvonus, nurodinėjo raidos kelius.

Tada išnyks erdvė, tokia, kokią suprantame šiandien, tada atsiras kažkas kita, ko dar negalime įvardyti. Gal tai bus kas nors blogiau, gal geriau, bet tikrai bus ne tiek daug ambicijų ir tikrai bus ramiau. Žmonijos istorijoje nekantrumo ir entuziazmo svarba nebuvo pakankamai įvertinta. Gal iš tikrųjų teisus buvo storžievis kvailys Hėgelis, gal aš buvau *proto klasta.* Mažai tikėtina, kad mus turinti pakeisti rūšis bus tokia pati *sociali rūšis.* Jau nuo vaikystės mintį, kuria baigdavosi visos diskusijos, kuri sutaikydavo visas skirtingas nuomones, mintį, kuri dažniausiai sulaukdavo visuotinio konsensuso, kuri buvo rami, *paprasta,* galima reziumuoti maždaug taip: „Iš esmės gimsti vienas, gyveni vienas ir miršti vienas." Ją suvokdavo patys primityviausi protai, bet tokią pat išvadą padarydavo ir patys įžvalgiausi mąstytojai, bet kokiomis aplinkybėmis ji sulaukdavo visuotinio pritarimo. Vos išgirdęs šiuos žodžius kiekvienas pamanydavo, kad niekada negirdėjo nieko gražesnio, nieko gilesnio nei teisingesnio. Nesvarbu, kokio amžiaus, lyties, socialinės padėties pašnekovai. Tai jau krito į akis mano kartai, o dar labiau – Esteros kartai. Tokia visuomenės nuostata tikrai negalėjo žadinti draugiškų jausmų. Draugiški jausmai atgyveno, suvaidino savo istorinį vaidmenį. Jausmai buvo neišvengiami tuo pradiniu laikotarpiu, kai žmogus tapo protingas, bet šiandien jie – tik nenaudinga ir varžanti liekana. Panašiai atsitiko ir su seksualumu. Nuo tada, kai visuotinai paplito dirbtinis apvaisinimas. „Masturbuotis, vadinasi, mylėtis su tuo, kurį iš tikrųjų myli." Šią frazę priskiria įvairiems žmonėms, nuo Keito Ričardso iki Žako Lakano. Kad ir kaip būtų, tuo metu, kai ji buvo ištarta, *pralenkė savo epochą* ir todėl negalėjo būti tinkamai suprasta. Beje, seksualiniai santykiai tikrai kurį laiką buvo narciziškos žmonių diferenciacijos reklamos ramstis ir principas, seksą vis dažniau puoselėdavo specialistai, *erotinis elitas.* Narciziška kova vyks tol, kol rasis aukų,

norinčių kovoti, pasiruošusių ieškoti toje kovoje savosios pažeminimo porcijos. Greičiausiai ji truks tol, kol gyvuos draugiškumas, ir bus to draugiškumo paskutinė liekana, bet galų gale ji baigsis. Jei kalbėsime apie *meilę,* tai apie ją nebeverta nė mąstyti, aš, be abejo, buvau vienas iš paskutinių savo kartos žmonių, mylintis save tiek nedaug, kad galėjau mylėti ką nors kitą, bet ir tai nedažnai, tik du kartus gyvenime. Individo laisvėje, nepriklausomybėje nėra meilės, tai paprasčiausiai melas, ir vienas iš šiurkščiausių, kokį tik galima sugalvoti. Meilė egzistuoja tik tada, kai trokšti save sunaikinti, ištirpti, dingti patirdamas, kaip kadaise sakydavo, *vandenyno jausmą.* Tame nežinia kame, kuris vis dėlto, bent jau netolimoje ateityje, išnyks.

Prieš trejus metus išsikirpau iš *Gente Libre* nuotrauką, kurioje vyro (matėsi tik dubuo) įnagis iki pusės ir, taip sakant, ramiai įkištas į maždaug dvidešimt penkerių metų moters ilgais kaštoniniais garbanotais plaukais pizę. Visos to iliustruoto žurnalo, skirto „laisvoms poroms“, nuotraukos buvo panašios. Kodėl mane taip sužavėjo ta klišė? Atsiklaupusi ir pasirėmusi rankų dilbiais, jauna moteris buvo atsukusi veidą į objektyvą lyg stebėtųsi tuo, kad jai netikėtai į makštį įgrūdo penį. Tuo metu, kai ji mąstė visai apie ką kita. Pavyzdžiui, kaip nušveisti keramines plyteles. Beje, atrodė, kad ji stebisi maloniai, žvilgsnyje šleikščiai saldus, beasmenis pasitenkinimas, lyg į šį nenumatytą kontaktą labiau reaguotų jos gleivinės, o ne protas. Pati jos pizė klusni ir švelni, tinkamų matmenų, patogi, kad ir kaip būtų, džiugiai atsivėrusi ir, regis, galinti nesunkiai atsiverti bet kada, kai tik to bus paprašyta. Šis mielas, be ceremonijų, be tragedijos, savanoriškai reiškiamas svetingumas šiuo metu buvo viskas, ko troškau iš šio pasaulio. Žiūrėdamas į tą nuotrauką, suvokdavau tai kiekvieną slenkančių savaičių dieną. Taip pat suvokiau, kad niekada to nebegausiu ir rimtai net nebandysiu gauti, kad Este-

ros išvykimas buvo ne skausmingas perėjimas iš vienos būklės į kitą, bet visiškas galas. Gal dabar ji jau grįžusi iš Jungtinių Valstijų, greičiausiai jau. Netikėjau, kad jos pianistės karjera bus labai sėkminga, nes jai vis dėlto trūko talento ir talentą lydinčios naivumo dozės. Ji buvo iš esmės labai blaiviai mąstanti mergytė. Grįžo ar ne, nesvarbu, tai nieko nebepakeis, ji nenorės vėl su manimi pasimatyti. Jai aš buvau praėjęs nuotykis. Tiesa, pats sau irgi buvau praėjęs nuotykis. Bet kokia mintis vėl pradėti karjerą visuomenėje ar, labiau apibendrinus, užmegzti ryšius su tokiais kaip aš pats, buvo galutinai išgaravusi. Estera mane išsunkė, dėl jos išnaudojau paskutines jėgas. Dabar man buvo *atlyginta.* Ji buvo mano laimė, bet taip pat ji buvo (tą nujaučiau iš pat pradžių) mano mirtis. Beje, ta nuojauta manęs tikrai nepriverte susimąstyti, nes tikra tiesa yra tai, jog privalai susitikti savo mirtį, bent kartą pamatyti jos veidą. Kiekvienas sielos gelmėse tai žinom. Galų gale tokia mirtis geriau. Mažai tikėtina, kad laimingesnis būsi, jei mirsi iš sielvarto ar išsekimo.

DANIELIUS25,16

Iš pradžių atsirado Aukščiausioji sesuo, ji yra pirmoji. Paskui atsirado Septyni Įkūrėjai, kurie įsteigė Centrinį miestą. Jei Aukščiausiosios sesers mokymas yra mūsų filosofinių koncepcijų pagrindas, tai visą politinę naujųjų žmonių bendruomenių organizaciją sukūrė Septyni Įkūrėjai. Bet jie patys pripažino, kad tai buvo ne pagrindinis parametras, be to, jį lėmė biologinė evoliucija, kuri padidino naujųjų žmonių funkcinę autonomiją, taip pat istorijos veiksniai, kurių gausu ankstesnių epochų visuomenėse, dėl jų sunyko tarpusavio ryšių funkcijos. Motyvai, dėl kurių įvyko radikalus naujųjų žmonių išsiskyrimas, beje, nebuvo labai radikalūs, ir viskas liudija, kad išsiskyrimas vyko palaipsniui, greičiausiai per kelių kartų gyvenimo tarpsnį. Visuotinis fizinis išsiskyrimas, tiesą sakant, yra įmanoma socialinė konfigūracija, suderinama su Aukščiausiosios sesers mokymu, ir turi tik vieną tikslą. Tai tikrai nebuvo pasekmė siaurąja prasme.

Kai išnyko fiziniai kontaktai, dingo ir geismas. Nejaučiau jokio fizinio potraukio Marijai23, taip pat natūraliai, kaip nejaučiau jo Esterai31, nors ji, šiaip ar taip, buvo išaugusi iš amžiaus, kai įmanomi tokie dalykai. Buvau įsitikinęs, kad nei Marija23, nepaisant jos pabėgimo, nei Marija22, nepaisant keisto epizodo prieš jos mirtį (apie tai papasakojo mano pirmtakas), taip pat nepažino geismo. Bet užtat pažino, ir ypač skausmingai, kas yra geismo ilgesys ir noras vėl jį pajusti, spinduliuoti, kaip spindu-

liavo jų tolimos protėvės, tokios galingos jėgos veikiamos. Nors Danielius1 labai iškalbingai gvildena temą apie geismo ilgesį, aš iki šio momento išvengiau to fenomeno. Kuo ramiausiai diskutuoju su Estera31 apie mūsų abiejų protėvių santykių detales. Ji savo ruožtu ne mažiau šalta tuo klausimu ir neapgailestauja, nesijaudina, kad mes baigiame epizodinį pokalbį ir skiriamės, kad vėl grįžtame į mūsų ramų, stebėtojišką gyvenimą, kuris greičiausiai klasikinio laikotarpio žmonėms būtų atrodęs nepakenčiamai nuobodus.

Gryna protinė veikla, atskirta nuo bet kokios praktinės veiklos, skirta tik pažinimui, yra vienas kertinių Aukščiausiosios sesers mokymo akmenų. Iki mūsų dienų dėl to nekilo jokių abejonių.

Mano gyvenimo kalendoriuje ne visi lapeliai. Galiu išskirti keletą nedidelių malonių epizodų (panašiai, kaip saulės spindulys slysta langinėmis arba nuo gūsingo, iš šiaurės papūtusio vėjo staiga ima sklaidytis grėsmingų kontūrų debesys). Tiksli gyvenimo trukmė – nesvarbus parametras. Esu identiškas Danieliui24 ir žinau, kad Danielius26 bus ekvivalentiškas mano įpėdinis. Riboti, garbingi prisiminimai, kuriuos išsaugome apie identiškus gyvenimus, tikrai nėra tokie aiškūs, kad jų pakaktų asmeninei vaizduotei. Apskritai žmonių gyvenimai yra panašūs, ir šioji slapta tiesa, slepiama per visą žmonijos istoriją, galėjo išryškėti tik naujųjų žmonių laikais. Atmesdami nepilną formos paradigmą, mes siekiame patekti į nesuskaičiuojamų potencialų visatą. Paėmę tapsmą į skliaustelius, mes jau atsidūrėme neribotame, begaliniame sąstingyje.

DANIELIUS 1,28

Rugsėjis, netrukus išvyks paskutiniai atotogautojai. Kartu su jais paskutinės krūtys, paskutiniai trikampiai kuokštai, paskutiniai prieinami mikropasauliai. Manęs laukia nesibaigiantis ruduo, paskui žvaigždėta žiema. Šį kartą aš tikrai užbaigiau savo darbus, išnaudojau visas paskutines minutes, nėra kuo paaiškinti mano buvimą šioje žemėje, neliko jokių ryšių, konkretaus tikslo. Vis dėlto yra kažkas, kažkas baisaus, kas plaukioja erdvėje ir, atrodo, nori priartėti. Kad ir kaip tiksliai būtų nusakomas liūdesys, sielvartas, netektis, yra dar vienas dalykas, kurį būtų galima pavadinti *gryna erdvės baime.* Ar tai jau paskutinė stadija? Ką aš padariau, jei nusipelniau tokio likimo? Ką apskritai padarė žmonės? Nebejaučiu savyje neapykantos, nesuprantu, už ko galėčiau kabintis, jokio orientyro, jokio ženklo. Mane apėmusi baimė, visa ko tiesa, ji visu kuo prilygsta mūsų matomam pasauliui. Nebėra realaus pasaulio, pasaulio, kurį gali jausti, žmogiškojo pasaulio. Aš išėjau iš laiko, nebeturiu nei praeities, nei ateities, nebėra manyje nei liūdesio, nei planų, nei nostalgijos, nei vienišumo jausmo, nei vilties. Liko tik baimė.

Erdvė ateina, artėja ir nori mane praryti. Kažkoks nedidelis triukšmas kambario viduryje. Vaiduokliai jau čia, jų pilna erdvė, jie mane supa. Jie minta išbadytomis žmonių akimis.

DANIELIUS25,17

Taip baigėsi Danieliaus1 gyvenimo aprašymas. Apgailestavau dėl tokios staigios jo gyvenimo baigties. Paskutinės prognozės apie rūšies, kuri turės pakeisti žmones, psichologiją buvo gana įdomios. Jei būtų jas rutuliojęs toliau, man atrodo, būtume galėję gauti naudingos informacijos.

To jausmo visiškai nesuprato mano pirmtakai. Kaip individas, Danielius1, žinoma, garbingas, bet ribotas, nedidelio proto, gana tipiškas ribojimų ir prieštaravimų, kurie turėjo atvesti rūšį į pražūtį, atstovas – toks griežtas (kaip ir Vincento1) mūsų bendro protėvio įvertinimas. Pirmtakai pažymėjo, kad dėl savo prigimčiai būdingų neišsprendžiamų prieštaravimų Danielius būtų galėjęs tik toliau cikliškai svyruoti tarp nusivylimo ir vilties, po truputį artėdamas prie būsenos, kai jaučiama visiška vienatvė, ir tas jausmas gilėja, nes tai susiję su senėjimu ir gyvybinio tonuso netekimu. Jie pastebėjo, kad jo paskutinė poema, parašyta lėktuve, skraidinusiame jį iš Almerijos į Paryžių, yra žmonių dvasinės būsenos simptomas tuo periodu, kurį galima panaudoti kaip epigrafą klasikiniam Hačeto ir Rolinzo kūriniui „Visiška vienatvė, senėjimas“.

Supratau, kad jų argumentai įtikinami, ir, tiesą sakant, tik vos juntama, beveik neapčiuopiama intuicija mane pastūmėjo pabandyti sužinoti daugiau. Estera31 iš pradžių pasipriešino ir griežtai atsisakė atsakinėti į mano klausimus. Ji, žinoma, skaitė Esteros1 gyvenimo aprašymą, netgi užbaigė komentarą, bet nemano, kad man derėtų su juo susipažinti.

„Žinokite, – parašiau (mes jau seniai buvome perėję prie nevizualinio ryšio), – aš vis dėlto jaučiuosi labai nutolęs nuo savo pirmtako...“ Ji šiurkščiai atsakė, kad niekada nesi tiek nutolęs, kiek įsivaizduoji.

Nesupratau, kas ją vertė manyti, kad ši dviejų tūkstančių metų senumo istorija apie senosios rasės žmones šiandien galėtų būti labai aktuali. Ji mįslingai atsakė, kad vis dėlto vieną kartą ji buvo aktuali ir labai neigiamai aktuali.

Man besispyriojant ji pagaliau nusileido ir papasakojo, ką žino apie paskutines Danieliaus1 ir Esteros1 santykių akimirkas. Praėjus dviem savaitėms po to, kai baigė savo gyvenimo aprašymą, rugsėjo 23-iąją jis jai paskambino. Jie daugiau tikrai nesusitiko, bet jis skambino daugybę kartų. Ji atsakė, iš pradžių švelniai, bet neleisdama suabejoti, kad nepageidauja jo matyti. Supratęs, kad šis būdas netinka, jis ėmė siuntinėti SMS, paskui elektronines žinutes, pagaliau, negalėdamas užmegzti normalaus ryšio, bandė vis kvailesnius būdus. Liko vis mažiau vilties, jog ji atsakys, todėl jis darėsi vis drąsesnis, atvirai pripažino, kad Estera turi seksualinę laisvę, ir net ją dėl to pagyrė, daug kartų darė nepadorias užuominas, priminė labiausiai erotiškus jų ryšio momentus, piršo mintį, kad jie kartu galėtų lankyti poroms skirtas naktinio pasilinksminimo vietas, filmuoti valiūkiškus vaizdo filmus, įgyti naujos patirties. Patetiška ir truputį šlykštu. Galų gale jis parašė jai daugybę laiškų, į kuriuos negavo jokio atsakymo. „Jis žeminosi... – komentavo Estera31, – jis voliojosi nusižeminimo purve ir darė tai pačiu niekingiausiu būdu. Nusirito iki to, kad siūlė jai pinigų, daug pinigų, vien už tai, kad praleistų su ja paskutinę naktį. Tai buvo dar absurdiškiau, nes ji pati buvo pradėjusi neblogai užsidirbti kaip aktorė. Galų gale ėmė trainiotis aplink jos namus Madride. Estera keletą kartų pastebėjo jį baruose ir pradėjo bijoti. Tuo metu turėjo naują bičiulį, su ku-

riuo viskas buvo gerai. Mylėdamasi su juo jautė didelį malonumą, o su jūsų pirmtaku tai ne visada pavykdavo. Net ketino kreiptis į policiją, bet jis tenkinosi tuo, kad slampinėjo po kvartalą ir niekada nebandė su ja susitikti; galų gale dingo."

Nenustebau, nes viskas sutapo su tuo, ką įstengiau sužinoti apie Danieliaus1 asmenybę. Paklausiau Esteros31, kas įvyko paskui, nors ir suvokiau, kad jau žinau atsakymą.

„Jis nusižudė. Nusižudė pamatęs ją filme *Una mujer desnuda**, kuriame ji vaidino pagrindinį vaidmenį. Filmas buvo susuktas pagal vienos jaunos italės, kuri tuo metu turėjo šiokį tokį pasisekimą, romaną. Ši pasakojo, kaip tobulėjo sekso srityje niekada nejausdama nė menkiausio jausmo. Prieš nusižudydamas parašė jai paskutinį laišką, bet jame nieko nekalbėjo apie savižudybę. Ji apie tai sužinojo tik iš spaudos. Priešingai, laiško tonas buvo džiugus, beveik euforiškas. Jis skelbė tikįs jų meile, vienerius, gal dvejus metus juos kamavę sunkumai buvę paviršutiniški. Tas laiškas padarė Marijai23 katastrofišką poveikį. Pastūmėjo ją bėgti, įsivaizduoti, kad kažkur atsirado socialinė žmonių ar naujųjų žmonių (ji nelabai gerai žinojo, kokia) bendruomenė ir ji aptiko naujų santykių organizacijos tipą, o radikalus, mums įprastas individualus gyvenimas gali jau dabar būti nutrauktas, nereikia laukti, kol pasirodys Ateities žmonės. Pabandžiau atvesti ją į protą, paaiškinti, kad tas laiškas paprasčiausiai rodo jūsų pirmtako dvasinės būsenos pablogėjimą, paskutinį patetišką bandymą paneigti realybę, kad ta beribė meilė, apie kurią jis kalba, egzistavo tik jo vaizduotėje, kad Estera niekada jo nemylėjo. Niekas nepadėjo; Marija23 teikė tam laiškui, ypač jį baigiančiai poemai, didžiulę reikšmę.

– Nepritariate jos nuomonei?

* Nuoga moteris – (*isp.*), *vert. past.*

– Turiu pripažinti, kad tekstas įdomus, be ironijos ir sarkazmo. Parašytas neįprasta maniera. Manau, kad jis net gana jaudinantis. Bet teikti jam tiek daug reikšmės... Ne, nesutinku. Tikriausiai Marija23 pati nelabai sugebėjo išlaikyti pusiausvyrą. Tai vienintelė priežastis, galinti paaiškinti, kodėl ji paskutines eiles palaikė konkrečia, naudinga informacija."

Estera31, aišku, tikėjosi, kad paprašysiu dar ko nors, tad man teko laukti tik dvi minutes, kol ji stukseno klaviatūra iki rado paskutinę Danieliaus poemą, kurią prieš nusižudydamas paskyrė Esterai. Tą pačią, kuri pastūmėjo Mariją23 palikti namus, atsisakyti įpročių, gyvenimo būdo ir iškeliauti ieškoti hipotetiškos naujųjų žmonių bendruomenės:

Mano gyvenime, mano gyvenime, labai senas gyvenime,
Mano pirmasis blogai išsipildęs nore,
Mano pirmoji sumenkinta meile,
Reikėjo, kad tu sugrįžtum.

Reikėjo, kad sužinočiau,
Kas gyvenime yra geriausia,
Kai du kūnai mėgaujasi laime
Ir be perstojo susilieja ir atgimsta.

Tapęs visiškai priklausomas,
Žinau, kas yra žmogaus virpėjimas,
Netikrumas, kad išnyksi,
Saulė, kuri kepina palaukėje,

Ir meilė, kurioje viskas lengva,
Kur šią akimirką viskas duota;
Laike egzistuoja
Nemirtingumo sala.

TREČIA DALIS

Paskutinis komentaras, epilogas

Tuo metu, birželio pradžioje, saulė tekėdavo apie ketvirtą valandą, nors geografinė platuma buvo žema. Žemės ašies sukimosi pakitimai sukėlė ne tik Didįjį Išsausėjimą, bet ir daugiau panašaus pobūdžio nelaimių.

Kaip visi šunys, Foksas neturėjo tikslaus miego tvarkaraščio: miegojo su manimi, taip pat ir keldavosi. Jis smalsiai bėgo įpėdžiui, kai ėjau per kambarius ir kroviau nedidelį krepšį, kurį paskui užsimečiau ant pečių. Kai išėjau iš namų ir pasukau apsauginio užtvaro link, džiaugsmingai pavizgino uodegą. Paprastai į pirmąjį pasivaikščiojimą išeidavome daug vėliau.

Kai įjungiau atrakinimo mechanizmą, nustebęs žvilgtelėjo į mane. Metaliniai ratai lėtai pasisuko aplink savo ašį ir atvėrė trijų metrų angą. Žengiau kelis žingsnius ir atsidūriau išorėje. Foksas vėl žvilgtelėjo į mane tarsi abejodamas ar klausdamas. Jokie ankstesnio gyvenimo atsiminimai, net ir genetinė atmintis, jo neruošė tokiems dalykams, tiesą sakant, manęs irgi. Jis keletą sekundžių abejojo, paskui iš lėto atbidzeno prie mano kojų.

Pirmiausia man teks eiti lyguma, kurioje niekas neauga. Maždaug dešimt kilometrų. Paskui prasidės miškingas šlaitas, labai palengva kylantis aukštyn. Jis tęsiasi iki horizonto. Neturėjau jokio kito plano, tik eiti į vakarus, dar geriau vakarų – pietvakarių kryptimi. Ten, kur buvo Lansarotė, arba netoli jos, galėjo įsikurti naujųjų žmonių, žmonių ar nežinia kokia bendruomenė.

Gal pavyks ją surasti. Maždaug tokie buvo mano ketinimai. Regionų, pro kuriuos teks keliauti, gyventojai buvo labai menkai ištyrinėti, užtat jų topografija buvo neseniai ir tiksliai aprašyta.

Ėjau maždaug dvi valandas. Žemė akmeninga, bet eiti nesunku. Paskui atsidūriau medžių unksmėje. Foksas bidzeno šalia manęs. Jis aiškiai džiaugėsi, kad pasivaikščiojimas toks ilgas ir gali miklinti letenėles. Aš visą laiką suvokiau, kad mano išvykimas yra pralaimėjimas, galbūt savižudybė. Prisidėjau į kuprinę mineralinių druskų kapsulių, galėjau išgyventi keletą mėnesių, nes, be abejo, kelionėje nepritrūks nei geriamojo vandens, nei saulės. Atsargos, aišku, galų gale baigsis, bet rimta problema artimiausiu metu bus Fokso maitinimas. Galėjau medžioti: pasiėmiau pistoletą ir daug dėžučių šovinių su švininėmis kulkomis. Tačiau niekada nešaudžiau ir visiškai nežinojau, kokių rūšių žvėrių susitiksiu tose vietovėse, pro kurias teks keliauti.

Pavakare miškas ėmė šviesėti, paskui išėjau į pievelę, apaugusią neaukšta žole. Pasiekiau šlaito, į kurį kilau nuo ryto, viršūnę. Vakarų kryptimi šlaitas leidosi žemyn ir buvo daug statesnis, toliau matėsi virtinė kalvų ir gilių slėnių. Kiek akys užmato, tankus miškas. Nuo kelionės pradžios nepastebėjau jokių žmonių buvimo pėdsakų, apskritai kokių nors gyvūnų pėdsakų. Prieš leisdamasis žemyn, į pietus, nusprendžiau nakčiai apsistoti prie balos, iš kurios išteka upeliukas. Prieš atsiguldamas prie mano kojų, Foksas ilgai lakė. Išgėriau tris tabletes, mano medžiagų apykaitai būtiną dienos normą, paskui išvyniojau gana ploną kelioninę antklodę, kurią buvau pasiėmęs. Jos, be abejo, turėtų pakakti. Žinojau, kad jei viskas klosis normaliai, man neteks kilti aukštai į kalnus.

Apie vidurnaktį temperatūra šiek tiek nukrito. Foksas prisiglaudė prie manęs. Kvėpavo lygiai. Kartais per miegus susap-

nuodavo. Tada judindavo letenas lyg šoktų per kliūtį. Miegojau labai blogai. Vis aiškiau ir aiškiau ėmė rodytis, jog mano sumanymas neprotingas ir pasmerktas nesėkmei. Tačiau tikrai nesigailėjau. Beje, be vargo galėjau pasukti atgal, nes Centrinis miestas nieko nekontroliavo, pabėgimai dažniausiai paaiškėdavo netyčia, kai atgabendavo krovinius ar prireikdavo atlikti būtinus remonto darbus. Kartais tai atsitikdavo po daugelio metų. Galėjau grįžti, bet neturėjau noro. Toji vienatvės rutina, kurią paįvairindavo tik intelektualūs ryšio seansai, buvo mano gyvenimas, ir toks turėjo būti iki pabaigos. Dabar tai man atrodė nepakenčiama. Turėjau būti laimingas, laimingas kaip geras vaikas, laimę turėjo suteikti kasdienė veikla ir iš jos kylantis saugumo jausmas. Neturėjau kentėti ir rizikuoti. Bet laimės nesulaukiau, ramybė atvedė į sąstingį. Naujieji žmonės turėjo nedaug džiaugsmų, dažniausiai jie rūpinosi organizacijos ir tvarkos klausimais, remdamiesi nurodymais, kūrė nesudėtingas struktūras, kruopščiai ir racionaliai kaitaliojo menkus tikslus. To nepakako. Planuodama geismo (anot budistų apibrėžimo) išnykimą Aukščiausioji sesuo teigė, kad reikia naudoti nedaug energijos, ji neturi būti skirta konfliktams spręsti, ją reikia tausoti, kad pakaktų užtikrinti minties funkcionavimą. Pati mintis turi būti lėtesnė, bet tikslesnė (kartu ir aiškesnė), *išvaduota* mintis. Šio sumanymo nepavyko įgyvendinti, bet užtat liūdesys, ilgesinga ir galų gale mirtinai pavojinga melancholija užliejo mūsų kartas, atitrūkusias nuo kūno. Aiškiausias nesėkmės ženklas. Galų gale ėmiau pavydėti Danieliaus1 likimo, jo prieštaringo ir audringo gyvenimo, jį blaškiusių meilės aistrų (jo kančių) ir pagaliau tragiško galo.

Jau daug metų kiekvieną rytą pabudęs paklusdavau Aukščiausiosios sesers nurodymams ir atlikdavau pratybas, kurias pasiūlė Buda savo pamoksle apie tai, kaip sutelkti dėmesį: „Taip jis

gyvena, stebėdamas savo kūną iš vidaus; jis gyvena stebėdamas savo kūną iš išorės, jis gyvena stebėdamas savo kūną iš vidaus ir išorės. Jis gyvena stebėdamas, kaip atsiranda kūnas; jis gyvena stebėdamas, kaip išnyksta kūnas; jis gyvena stebėdamas, kaip atsiranda ir išnyksta kūnas. „Štai kūnas“: jam būdinga introspekcija, skirta tik pažinimui, tik apmąstymams, taip jis gyvena laisvas ir neprisirišęs prie nieko pasaulyje.“ Nuo pat gimimo kiekvieną minutę jaučiau savo kvėpavimą, suvokiau organizmo kinestezinę pusiausvyrą, jo svyravimus. Didžiulio džiaugsmo, fizinio kūno persimainymo, užplūstančių Danielių1 tuo metu, kai jis patenkindavo geismą (ypač pojūčio, tarsi plauktų į kitą pasaulį), kurį patirdavo kūniškai santykiaudamas, – viso to niekada nepatyriau, neturėjau apie tai nė menkiausio supratimo. Dabar man atrodė, kad taip nebegalėčiau gyventi.

Drėgnas rytas apgaubė miškingą vietovę. Kartu su juo atėjo švelnūs sapnai, bet jų nesupratau. Ištryško ašaros, tai, kad jos sūrios, mane labai nustebino. Paskui pasirodė saulė, o kartu su ja – ir vabzdžiai. Pradėjau suprasti, kaip gyveno žmonės. Delnai, kojų padai pasidengė šimtais mažų pūslelių. Niežėjo žiauriai, ir aš įnirtingai kasiausi dešimt minučių. Kasiausi tol, kol apsipyliau krauju.

Vėliau, kai priėjome vešlią pievą, Foksui pavyko sugauti triušį. Tiksliu judesiu jis sulaužė jam kaklo slankstelius, paskui atnešė mažą, šlykščiai kruviną žvėrelį prie mano kojų. Kai Foksas ėmė ryti jo vidaus organus, nusisukau. Toks buvo tikrasis pasaulis.

Visą savaitę keliavome per stačių uolų teritoriją, kuri, kaip pažymėta mano žemėlapyje, turėjo būti Gadoro *sierra**. Niežėjo ma-

* Kalnai – (*isp.*), *vert. past.*

žiau, nors turbūt baigiau apsiprasti su nuolatiniu skausmu, kuris sustiprėdavo vakarais. Lygiai taip, kaip ėmiau priprasti prie purvo sluoksnio, dengiančio mano odą, prie stipresnio kūno kvapo.

Vieną rytą, prieš pat aušrą, pabudau nejausdamas Fokso kūno šilumos. Išsigandęs pašokau. Jis buvo už kelių metrų ir kasėsi į medį įnirtingai čiaudėdamas. Jam aiškiai skaudėjo už ausų, ten, kur prasideda sprandas. Priėjęs švelniai paėmiau jį ant rankų. Braukdamas delnu per kailį, greitai aptikau pabrinkusią vietelę, pilką, kelių centimetrų pločio. Tai buvo ganyklinė erkė, atpažinau, nes buvau skaitęs jos aprašymą knygoje apie gyvūnų biologiją. Žinojau, kad ištraukti tą parazitą reikia švelniai. Pasirausiau kuprinėje, susiradau pincetą ir spiritu sumirkytą kompresą. Foksas tyliai inkštė, bet, kol jį operavau, nejudėjo. Lėtai, milimetras po milimetro, ištraukiau erkę iš odos. Ji buvo cilindro formos, pilka, mėsinga, atrodė šlykšti. Nutuko, prisisiurbusi kraujo. Toks buvo tikrasis pasaulis.

Pirmąją antrosios savaitės dieną priėjau plyšį žemėje, jis užtvėrė man kelią vakarų kryptimi. Kad jis yra, žinojau iš palydovo nuotraukų, bet neįsivaizdavau, kad bus neįmanoma per jį persikelti ir keliauti tolyn. Melsvo atspalvio sienos buvo visiškai vertikalios ir niro žemyn kelis šimtus metrų iki sunkiai įžiūrimo dugno, kuris buvo nelabai lygus, prisėtas juodų akmenų ir telkšančių purvo ežerų. Oras buvo skaidrus ir matėsi menkiausios kitoje pusėje esančios sienos detalės. Iki jos galėjo būti dešimt kilometrų. Ji irgi buvo visiškai vertikali.

Jei iš palydovo nuotraukų braižytuose žemėlapiuose tikrai nebuvo galima suprasti, kad tas žemės plyšys neįveikiamas, tai tiksliai galėjai žinoti jo trasą – pradžia zonoje, kur kadaise buvo senasis Madridas (miestą sugriovė keli branduoliniai sprogimai per vieną iš paskutinių žmonijos konfliktų). Plyšys ėjo per Is-

panijos pietus, paskui per pelkėtą zoną, toje vietoje, kur buvo Viduržemio jūra, o toliau skverbėsi į patį Afrikos žemyno centrą. Vienintelis įmanomas sprendimas – apeiti jį iš šiaurės. Būtų tūkstančio kilometrų lankstas. Praradęs viltį, keletą minučių sėdėjau, kojos tabalavo tuštumoje, o saulė kilo virš kalnų viršūnių. Foksas sėdėjo greta ir klausiamai žvilgčiojo į mane. Bent jau jo mitybos klausimas išsisprendė. Krašte veisėsi labai daug triušių, jie visiškai patikliai prisileisdavo artyn ir Foksas juos papjaudavo. Be abejo, jų natūralūs priešai išnyko jau prieš kelias kartas. Stebėjausi, kaip greitai Foksas atsiminė savo laukinių protėvių instinktus. Taip pat stebėjausi, kad jis labai džiugiai (nes būste galėjo tik tinginiauti) uostė viršukalnių kvapus ir šokinėjo kalnų pievose.

Dienos buvo malonios ir jau karštos. Mes be vargo perkopėme *sierra Nevada* grandinę per Ragos *puerto**, dviejų tūkstančių metrų virš jūros lygio aukštyje. Tolumoje matėsi sniegu vainikuota Mulaseno viršūnė, kuri buvo ir liko, nepaisant įvykusių geologinių sukrėtimų, aukščiausia Iberijos pusiasalio viršūnė.

Labiau į šiaurę driekėsi plokščiakalnių ir klintinių kalvų zona su daugybe olų. Jos buvo prieglobstis priešistoriniams žmonėms, kurie pirmieji apsigyveno regione. Vėliau jose prieglaudą rado paskutinieji musulmonai, kuriuos iš šalies vijo ispanų Rekonkista. Pagaliau XX amžiuje jose buvo įkurtos rekreacinės zonos ir įrengti viešbučiai. Įpratau jose ilsėtis dieną, o toliau keliaudavau tik atėjus nakčiai. Trečios dienos rytą pirmą kartą pastebėjau laukinių pėdsakus – laužo ir smulkių gyvūnų kaulų liekanas. Jie kūrė ugnį tiesiai ant vieno olos kambario grindų ir pradegino kiliminę dangą, nors viešbučio virtuvėse stovėjo visa baterija elektrinių viryklių, deja, viryklių veikimo principų jie nepajėgė su-

* Perėja – (*isp.*), *vert. past.*

prasti. Negalėjau atsistebėti matydamas, kad didelė dalis įrenginių vis dar veikia po keleto šimtmečių: elektrinės tebegamina tūkstančius kilovatų, kurių niekas nebenaudoja. Aukščiausioji sesuo buvo labai priešiška viskam, kas galėjo ateiti iš žmonijos. Trokšdama visiškai atsiskirti nuo prieš mus gyvenusios giminės, tučtuojau nusprendė kurti savarankiškas technologijas anklavuose, skirtuose naujiesiems žmonėms. Žemes ji po truputį supirko iš žlugusių tautų, kurios nesugebėjo sudurti galo su galu, o netrukus ir spręsti gyventojų sanitarinių problemų. Visi anksčiau pastatyti įrengimai buvo apleisti. Taigi dar nuostabiau tai, kad jie nenustojo veikti. Antra vertus, kad ir kaip vertintume, žmogus tikrai buvo *sumanus* žinduolis.

Pasiekęs Negratino *embalse**, trumpam sustojau. Gigantiškos užtvankos turbinos sukosi lėtai, jos tiekė srovę tik stulpų su natrio lempomis, kurie be reikalo stovėjo išilgai greitkelio tarp Granados ir Alikantės, eilei. Žolės ir krūmai šen bei ten jau stelbė suskeldėjusį, smėliu užneštą plentą. Įsikūriau seno kavinės-restorano, iškilusio virš turkio spalvos vandens talpyklos, terasoje tarp stalų ir metalinių, rūdžių suėstų kėdžių. Dar kartą užklupau save, kad apima nostalgija, kai pagalvoju apie šventes, banketus, šeimyninius susirinkimus, kurie turėjo čia vykti prieš daugelį šimtmečių. Tačiau labiau nei bet kada tikėjau, kad žmonija *neverta* gyventi, kad tos giminės išnykimas bet kuriuo atveju turi būti vertinamas kaip gera naujiena. Tos išmėtytos, sugadintos liekanos vis dėlto kėlė graudulį.

„Kiek laiko gyvuos sąlygos klestėti blogiui?“ – klausė pati savęs Aukščiausioji sesuo „Antrajame Humanizmo Paneigime“. „Jos gyvuos tol, kol moterys gimdys“, – tuoj pat atsakė. Aukščiausioji

* Užtvanka – (*isp.*), *vert. past.*

sesuo aiškino, kad jokia žmonių problema negalės būti nors minimaliai išspręsta, jei drastiškai nebus sumažintas Žemės gyventojų skaičius. Toliau ji aiškino, kad puiki, išskirtinė istorinė proga protingai sumažinti gyventojų skaičių atsirado XXI amžiaus pradžioje. Vienu metu Europoje (dėl gimstamumo kreivės žemėjimo) ir Afrikoje (dėl epidemijų ir AIDS). Žmonija nepanoro pasinaudoti ta galimybe ir ėmė vykdyti masinės imigracijos politiką, todėl ji visiškai atsakinga už vėliau kilusius etninius ir religinius karus, kurie ir buvo Pirmojo žmonių giminės sumažėjimo preliudas.

Ilgą ir painią Pirmojo sumažėjimo istoriją šiandien išmano tik nedaugelis specialistų, kurie daugiausia remiasi Ravensburgerio ir Dikinsono dvidešimt trijų tomų monumentalia „Šiaurės civilizacijų istorija". Tas veikalas – nepamainomas informacijos šaltinis. Kai kas teigė, kad jame nepakanka tvirtų įrodymų, ypač priekaištavo dėl to, jog per daug vietos skirta sąsajai su Horsa*, kuris, anot Penrouzo, labiau išgarsėjo dėl to, kad buvo apdainuotas prancūzų herojinėse poemose, ir dėl tikslaus eilių metro, o ne todėl, kad apie jį daug kalba istorija. Veikalo kritikai, pavyzdžiui, susitelkdavo prie šios ištraukos:

Tris šiaurės salas suspaudė ledai;
Nesutampa pačios subtiliausios teorijos;
Sakoma, kad kažkur įgriuvus žemei atsirado ežeras,
O dingę žemynai vėl iškilo.

Tamsūs astrologai naršo po mūsų provincijas,
Skelbdami hiperborėjų Dievo sugrįžimą;
Jie praneša apie Kentauro Alfos šlovę
Ir prisiekinėja, kad paklūsta mūsų senųjų kunigaikščių kraujui.

* Anglosaksų karo vadas, *vert. past.*

Penrouzas padarė išvadą, kad ta ištrauka aiškiai prieštarauja tam, ką mes žinome apie Žemės rutulio klimato kaitos istoriją. Išsamesni tyrinėjimai vis dėlto įrodė, kad žmonijos civilizacijų žlugimą lydėjo ir netikėti, ir nelaukti terminiai pokyčiai. Pirmasis žmonių giminės mažėjimas prasidėjo tirpstant ledynams, o dviejų termobranduolinių bombų sprogimai Arkties ir Antarkties ašigaliuose, sukėlę ledynų tirpimą ir užtvindę visą Azijos žemyną, išskyrus Tibetą, ir Žemės gyventojų skaičių padalijęs iš dvidešimties, nugriaudėjo tik amžiaus pabaigoje.

Kituose darbuose rašoma, kad per tą neramumų laikotarpį atgimė Vakarų visuomenėse egzistavę seniausi liaudies tikėjimai ir apeigos, tokie, kaip astrologija, būrimų magija, ištikimybė dinastijų hierarchijoms. Atsikūrė kaimo ir miesto padermės, atgimė barbarų kultai ir papročiai. Tai, kad išnyko žmonijos civilizacijos, bent jau pirmajame etape, maždaug sutapo su tuo, ką XX amžiaus pabaigoje prognozavo spekuliacinių fikcijų autoriai. Žmonių laukė žiauri, laukinė ateitis. Daugelis tai suprato dar net neprasidėjus pirmiesiems neramumams. Kai kurie leidiniai, pavyzdžiui, „Staugiantis metalas“, spausdino nerimo kupinus straipsnius. Bet nelaimės nuojauta nepaskatino žmonių ko nors imtis. Aukščiausioji sesuo aiškina, kad žmoniją turėjo ištikti smurtingas likimas. Iki visiško savęs sunaikinimo. Niekas nebūtų galėjęs jos išgelbėti, net jei manytume, kad to išgelbėjimo kas nors galėjo pageidauti. Nedidelė naujųjų žmonių bendruomenė, susitelkusi anklavuose, saugomuose patikimų apsaugos sistemų, galinti patikimai dugintis ir turinti autonominį ryšių tinklą, turėjo be vargo išgyventi išmėginimų periodą. Ji taip pat lengvai turėjo išgyventi Antrąjį žmonių giminės sumažėjimą, kuris sutapo su Didžiuoju Išsausėjimu. Tada, apsaugota nuo žmonijos žinių bagažo naikinimo ir grobstymo, progai pasitaikius saikingai papildydama tas žinias, ji turėjo atlikti tokį patį

vaidmenį, kokį atliko vienuolynai per visą viduramžių laikotarpį, nors ji tikrai neturėjo tikslo parengti būsimo žmonijos atgimimo, netgi priešingai, sudaryti kiek įmanoma palankesnes sąlygas jos išnykimui.

Kitas tris dienas keliavome per sausą baltą plokščiakalnį su skurdžia augmenija. Vis sunkiau darėsi aptikti vandens ir laimikio. Nusprendžiau pasukti į rytus ir traukti toliau atokiau nuo plyšio. Eidami pagal *Guardal rio** priėjome San Klementės *embalse*, paskui nudžiugome atsidūrę vėsioje *sierra Segura* paunksmėje, kupinoje medžiojamų paukščių ir žvėrelių. Biocheminė mano organizmo sandara (supratau tai keliaudamas) padarė mane nepaprastai atsparų. Lengvai prisitaikydavau prie bet kokios aplinkos, o gyvūnų pasaulis tokių savybių neturėjo. Dar neaptikau jokių didelių plėšrūnų pėdsakų, tad greičiau iš pagarbos senai žmonių tradicijai kiekvieną vakarą sukurdavau laužą. Prieš tai įrengdavau stovyklavietę. Foksas lengvai prisiminė savo atavizmus, būdingus šuniui nuo tada, kai nusprendė lydėti žmogų. Jau daug tūkstantmečių. Kol susirado vietą tarp naujųjų žmonių. Nuo viršukalnių nusileisdavo vėsa – mes buvome maždaug dviejų tūkstančių metrų aukštyje. Foksas atidžiai stebėdavo liepsnas, paskui, kai žarijos imdavo žioruoti, įsitaisydavo prie mano kojų. Žinojau, kad jis miega budriai: pasiruošęs pašokti po pirmo pavojaus signalo ir nužudyti priešą arba žūti pats, gindamas savo šeimininką ir būstą. Nors buvau atidžiai perskaitęs Danieliaus1 pasakojimą, ne visada aiškiai supratau, ką žmonės vadina *meile*. Neįžvelgiau daugiapusių, prieštaringų reikšmių, kurias žmonės suteikdavo tam terminui, integralumo. Suvokiau, kad seksualinė kova buvo brutali, emocinė vienatvė nepakeliamai

* Upė – (*isp.*), *vert. past.*

skausminga, bet niekaip nesupratau, kas jiems leido tikėtis, kad sugebės rasti sintezės formą tarp tų prieštaringų aspiracijų. Tačiau baigiantis kelių savaičių kelionei po vidurio Ispanijos *sierra* kaip niekada pasijutau galįs mylėti. Pačia tikriausia šio žodžio prasme, kaip tai suvokia žmonės. Niekada anksčiau taip netroškau pats pajusti „tai, kas geriausia gyvenime“, jei pakartosime Danieliaus1 žodžius, kuriuos jis parašė paskutinėje poemoje. Supratau, kad to jausmo nostalgija galėjo pastūmėti Mariją23 klaidžioti keliais toli nuo čia, kitame Atlanto krante. Iš tiesų, ir aš pats susiviliojau tokiu pat hipotetišku keliu, bet dabar man buvo nesvarbu, ar pasieksiu tikslą. Iš esmės tenorėjau kiūtinti su Foksu per pievas ir kalnus, pabusti ryte, maudytis ledinėje upėje, džiovintis saulėje, kartu sėdėti prie laužo žvaigždžių šviesoje. Tapau tyras, mano būsena tapo nekonfliktiška ir nereliatyvi. Nebeturėjau nei plano, nei tikslo, ir mano individualybė tirpo nesibaigiančioje dienų virtinėje. Buvau laimingas.

Perkopę *sierra Segura*, priėjome *sierra Alkaras*, tie kalnai buvo ne tokie aukšti. Nebenorėjau tiksliai skaičiuoti, kiek dienų keliavome, bet maždaug rugpjūčio pradžioje, manau, atvykome netoli Albasetės. Karštis buvo nepakeliamas. Buvau gerokai nutolęs nuo plyšio vagos. Jei norėčiau sugrįžti, dabar turėčiau pasukti tiksliai į vakarus ir daugiau nei du šimtus kilometrų keliauti per La Mančos plokščiakalnį, kur nerasčiau nei augmenijos, nei pastogės. Taip pat galėjau pasukti į šiaurę ir pasiekti miškingesnes zonas, kurios driekėsi aplink Kuenką, paskui kirsti Kataloniją ir pasiekti Pirėnų kalnų grandinę.

Niekada man, kaip naujajam žmogui, neteko priimti sprendimo ar rodyti iniciatyvą. Tas procesas man buvo visiškai svetimas. Aukščiausioji sesuo savo „Ramaus gyvenimo instrukcijose“ aiškino, kad asmeninė iniciatyva yra noro, prieraišumo ir

geismo gimda. Po jos dirbę Septyni Įkūrėjai stengėsi sukurti išsamią spėjamą gyvenimo situacijų kartografiją. Jų pirmas tikslas, aišku, buvo – baigti su pinigais ir seksu. Skaitydami daug žmonių gyvenimo aprašymų, jie galėjo suprasti, kad tų dviejų faktorių svarba kenksminga. Taip pat reikėjo atsisakyti bet kokios minties apie politinio pasirinkimo galimybę, nes, kaip jie rašė, tai „ne natūralių, o brutalių" aistrų šaltinis. Tos sąlygos būtinos, tačiau, Įkūrėjų nuomone, nepakankamos, kad naujieji žmonės būtų „tikrai neutralūs realybės atžvilgiu", kaip jie dažnai mėgdavo sakyti. Taip pat reikėjo parengti aiškų katalogą su pozityviais nurodymais. Kiekvieno individo elgesys, rašė jie savo „Prolegomenuose dėl Centrinio miesto įkūrimo" (pirmasis naujųjų žmonių kūrinys, kurio autorius sąmoningai nenurodytas), turi būti „toks pat aiškus, kaip šaldytuvo darbas". Formuluodami nurodymus, jie, beje, manė, kad pagrindinis stilistinio įkvėpimo šaltinis (labiau nei bet koks žmogaus parašytas literatūros kūrinys) yra „buitinių vidutinio dydžio ir sudėtingumo elektros aparatų naudojimo instrukcija, ypač vaizdo magnetofono JVC HR-DV3S/MS". Jie iš karto perspėjo, kad naujieji žmonės gali būti vertinami kaip protingi, vidutinio ūgio ir sudėtingumo žinduoliai. Todėl stabilaus gyvenimo sąlygomis leidžiama parašyti tikslų elgesio normų katalogą.

Pasukęs iš tiksliai apibrėžto gyvenimo kelio, nutolau nuo bet kokios pritaikytinos schemos. Tad po kelių minučių, tupėdamas ant kulnų klintinės kalvos viršūnėje, stebėdamas po kojomis besidriekiančią begalinę baltą lygumą, supratau, kad asmeninio pasirinkimo kančios yra mirtinos. Taip pat suvokiau, ir šį kartą galutinai, kad netrokštu ir greičiausiai niekada netroškau surasti kokią nors primatų bendruomenę. Tad tikrai neabejodamas, lyg jausdamas kažkokios vidinės jėgos postūmį, panašiai, kaip galų gale pasirenkamas sunkiausias kelias, nusprendžiau pasuk-

ti į šiaurę. Truputį nutolęs nuo Rodo, pamačiau girias ir pirmuosius Alarkono *embalse* vandens atspindžius (Foksas tuo metu džiaugsmingai cipeno greta), supratau, kad niekada nesusitiksiu nei su Marija23, nei su jokia kita naująja moterimi, ir tikrai dėl to nė kiek neapgailestauju.

Vos sutemus priėjau Alarkono kaimą. Mėnulis atsispindėjo šiek tiek mirguliuojančiuose ežero vandenyse. Kai pakilau iki pirmųjų namų, Foksas sustingo vietoje ir tyliai suurzgė. Sustojau, negirdėjau jokio garso, bet pasiklioviau Fokso klausa, nes ji buvo aštresnė už manąją. Mėnulį uždengė debesys, ir dešinėje išgirdau tylų šnaresį. Kai pasidarė šviesiau, įžiūrėjau žmogaus kontūrus. Man pasirodė, kad žmogus sulinkęs ir luošas. Šešėlis įsmuko tarp dviejų namų. Sulaikiau Foksą, kuris ketino leistis iš paskos, ir toliau kopiau pagrindine gatve. Iš mano pusės tai buvo nelabai atsargu, bet visi, turėję kontaktų su laukiniais, tvirtino, kad jie siaubingai bijo naujųjų žmonių, todėl visada jų pirma reakcija tokia pati – bėgti.

Alarkono tvirtovė pastatyta XII amžiuje, vėliau, XX amžiuje, joje buvo įkurtas valstybės valdomas viešbutis. Tai perskaičiau turistinėje afišoje su išblukusiomis raidėmis. Tvirtovė buvo įspūdingo dydžio ir dominavo kaime. Iš jos galėjai stebėti apylinkes kelių kilometrų atstumu į visas puses. Nusprendžiau čia įsikurti nakčiai, nekreipiau dėmesio į triukšmą ir tamsoje slankiojančius siluetus. Foksas nuolat urzgė, tad teko paimti jį ant rankų, kad nurimtų. Kuo toliau, tuo buvo aiškiau, kad laukiniai vengs bet kokios konfrontacijos, kol aš kelsiu pakankamai triukšmo ir jie žinos, kad aš esu netoliese.

Tvirtovės viduje likę nesenos okupacijos pėdsakų. Dideliame židinyje netgi degė ugnis, šalia padėta malkų atsargai. Jie bent jau nepamiršo vieno seniausių žmonijos atradimų paslapties.

Greitomis apžiūrėjęs kambarius, supratau, kad tai beveik ir viskas, už ką juos galima pagirti. Laukinių pėdsakai užimtame pastate – netvarka, smarvė, ant grindų išdžiūvusių ekskrementų krūvos. Jokių protinės, dvasinės bei meninės veiklos pėdsakų. Tai sutapo su nedaugelio tyrinėtojų, studijavusių laukinių istoriją, išvadomis: jie neperėmė jokio žmonijos kultūrinio palikimo ir krachas ištiko žaibiškai.

Storos sienos gerai saugojo šilumą, tad nusprendžiau įsikurti didžiojoje salėje. Pasitenkinau tuo, kad arčiau ugnies prisitraukiau čiužinį. Tarp atsargų radau krūvą švarių paklodžių. Taip pat aptikau du daugiašūvius karabinus ir įspūdingą atsargą šovinių bei visą ginklams valyti ir tepti reikalingą komplektą. Kai čia gyveno žmonės, slėnių ir miškų kraštas turėjo būti pilnas medžiojamų žvėrių ir paukščių. Nežinojau, kokia padėtis dabar, bet per pirmąsias kelionės savaites supratau, kad bent kai kurios rūšys išgyveno po cunamio ir nepaprastos sausros, pasklidus atominę radiaciją nešantiems debesims, po vandens šaltinių apnuodijimo, po visų kataklizmų, siaubusių planetą pastaruosius du tūkstančius metų. Paskutinieji žmonių civilizacijos amžiai (nelabai žinomas, bet reikšmingas faktas) garsėjo tuo, kad Vakarų Europoje radosi judėjimų, kuriuos sukėlė keista mazochizmo ideologija. Taip vadinama „ekologinė" ideologija, nors ji nedaug ką bendra turėjo su to paties pavadinimo mokslu. Tie judėjimai reikalavo, kad „gamta" būtų saugoma nuo netinkamos veiklos, ir įrodinėjo, kad visos gyvūnų rūšys, nesvarbu, koks išsivystymo laipsnis, turi lygias „teises" gyventi planetoje. Kai kurie tų judėjimų nariai, tiesą sakant, nuolat palaikė gyvūnų, o ne žmonių pusę. Jie labiau apgailestavo, išgirdę, jog išnyko kokia nors bestuburių rūšis, negu dėl viso žemyno gyventojus kamuojančio bado. Šiandien mums sunkoka suprasti sąvokas „gamta" ir „teisė", kuriomis jie labai laisvai manipuliavo. Tose pasku-

tinėse ideologijose mes paprasčiausiai įžvelgiame žmonijos noro atsigręžti prieš save pačią simptomą – norą sunaikinti savo egzistenciją, nes jautė, kad ta egzistencija neatitinka jos lūkesčių. Kad ir kaip būtų, „ekologai" visiškai neįvertino gyvojo pasaulio sugebėjimo prisitaikyti, neįvertino to, jog gyvasis pasaulis greitai atkurdavo dermę ant sugriauto pasaulio griuvėsių. Mano pirmieji proseneliai – naujieji žmonės, pavyzdžiui, Danielius3 ir Danielius4, – pabrėžia lengvą ironiją, kurią jie pajuto, matydami, kaip tankios girios, pilnos vilkų ir lokių, greitai užkariauja senųjų industrinių kompleksų teritorijas. Taip pat ironiška ir tai, jog tuo metu, kai žmonės praktiškai išnyksta, o jų buvusį dominavimą liudija tik nostalgiją keliančios liekanos, erkės ir vabzdžiai pasirodo esą nepaprastai ištvermingi.

Naktis buvo rami, tad pabudau prieš pat aušrą. Foksui sekant iš paskos, apėjau ratu aplink tvirtovę, stebėdamas virš ežero vandenų kylančią saulę. Laukiniai paliko kaimą, jie tikriausiai pasitraukė į ežero pakrantę. Paskui kruopščiai apžiūrėjau tvirtovę ir joje aptikau daug žmonių pagamintų daiktų. Kai kurie ganėtinai gerai išsilaikę. Visi, kuriuose buvo elektronikos arba ličio baterijos, skirtos saugoti informacijai, jei nutrūktų elektros tiekimas, prabėgusių amžių nepataisomai sugadinti. Tad palikau ramybėje mobiliuosius telefonus, kompiuterius, elektronines užrašų knygeles. Tuo tarpu aparatai, kuriuose buvo tik mechaninės ir optinės dalys, dažniausiai labai geros būklės. Truputį pažaidžiau su fotoaparatu. *Rolleiflex* su dvigubu objektyvu ir juodinto metalo korpusu. Rankenėlė juostelei įtraukti veikė neužsikirsdama, stiklinės obtiuratoriaus plokštelės atsidarydavo ir užsisklęsdavo sušnarėjusios švelniai, lyg šilkas. Tokiu greičiu, koks nustatytas. Jei dar būtų buvę fotojuostelių ir ryškinimo laboratorija, tikrai būčiau galėjęs pasidaryti puikių negatyvų. Sau-

lė pradėjo labiau kaitinti ir ežero paviršiuje uždegė auksinius atspindžius, o aš vis dar mąsčiau apie grožį ir užmarštį. Apie tai, ką žmonija turėjo geriausia – jos technologinį išradingumą. Šiandien nebeliko literatūros ir meno kūrinių, kuriais taip didžiavosi žmonija. Temos, dėl kurių gimė tie kūriniai, prarado bet kokią reikšmę, išnyko jų galia kelti emocijas. Taip pat išnyko filosofinės, teologinės sistemos, dėl kurių žmonės kovėsi, kartais žūdavo, dar dažniau žudė. Visa tai naujiesiems žmonėms nebežadino nė menkiausių emocijų. Mes teįžvelgiame nepagrįstą ribotų, sutrikusių, nesugebančių suformuluoti nė menkiausios tikslios ar bent jau suprantamos sąvokos, protų svaičiojimą. Tuo tarpu žmogaus sukurti technologijų produktai dar galėjo kelti pagarbą. Būtent šioje srityje žmogus sukūrė geriausia, ką sugebėjo, išreiškė savo didžią prigimtį, iš karto išvystė tobulą veiklą, tad būtent šioje srityje naujieji žmonės negalėjo nieko rimtesnio nuveikti.

Mano paties technologiniai poreikiai iš tiesų buvo labai nedideli. Pakako daug kartų pritraukiančių žiūronų ir plačiaašmenio peilio, – jį užsikišau už diržo. Kad ir kaip būtų, keliaudamas toliau (jei taip atsitiks, kad keliausiu), galbūt sutiksiu pavojingų žvėrių. Po pietų virš lygumos susikaupė debesys, o kiek vėliau ėmė lyti. Ilgais, lėtais ir sunkiais šuorais. Keldami duslų garsą lašai tiško tvirtovės kieme. Išėjau saulei dar nenusileidus: keliai pažliugę, nepereinami. Tada supratau, kad vasara užleidžia vietą rudeniui. Taip pat supratau, kad liksiu čia keletą savaičių, galbūt net keletą mėnesių. Lauksiu žiemos pradžios, kol dienos taps šaltos ir sausos. Galėčiau medžioti, nušaučiau elnių patinų arba patelių, išsikepčiau židinyje, gyvenčiau paprastą gyvenimą, apie kurį skaičiau kelių žmonių gyvenimo aprašymuose. Žinojau, kad Foksas būtų laimingas, nes toks gyvenimo būdas įrašytas jo genuose. Man reikės mineralinių druskų kapsulių, bet šešiems mėnesiams dar turėtų pakakti. Paskui turėsiu rasti jūros

vandens (jei dar egzistuoja jūra ir galėsiu iki jos nusigauti) arba teks mirti. Mano prisirišimas prie gyvenimo, kitaip negu žmonių, nebuvo labai stiprus. Aukščiausiosios sesers mokymas visą dėmesį skyrė abejingumui. Suradęs pirmapradį pasaulį, jaučiausi jam esąs netinkamas, laikinas, nes tas pasaulis buvo orientuotas į išgyvenimą, rūšies tęstinumą.

Vėlai naktį pabudau ir ežero pakrantėje išvydau laužą. Nukreipiau žiūronus ta kryptimi, pamačiau laukinius, ir mane ištiko šokas. Niekada nebuvau matęs jų taip arti. Jie skyrėsi nuo gyvenančių Almerijos regione, kūnai tvirtesni, oda šviesesnė. Luošas egzempliorius, kurį pamačiau atvykęs į kaimą, greičiausiai tėra išimtis. Laukinių buvo apie trisdešimt. Susibūrę prie laužo, vilkėjo odiniais skarmalais – tikriausiai žmonių gamybos. Negalėjau labai ilgai į juos žiūrėti, tad vėl atsiguliau tamsoje truputį drebėdamas. Foksas prisiglaudė prie manęs ir snukučiu baksnojo į petį, kol aš nurimau.

Kitą rytą prie tvirtovės durų radau standaus plastiko lagaminą – žmonių gamybos. Nepajėgūs patys pasigaminti kokių nors daiktų, nesukūrę jokių technologijų, laukiniai gyveno ant pramonės griuvėsių ir tenkinosi naudodamiesi šen bei ten senuose būstuose rastais daiktais, bent jau tais, kurių paskirtį suvokė. Atidariau lagaminą: jame buvo šakniagumbiai, kurių kilmės nesugebėjau nustatyti, ir gabalas keptos mėsos. Tai įrodo, jog laukiniai visiškai nieko neišmano apie naujuosius žmones. Jie iš tikrųjų nežino, kad mano medžiagų apykaita skiriasi nuo jų ir tų maisto produktų aš negaliu vartoti. Bet Foksas su apetitu prarijo gabalą mėsos. Ši dovana taip pat įrodo, jog laukiniai jaučia man didelę baimę ir nori pelnyti mano palankumą ar bent jau neutralumą. Daviau ženklą, kad priimu dovaną: vakare prie įėjimo padėjau tuščią lagaminą.

Kitą dieną pasikartojo ta pati scena, paskui ir kitas dienas. Dienomis pro žiūronus stebėdavau, ką daro laukiniai. Po truputį apsipratau su jų išvaizda: raukšlėtais, šiurkščiais veidais, nepridengtais lytiniais organais. Kai nemedžiodavo, atrodo, daugiausia laiko miegodavo arba poruodavosi, bent jau tie, kurie turėjo tokią galimybę. Gentyje buvo griežta hierarchinė sistema, kurią perpratau po pirmųjų stebėjimo dienų. Vadas buvo keturiasdešimtmetis patinas žilstančiu kailiu. Jam padėjo du jauni patinai su gražiomis lyg arklių piršimis. Iš labai toli jie atrodė didžiausi ir tvirčiausi grupės atstovai. Jie turėjo teisę kergtis su patelėmis. Šios, kai susitikdavo vieną iš trijų dominuojančių patinų, atsistodavo keturpėsčios ir atkišdavo savo organus. Tačiau šiurkščiai protestuodavo prieš kitų patinų ketinimus. Vadas visada turėdavo pirmenybę prieš abu pavaldinius, bet neatrodė, kad tarp jų egzistuoja aiški hierarchija. Kai vado nebūdavo, jie paeiliui, o kartais vienu metu naudodavosi kelių patelių palankumu. Gentyje nebuvo nė vieno pagyvenusio nario, tad, ko gero, penkiasdešimt metų turėjo būti maksimumas, kiek jie galėjo sulaukti. Apskritai organizacijos modelis gana artimas visuomenės modeliui, ypač vėlyvojo periodo, kai išnyko žmones vienijančios struktūros. Esu tikras, kad Danielius1 nebūtų jautęsis vienišas toje aplinkoje ir nesunkiai būtų susiradęs sau vietą.

Praėjus savaitei po mano atvykimo, kaip paprastai, atidariau pagrindinius tvirtovės vartus, greta lagamino pamačiau jauną gauruotą laukinę, labai šviesios odos juodaplaukę. Ji buvo beveik nuoga, segėjo tik odinį sijonėlį. Kūnas buvo negrabiai dekoruotas mėlynų ir geltonų dažų brūkšniais. Pamačiusi, kad einu artyn, ji nusigręžė, pasikėlė sijoną ir išlenkė nugarą atkišdama šikną. Kai Foksas pribėgo ją apuostyti, ėmė drebėti visu kūnu, bet

nepakeitė pozos. Kadangi aš nepajudėjau, ji galų gale atsigręžė. Daviau jai ženklą eiti paskui mane į tvirtovę.

Nežinojau, kaip elgtis: jei priimsiu šią naują dovaną, tai, ko gero, ji bus siūloma ir kitas dienas. Kita vertus, jei išsiųsiu patelę atgal, pasmerksiu ją kitų genties narių smurtui. Ji buvo aiškiai įbauginta, sekė mano judesius su panikos atspindžiu akyse. Žinojau žmonių sekso etapus, nors tos žinios buvo grynai teorinės. Parodžiau jai čiužinį, ji atsistojo keturpėsčia ir laukė. Daviau ženklą atsigręžti. Ji pakluso, plačiai išskėtė šlaunis ir ėmė ranka glostyti savo nepaprastai gauruotą skylę. Naujųjų žmonių geismo mechanizmai buvo likę beveik tokie patys, nors ir gerokai menkesni. Žinojau, kad kai kurie buvo įpratę jaudinti save rankomis. Aš irgi pabandžiau vieną kartą prieš keletą metų, bet man nepavyko sukelti protinių emocijų, tad pabandžiau sutelkti dėmesį į jutiminius pojūčius (jie pasirodė gana vidutiniški), užtat nepanorau nieko panašaus kartoti. Vis dėlto nusimoviau kelnes, ketindamas rankomis sužadinti penį, kad jis pasidarytų pakankamai kietas. Jaunoji laukinė patenkinta suniurnėjo ir ėmė trinti savo skylę dvigubai energingiau. Priėjus arčiau, dvoktelėjo siaubingas kvapas, sklindantis iš jos tarpukojo. Po to, kai iškeliavau, atsisakiau man įprastos naujųjų žmonių higienos, mano kūno kvapas tikrai pasidarė šiek tiek stipresnis, bet toli gražu iki smarvės, kuri sklido iš laukinės skylės (šūdo ir supuvusios žuvies kvapo mišinys). Nenorom atsitraukiau. Ji vėl sunerimo, tuoj pat išsitiesė ir žemindamasi prišliaužė prie manęs. Priartėjusi prie mano falo, prikišo artyn burną. Smarvė pakenčiama, bet vis tiek labai bjauri. Dantys maži, išgedę, juodi. Švelniai ją atstūmiau, apsirengiau, palydėjau iki tvirtovės durų ir ženklais parodžiau, kad negrįžtų. Kitą dieną nebepaėmiau lagamino, palikto man. Maniau, gerai viską apmąsčius, reikėtų vengti didesnio santykių su laukiniais familiarumo. Fokso reikmes galėjau

patenkinti medžiodamas, žvėrių netrūko ir jie buvo nepavojingi. Laukinių nedaug ir jie nenaudoja kitų ginklų, tik lankus ir strėles. Du mano daugiašūviai karabinai – lemiamas koziris. Jau kitą dieną pirmą kartą išėjau ir, dideliam Fokso džiaugsmui, nušoviau dvi elnių pateles, kurios ganėsi prie vandens pilno griovio. Su trumpakočiu kirvuku iškirtau dvi kulšis, o likusią skerdieną palikau pūti. Žvėrys buvo tik netobulos, netikslios mašinos, gyvenančios neilgai. Jie nebuvo nei tokie tvirti, nei elegantiški, nei veikė taip tobulai, kaip „Roleifleksas" su dvigubu objektyvu, pamaniau žiūrėdamas į rutuliukų formos akis, iš kurių dingo gyvybė. Tebelijo, bet mažiau, keliai vėl darėsi tinkami kelionėms. Kai ims šalti, bus laikas keliauti šiaurės kryptimi.

Praėjus kelioms dienoms nukakau dar giliau į girią, kuri supo ežerą. Po aukštų medžių priedanga augo žema žolė, šen bei ten apšviesta saulės spindulių. Kartkartėmis girdėdavau šnarėjimą miško tankmėje, mane įspėdavo Fokso urzgimas. Žinojau, kad ten – laukiniai, kad vaikštau po jų teritoriją, bet jie neišdrįs pasirodyti, nes šūvių garsai turėjo juos įbauginti. Beje, jau gerai išmokau naudotis karabinais, sugebėjau labai greitai juos užtaisyti ir būčiau galėjęs surengti skerdynes. Abejonės, kurios galėjo mane retkarčiais varginti, nes gyvenau atsietą nuo kitų vienišiaus gyvenimą, dabar išnyko: žinojau, kad turiu reikalų su blogais, nelaimingais ir žiauriais padarais. Tarp jų nerasiu nei meilės, nei galimybės mylėti, nei kokio nors idealo, kuris galėjo paskatinti svajoti mūsų protėvius žmones. Jie buvo tik paprastų žmonių blogiausių polinkių sukarikatūrintas substratas. Tuos žmones pažinojo jau Danielius1. Jis linkėjo jiems pražūties, planavo tą pražūtį ir nemažai nuveikė jos labui. Tai man dar kartą patvirtino savotiška šventė, kurią po kelių dienų suorganizavo laukiniai. Buvo pilnatis, ir mane pažadino Fokso staugimas. Tam-

būrinų ritmas buvo smarkus ir įkyrus. Užlipau į centrinio bokšto viršų. Rankose turėjau žiūronus. Gentis buvo susirinkusi laukymėje. Laukiniai sukūrė didelį laužą ir atrodė labai susijaudinę. Susirinkimui vadovavo vadas, sėdintis ant daikto, kuris panėšėjo į išluptą automobilio sėdynę. Vilkėjo marškinėliais su užrašu *Ibiza Beach* ir avėjo ilgaauliais batais. Kojos ir sekso organai nepridengti. Jis davė ženklą, ir muzika sulėtėjo, genties žmonės sustojo ratu ir taip sudarė kažką panašaus į areną. Abu vado padėjėjai stumdydami ir šiurkščiai traukdami į centrą atvedė du pagyvenusius laukinius (pačius vyriausius gentyje). Jie galėjo turėti po šešiasdešimt metų. Buvo visai nuogi, ginkluoti durklais plačiomis trumpomis geležtėmis. Durklai buvo panašūs į tuos, kuriuos radau pilyje tarp atsargų. Iš pradžių kova vyko visiškai tyliai, bet pasirodžius pirmajam kraujui laukiniai ėmė šūkauti, švilpti, drąsinti priešininkus. Iš karto supratau, kad bus kaunamasi iki mirties, kovos tikslas – pašalinti menkiau prisitaikiusį kovai dėl išgyvenimo. Besikaunantieji smogė vienas kitam be gailesčio, stengdamiesi pataikyti į veidą ar jautrias kūno vietas. Po trijų minučių padarė pertrauką, abu atsitūpė arenos pakraščiuose, šluostėsi prakaitą ir dideliais gurkšniais gėrė vandenį. Apkūnesnis turėjo problemų, jis neteko daug kraujo. Vadui davus signalą, kova tęsėsi. Stofulis atsistojo svyruodamas. Negaišdamas nė sekundės, priešininkas šoko ant jo ir suvarė durklą į akį. Pastarasis griuvo ant žemės, veidas sruvo krauju. Prasidėjo kruvinos dalybos. Iškėlę durklus, genties patinai ir patelės staugdami šoko prie sužeistojo, kuris bandė nušliaužti į šalį. Tuo pat metu vėl sudundėjo tambūrinai. Iš pradžių laukiniai pjovėsi po gabalą mėsos ir kepėsi ant žarijų, bet įniršis augo, ir jie tiesiog pradėjo ryti aukos kūną, lakti kraują, kurio kvapas, atrodo, juos svaigino. Po kelių minučių storasis laukinis virto kruvinomis kūno liekanomis, išmėtytomis po pievą kelių metrų spinduliu. Galva gulėjo šalia. Sveika, tik be iš-

durtos akies. Vienas padėjėjas ją pakėlė ir ištiesė vadui, – tas atsistojo ir ėmė ja mojuoti šviečiant žvaigždėms. Muzika vėl nutilo, ir keletas genties narių, lėtai plodami rankomis, užtraukė nerišlią melopėją. Pamaniau, kad tai – vienybės ritualas, būdas sutelkti grupę ir tuo pat metu atsikratyti nusilpusių ir sergančių asmenų. Viskas panašu į tai, ką žinojau apie žmoniją.

Kai pabudau, pievas dengė plonas šerkšno sluoksnis. Likusią ryto dalį paskyriau ruošimuisi į kelionę, kurią tikėjau būsiant paskutiniu mano periplo etapu. Foksas lydėjo mane iš kambario į kambarį ir šokinėjo iš džiaugsmo. Keliausiu į vakarus. Todėl žinojau, kad kirsiu lygesnius ir šiltesnius regionus, tad nereikės kelioninės antklodės. Nelabai žinau, kodėl vėl prisiminiau pirmąjį ketinimą pabandyti pasiekti Lansarotę. Mintis, jog surasiu naujųjų žmonių bendruomenę, man niekada nekėlė daug džiaugsmo. Beje, neturėjau jokių tikresnių žinių, kad tokia bendruomenė egzistuoja. Be abejo, perspektyva likusią egzistencijos dalį praleisti vietovėse, kur knibžda laukinių, net kartu su Foksu, net jei žinau, kad aš jiems įvarysiu daug daugiau baimės nei jie man, kad jie padarys viską, kas įmanoma, kad tik būtų pakankamai toli nuo manęs, po šios nakties atrodė nepakenčiama. Tada supratau, kad po truputį netenku bet kokios galimybės. Galbūt šiame pasaulyje nebėra man tinkamos vietos.

Ilgai abejojau dėl daugiašūvių karabinų. Jie griozdiški, tad kliudys man žygiuoti. Visiškai nebijojau dėl savo paties saugumo. Antra vertus, nebuvau tikras, kad Foksas lengvai ras maisto regionuose, per kuriuos keliausime. Pasidėjęs galvą ant priekinių kojų, jis sekė mane žvilgsniu, lyg suprastų – aš abejoju. Kai atsistojau, laikydamas rankose trumpesnį karabiną, prieš tai susigrūdęs į krepšį šovinių atsargą, jis išsitiesė, džiaugsmingai vizgindamas uodegą. Jam aiškiai ėmė patikti medžioklė. Man irgi

šiek tiek. Dabar jausdavau savotišką džiaugsmą žudydamas žvėris, išvaduodamas juos iš pojūčių. Protu suvokiau, kad esu neteisus, nes išsivaduoti padės tik asketiškumas, šiuo klausimu Aukščiausiosios sesers mokymas man atrodė labiau negu bet kada nediskutuotinas. Bet gal aš buvau humanizuotas, blogiausia to žodžio prasme. Bet kokios organinės gyvybės, kad ir kokia ji būtų, sunaikinimas buvo žingsnis pirmyn įgyvendinant moralės dėsnius. Kadangi tikėjau Ateities žmonių pasirodymu, tai turėjau tuo pat metu pabandyti susirasti tokius kaip aš ar bent ką nors panašaus. Užsegdamas krepšio sagtį, prisiminiau Mariją23, kuri išėjo ieškoti meilės ir, be abejo, jos nerado. Foksas šokinėjo aplink mane, pamišęs iš džiaugsmo, kad vėl keliaus. Apžvelgiau miškus, lygumą, mintyse sukalbėjau maldą už gyvų būtybių išlaisvinimą.

Buvo vėlyvas rytas, lauke švelnus, beveik šiltas oras. Šaltis neišsilaikė, buvo dar tik žiemos pradžia, ir aš netrukus visiems laikams išeisiu iš šaltų kraštų. Kodėl aš gyvenu? Aš niekam nepriklausau. Prieš išvykdamas nutariau paskutinį kartą su karabinu rankoje apeiti ežerą. Ne medžioti, nes negalėsiu pasiimti laimikio, panorau suteikti Foksui paskutinį malonumą – paišdykauti tankmėje, pauostyti miško žemę, prieš pradedant kelionę per lygumas.

Mus supo pasaulis su giriomis, pievomis ir paprastais žvėrimis (virškinamieji traktai ir dantys). Jų gyvenimą bendrais bruožais galima apibūdinti šitaip: kitų virškinamųjų traktų paieška, kad juos surytų ir atkurtų savo energijos atsargas. Kiek anksčiau stebėjau laukinių stovyklą; beveik visi miegojo, prisisotinę stiprių emocijų vakarykštėje kruvinoje orgijoje. Jie buvo maisto grandinės viršūnėje, priešų gamtoje turėjo nedaug, taigi patys privalėjo pasirūpinti senstančių ar ligotų individų sunaikinimu, nes reikėjo apsaugoti gerą genties sveikatą. Natūralioji atranka neegzistuoja, todėl jie privalėjo organizuoti ir priėjimo prie pa-

telių kontrolės sistemą, kad išlaikytų rūšies genetinį fondą. Visa tai buvo normalu, o popietė buvo keistai šilta. Įsitaisiau ant ežero kranto, kol Foksas naršė po miško tankmę. Kartais iš vandens iššokdavo žuvis ir sukeldavo paviršiuje nedideles bangeles, jos užgesdavo prie ežero kranto. Vis sunkiau darėsi suvokti, kodėl palikau abstrakčią, virtualią naujųjų žmonių bendruomenę. Gyvenimas be aistrų buvo senių gyvenimas. Žiūrėjome į pasaulį aiškiu žvilgsniu, ir tame žvilgsnyje palankumo pasauliui nebuvo. Pažinome gyvūnų pasaulį, pažinome žmonių visuomenę; niekur nebuvo jokios paslapties ir nieko negalėjome laukti, išskyrus skerdynių pasikartojimą. „Yra taip, kaip yra", – kartojau ir kartojau, kol panirau į lengvą hipnozės būseną.

Maždaug po dviejų valandų pakilau, galbūt nusiraminęs, šiaip ar taip, pasiruošęs tęsti savo ieškojimus, tuo pat metu suvokdamas, kad gali ir nepasisekti, paskui ateis mirtis. Tada pastebėjau, kad dingo Foksas. Turbūt uostinėja pėdsakus ir bėgioja giliau miške.

Daugiau nei tris valandas naršiau krūmus aplink ežerą, kartkartėmis, bet reguliariai šaukiau jį. Tyla kėlė nerimą, dienos šviesa jau ėmė silpnėti. Temstant radau jo kūną, pervertą strėlės. Jo mirtis turėjo būti siaubinga, jau padėrusiose akyse atsispindėjo panika. Laukiniai padarė paskutinį žiaurumo gestą – nupjovė ausis. Turėjo dirbti skubėdami iš baimės, kad jų neužklupčiau, nes pjūvis buvo grubus, kraujas aptaškė snukutį ir krūtinę.

Sulinko kojos, kritau ant kelių prieš dar šiltą mažojo draugo lavonėlį. Gal būtų pakakę, jei būčiau pasirodęs penkiomis ar dešimčia minučių anksčiau. Tada laukiniai nebūtų lindę artyn. Reikėjo išrausti kapą, bet tą akimirką neturėjau jėgų. Sutemo, šalto rūko kamuoliai ėmė formuotis aplink ežerą. Ilgai, labai ilgai žiūrėjau į suluošintą Fokso kūnelį; paskui atskrido musės, nedaug musių.

Tai buvo slapta vieta, o slaptažodis – palaima.

Likau vienas. Virš ežero leidosi naktis, ir pasijutau visai vienišas. Foksas niekada neatgis, nei joks kitas šuo, turintis tą patį genetinį fondą. Jis nugrimzdo į nebūtį, į kurią žengiau ir aš. Dabar tikrai žinojau, kad mylėjau, nes kentėjau. Paskubomis apmąsčiau Danieliaus1 gyvenimo aprašymą ir dabar supratau, kad per tas kelias kelionės savaites susidariau supaprastintą, bet išsamų žmonių gyvenimo vaizdą. Ėjau visą naktį, visą kitą dieną, visą kitą naktį ir didžiąją trečios dienos dalį. Retkarčiais sustodavau, prarydavau kapsulę mineralinių druskų, išgerdavau didelį gurkšnį vandens ir vėl traukdavau į kelią. Nejaučiau jokio nuovargio. Turėjau nedaug biochemijos ar fiziologijos žinių, Danieliaus giminė nebuvo mokslininkų giminė, tačiau žinojau, kad perėjimas prie autotrofijos naujiesiems žmonėms sukėlė įvairių lygiųjų raumenų struktūros ir veiklos pakitimų. Jeigu palyginsime su žmogumi, buvau itin lankstus, ištvermingas ir labai savarankiškai veikiantis padaras. Aišku, skyrėsi ir mano psichologija. Nežinojau, kas yra baimė, ir, nors man nebuvo svetimas kentėjimas, tikrai ne visai suvokiau, ką žmonės vadino *gailesčiu.* Manyje glūdėjo panašus jausmas, bet jo nelydėjo joks protinis vaizdas. Mąstydamas apie Fokso glamones, pajutau jų stygių, prisiminiau, kaip jis užšokdavo ant mano kelių, kaip maudydavosi, bėgiodavo, prisiminiau ypatingą džiaugsmą jo žvilgsnyje, kuris mane sukrėsdavo, nes buvo nesuvokiamas. Bet maniau, kad kan-

čia, vienatvė neišvengiamos. Vien todėl, kad jos egzistuoja. Mintis, kad tai galėtų būti skirtingi dalykai, man nekilo, lygiai taip pat kaip ir mintis, jog prieš akis iškilusi kalnų grandinė gali išnykti, o vietoj jos atsirasti lyguma. Be abejo, labiausiai nuo mūsų pirmtakų mus skyrė tai, kad suvokėme egzistuojant visuotinį determinizmą. Kaip ir jie, buvome tik protingos mašinos, bet, skirtingai nuo jų, suvokėme, kad esame tik mašinos.

Nemąstydamas žygiavau apie keturiasdešimt valandų. Galvoje visiškas rūkas, mane vedė tik neaiškus kelio žemėlapio vaizdas. Nežinau, kas mane privertė sustoti ir kodėl grįžo protas. Be abejo, tai galėjo būti keistas prieš akis išniręs peizažas. Dabar turėjau būti prie senojo Madrido griuvėsių. Šiaip ar taip, atsidūriau didžiuliame makadamu dengtame plote, kuris driekėsi beveik tiek, kiek užmato akys. Tik tolumoje galėjai sunkiai įžiūrėti sausų, neaukštų kalvų vaizdą. Šen bei ten žemė buvo pakilusi keletą metrų ir susidariusios siaubingos pūslės. Atrodė, jog tai padarė pasibaisėtina požeminė karščio banga. Makadamo juostos kilo į dangų keletą dešimčių metrų, toliau buvo visiškai suskeldėjusios ir virtusios žvyro ir juodų akmenų krūvomis. Žemė nuklota metalo nuolaužomis ir stiklo šukėmis. Iš pradžių pamaniau, kad atsidūriau prie mokėjimo už kelius barjero, bet niekur nebuvo nurodyta kryptis, niekur, tad galų gale supratau, kad esu tarp Barachaso oro uosto liekanų. Eidamas į vakarus, pastebėjau keletą žmonių veiklos pėdsakų: plokščiaekranių televizorių, sudužusių CD grotuvų baterijų, didžiulį reklaminį skydą, kuriame pavaizduotas dainininkas Deividas Bisbalas. Radiacija šioje zonoje dar turėjo būti didelė, nes ši vieta – viena iš labiausiai bombarduotų per paskutinį tarpžemyninio konflikto etapą. Pasižiūrėjau į žemėlapį: turėjau būti visai šalia plyšio epicentro. Jei norėjau išlaikyti kryptį, reikėjo sukti į pietus, tad teks pereiti senąjį miesto centrą.

Sutraiškyti, išsilydę automobilių kėbulai šiek tiek sutrukdė man judėti ties *M45* ir *R2* kelius jungiančiais viadukais. Tik eidamas pro senus *IVECO* sandėlius pamačiau pirmuosius miesto laukinius. Po metaliniu angaro stogeliu jų buvo gal penkiolika. Už penkiasdešimties metrų. Prisidėjau prie peties karabiną ir greitai iššoviau. Vienas siluetas krito, kiti spruko į angarą. Truputį vėliau, kai atsigręžiau, pamačiau, kad du iš jų atsargiai išlindo ir tempia savo bendrą į vidų – be abejo, tikėdamiesi juo pasisotinti. Turėjau žiūronus ir galėjau matyti, kad jie buvo mažesni ir luošesni nei tie, kuriuos mačiau Alarkono regione. Jų oda tamsiai pilka, nusėta augliais ir pūlinukais, be abejo, radiacijos pasekmė. Šiaip ar taip, jie taip pat bijojo naujųjų žmonių, ir visi, kuriuos sutikau miesto griuvėsiuose, tučtuojau sprukdavo. Man nepakakdavo laiko prisitaikyti, bet vis dėlto turėjau malonumą nudėti penkis ar šešis. Nors dauguma šlubavo, jie judėjo greitai, kartais pasispirdami rankomis. Nustebau ir net buvau priblokštas tokio nelaukto jų privisimo.

Buvau nuodugniai išstudijavęs Danieliaus1 gyvenimo aprašymą, todėl, atsidūręs Kaljė Obispo de Leone, kur jis turėjo pirmą pasimatymą su Estera, pajutau keistą jaudulį. Iš baro, apie kurį kalbėjo Danielius, neliko jokio pėdsako, gatvėje tik du pajuodę sienos gabalai, ant vieno jų atsitiktinai išlikusi kelio rodyklė. Tada man kilo mintis surasti Kaljė San Isidorą, kur 3-iuoju numeriu pažymėto namo paskutiniame aukšte vyko gimtadienio *party* – jų ryšio pabaiga. Gana gerai prisiminiau Madrido centro planą. Danieliaus epochos Madrido planą. Vienos gatvės visiškai sugriautos, kitos išliko nepaliestos. Kodėl – neaišku. Prireikė maždaug pusvalandžio, kol radau ieškomą pastatą. Jis išliko. Lipau į paskutinį aukštą, keldamas kojomis betono dulkes. Baldai, sienų apmušalai, kilimai – viskas dingę. Ant purvinų grindų matėsi tik

kelios krūvelės sudžiūvusių ekskrementų. Susimąstęs perėjau kambarius, kuriuose dėjosi įvykiai, be abejo, vieni baisiausių Danieliaus gyvenime. Nusigavau iki terasos, iš kurios jis stebėjo miesto vaizdą prieš pradėdamas, kaip pats sakė, „bėgti finišo tiesiąja". Žinoma, privalėjau dar kartą susimąstyti apie žmonių meilės aistrą, jos pasibaisėtiną jėgą, jos reikšmę rūšies genetikai. Šiandien sudegusių, sugriuvusių pastatų vaizdas, krūvos atliekų ir dulkių kėlė raminamą įspūdį, ragino būti liūdnai abejingą toje blunkančioje pilkumoje. Vaizdas, atsivėręs prieš mane, buvo beveik vienodas visomis kryptimis, bet žinojau, kad pietvakarių kryptimi, kai įveiksiu plyšį, maždaug ties Leganeso ar Fuenlabrados priemiesčiais, atsidursiu prie Didžiosios Pilkos Erdvės. Estremadūra, Portugalija išnyko kaip regionai. Branduolinių sprogimų virtinė, didžiulės bangos, ciklonai, siautėję toje geografinėje zonoje keletą amžių, galutinai išlygino šį plotą ir pavertė jį plačia, nuožulnia, palengva žemėjančia lyguma, kuri iš palydovo darytų nuotraukų atrodė esanti tik smulkūs labai šviesiai pilkos spalvos pelenai. Nuožulni plokštuma driekėsi maždaug du tūkstančius penkis šimtus kilometrų. Iki menkai ištirto pasaulio regiono, kuriame dangus beveik nuolatos užtrauktas ūkų ir garų. Jis maždaug toje vietoje, kur buvo senosios Kanarų salos. Trukdė debesų sluoksnis, todėl reti iš palydovo atliekami stebėjimai nelabai patikimi. Lansarotė galėjo likti pusiasalis arba tapti sala, arba visai išnykti. Tokius geografinius duomenis žinojau prieš kelionę. Jeigu turėsime galvoje fiziologiją, buvo visiškai aišku, kad pritrūks vandens. Eidamas dvidešimt valandų per parą, galėjau kasdien įveikti šimto penkiasdešimties kilometrų atstumą. Man prireiktų truputį daugiau nei dviejų savaičių pasiekti jūros pakrantes, jei jūra dar egzistuoja. Gerai nežinojau, kiek mano organizmas atsparus vandens trūkumui. Manau, jis niekada nebuvo išbandytas ekstremaliomis sąlygomis. Prieš iškeliaudamas, akimirką

prisiminiau Mariją23, kuriai, išvykus iš Niujorko, teko susidurti su panašiais sunkumais. Taip pat pagalvojau ir apie senuosius žmones, kurie tokiomis sąlygomis patikėdavo savo sielas Dievui. Gailėjausi, kad nėra Dievo ar panašios esybės. Pagaliau ėmiau viltis, kad pasirodys Ateities žmonės.

Ateities žmonės, skirtingai nuo mūsų, nebus nei mašinos, nei pavienės būtybės. Jie bus vienis, bet kartu ir daugis. Niekas negali mums nupiešti tikro Ateities žmonių vaizdo. Šviesa yra viena, bet spindulių skaičius begalinis. Supratau, ką reiškė Žodis; kelią man rodys lavonai ir pelenai, taip pat gerojo šuniuko Fokso prisiminimas.

Išvykau auštant, supamas bėgančių laukinių šnarėjimo. Eidamas per priemiesčių griuvėsius, prieš pietus pasiekiau Didžiąją Pilką Erdvę. Padėjau savo karabiną, nes iš jo nebebuvo jokios naudos. Už didžiojo plyšio nepastebėjau jokios gyvybės – nei gyvūnų, nei augalų. Tuoj pat supratau, kad eiti bus lengviau, nei maniau iš pradžių: pelenų sluoksnis tebuvo kelių centimetrų storio ir dengė kietą paviršių, panašų į šlaką, tad žygiuoti nebuvo sunku. Saulė buvo aukštai nejudančioje žydrynėje, žemės paviršius lygus, jokie reljefo kliuviniai netrukdė eiti reikalingu kursu. Žygiuodamas po truputį ramiai įsisvajojau, svajose pynėsi įvairūs modifikuotų naujųjų žmonių vaizdai. Tie žmonės dėkingesni, trapesni, beveik abstraktūs. Taip pat prisiminiau švelnias, aksomines vizijas, kurias gerokai anksčiau, mano buvusiame gyvenime, Marija23 parašė ekrane, norėdama parafrazuoti Dievo nebuvimą.

Nespėjus nusileisti saulei, trumpam sustojau. Po šiokių tokių trigonometrinių stebėjimų galėjau nustatyti, kad nuožulnumas siekia maždaug 1%. Jei jis nesikeis iki galo, tai vandenynų paviršius yra dvidešimt penkiais tūkstančiais metrų žemiau žemy-

no plokštės lygio. Taigi nelabai toli nuo astenosferos. Kitas dienas turėjau tikėtis didelio temperatūros kilimo.

Karštis iš tikrųjų ėmė kamuoti tik po savaitės. Tuo pat metu pradėjau jausti pirmuosius troškulio požymius. Visą laiką dangus buvo giedras ir darėsi vis mėlynesnis, beveik tamsus. Po vieną nusimečiau drabužius. Kuprinėje liko tik kelios mineralinių druskų kapsulės. Dabar man buvo sunku jas ryti, nes išsiskirdavo nepakankamai seilių. Jaučiau fizines kančias, ir man tai buvo naujas jausmas. Visiškai priklausomi nuo gamtos laukiniai gyvūnai nuolat kentė skausmą, išskyrus trumpas atvangos akimirkas, palaimingą atbukimą patenkinus instinktus – valgymo arba seksualinius. Apskritai žmonių gyvenimas buvo panašus, skausmas dominavo, malonumo akimirkos buvo trumpos, jos priklausė nuo instinkto, žmonėms tapusio geismu, patenkinimo. Naujųjų žmonių gyvenimas turėjo atrodyti ramus, racionalus, atitolęs nuo malonumo ir nuo kančios. Mano kelionė liudijo, kad tas gyvenimas žlugo. Galbūt Ateities žmonės pažins džiaugsmą, kitu vardu pavadintą nuolatinį malonumą. Žingsniavau be atvangos, kasdien dvidešimties valandų ritmu, žinodamas, kad mano gyvenimas dabar priklauso nuo elementaraus osmosinio slėgio reguliavimo, nuo mineralinių druskų ir vandens, kurį ląstelės sugebėjo sukaupti, kiekio. Žinojau, kad mano kūnas yra mašina, bet ta mašina nieko verta. Nesugebėjau pasiekti Proto, užtat tebelaukiau ženklo.

Po mano kojomis balo pelenai, dangus įgavo ultramarino atspalvių. Po dviejų dienų suradau Marijos23 pranešimą. Parašytas kaligrafiška, aiškia, suglausta rašysena ant plono, permatomo, neplyštančio plastiko lapų, susuktų į ritinėlį ir įdėtų į juodo metalo vamzdelį, kurį atidarant pasigirdo nedidelis garsas. Pranešimas nebuvo skirtas specialiai man, tiesą sakant, jis nebuvo skirtas niekam. Tai buvo dar vienas absurdiško, o gal kilnaus

noro demonstravimas; noro, būdingo žmonėms, nepakitusio jų palikuonyse. Tai buvo noro palikti liudijimą, pėdsaką demonstravimas.

Pranešimo turinys apskritai buvo labai liūdnas. Norėdama išeiti iš Niujorko, Marija23 turėjo susidurti su laukiniais, kartais susibūrusiais į gausias gentis. Priešingai negu aš, ji pabandė užmegzti ryšį. Ją saugojo baimė, kurią ji kėlė laukiniams, bet Marija23 šlykštėjosi laukinių santykių brutalumu, tuo, kad laukiniai nejautė gailesčio pagyvenusiems bei silpniems savo bendrams, šlykštėjosi nepasotinamu laukinių noru smurtauti, žeminti kitus seksualiai arba dėl užimamos padėties hierarchinėje sistemoje, šlykštėjosi primityviu laukinių žiaurumu. Scenas, kuriose man teko dalyvauti prie Alarkono, ji matė (beveik tokias pačias) Niujorke, nors gentis skyrė labai didelis atstumas ir septynis ar aštuonis amžius jos negalėjo turėti jokio kontakto. Jokia laukinių šventė negalėjo apsieiti be smurto, pralieto kraujo ar kankinimų. Sudėtingų ir žiaurių kankinimų kūrimas, atrodo, buvo vienintelė sritis, kurioje jie išsaugojo savo protėvių išradingumo liekanas; tuo jų civilizacija ir apsiribojo. Jei tikėsime, kad egzistuoja moralinių savybių paveldėjimas, nebus kuo stebėtis: natūralu, kad brutaliausi ir žiauriausi individai, tie, kurių agresyvumo potencialas didžiausias, dažniausiai išlieka gyvi per ilgalaikius konfliktus ir perduoda savo charakterį palikuonims. Moralinio paveldėjimo srityje niekas niekada negalėjo būti nei patvirtinta, nei paneigta, bet Marijos23 liudijimas, kaip ir manasis, tikrai įteisina galutinį Aukščiausiosios sesers sprendimą dėl žmonijos ir pateisina jos nutarimą nieko nedaryti ir nesipriešinti sunaikinimo procesui, kurį Aukščiausioji sesuo pradėjo prieš du tūkstančius metų.

Gali kilti klausimas, kodėl Marija23 ėjo toliau. Bet skaitydamas kai kuriuos puslapius supranti, kad ji ketino baigti kelionę,

bet joje, kaip ir manyje, kaip ir visuose naujuosiuose žmonėse, buvo įsišaknijęs kažin koks fatališkumas, susijęs su mūsų nemirtingumu, dėl jo mes ir suartėjame su senovės žmonėmis, kuriems religija buvo giliai įaugusi į kraują. Protinės konfigūracijos dažniausiai ilgai pergyvena juos pagimdžiusią realybę. Dėl naujų technologijų tapęs nemirtingas ar bent jau pasiekęs stadiją, panašią į *reinkarnaciją*, Danielius1 taip ir liko nė kiek ne mažiau negu paprastas mirtingasis nekantrus, įniršęs, godus. Nors savo noru ir pasitraukiau iš reprodukcinės sistemos, garantavusios man nemirtingumą, arba, tiksliau, iš begalinės savo genų reprodukcijos, žinojau – niekada gerai nesuvoksiu, kas yra mirtis. Niekada nepažinsiu nei sielvarto, nei geismo, nei baimės taip, kaip pažino žmogiškoji būtybė.

Tuo metu, kai ruošiausi sudėti lapus į vamzdelį, pastebėjau, kad jame yra dar vienas daiktas; teko pavargti, kol jį išėmiau. Tai buvo žmonių knygos išplėštas puslapis, lankstytas tiek kartų, kol virto popieriaus plokštele, jos lakštai pasklido ant žemės, kai pabandžiau išvynioti. Didžiausiame fragmente perskaičiau tekstą, tai buvo dialogas iš Platono „Puotos". Jame Aristofanas dėsto savo meilės koncepciją:

„Taigi, kai vyras susitinka savo antrąją pusę, nesvarbu, kam jaučia potraukį, vaikinams ar moterims, juos abu pagauna švelnumas, pasitikėjimas vienas antru ir meilė. Jie nebenori skirtis nė akimirką.

Tokie žmonės praleidžia visą gyvenimą kartu ir, beje, negali pasakyti, ko trokšta vienas iš kito. Nepanašu, kad savo draugijoje ieško tik kūno malonumų, galinčių juos džiuginti. Aišku, abiejų sielos trokšta kito dalyko, kurio negali įvardyti, bet atspėja ir leidžia atspėti."

Puikiai atsiminiau tęsinį: kalvis Hefaistas pasirodo dviem „kartu miegantiems" mirtingiesiems ir siūlo juos sujungti ir sulydyti

į vieną taip, kad „iš dviejų liktų tik vienas, po mirties Hado karalystėje jie bus ne dviese, bet vienas, tarytum mirę viena mirtimi". Ypač gerai prisiminiau paskutinius žodžius: „Priežastis ta, jog kadaise buvome viena visuma. Noras ir pastangos būti ta visuma ir yra meilė." Ši knyga nuodijo Vakarų visuomenę, paskui apskritai žmoniją, įskiepijo jai pasišlykštėjimą racionaliu gyvulišku elgesiu, įdiegė svajonę, kurios žmonija stengėsi atsikratyti daugiau nei du tūkstančius metų, bet niekada iki galo jai nepavyko to pasiekti. Šiai jėgai nusilenkė ir pati krikščionybė, ir pats šventasis Paulius. „Du bus vienas kūnas, paslaptis yra didi, tvirtinu tai Kristaus ir Bažnyčios vardu." Neišgydoma nostalgija juntama visuose žmonių gyvenimo aprašymuose iki pačių paskutiniųjų. Kai norėjau sulenkti fragmentą, jis sutrupėjo tarp pirštų. Vėl užkimšau vamzdelį ir padėjau ant žemės. Prieš iškeliaudamas, paskutinį kartą pagalvojau apie Mariją23 – dar žmogų, tikrą žmogų. Neatsiminsiu jos kūno vaizdo, nes neturėsiu progos jo pažinti. Staiga sunerimau, nes supratau – jei aš radau jos žinutę, tai vienas iš mūsų nukrypo nuo kelio.

Vienoda balta žemė neteikė jokių orientyrų, bet švietė saulė, ir, greitai pasižiūrėjęs į šešėlį, supratau, kad iš tikrųjų pasukau per daug į vakarus. Dabar reikėjo traukti tiesiai į pietus. Negėriau jau dešimt dienų, nebeįstengiau maitintis, tad tas paprasčiausias išsiblaškymo akimirksnis galėjo man būti fatališkas. Tiesą sakant, kentėjau mažiau, skausmo pojūtis nusilpo, bet jaučiau didžiulį nuovargį. Naujieji žmonės niekada neatsikratė išgyvenimo instinkto, tik jis buvo silpnesnis. Keletą minučių sekiau savyje vykstančią kovą tarp išgyvenimo ir nuovargio, gerai žinodamas, kad galų gale nugalės noras gyventi. Lėtu žingsniu patraukiau pietų kryptimi.

Ėjau visą dieną, paskui visą naktį, orientavausi pagal žvaigždes. Po trijų dienų, auštant, pamačiau debesis. Jų švelnus pavir-

šius atrodė kaip paprasta horizonto moduliacija, šviesos virpėjimas, iš pradžių pamaniau, kad tai – miražas, bet, priėjęs arčiau, aiškiai pamačiau, kad tai gražios matinės baltos spalvos kamuoliniai debesys, kiekvienas keisčiausių formų rėmuose. Apie vidurdienį perėjau debesų sluoksnį ir atsidūriau prie jūros. Pasiekiau kelionės tikslą.

Peizažas, tiesą sakant, visai nebuvo panašus į tą, kurį matė žmonės. Tai buvo virtinė balų ir tvenkinių, vanduo juose beveik nejudėjo. Juos skyrė smėlio seklumos; viskas skendėjo vienodoje opalo spalvos šviesoje. Nebeturėjau jėgų bėgti, tad svirduliuodamas pasukau gyvybės šaltinio link. Pirmųjų, nelabai gilių, balų druskingumo procentas buvo labai nedidelis, bet mano kūną, atsidūrusį druskos vonioje, vis dėlto apėmė dėkingumas. Pajutau, kaip mane kiaurai užlieja maitinanti, palaiminga banga. Supratau ir beveik jutau savyje vykstančius procesus: osmosinis slėgis artėjo iki normalaus, ėmė funkcionuoti medžiagų apykaita ir gaminti adenozino trifosfatą, reikalingą raumenų darbui, proteinus ir riebiąsias rūgštis, būtinas ląstelėms atkurti. Tarsi sapno tąsa po neramaus pabudimo, tarsi patenkintos mašinos atodūsis.

Po dviejų valandų atsistojau, po truputį grįžo jėgos. Oro ir vandens temperatūra tokia pati – turėjo būti beveik 37° C, nes visiškai nejaučiau nei šalčio, nei karščio; šviesa buvo ryški, bet neakino. Tarp balų smėlyje susidariusios negilios duobės, panašios į mažus kapus. Atsiguliau į vieną iš jų; smėlis buvo šiltas, švelnus. Tada supratau, kad liksiu čia gyventi ir gyvensiu daugybę dienų. Dienos ir nakties trukmė vienoda – dvylika valandų, ir aš jaučiau, kad taip bus ištisus metus, kad astronominiai pakitimai, prasidėję po Didžiojo Išsausėjimo, sukūrė čia zoną be metų laikų, kur nuolatos laikosi vasaros pradžios orai.

Gana greitai atpratau reguliariai miegoti; nusnūsdavau vieną ar dvi valandas, nesvarbu, dieną ar naktį, tik nesupratau, kodėl kiekvieną kartą jaučiau poreikį atsigulti vienoje iš įdubų. Nematyti jokių augalų ar gyvūnų pėdsakų. Peizaže apskritai buvo maža orientyrų: kiek akys užmato driekėsi smėlio seklumos, tvenkiniai ir įvairaus dydžio ežerai. Labai tankus debesų sluoksnis dažniausiai užtemdydavo visą dangų; tačiau debesys nebuvo visiškai nejudrūs, tik judėjo nepaprastai lėtai. Kartais tarp dviejų debesų masių nušvisdavo nedidelė properša ir pro ją galėjai pažvelgti į saulę arba žvaigždynus. Dienoms slenkant tai buvo vienintelis įvykis, vienintelis paįvairinimas. Visata buvo uždara lyg kokonas ar stazė, panaši į archetipinį amžinybės vaizdą. Kaip ir visi naujieji žmonės, aš nejaučiau nuobodulio; mano abejingą, laisvą sąmonę užpildydavo kai kurie prisiminimai, neaiškios svajos. Tačiau visiškai nejaučiau džiaugsmo ir tikros ramybės. Faktas, kad egzistuoju, jau buvo nelaimė. Savo noru, negalvodamas apie atgimimą ar mirtį, pasirinkau paprastą būtį, visiškai be jokio turinio. Galbūt tik Ateities žmonėms pavyks pasiekti nesuskaičiuojamų potencialų karalystę.

Per kitas dvi savaites išdrįsau žengti toliau į savo naujas valdas. Pastebėjau, kad tvenkiniai ir ežerai darėsi didesni einant į pietus. Kai kuriuose net galėjai pastebėti nedidelius potvynius ir atoslūgius. Tačiau ežerai buvo labai seklūs, galėjau plaukti į vidurį ir nebijoti, nes be vargo pasiekčiau seklumą. Vis nesimatė jokių gyvybės ženklų. Prisiminiau, kad gyvybė Žemėje atsirado labai ypatingomis sąlygomis, amoniako ir metano prisotintoje atmosferoje, nes pirmaisiais amžiais ugnikalniai buvo aktyvūs, tad mažai tikėtina, jog procesas pasikartos toje pačioje planetoje. Organinė gyvybė tapo termodinamikos dėsnių padiktuotų sąlygų auka ir, net jei kurtųsi iš naujo, tegalėtų pakartoti tik tas

pačias schemas: sukurti pavienius individus, grobuonio instinktus, selektyvų genetinio kodo perdavimą; nieko naujo negalėjai laukti. Anot kai kurių hipotezių, anglies biologija paseno, ir Ateities žmonės bus silicio būtybės, kurių civilizacija kursis, palaipsniui sujungdama į vieną sistemą sąmoningus, turinčius atmintį kompiuterių procesorius. Pyrso darbai, besiremiantys tik formaliąja logika, negalėjo nei patvirtinti, nei paneigti tos hipotezės.

Jei zona, kurioje buvau, gyvenama, tai joje bet kuriuo atveju gali gyventi tik naujieji žmonės; niekada laukinio organizmas nebūtų ištvėręs kelionės, kurią nukeliavau aš. Dabar be džiaugsmo, netgi susirūpinęs laukiau susitikimo su vienu iš gentainių. Fokso mirtis, paskui kelionė per Didžiąją Pilką Erdvę mane išsekino dvasiškai; nebejaučiau jokio geismo, o ypač to, kurį aprašė Spinoza – kabintis į gyvenimą. Vis dėlto gailėjausi, kad pasaulis mane pergyvens. Pasaulio tuštybė, apie kurią kalbėjo Danielius1 savo gyvenimo aprašyme, man dabar atrodė nepriimtina; įsivaizdavau, kad ji monotoniška, be potencialų, be šviesos.

Vieną rytą, vos pabudęs, be suvokiamos priežasties pasijutau ne toks prislėgtas. Paėjėjęs keletą minučių, pasiekiau ežerą, daug didesnį negu kiti. Pirmą kartą negalėjau įžvelgti kito kranto. Jo vanduo irgi buvo šiek tiek sūresnis.

Priėjau tai, ką žmonės vadino jūra, ją vertino ne tik kaip didelę ramintoją, bet ir kaip didelę naikintoją, kuri sugraužia, kuri švelniai nužudo. Tai man padarė įspūdį, ir paskutinės detalės, kurių trūko, kad susidaryčiau vientisą vaizdą apie žmones, iš karto stojo į savo vietas. Dabar geriau supratau, kaip primatų smegenyse galėjo gimti mintis apie begalybę, apie pasiekiamą begalybę. Ši mintis formavosi iš lėto, ji gimė aiškias ribas turinčiame pasaulyje. Taip pat supratau, kaip Platono smegenyse galėjo susiformuoti pirmoji meilės koncepcija. Vėl prisiminiau Da-

nielių, jo būstą Almerijoje (jis buvo ir mano būstas), jaunas moteris paplūdimyje, prisiminiau ir tai, kaip jį sužlugdė Estera, ir pirmą kartą panorau jo gailėtis, nors ir negerbiau. Galų gale iš dviejų egoistiškų ir racionalių gyvūnų išgyveno egoistiškesnis ir racionalesnis. Taip visada buvo tarp žmogiškųjų būtybių. Tada supratau, kodėl Aukščiausioji sesuo reikalavo, kad nagrinėtume mūsų pirmtakų gyvenimo aprašymus. Supratau, kokį tikslą ji norėjo pasiekti. Taip pat supratau, kodėl tas tikslas niekada nebus pasiektas.

Manęs neišlaisvino.

Vėliau ėjau derindamas savo žingsnius su jūros bangavimu. Ėjau ištisas dienas, nejausdamas jokio nuovargio, o naktį mane švelniai liūliavo bangų mūša. Trečiąją dieną pamačiau juodų akmenų takus, nueinančius į jūrą ir išnykstančius tolumoje. Gal jie tarnavo kaip perėja? Kas juos sudėjo – senieji ar naujieji žmonės? Dabar tai jau nebesvarbu; akimirksniu atsisakiau minties jais eiti.

Tą akimirką (iš jokių ženklų negalėjai to numatyti) dvi debesų masės prasiskyrė ir vandenų paviršiuje sužėrėjo saulės spindulys. Iš karto prisiminiau dorovės įstatymo didžiąją saulę, kuri, kaip skelbia Žodis, galų gale sušvis virš pasaulio. Bet tame pasaulyje nebus manęs, aš netgi nesugebu įsivaizduoti to pasaulio esmės. Dabar žinau, kad joks naujasis žmogus nesugebės išspręsti esminės aporijos; tie, kurie pabandė, o tokių buvo, tikriausiai jau nebegyvi. O aš, kiek pajėgsiu, gyvensiu savo nykų patobulintos beždžionės gyvenimą, ir mano paskutinis gailestis bus gailestis dėl to, jog dėl manęs žuvo Foksas, vienintelė verta išgyventi būtybė, tai aš neaiškiai nuspėjau, nes kartais jo žvilgsnyje pastebėdavau žybtelėjimą, pranešantį apie Ateities žmonių pasirodymą.

Gyventi man liko gal koks šešiasdešimt metų, daugiau nei dvidešimt tūkstančių dienų, ir jos bus vienodos. Nemąstysiu ir nekentėsiu. Gyvenimo rūpesčiai liko toli; dabar atsidūriau ramioje erdvėje, iš kurios mane išves tik letalinis procesas.

Ilgai mėgavausi saulės arba žvaigždžių šviesa ir jaučiau tik neapibrėžtą, jėgų suteikiantį pojūtį. Laimė tebuvo nepasiekiamas horizontas. Pasaulis išdavė. Kūnas priklausys man neilgai. Niekada nepasieksiu nustatyto tikslo. Ateitis tuščia, ji – kalnas. Svajos mane dirgino. Aš buvau, manęs nebebuvo. Gyvenimas buvo realus.

Houellebecq, Michel

Ho-328 Salos galimybė : romanas / Michel Houellebecq ; iš prancūzų kalbos vertė Virginijus Baranauskas. – Vilnius : Tyto alba, 2007. – 386[1] p.

ISBN 978-9986-16-555-2

Michelis Houellebecqas (g. 1958 m.) – kultinis, vienas skandalingiausių ir garsiausių prancūzų rašytojų. Romane „Salos galimybė" autorius kuria savotišką tiltą tarp praeities ir ateities, apversdamas aukštyn kojomis visuotinai pripažįstamą pasaulio sandarą bei savitu, ypač ironišku stiliumi pasakodamas daug nebanalių istorijų, susipinančių į dėmesį kaustantį siužeto kamuolį. Tai istorijos apie eloimitų sektą, pramogų verslą ir žmonijos palikuonių likimus, kuriems daro įtaką šiandieniniai mūsų poelgiai ir emocijos.

UDK 840-3

MICHEL HOUELLEBECQ

SALOS GALIMYBĖ

Romanas

Iš prancūzų kalbos vertė *Virginijus Baranauskas*
Viršelio dailininkė *Ilona Kukenytė*

SL 1686. 2007 07 14. 15,12 apsk. l. l.

Išleido „Tyto alba", J. Jasinskio g. 10, LT-01112 Vilnius, tel. 2497453, info@tytoalba.lt
Spausdino Standartų spaustuvė, S. Dariaus ir S. Girėno g. 39, LT-02189 Vilnius

*„– Taigi nemirtingumas, – tarė. –
Tai lyg antroji galimybė.
– Arba trečioji galimybė, arba daug
galimybių, iki begalybės. Taip,
nemirtingumas.“*

ISBN 978-9986-16-555-2
9 789986 165552

www.tytoalba.lt

Michelis Houellebecqas (g. 1958 m.) – kultinis, vienas skandalingiausių ir garsiausių prancūzų rašytojų. Ketvirtoji jo knyga, išversta į lietuvių kalbą – „Salos galimybė“, už ją rašytojas 2005 m. buvo apdovanotas *Interallié* premija. Autorius laiko ją geriausiu iš visų savo kūrinių; viename savo interviu pareiškęs, kad jis „ne istorijų pasakotojas“, savitu, ypač ironišku stiliumi pasakoja daug nebanalių istorijų, susipinančių į dėmesį kaustantį siužeto kamuolį. Tai istorijos apie eloimitų sektą, pramogų verslą ir žmonijos palikuonių likimus, kuriems daro įtaką šiandieniniai mūsų poelgiai ir emocijos. M. Houellebecqas kuria savotišką tiltą tarp praeities ir ateities, apversdamas aukštyn kojomis visuotinai pripažįstamą pasaulio sandarą. Pagrindinis veikėjas, žymus komikas, savotiškas naujųjų laikų Zaratustra, iš pradžių kuria seksistinio turinio kritinius skečus, vėliau – pornografinius filmus, kurie sulaukia pasisekimo. Valdydamas milijoninę žiūrovų auditoriją, jis ima analizuoti žmogaus mąstymą ir leidžiasi į pavojingus eksperimentus. Šieji ir sudaro antrąjį knygos planą – fantastinį, nuostabiai harmoningai susipinantį su nuogu pirmojo plano realizmu.

Daug sekso ir visiškas emocijų atsisakymas. Emocijos – tik salelė, kur pakliūti gali ne kiekvienas. Mūsų amžininkų papročius komentuoja tolimi palikuonys – naujieji žmonės, bejausmės, mechanistiškos būtybės. Tačiau jų pastabos persmelktos autoriui būdingo originalumo ir veriamo, skaudaus sąžiningumo.